

Bibliothèque numérique

medic@

**Hippocrate / Hippocrates. Hippocratis
aphorismi, cum Guilielmi Plantii latina
interpretatione...**

S.l. : Jacobus Stoer, 1591.

Cote : 351606

(c) Bibliothèque interuniversitaire de médecine (Paris)
Adresse permanente : <http://www.bium.univ-paris5.fr/hist/med/medica/cote?351606>

HIPPOCRATIS APHORISMI,

Cum GVILIELMI PLANTII
Latina interpretatione,

E T

*Ioannis Lygæi luculenta eorundem
Paraphrasi.*

Additæ sunt ad calcem insigniores aliquot
Cornelij Celsi sententiæ.

EXCVDEBAT
IACOBVS STOER,

M. D. XCI.

BENEVOLO LECTORI.

 VAM tenue & exiguum
 sit, benevole Lector, quod ti-
 bi aliquādo nauare possum
 probè intelligo: quod tamen
 efficere possum, non committā in eo ut
 diligentiam nostram requiras. Conque-
 rebantur amici quamplurimi, annota-
 tiones meas in Hippocratis Aphoris-
 mos inscitè ac mendosè excusas, & iu-
 re quidem: multa enim in his omissa,
 multa falso supposita, multò plura tran-
 sposita, inuersa, superflue addita, mihi
 re vera ἀποσδόντα, & velut ἀπρὸς
 διοῦσα. Nunc habes secundò impres-
 sas à mendis repurgatas, emendatas,
 & locupletatas. Ceterum singulis no-
 stris argumentis integrum Aphorismū
 tam Gracè quàm Latine subiecimus;
 ut nihil hīc desiderare possint Græci
 lingua periti. Vale.

HIP.

HIPPOCRATIS APHO-

RISMI, SVCCINCTIS
Paraphrasibus illustrati, adiecto breui
in singulo, libros & Aphorismos ar-
gumento.

Per Joannem Lygæum medicum.

PRIMI APHORISMO- rum libri argumentum.

Primus Aphorismorum liber ad
eam medicinæ partem quæ Diæte-
tice dicitur, ferè tot⁹ pertinet. præ-
scribit enim nō solūm cibi & po-
tus in sanis & ægris, verum etiam
exercitationis, rationem.

APHORISMI PRIMI argumentum.

*Priore huius sententiæ parte, Apho-
risticam & compendiosam doctrinam
in arte medica necessariā innuit, quod
vita ipsa humana brevis sit, ars verò
longa: posteriore, non tantūm à medico,
sed & ab ægris atque ministris quæ
conveniunt, requirit.*

a. 1p.

APHOR. I.

Βίος βραχύς, ἢ ὅ τεχνη μα-
κρή, ὁ ὅ καιρὸς ὀξύς, ἢ ὅ περ-
ρα σφαλερὴ, ἢ ὅ κρίσις χαλε-
πή. Δεῖ ὅ εἰ μόνον ἐαυτὸν πα-
ρέχειν τὰ δέοντα ποιεῖντα, ἀλλὰ καὶ τὸν
νοσέοντα, καὶ τὰς παρεόντας, καὶ τὰ ἐξωθεν.

*Vita brevis, ars longa, occasio volu-
cris, experientia periculosa, iudicium
difficile. Nec verò satis est, medicum
suum fecisse officium, nisi suum quoque
agrotus, suumque aëtes faciant, sintque
externa ritè comparata.*

Vita, vitæque nostræ portio me-
dicinæ discēdæ idonea. *brevis*,
arti longæ collata. *Ars*, ipsa medi-
ca. *longa*, propter variarum rerū in-
vestigationem & cognitionem quā
hæc ipsa requirit. *occasio*, medicamē-
ta adhibendi, atque adeo faciendi
aut non faciendi opportunitas. *vo-
lucris*, quod corpus humanum assi-
duè fluat & temporis momento
trans-

transmutetur à causis internis & externis. *experientia*, medicorum remedium, & causarum omnium salubrium faciendorū, admouendorum, à maioribus nondum limitatorum, neque longo usu comprobatorum, *periculosa*, propter corporis humani dignitatem. *iudicium*, quo quid faciendum sit inuestigamus. *difficile*, ob sectas & varias in arte medica opiniones, *medicum*, à quo fit actio. *officium*, circa ægrū ad morbi oppugnationē. *egrotus*, sine quo non fit actio: decet enim eū opportuna facere, & in omnibus præcipienti medico obtemperare, nihilque intemperantia delinquere. *astantes*, per quos melius ipsa fit actio, sedulò suo fungi officio decet. *externa*, per quæ omnia illa conseruantur, conuenire ac culpa vacare oportet.

APHOR. 2. ARGV M.

Quales humores medicum vacua-

a- iij

re oporteat ostendit exemplo ab evacuationibus quæ à natura fiunt, desumpto.

ΕΝ τῇσι ταραχῇσι τῆ κοιλίης, καὶ τοῖσιν ἐμέτοισι τοῖσιν αὐτομάτως γινόμενοισιν, ἢν μὲν οἷα δεῖ καθαίρεσθαι, καὶ δαίρωνται, συμφέρει τε καὶ εὐφώρας φέρουσιν. ὡς δὲ μὴ, τοῦναντίον. οὕτω δὲ καὶ ἢ κενεαγείν, ὡς μὲν οἷη δεῖ γίγνεσθαι, γίγνηται, συμφέρει τε καὶ εὐφώρας φέρουσιν. ὡς δὲ μὴ, τοῦναντίον. ὅπῃ βλέπειν οὖν δεῖ καὶ χόρῳ, καὶ ὥρῳ, καὶ ἡλικίῳ, καὶ νοῦσους ἐνῆσι δεῖ, ἢ οὐ.

In turbationibus alui & vomitionibus quæ sponte fiunt, si qualia oportet purgentur, confert & facile ferunt: sin minus, contrà fit. Sic & vasorum depletio si qualem fieri oportet, fiat, confert & facile ferunt: sin minus, contrà accidit. Proinde & regionis & temporis & ætatis & morborum habenda est ratio, pro quibus talia vacuari conveniat, necne.

In

In turbationibus alui, & deiectionibus per inferna, & vomitionibus, nimirum à natura factis, citra medici operam virtute expultrice robusta. si purgentur, per commoda & idonea loca, deiectione, vomitione, facultatis expultricis impetu. confert, quia morbum abolent aut leuāt. & facile ferunt, ægroti, à vitiosis succis liberati, leuiorésque facti. sin minus, vitiosi humores vacuētur. contrà fit, difficulter ferunt ægotantes euacuationem. sic & vasorum, humores superabundantes continentium, depletio, per vomitum, aut secessum, aut venæ sectionem, hæmorrhoidas, urinā, clysteres, vterum, exercitia, & eiusmodi facta. fiat, à methodico & rationali in singulis morbis infectos humores educendo. confert, talis depletio. & facile ferunt, ægroti, quòd vitiosi humores educantur. sin minus, fiat depletio eorum quæ

a. iiij.

corpora molestant. *contra accidit,*
 nec bene tolerant ægroti. *regionis,*
 in qua degunt ægrotantes. *temporis,*
 quod præsens est. *ætatis,* secundū quā
 humores in corpore varii sunt. *mor-*
borum, quorum cognitio humoris
 superabundantis notitiam suppedi-
 tat. *ratio,* in ipsis humoribus educē-
 dis. *nécne,* conueniat tales humores
 educere.

APHOR. 3 ARGV M.

Immodicā plenitudinē periculosam
esse, atq; adeo sine mora soluendā, athle-
tarum exemplo: summas tandem et va-
cuationes et refectiōnes vitandas.

ΕΝ τοῖσι γυμνασικοῖσι αἰετ' ἄκρον
 εὐεξία σφαλερά, ὡς ἐν τῷ ἐσχάτῳ
 ἴωσιν. οὐ γὰρ δύνανται μᾶλλον ἐν τῷ αὐ-
 τῷ, οὐδ' ἀτρεμέειν. ἐπεὶ δ' ἐκ ἀτρε-
 μέουσιν, οὐδέ τι δύνανται ὅτι τὸ βέλτιον
 ὑποδιδόναι, λείπεται ὅτι τὸ χεῖρον. του-
 τῶν οὖν εἵνεκεν πᾶσι εὐεξίᾳ λυεῖν συμ-
 φέρει μὴ βραδέως, ἵνα πάλιν ἀρχὴν
 ἀναθρέ-

ἀναδρέψιος λάβῃ τὸ σῶμα, μηδ' ἐπ' αὐτῷ
 συμπίπτειν ἐς τὸ ἔχατον ἄγειν (σφαλε-
 ρὸν γάρ) ἀλλ' ὁκοίη ἂν ἢ φύσις ἢ τὸ μέλλον
 τὸς ὑπομένειν, ἐς τοῦτο ἄγειν. ὡσαύτως
 ὅ καὶ αἱ κενώσεις αἱ ἐς τὸ ἔχατον ἄγου-
 σαι, σφαλεραί· καὶ πάλιν αἱ ἀναδρέψεις
 αἱ ἐν τῷ ἔχατῳ ἐοῦσαι, σφαλεραί.

*Athletarum plenior corporis habi-
 tus, si ad summum sit plenitudinis gra-
 dū perductus, lubricus est. neque enim
 eodem permanere aut consistere potest:
 quum verò non consistat, nec iam possit
 in melius proficere, superest ut recidat
 in deterius. Quamobrem plenior illa
 corporis habitudo haud cunctanter est
 soluenda, quò corpus nouæ nutritio-
 nis initium capiat. Non tamen usque
 eò vacuando pergi velim, ut vasa in se
 penitus confidant. hoc enim tutum non
 est: sed quatenus natura feret, eò usque
 progredi oportet. Sic & extrema vacua-
 tiones periculosa: contrāq. repletiones,
 extrema si fuerint, similiter periculosa.*

Athletarum, cibis multis & plurimum nutriētibus corporis molem & robur parare studentium. *habitus*, tantam habentes plenitudinem ut maiorem habere nō possint. *Perductus*, si vasa sic expleta humorib. fuerint, ut plus citra vitæ discrimen capere non possint. *lubricus est*, ob incommodam plenitudinem, cuius causa vasa sæpe rumpuntur aut calor natiuus strangulatur. *eodem statu. permanere*, athletæ continuò appetentes. *consistere*, diu, quā semper natura coctionem, alimenti distributionem, sanguinis generationem, adiectionem, adglutinationem, atque assimilationem moliatur. *consistat*, quum athletæ tantam adepti sunt molem corporis cibis immodicis & plurimum nutrientibus. *proficere*, quòd athletæ ad pleniorē habitudinem progressi sint. eo enim tempore facultates suum munus obeunt, cessat coctrix

coctrix, impeditur retentrix, repul-
trix grauatur copia & plenitudine.
recidat, habitus. *in deterius*, ruptis ve-
nis, aut innato calore qui ob immo-
dicam plenitudinem perspiratu ca-
ret extincto. *habitus*, plenitudo
athletarū. *cunctanter*, antequam præ-
dicta pericula incidant. *soluenda*, per
euacuantia, venæ potissimum sectio-
nem. *capiat*, nouo assumpto cibo, vt
facultates omnes naturales ad suum
officium redeant, quarum finis nu-
tritio est. *pergi*, nam de extremo in
extremū sine medio transit natura,
tandemque vires prosteruntur. *va-
sa*, prius plena. *tutū*, quod rarò vires
prostratæ restaurētur. *natura*, virtus
eius qui debet perferre euacuatio-
nē. *oportet*, nā hic minus, ille magis
perfert euacuationis. *vacuationes*, o-
mnes in genere in soluēda firma a-
thletarū affectione. *periculose*, ob id
fugiendæ ne vires eius qui vacuatio

nem sustinet prosteruantur. *contra-*
que, vicissim quoque. *repletiones*, cu-
 iuscunque generis sint. *extrema*, im-
 modice. *periculosa*, quum iā natura
 imbecillis sit, neque possit sufficien-
 ter coquere, neque distribuere & as-
 similare alimentum.

APHOR. 4 ARGV M.

Victum tenue & accuratum peri-
culosum esse in diuturnis morbis, sum-
mas tandem expletiones atque inedias,
difficiles & molestas.

Α Ἰ λεπτὰ καὶ ἀκριβέες διαίται, &
 ἐν τοῖσι μακροῖσιν αἰεὶ πάθεισι,
 καὶ τοῖσιν ὀξέσιν, ἔμῃ ὅτι δέχεται, σφα-
 λερὰ καὶ πάλιν αἰεὶ εἰς τὸ ἔχατον λεπτό-
 τητος ἀφιγμύαι διαίται, χαλεπαί. καὶ
 ὡς αἰ πληρώσις αἰεὶ εἰς τὸ ἔχατον ἀφιγ-
 μύαι, χαλεπαί.

Victus tenuis & exquisitus & in mor-
bis longis semper, & in acutis verò ubi
non conuenit, parum tutus. Rursūque
victus qui ad extremam peruenierit te-

nuita-

*tuitatem, molestus. siquidē quæ ad sum-
mam plenitudinem perductæ sunt reple-
tiones, molestæ.*

*Victus, quo ægri vtuntur. tenuis &
exquisitus, qui per pauca, aut ea quæ
parū nutriunt edulia fit. longis, qui-
bus debetur victus plenus. semper,
periculosus est, quòd vires demolia-
tur, & cum quo æger ad quadragesi-
mum diē perdurare non potest. con-
uenit, vt peracutis & acutissimis. pa-
rū tutus, naturam enim plurimū gra-
uat, & à morbi coctione abstrahit.
tenuitatē, vt omnimodā inediā. mole-
stus, in morbis lōgis. perductæ, vt di-
ctū est Aphorismo sup. molestæ, vt
summe inedię difficiles & molestæ.*

APHOR. 5 ARGV M.

*Errata quæ tū in tenui, tū in pleniore
victu cōmittuntur, inter se conferuntur.*

EN τῇσι λεπτῇσι διαίτησιν ἀμαρτά-
νουσιν οἶνοσέοντες, διὸ μᾶλλον βλά-
πτονται. πᾶν γὰρ τὸ ἀμάρτημα, ὃ ἂν γῆ-
ται, μέγα γίνεται μᾶλλον ἢ ἐν τῇσιν ὁ-

λίγον ἀδροτέρησι διαίτησι. ὅθεν τοῦτο καὶ
 τοῖσιν ὑγιαίνουσιν σφαλεραὶ αἱ πάνυ λε-
 πταὶ. Ἐκαστησὶ καὶ ἀκριβέες διαίται,
 ὅτι τὰ ἀμαρτανόμιστα χαλεπώτερον φέ-
 ρουσι. ὅθεν τοῦτο ἐν αἱ λεπτῇ ἔσκριβέες
 διαίται σφαλεραὶ ἐς τὰ πλείστα τῶν σμικ-
 ρῶν ἀδροτέρων.

*In tenui victu peccāt agroti, quo fit ut
 magis ledātur. Siquidē quoduis pecca-
 tū gravius hīc quā in paulo pleniore vi-
 ctu solet esse. Eadē de causa sanis etiā
 valde tenuis, statāq. & exquisita vict⁹
 ratio parū tuta, quia errata gravius fe-
 runt. Quare tenuis exactiusque victus
 paulo pleniore existit maxima ex par-
 te periculosior.*

*Victu, si quādo eo uti cōveniēs est
 morbi ratione. peccāt, quādo intem-
 pestiuē hūc sibi deligūt. ledātur, ab
 errore illo, propter viriū imbecilli-
 tatē à victu tenui, & morbo acuto.
 hīc, tenui victu intēpestiuē adhibi-
 to. pleniore victu, quo in morbi vigo-*

re

re sæpius vti coguntur, præsertim vbi ex inedia vires prostrate fuerint. *peccatū solet esse, à medico, ægroto, astantibus, & externis, quod grauius vires lædit. sanis, hoc in genere victus delinquentibus. statimque, semel. ferunt, fani victu tenui aut exquisito vten- tes. exactus, accuratus & constitutus. paulò, maxima ex parte. periculosior, quòd vires reddat imbecillas.*

APHOR. 6 ARGV M.

Nōn quā à summis præsidis auspiciāda curatio.

EΣ δὲ τὰ ἐχρότα νοσήματα, αἱ ἐχρό-
ταί θεραπεύειν ἐς ἀκριβεῖς, καλίσται.

*Ad extremos morbos, extrema exqu-
sitè comparata remedia, optima.*

*Morbos, maximos, quales sūt pera-
cuti, à quib⁹ periculū impēdet. reme-
dia, vt est vict⁹ tenuissim⁹, & alia p-
sidia maxima. optima, si nihil à medi-
co, ægroto, & assidentibus peccetur.*

APHOR. 7 ARGV M.

*In peracutis morbis extremè tenuis-
simo victu vtendum.*

ΟΚε μὴ ἐν κατὰ τὸ νόσημα, αὐτὴ κατὰς ἐσχάτους πόνας ἔχει, ἐτὴ ἐσχάτως λεπτοτάτῃ διαίτῃ ἀναγκαῖον χρεῖν εἶναι. οὐκ ἔστι μὴ, ἀλλ' ἐπὶ δέχεται ἀδρότερος διαίτην, τοσούτον ὑποκαταβαίνειν, ὅσον ἂν ἡ νόσος μαλθακώτερη τῇ ἐσχάτῃ ᾖ.

Quñ itaque morbus peracutus est, extremos protinus labores habet, summēque tenuissimo victu est utendū : quum verò non est, sed pleniorē victū licet exhibere, tantū de extrema victus tenuis ratione remittendum, quanto extremis morbus fuerit remissior.

Peracutus est, atque adeo celeriter cōsistit. protinus, die quarto, aut paulo antè, vel paulò pòst. labores, statum, & vigorē cū grauissimis symptomatibus. summēque, tum necessariò. tenuissimo, soláque inedia. utendum, modò id liceat per vires & ætatem ægrotātis. non est, peracutus morbus non est, sed tantum acutus vel lōgus. victum, ut melicratum, & succum

succū ptisanæ.exhibere, quia status lō-
gius abest.remittendum,tantōque ple-
nior victus adhibendus.morbus,acutus
vel longus.remissior, & à vigore rece-
dit.

APHOR. 8 ARGV M.

*Qualis debeat esse in morborū omniū
vigore victus.*

Ο Κόταν δὲ ἀκμάζει τὸ νοῦσημα, πότε
καὶ τῇ λεπτοτάτῃ διαίτῃ ἀναγκαῖον
χρῆσθαι.

*Quum morbi vis est maxima,tum vel
tenuissimo victu est vtendum.*

Morbi, siue peracuti, siue acuti, siue lō-
gi. vis est maxima, quam declinatio ex-
cipit, quod animaduertit prudens me-
dicus. Vtendum est, alioqui in morbo
cuius vigorē mors excipit, parte artis
quæ futura prædicit sola vtendum.

APHOR. 9 ARGV M.

*Simul cum morbi vigore, agrotātis vi-
res diligenter attendendæ in peracutis.*

ΣΥΝΤΕΚΜΑΙΡΕΘΑΙ Δὲ ΧΕὶρ καὶ τὸν νοσέοντα εἰ
ἐξαρκέσει τῇ διαίτῃ πρὸς πῶς ἀκμῶ
τῆς νούσου, καὶ πότερον ἐκεῖνος ἀπαυδήσει

b i.

θεώτερον, καὶ οὐκ ἐξαρχέσει τῇ διαίτῃ, ἢ ἡ νοῦ-
στος θεώτερον ἀπαυδήσει καὶ ἀμβλυώεται.

*Sed & ex agroto coniecturam facere
oportet an is cū præscripto victu perstet
ad morbi vsque vigorem, an ve prius de-
ficiat, imparque cum tali victu succum-
bat, quàm cedat morbus & obtundatur.*

*Oportet, in morbis præfatis. victu,
quem præscribit medicus. vigore, & sta-
tus præterierit. deficiat, facultatib⁹ cor-
pus ipsum dispensantibus prostratis. suc-
cubat, cum morbo pugnare antequàm ad
vigorem commodè pertingere queat.
obtundatur, declinatione apertè subse-
quente.*

APHOR. IO ARGV M.

*Non tantum in peracutis, vel acutis,
dum vigent, tenuiter cibandum, sed &
in diuturnis.*

Ο Κόσοις μὲν ἐν αὐτῇ καὶ ἀκμῇ, αὐτῇ-
κα λεπτῶς διατᾶν· ὁ κόσος δ' ἐς ὑπε-
ρον ἢ ἀκμῇ, ἐς ὀκείνο καὶ πρὸς ὀκείνη μι-
κρὸν ἀφαιρέτεον. ἔμπεσον πωτέρως δια-
τᾶν, ὥς αὐτὴ ἐξαρχέσῃ ὁ νοσέων.

*Quibus itaque vigor statim futurus est,
tenu*

tenuiter statim habere oportet: quibus autem posterius, & in ipso vigoris tempore, & paulo sub ipsum de victu demendum. Antea verò plenius alendum, vt agrotus perferre queat.

Quibus, morbus consistit & vigor adest. statim, non multo post primam inuasionem, vt in peracutis & acutis morbis. tenuiter statim, circa principia his tenuis victus adhibendus est, quo victus genere in ipso statu vtimur. posterius, si non confestim vigor futurus est, nempe die 7, vel 14. vigoris tempore, ipsoq; vigore. ipsum, tēpus. de victu demendum, vt natura coctioni humorum noxiorum vacare possit. alendum, nutriendum plenius. queat, vsque ad summum vigorem perdurare: in quo tenuis vict⁹ adhiberi debet.

APHOR. II ARGV M.

A cibis abstinendum in ipsis febriliū accessionibus.

EN τῷσι παροξυσμοῖσιν ὑποσέλλεσθαι χεῖρ⁹
τὸ φερεσθῆναι γὰρ βλάπτει καὶ ἐκόσα κτ'
φαιδὸς παροξύνεται, ἐν τῷσι παροξυσμοῖ
b.ii.

οὐκ ὀψιτέρως καὶ χεῖρ.

In ipsis tamen exacerbationibus cibum adimere oportet. nam præbere, noxiū. Et quum per circuitus redeūt morbi, in ipsis accessionibus abstinendum.

In exacerbationibus, febriū cōtinuarum habentium exacerbationes intermittentibus affines, nempe principio, augmento, & vigore. noxiū, quòd naturam quæ circa morbi materiam tum est occupata, cibus oblatus distrahat, atque adeo humores morbum efficiētes adaugeat. circuitus, nempe in intermittētibz febribz, quæ per certos circuitus redeunt. accessionibus, & ante accessiones. abstinendum, modò per ægrotantis vires & corporis naturam liceat.

APHOR. 12 ARGV M.

Qua ratione accessiones & vniuersalia morborum tempora deprehendere licet, & num morbi futuri sint breues, aut longi: iudicatu faciles, aut difficiles.

Τοὺς δὲ παροξυσμοὺς καὶ τὰς καταστάσεις δηλώσουσιν αἱ νύκτοι, καὶ αἱ ὥραι τὸ ἔπος, καὶ αἱ τὴν περὶ ὅσων πρὸς ἀλλήλας

αἰτεπιδόσεις, ἢ τε καὶ ἡμέρῳ, ἢ τε παρ' ἡμέρῳ, ἢ τε καὶ ὁρᾷ πλείονος χρόνου γίνωνται. ἀτὰρ καὶ τοῖσιν ἐπιφαίνουμένοις, οἷς ἐν πλὴθει κοῖσι, πτύελον ἢν αὐτὰ καὶ ἐπιφαίνεται ἀρχομένου, βραχύνει ἢν δ' ὕστερον ἐπιφαίνεται, μῆκυνει. καὶ οὖρα, καὶ ὑποχωρήματα, καὶ ἰδρώτες, καὶ βύκριτα, καὶ δύσκριτα, καὶ βραχέα, καὶ μακρὰ τὰ νοσήματα, ἐπιφαίνοντα δηλοῖ.

Morbi vero ipsi, & anni tempora, & periodorum inter se proportionis observatio, siue ea quotidie, siue alternis, siue maiore intervallo fiant, paroxysmos & statum morborum indicabunt. Sed & ex iis quæ postea apparent, indicia sumuntur, velut in pleuritide sputum si statim initio appareat, breuem fore denūtiat: si vero posterius conspiciatur, longam. Quin etiam urina, alui faeces, sudores & indicatu faciles aut difficiles, & breues aut longos morbos fore, quum superveniunt, demonstrant.

Morbi, à quibus victus ratio instituitur. anni tempora, constitutiones suam naturam observantes, totam morborum durationem & differentias medico

b. iii.

indicabunt. *periodorum observatio*, accessionum quæ in circuitibus fiunt augmenta. *quotidie*, ut in febribus quotidianis. *sive alternis*, ut in biliosis & tertianis. *intervallo*, ut quartanis, quintanis. *sed & ex his*, symptomatibus & signis. *apparēt*, in ipso morbo. *indicia*, accessionum & constitutionū. *sumuntur initia*, morbo incipiente *statim*, nempe intra tres dies. *sputum appareat*, coctū. *breuem*, & leuem significat pleuritidē. *posterius*, nempe circa decimumquartum diem. *longam*, longum fore morbum significat. *urinae*, earum nempe substantia, quantitas, qualitas, perspicuitas, color, odor, meiendi modus, & contenta, morbi institutionem monstrant. *faces & sudores*, ut superuenerint quæcūque apparuerint, alia quoq; per aliā partē excreta. *faciles aut difficiles*, vel bonam morborum iudicationem & terminationem iudicatu facilem, vel malā, iudicatu difficilem. *breues*, si statim illa cocta sint. *longos*, si cruda vel pituitosa.

APHOR. 13 ARGV M.

Ætatum differentiam multum confer

re

re ad victus rationem probè instituendā.

Γέροντες δύσφορώτατα νησίλω φέρουσιν,
δύτερον οἱ καθ' ἑσθιότας, ἥκιστα μειρά-
κια, πάντων δὲ μάλιστα παιδία. πυτέρων δὲ
αὐτέων ἄνωρ αὐτὴ τύχη αὐτὰ ἐωυτῶν θεωρομέ-
πεσθ' ἔόντα.

Ieiunium senes decrepiti ferunt facil-
limè, secundum hos qui constantem ata-
tem agunt, minus adolescentes, minimè
omnium pueri, atque inter eos maximè
qui acriore sunt & viuidiore ingenio
præditi.

Senes, quique adhuc ciuilia munia o-
bire possunt. ieiunium, quòd frigidio-
res sint, & cibos minus possint cōfice-
re, labefactata iam non nihil virtute. æ-
tatē agunt, vt qui in declinatione à vi-
gore existūt, & famem facilè tolerant.
nā corpus haud consimiliter vt antea
calidū obtinēt. minus adolescentes, ieiu-
nium ferunt quàm senes primi, & con-
sistētes, quòd calor corpusque eorum
in continuo sint incremento. pueri, fa-
mem tolerant, quòd corpus perspiratu
facilè obtineant, & plurimum calidi in-
nati, quòdque iustam incrementi per-

b. iiii.

fectionem nondum consequuti sint.

1. *Trapa*. Vividiorē ingenio, ii enim sunt animo-
fiores quia cæteris calidiores.

செய்து, 5-1-19

during fer-

Philos.

Quercus Lin.

...

9/20/88

[Faint handwritten notes]

сильнее.

St. Louis, Mo.

WARRICK

44000-

1890

—

1

APHOR. 14 ARGVM.

Philos^{us} Causam adducit propter quam senes
diutius sunt facile ieiunium, contra vero pueri & a-
gnati ex dolescentes nullatenus sustineant.

Τὰ αὐξάνοντα, πλείστον ἔχει τὸ ἔμφυτον
 θερμόν. πλείσσης γὰρ δέεται τροφῆς· εἰ
 δὲ μὴ, τὸ σῶμα ἀναλίσκει. Γέρουσι δὲ ὀ-
 λίζον τὸ θερμόν· διὰ τὸ ἄρα ὀλίζον ὑπερ-
 καιυμάτων δέοντα· ὑπὸ πολλῶν γὰρ ἀπο-
 σβέννυται· διὰ τὸ καὶ εἰ πυρετοὶ τοῖσι γέρου-
 σιν οὐχ ὁμοίως ὀξέες· ψυχρόν γὰρ τὸ σῶμα.

Qui crescunt, plurimum habent cali-
di nativitateque copioso quum egeant ali-
mento, abundè ipsis suppeditare oportet.
alioqui corpus consumitur. In senibus ve-
rò inest caloris parum. Paucis propterea
succediculis egent. exiguus namque ignis
fomitis extinguitur multitudine. Ob ean-
dem causam nec senibus febres perinde a-
cutæ fiunt: frigidum enim eorum corpus.

Qui, præsertim pueri & adolefcētes.
erescunt, & in assiduo sunt incremento
per nouam pororum generationē ab

apposito nutrimento. *calidi natiui*, & substantiæ calidæ, humidæ, seminalis, mēstruæ, & sanguinæ. *alimento*, quod multum diffluit à substantia eorum calida, humida. *consumitur*, nullo adhibito alimento. nam tum quæ consummat non inueniens calidum innatum, carnes omnino cōsumit. *caloris*, ob quā causam senes corpus frigidum obtinēt. *succendiculis*, & alimētis. egēt, quòd paucus fiat fluor substantiæ eorum. *extinguitur*, eorū calor suffocatur si quis piā illis copiosum alimentum suppeditet. *causam*, quòd senibus parū calidi natiui insit. *senibus*, atque iuuenibus. *frigidū*, & paucum ipsis calidum natiuum.

APHOR. 15 ARGV M.

Ad rectam victus rationem instituedam tempora anni conferre.

Αἱ κοιλίαι χειμῶνος καὶ ἥρος θερμότεραι φύσει, καὶ ὕπνοι μακρότατοι. ὅν τε αὐτῆσιν οὕτως τῆσιν ὥρησι καὶ τὰ φαρμάκων πλείω δοτέον. καὶ γὰρ τὸ ἐμφυτον θερμὸν πλεονέχον. Τροφῆς οὕτως πλείονος δεύονται. σήμερον αἱ ἡλικίαι, καὶ οἱ ἀθληταί.

Vētres hyeme ac vere natura calidissē

mi, & somni longissimi. Per ea igitur tempora plus cibi dare oportet, siquidem plus natui caloris habent. Quo fit ut copiosiore alimento egeant. argumento sunt atates & athletæ.

Ventres, internæ nimirum corporis partes, & cōcavitates omnes. hyeme, naturam suam obseruāte. vere, præsertim eius initio. natura, natuique calore. calidissimi, temperatissimi. & somni, per quos naturæ opera fiunt exactissima. longissimi, propter longiores noctes frigidissimas & humidissimas. tempora, in quibus ventres natura calidissimi & somni longissimi sunt. cibi, & plenius nutritis. dare, quod probatur per sequētia. caloris natui, in ventribus & cavitatibus internis. copiosiore, plenius nutriente qui conficiat ne absumentur. argumento, in dicio. athletæ, quod pluribus egent alimentis, ob calorem internum crebris exercitiis auctiorem redditum.

APHOR. 16 ARGV M.

Viētum tam agris quā sanis conuenientem præscribit.

Αἰὺς καὶ διαίται πᾶσι πῖσι περὶ τὰ νο
ξυμφέρουσι, μάλιστα δὲ παῖδι οἰσι, καὶ τοῖ

σιν ἄλλοις τοῖσιν ὅπως εἰς ἰσχυροῦς διατὰς.

Victus humidus cum febricitantibus omnibus, tum pueris maximè atque alijs qui tali victu vti consueuere, utilis.

Humidus, frigidus actu aut potentia. utilis, vtcōtrarius. pueris, pueris prodest per morbos victus humidus & frigidus, vt per sanitatem humidus, calid⁹, ipfis humidis, calidis, & quo potissimū proximiores sunt generationis principio. consueuere, siue febrem patiantur qui sani sint: quippe consuetudo similibus indiget naturam imitans.

APHOR. 17 ARGVM.

Eorum quæ agrotantibus offeruntur modus considerandus.

ΚΑΙ οἷσιν ἅπασι, ἢ δις, καὶ πλείω ἢ ἐλάσσων, καὶ κατὰ μέρος. δοτέον δὲ καὶ πρὸς τὴν ὥρην, καὶ τὴν χώραν, καὶ τὴν ἡλικίαν, καὶ τὰς ἐθελ.

Quos etiā semel aut bis, & plus min⁹ve & minutatim alere conueniat spectandum. Dandum verò aliquid temporis, regioni, etati, & consuetudini.

Quos, subinde ægrotos. semel, & totū simul. aut bis, vt duobus partibus. plus min⁹ve. semel aut bis. minutatim, in fin

gulis nimirum partibus. *spectandum*, ex morbi vigore & viribus. *dandū*, de numero & quantitate pastuū, semel aut bis, plura aut pauciora sumēdū, idque post duas primas & maximas indicationes à morbo & ægrotantis viribus petitas.

APHOR. 18 ARGV M.

Ægrotos difficillimè ferre cibos æstate, & autumnno æstatem mox insequente.

Ο Ερεος καὶ φθινοπώρου σιτία δυσφορώ-
τατα φέρουσι, χμῶνος ρήιστα, ἥρος δ' αὖ
τερον.

Æstate & autumnno cibi copiam ferunt difficillimè, hyeme facillimè, vere minus.

*Ferunt, ægrotātes, quòd iis tempori-
bus calor natiuus exiguus fit, & vires
imbecillæ. hyeme facillimè, cibos fe-
runt, quòd color natiuus plurimus fit.
Vere minus, quòd temperatum sit, vn-
de nec difficillimè tum vt æstate, ne-
que facillimè vt hyeme, ægrotantes ci-
bos ferunt, sed facilè.*

APHOR. 19 ARGV M.

*Modus vsus ciborum ex ipsis accessio-
nibus discendus.*

ΤΟΙΣΙΝ ὃΝ ΤῆΣ ΠΕΡΙΘΟΙΣ ΠΑΡΟΞΥΣΜΟΙΣ
ΣΙΜΗΔΕΝ ΔΙΔΟΝΑΙ, ΜΗΔ' ΑἰΑΓΧΕΙΝ,

ἀλλ' ἀφαιρῆεν τὸ προστεσθῶν ἀπὸ τῆς κρίσεως.

Quibus per statos circuitus accessiones sunt, nihil dare, nec cogere, sed demere oportet ante indicationes.

Circuitus, periodos certas ordinatimque factas. *dare* &c. in ipsa accessione & ante accessione nō oportet dare cibū & potū, alioqui causæ morbū efficiēti aliquid adiicies, morbūmq; ipsum augebis. *demere*, subtrahere oportet adiectioni ei quod offerebatur. *indicationes*, ipsas nimirū accessiones, in quibus magna ex parte iudicationes accidunt.

APHOR. 20 ARGV M.

Quando in morborum iudiciis naturæ opitulandum, & quando non.

Τὰ κρίνόμενα καὶ τὰ κεκρινόμενα ἀρπύως, μὴ κινεῖν, μηδ' ἐνωτεροποιεῖν, μήτε φαρμακεῖν, μήτ' ἄλλοισιν ἐρεθισμοῖσιν, ἀλλ' ἔαν.

Quæ decernuntur decretæve sunt iustæ, nec mouere, nec aliud quicquam novare, siue medicamentis, siue alijs irritamentis fiat, sed omittere oportet.

Decernuntur, per crisim corpore, sub naturæ iudicio constituto iustæ, perfe-

Etéque atque sufficienter. *mouere*, materias quas natura magno conatu expellere studet. *nonare*, ne naturæ actionem turbemus. *siue medicamentis*, purgantibus. *irritamentis*, irritando materiã vel naturam, venæ nimirum sectione, vomitione, clystere, aut aliis causis salubribus. *omittere*, & omnia naturæ permittere, siue fiat iudicatio, siue integrè facta sit.

APHOR. 21 ARGV M.

Quid faciendum medico vbi noxia nõ integrè à natura expelluntur.

A Δὲ ἄγειν, ὅπου αὖ μάλιστα ῥέσῃ, ταύτῃ ἄγειν, ὅτῃ τῶν συμφερόντων χωρίων.

Quæ educere oportet, quò maximè vergere videbuntur, ducito, vis ac locis vtiliter eo ferentibus.

Quæ, ducito, reliquias morbi non integrè iudicati oportet euacuare, quò maximè natura & facultas expultrix tendit, quando videlicet iudicatio imperfecta fuerit. locis, per loca cõferentia & partes non principes liberum exitum habentes.

APHOR. 22 ARGV M.

In morborum principis (nisi turgeant hu-

humores) medicamenta purgantia haud propinanda.

Ἐπονα φαρμακῶν καὶ κινεῖν μὴ ὥμα, μηδὲ ἐν ἀρχῇσιν, ἢν μὴ ὀργᾶται δὲ πλεῖστα εὐκ ὀργᾶται.

Quae matura coctaque sunt medicari ac mouere oportet, non cruda, nec per initia, nisi suo pte cieantur impetu; id quod perraro fieri solet.

Cocta, utpote praeparata ad expulsionem. cruda, utpote pigra & ad motum inepta, propter crassitudinem & frigiditatem. initia, medicari oportet noxia, quod tum cruda sint omnia. nisi suo pte cieantur, nisi turgeant cruda & aliae materiae in principiis: quod semper non fit. nam plurima magna ex parte nonurgent, nec motu concitatioe ac impetuosiore a partibus in partes defluunt.

APHOR. 23 ARGV M.

In vacuationibus multitudinem non considerandam, sed superexcedentis humoris qualitatem, & tolerantiae facilitatem.

Τὰ χωρέοντα μὴ τὰ πλήθει τε καὶ μακροδαι, ἀλλ' ὡς αὐτὰ χωρεῖν εἴα δέη καὶ φέ-

πει ἀφόρως, καὶ ὅκου δεῖ, μέχρι λειποθυμίας
ἄλγειν, καὶ τότε ποιεῖν ἢν ἐξαρκέσῃ ὁ νοσέων.

*Quæ vacuantur multitudine metiē-
da non sunt, sed si quæ oportet vacuētur,
& facile ferant: atque ubi ad animi de-
liquium educere conuenit, faciendum, si
ægotus par esse possit.*

*Quæ vacuantur, defectiones siue à na-
tura siue à medico factæ, non sunt æsti-
mandæ copia immēsa à medico. si quæ,
quæ corpus molestant. vacuentur, dei-
ciantur natura aut vi medicamenti. fe-
rant, ægoti tolerant & seipsis fiunt le-
uiiores. deliquiū, defectionem educere,
euacuare phlebotome seu venæ sectio-
ne. conuenit, in pletora scilicet. si ægro-
tus, si æger possit tolerare validarum vi-
rium beneficio.*

APHOR. 24 ARGV M.

*Quando commode medicamento pur-
gante vti licet in morbis acutis.*

ΕΝ πῖσιν ὀξέσι πάθεσιν ὀλιγάκις, καὶ ἐν
ἀρχῇσι τῆσι φαρμακείησι χεῖρεσθαι, καὶ τὸ
ποσὸν ἐξέλκρινήσασθαι ποιεῖν.

*In morbis acutis raro, & per initia
medicamento purgante vti oportet. Nec*

Verò id inconsiderate faciendum.

Morbis, breui tempore motis, vrentibus feruentemque habentibus materiam. raro, propter noxas & incommoda quæ purgationes ipsas sequuntur. Vti, nisi turgeant humores. faciendum, ea multa cautione & consideratione.

APHOR 25 ARGVM.

Qua ratione deprehenditur medicamentum purgans bene aut malè processisse.

HΝ οἷα δ' εἰ καθαίρεσθαι, καθαίρωνται, συμφέρει τε καὶ εὐφώρας φέρει. τὰ δ' ἐναντία δ' οὐκ εὐφώρας.

Si qualia oportet purgentur, confert, & facile ferunt: si contraria, difficulter.

Purgentur, per medicamentum purgans. confert, quod id repurgetur quod obledebat & facile ferunt, ægrotantes. si contraria, purgentur qualia purgari non oportet, sed qualia erant retinenda. difficulter, ferunt qui repurgantur.

APHORISMO- RVM HYPOCR.

LIBRI. II.

ARGUMENTVM.

Habet secundus hic liber, de quo vniuersalis & integra intentio assignari nō potest, permulta quæ ad Aetiologiam, Semeioticem, Physiologiam, & purgationem pertinent.

APHORISMI. I. ARGVM.

Quando à somno prædici possit numquid morbus saluber aut exitialis futurus sit.

APHOR. I.

EΝ ὧν νοσήματα ὕπνος πόνον ποιεῖ, θανάσιμον, ἢν δὲ ὠφέλην, οὐ θανάσιμον.

Quo in morbo somnus laborem adfert, est mortiferum: Si verò leuationem, minime est mortiferum.

Morbo

Morbo, morbi quocunque genere, eiusque particularibus temporibus. *laborem* adfert, ægrum lædit. *Mortiferum* mortale signum existit, idque si in declinatione accidat, in qua aliàs rimùm conferre solet. *levationem*, si iuuat somnus in declinatione illa particulari non mortale est signum sui ratione, quòd bonum portendat.

APHOR. 2. ARGVM.

Eius quod superius dixit veluti exemplum subiungit.

Ο Κοο ὁ ὄρεσιν ὡς ὅταν πᾶσι, ἀ-
γᾶτον.

Vbi somnus delirationem sedat, bonū.

Vbi somnus, aut quæuis causa salubris. delirationem & alia symptomata sedat, remittit. bonum, innuit, & multò melius vbi soluit.

APHOR. 3. ARGVM.

Somni ac vigiliarum exemplo immoderata omnia natura esse prorsus aduersa.

ΥΓνος, ἀγρυπνίη, ἀμφοτέρω τῷ μετρίου
μᾶλλον γενόμενα, κακόν.

Somnus & vigilia modum si excesserint, malum.

Vigilia, ipsi somno opposita. excesserint. immoderata fuerint. malum, si gnum existit & causa mala. somnus quidem immoderatus cerebrum nimis quam conueniat refrigeratum & humectatum esse significat: vigiliæ verò immoderatæ siccitatem multam portendunt, cruditatem pariunt.

APHOR 4 ARGV M.

Satietaſ quoque & famis exemplo immoderata eſſe noxia.

ΟΥ πλεονεχία, ἐλιμός, ἢ ἄλλο οὐδὲν
ἀγαθόν, ὅπ' αὖ μᾶλλον τῆς φύσεως ἦ.

Non ſatietaſ, non fameſ, neque aliud quicquam quod naturæ modum excedat, bonum.

Satietaſ, copia ciborum parta. fameſ, quæ modum naturæ excedit, modum, naturalem tum uſum tum ordinem cuiuſque temperaturam.

Quid

APHOR. 5 ARGV M.

Quid præ se ferant sponte nata lassitudines.

K *Ὅποιοι αὐτὸ ματαιὸν φερέτωσαν νόσος.*
Spontanea lassitudines morbos denunciant.

Lassitudines, insignes nullo corporis, aut animi motu natæ. denuntiant. febres nimirum si in toto sunt corpore, vel partium, si in eis sint, quippe ex ipsis morbi causâ adesse significatur,

APHOR. 6 ARGV M.

Tum demum ladirationem ubi dolorificus affectus non sentitur.

O *Κόσοι πονέοντες τι τὸ σώματος, τὰ ποναὶ αὐτῶν πόνων ἐκ αἰδάνονται, τὰ τέλοισιν ἢ γνώμῃ νοσέει.*

Qui ab aliqua corporis parte dolentes, ferè dolorem non sentiunt, iis mens ægrotat.

Dolentes, affectum dolorificum habentes. Parte, vel in toto corpore. dolorem, eum sensum tristem, & molestum ab eo affectu natum. non sentiunt, non apprehendunt. mens, ac tota facultas

c. iii.

animalis sic est oppressa, vt fungi suo munere non possit.

APHOR. 7. ARGV.M.

Quando tardè ac tenuiter, celeriter ac plenius, triplex nostra substantia reparanda & instauranda.

TΑ' ἐν πολλῷ χρόνῳ λεπυρόμυρα σώματα, νωθρῶς ἐπανατρέφειν δεῖ. πὰρ δ' ἐν ὀλίγῳ, ὀλίγος.

Quæ longo tempore extenuata sunt corpora, sensim reficere oportet, quæ verò breui, repente.

Extenuata corpora, corpora tribus cōstātia, spiritibus, humoribus, & solidis, quæ extenuātur per morbos præsertim lōgos, sensim, longiore tēpore & tenuiter. reficere oportet, dum à morbo reualescunt. quæ verò breui, vt per morbos acutos, fluorē alui, inedia, vigiliis extenuantur corpora. repente, plenius reficere oportet: quoniam soli spiritus & humores resoluti sunt, nō item solida membra.

Causam

APHOR. 8. ARGV M.

Causam exponit cur ex morbo conualescentes non recuperent vires, etiamsi cibum appetant & abunde comedant.

ΕΙ δὲ νόστος τροφῇ λαμβάνων πρὸς μὴ ἰσχύη, σημαίνει, ὅτι πλείονι τροφῇ τὸ σῶμα χρεῖται, καὶ δὲ τροφῇ μὴ λαμβάνοντος, τὸ πρὶν γίγνεται, καὶ εἰδέναι, ὅτι κενώσις δεῖται.

Si à morbo cibum adhibens quispiam vires non recipiat, copiosiore alimento corpus onerari indicat. Si verò modicè epulanti idem eueniat, vacuatione indigere sciendum est.

Morbo, iam soluto. cibum, cum appetitu & largiùs. nō recipiat, nō corroboratur triplici facultate scilicet. copiosiore alimento, largiori cibo quàm facultates naturales imbecillæ in succū conuertere, & in sanguinē mutare possint. eueniat, quod si non assumente cibum a morbo hoc accadat vt non corroboretur aliquis. *Sciendum est*, scire oportet quod indiget euacuatione per phlebotomiam si corpus est pletoricum, per deiectionem si cacochymum.

c. iiii.

Corpora ad purgationem præparanda, ne quis purgationē temere instituat, hac ratione egrotanti damnum inferens.

Τὰ σώματα χρὴ, ὅκου ἐν πρὶς βούληται καθαίρειν, ὅροα ποιεῖν.

Corpora quum quis purgare volet, ea fluxilia faciat oportet.

Corpora cum quispiam purgare voluerit corpora, vel corporis partes, speciatim idque medicamento purgāte. fluxilia, ea fluida, vel eas fluidas oportet facere, cunctis primum meatibus reſeratis, deinde humoribus crassis incisis & extenuatis.

Superioris Aphorismi veluti rationem subiungit.

Τὰ μὴ καθαὰ ἐκ τῶν σωμάτων, ὁκόσον αὖ θρέψης, μᾶλλον βλάψης.

Impura corpora quo plus nutrueris, eo magis leſeris.

Impura, corpora non pura, qualitatis & quātitatis ratione. nutrueris, quāto plus nutries cibis suæ intemperiei

simillimis. *laseris*, tãto plus lædes, quippe alimentum quod offertur, corrumpitur, augetque vitiosorum humorũ quantitatem.

APHOR. II ARGV M.

Quòd adiectione egentes citissimè reficere liceat.

Ἄον πληροῦσθαι ποτοῦ, ἢ σίτου.

Facilius est potu refici quàm cibo.

Refici, impleri corpus ob ægritudinem ex æque. *potu*, liquido omni & humido quod facilè alteratur & promptè distribuitur. *cibo*, solidisque omnibus ægrè alterabilibus & transmutabilibus.

APHOR. II ARGV M.

Quid, quæ post indicationem in corpore relinquuntur, efficere soleant.

Τὰ εἰς αἰμιπανάμωρα ἐν τῇσι νόσοις μετὰ κρίσιν, ὑποτροφὰς ποιεῖν εἴωθεν.

Quæ à morbis post crisin relinquuntur recidiuos morbos facere consueuerunt.

Quæ, excrementa humorũque prauorum reliquiæ, & intemperaturæ. *re-*

linguuntur, ab ipsa natura imbecilla, post crisin, imperfectam. consueverunt, nisi in tempore vacuentur à medico quæcunque à natura imbecilla relicta sunt

APHOR. 13 ARGV M.

Qua ratione futura aut iam facta crisis deprehendatur.

Ο Κόσμοις κρίσις γίνεται, τουτέστιν ἡ νύξ δύσφορος ἢ πρὸ τοῦ παροξυσμοῦ. ἡ δὲ ἐπιούσα δύσφορωτέρη ὡς ὅτι πολὺ.

Quibus crisis fit, nox quæ accessionem præcedit grauis, quæ verò subsequitur, leuior ferè solet existere.

Crisis, quæ subita est & præceps in morbo mutatio, in melius vel deterius. nox grauis, difficilis & molesta. præcedit accessionem, antè accessionem prius inuadentem. subsequitur, ipsam iudicationem optimam & perfectam. leuior, quod iam natura à superuacuis & corpus molestiis humoribus exonerata sit, atquæ adeò commode tum homo quiescere possit.

APHOR.

APHOR. 14 ARGV M.

Quibus indicis cognosci possit num
quæ per alui profluvium fit indicatio, bo
na & perfecta sit.

ΕΝ τῇσι τῇ κοιλίῃς ῥύσειν, αἱ μεταβολαὶ
τῶν διαχωρημάτων, ὠφελέουσιν, ὡς μὴ
εἰς τὰ πονηρὰ μεταβάλλῃ.

In fluxionibus alui, excrementorum
non in deteriora facta mutatio iuvat.

Fluxionibus, in profluviiis à natura
ipsa factis post crisin. excrementorum,
mutationes excrementorum ad odo
rem & colorem naturali proximum
iuvant, quod corpus à pluribus humo
rum speciebus repurgent, nisi ad mala
mutatio fiat, liuēs nimirum, nigrum,
pingue, graucolens.

APHOR. 15 ARGV M.

Qua ratione indicatio quæ per absces
sum fit, bona & perfecta cognosci possit.

ΟΚΟΥ ΦΑΡΥΓΓΙΝΟΣΕΙΣ, ἢ ΦΥΜΑΤΑ ὡς τὰ σῶ
μα πικρύνεται, τὰς ἐκκρίσεις σκέπτε
σαι. ὡς γὰρ χολώδεις εἶωσι, τὸ σῶμα ζωνο
σέει, ὡς δὲ ὁμοίαι πῖσιν, ὑγαινόντι γίγνεται,
ἀσφαλές τὸ σῶμα τρέφειν.

Vbi fauces dolent, aut pustularū eruptiones exoriuntur in corpore, excrementa spectare oportet. nam si biliosa fuerint, vñ corpus agrotat: si vero sanorum excrementis similia, tutò corpus alere poteris.

Fauces, quum fauces & os reliquum ægrotant aphthisque infestantur. pustularum eruptiones, tubercula præter naturam: corpore erumpentia & pululantia nascuntur in corpore & cute veluti excrementorum receptaculo. excrementa, Urinas nimirum, deiectiones, sputa, mucum. & alia omnia excreta. biliosa, vt biliosa tubercula. ægrotat, biléque plenum est, quam nondum ad cutem natura reposuit. Similia, si similes sanis sint excretiones tutum est corpus nutrire vtpote excrementis & vitiosis humoribus vacuum.

APHOR. 16 ARGVM.

Neque sanis, neque agris simul inedia & exercitationibus vtendum: hoc est vbi est euacuatio, euacuatione non vtendum.

Οκον

Ο Κού λιμός, οὐ δέϊ πογέειν.

Fame dominante, ab omni agitatione vacandum & labore.

Fame, vbi fames & ciborum defectus spontaneus vel coactus adest, laboradū nō est, neq; vllō vehemēti motu, siue animi, siue corporis vtendum: alioqui vires deiciuntur, corpūsque plus iusto exiccatur.

APHOR. 17 ARGVM.

Alimenti non plus quàm natura conueniat exhibendum.

Ο Κου αὐ τροφοῖ ὡς φύσιν πλείων ἐσέλθῃ, τὴν τοῦ σὸν ποίει, Δηλοῖ δὲ καὶ ἡ ἥσις.

Vbi præter naturam copiosior cibus ingestus est, morbum inde creari indicat sanatio.

Cibus vel alimentum. præter naturam, vt ab eo immoderatione grauetur natura, corpus nostrum gubernās. Morbum creari, sanatio per vacuationem morbos ex repletionē curans, ostendit repletionem quæ est supra vires naturales, coctrices, & retētrices, morbum

facere.

APHOR. 18 ARGV M.

Ciborum natura medico diligenter cōsideranda, ut qui promptē, qui tardē nutriant, non nesciat.

Τὸν τρεφόντων αἰθρόως καὶ ταχέως, ταχέως καὶ αἱ διαχωρήσεις γίνονται.

Eorum quæ confertim & celeriter alunt, celeres etiam excretiones esse solent.

Eorum, omnium in ventriculo, venis, & vniuerso corpore existentium. confertim, quæ vniuersim, affatim, & celeriter simulatque sumpta sunt. Alunt, nutriunt prima, secunda, & tertia coctione. Excretiones, veloces fiunt excretiones præsertim si habeant acrimoniam.

APHOR. 19 ARGV M.

Non omnino tuta accutorum morborum prædictiones, ob id medico in his non temere pronuntiandum.

Τὸν ὀξέων νοσημάτων οὐ πάντων ἀσφαλές αἱ διαχωρήσεις οὔτε τῆ θανάτου, οὔτε τῆς ὑγείας.

In morbis acutis nō omninō certæ sunt mortis aut salutis prædictiones.

In morbis acutorum morborum omnium etiā sine febre existentium, non semper sūt certæ prænuntiationes, ob subitas quæ in his contingunt mutationes humorum, acutos morbos efficientium, naturam sequentes, & quia humor infestans ex aliis in alias partes transfluit.

APHOR. 20 ARGVM.

Qui facile per iuventutem, in senectute magna ex parte ægrè excernunt: qui contra per ætatis vigorem ægrè, in senectute facile excernunt.

Ὅσοι νεοὶ εἰσὶν, αἱ κοιλίαι ὑγραί εἰσι, πρὸς τοὺς ἀπογχεύουσιν ξηραίνονται. Ὅσοι δὲ γέροντες εἰσὶν, αἱ κοιλίαι ξηραὶ εἰσι, πρὸς τοὺς πρὸς βυτέρους γινόμενοις ὑγραίνονται.

Quibus in iuventute alius est humectus, iis in senectute siccatur: Quibus contra sicca astrictaque iuuenibus fuit, his senibus humecta laxaque fit.

Humecta, deiectio liquida facilis-

lisque, vel ob frigidam hepatis intemperiem, vel excretivæ potentiaæ robur, aut ob bilem eò profluentem. *exiccatur*, fitque deiectionio sicca ob flauæ bilis inopiam, & facultatem expultricem imbecilem. *Quibus iuuenibus*, existentibus. *aluus*, sicca est, ob nimirum intemperiem calidam hepatis, aut paucam ciborum ingestionem, aut tardam deiectionem. *senibus*, his senescentibus humectatur, eadem semper victus ratione in sumendis cibis obseruata.

APHOR. 21 ARGV M.

Qua ratione vehemens fames, & à frigiditate orta implacata appetentia curari possit.

Λ *Ἰμὸν θώρηξιν λύει.*
Famen thorex is soluit.

Famem implacatam & à frigiditate ortam. *thorex is*, vini potio. *solvit*, vini potentis nimirum & meri, nam calefacit.

APHOR. 22 ARGV M.

Oppositorum opposita sibi inuicem remedia, satietatis & vacuationis exēplo.

Ἀπὸ

Aπὸ πλησμονῆς ὄντοσιν αὖ νοσήματα χυμῶν, κένωσις ἵηται. καὶ ὄντοσιν ὑπὸ κενώσεως, πλησμονή, καὶ τῶν ἄλλων ἢ ὑπεναίτιωσις.

Qui à plenitudine morbi fiūt, vacuatione curantur: & qui ab inanitione proficiscuntur, sanantur plenitudine. Ceterorumque contraria sunt remedia.

Morbi, Partim geniti, partim gignendi, adhuc præsentes. euacuatione, nam morbi causam aufert. plenitudine, repletionem siue refectiōe & satietate: nam illa adiiciunt quæ deficiunt: ceterorumque contraria, &c. modo simplices præter naturam fuerint affectus.

APHOR. 23. ARGV M.

Acutorum morborum extremus terminus circumscribitur.

Tὰ ὀξέα τῶν νοσημάτων κρίνεται ἐν πεσπαρεσκαίδεκα ἡμέρησι.

Morbi acuti indicantur intra dies quatuordecim.

Acuti morbi, simpliciter, quinimò exactè acuti, & accutissimi. quatuordecim d. i.

cim, & intra dies quatuordecim. iudicantur, crisi que finiuntur, fiunt enim ex tenui & acri materia, ob acrimoniam promptè resolubili & iudicabili.

APHOR. 24 ARGV M.

Septimanarum, quæ per quaternarios in duo æqua partiuntur, indicum quoque & indicatoriorum dierum ratio exponitur.

Tὸν ἐπὶ τὰ ἡ τετάρτη ὁπὶ δηλός. ἐτέρης ἑβδομάδος ἢ ὀγδόῃ ἀρχῇ. θεωρητὴ δὲ ἡ ἐνδεκάτη, αὐτὴ γάρ ἐστι τετάρτη τῆς ἐτέρας ἑβδομάδος. θεωρητὴ δὲ πάλιν ἡ ἐπτακαδέκῃ. αὐτὴ γάρ ἐστι τετάρτη μὲν ἀπὸ τῆς πενταρεσκαδέκῃς, ἑβδόμη δὲ ἀπὸ ἐνδεκάτης.

Index septimi quartus. Sequentis septimanae octavus initium. Spectandus quoque est undecimus siquidem is secunda septimanae quartus est. Rursusque decimus septimus spectandus: is enim à quartodecimo quartus est, & ab undecimo septimus.

Index septimi quartus, de his enim quæ in septimo (qui est primæ septi-

manæ

manæ postremus) futura sunt, quarto die iudicia sumuntur. *sequentis*, incipit enim statim post vltimum primæ diē. *Undecimus*, dies, qui secundam hanc septimanam in duo æqua partitur. *nā*, quid futurum sit decimoquarto die demonstrat. *iv*, dies vndecim⁹. *quartus* est alterius septimanæ, cuius principiū octau⁹ fuit. *decimus septimus*, septimanam tertiam in duo æqua diuidens. *nā* quid futurū sit vicesimo die indicat. *quartodecimo*, postremo secundæ septimanæ die, cui tertiæ huius principium copulatur: *ab vndecimo septimus*, qui quartus erat secundæ septimanæ.

APHOR. 25 ARGVM.

Æstiuos morbos magna ex parte breues esse, autumnales longos, hyemem attingentes longissimos, quartana febris exemplo.

Οἱ θεριοὶ τετραταῖοι τὰ πολλὰ γίνονται βραχεῖς· οἱ δὲ φθινοπωρινοὶ μακροί, καὶ μάλιστα οἱ πρὸς τὸν χειμῶνα σιῶσπτες.

*Æstiva quartana plerunque breues,
d.ii.*

Autumnales longæ, & inter eas maximè quæ ad hyemem vsque pertinent.

Æstiuæ, nimirum per æstatem natæ. plerunque, modo omnia omnibus paribus paria respondeant: interdum enim quartana æstiuæ autumnali diuturnior, nimirum à vehemētiori causa orta, humoreque à quo nascitur copiosiore. breues, quòd tum vitiosi humores, ambiētis calore per vniuersum corpus fusi, promptè discutiantur, meatibus totius corporis patefactis. Autūnales, quartanæ, scilicet per autūnum natæ. longæ, tum quòd autumno sint peculiare, tum quia propter æstatem, quæ præcessit facultates factæ sint imbecilles. Adde quòd per ipsum corpus vniuersum superuacui humores, non ferantur, nec attenuati euaporent meatibus corporis occludi incipientibus, quòd humores tum minus sint attenuati, & crassiores, frigoreq; meatus corporis intercipientur, nec humores noxi discutiantur.

APHOR. 26 ARGV M.

Præstare multo, vt conuulsio febrem præ-

precedat, quàm vt sequatur.

Πρετὸν ὅτι πᾶσι μὲν βέλπον ἡμέδαι, ἢ
πᾶσι μὲν ὅτι πυρετῶ.

Conuulsioni febrem accedere satius est, quàm feбри conuulsionem.

Febrem, ex repletionē factam. accedere. sponte naturæ. satius est, frigidus enī humores, nervosas partes opplentes, & conuulsionem efficientes, calefacit, extenuat, discutit, coquit, coctos propellit, & foras protrudit. conuulsionem, ex inanitione, hæc enim maximum malum ægrotanti minatur & plane exitiosa est.

APHOR. 27 ARGV M.

Haud confidendum his quæ leuant, citra aliquam vel sponte vel arte factā euacuationem: neque symptomata præter rationem accidentia admodum pertimescenda.

Τοῖσι μὴ καὶ λόγον κομφίζουσιν οὐ δεῖ
πισθεῖν, οὐ δὲ φοβεῖσθαι λίγω τὰ μοχ-
θηρὰ γινώσκοντες λόγους. τὰ γὰρ πολλὰ τῶν
ποιούτων ὅτιν ἀβέβαια, καὶ οὐ πάντως δια-
μμεν οὐδὲ χρονίζειν εἶωθεν.

d.iii.

Non, si quid in omrbis acutis fiat præter rationem leuius, fidere oportet, nec turbari si quid temere grauius acciderit. Istiusmodi enim multa sunt incerta, nec durare diu aut persistere solent.

Si quid fiat leuius, his que non ex ratione leuant & sine aliqua euacuatione, spontina aut medica, post signa coctionis, fidendum non est: nam reciduiam minantur, maligniusque reuertuntur: nec formidanda sunt symptomata, nempe difficilem spirationem, delirium, vehementem febrem, & id genus alia, quæ præter rationem eueniunt: nihil enim significant sed futuram morbi iudicationem ostendunt, quòd prius coctionis signa apparuerint. Istiusmodi multa, melior valetudo aut peior sine ratione. Incerta, stabilia non sunt, quia violenta multum durare non consueuerunt, sed facta iudicatione desinunt.

APHOR. 28 ARGVM.

In non exigua febre corpus eodem in statu permanere, vel magis quàm ratio postulat extenuari periculosum.

TWV

Τὸν πυρεσσόντων μὴ παντὰ πασιν ὅτι-
 πολάως τὸ διαρρῆν καὶ μηδὲν ἐνδιδό-
 ναι τὸ σῶμα, ἢ καὶ σιωτήκεσθαι μάλλον τῷ κῆ-
 λέρον, μοχθηρόν. τὸ μὲν γὰρ μῆκος κούσου ση-
 μαίνει, τὸ δὲ ἀδένειαν.

*Febricitantium non omnino leuiter, cor-
 pus sibi constare nec minui, aut etiā plus
 aequo colliquefieri, malum. Hoc si quidem
 virium imbecillitatem, illud morbi diu-
 turnitatem significat.*

*Leuiter, sed grauiusculè, & velut me-
 dia quadam febre inter mitem admo-
 dum ac vehementem. constare & nihil
 minui, neque collabi, malum est: nulla
 enim alia de causa id euenit, nisi ob cu-
 tis densitatem, & humores crassos, fri-
 gidos, glutinosos, & ægre solubiles, vt
 necesse sit morbum diuturnum fore.
 colliquefieri, contabescere. malum, il-
 lud enim perstare corpus, & nihil im-
 minui, morbi longitudinem signifi-
 cat. imbecillitatem, Imbecillitatem vi-
 rium significat, quæ magna ex parte
 cutis & humoris tenuitatem conse-
 quitur.*

d.iiii.

APHOR. 29 ARGVM.

In vniuersali morborum principio cum materia est cruda, vacuanda ea quidem si turgeat: ceterum in vigore & statu morbi ab omni remedio abstinendum.

Ἀρχαῖων τῶν νοσούντων ὡς ἂν δοκῇ κινεῖν
κινεῖ. ἀκμαζουσῶν δὲ ἡσυχίαν ἔχει βέλ-
τιόν ἐστιν.

Incipientibus morbis siquid mouendum videtur, moue: Vigentibus autem quiescere multò præstat.

Incipientibus morbis, in principio vniuersali dū materia est cruda. Si quid turgens. mouendum videtur, & phlebotomia vacuandum. moue, vt natura minorem iam factam materiam facilius cōcoquere & immutare possit. Vigentibus in ipso vigore morbi & statu. quiescere, & ab omni remedio abstinere: tunc enim natura materiam euincit, & concoctio fit, nec auxilio medico eget.

APHOR. 30 ARGVM.

Causam exponit cur in vigore mor-
bi

bi à praesidiorum usu supersedendum sit.

ΠΕΙ ΤΑΙΣ ΔΡΑΧΑΙΣ ΗΓΑ ΤΑ ΤΕΛΗ ΠΑΝΤΑ ΑΔΕΝΕΣΤΕΡΑ. ΩΔΕΙ ΔΕ ΤΑΙΣ ΑΚΜΑΙΣ ΙΣΧΥΡΟΤΕΡΑ.

Circa initia & finem morborum remissiora sunt omnia, in vigore vehementiora.

Omnia, symptomata, accessiones, vigiliae, dolores, sitis, inquietudines, & alia id genus, remissiora, & leuiora sunt. in vigore, in ipso vigore, in quo natura iam tota in hoc est vt noxios humores cōcoquat. vehementiora, symptomata sunt, morbum sequentia, veluti vmbra corpus.

APHOR. 31 ARGV M,

Idem docet quod paulò antè, malum nimirum esse vbi eius, qui è morbo cibū capit non augetur corpus.

ΤΩ ΕΞ ΑΡΡΩΣΤΗΣ ΘΥΣΙΤΕ ΟΥΤΙ ΜΗΔΕΝ ΟΠΙΔΙΔΟΝΑΙ ΤΟ ΣΩΜΑ, ΜΟΧΘΗΡΟΝ.

Si à morbo bellè comedēti corpus non proficiat, malum.

Comedenti, post ægritudinem. proficiat, quo ad vires & mollem carnem. *malum*, nam alterū horum significat, vel hunc plus ingerere ciborū quàm facultas adhuc ex morbo imbecillior possit conficere, vel malorum humorum tantam esse in vētriculo, reliquoque corpore copiam, vt quicquid ingestum fuerit, vnà statim corrumpatur.

APHOR. 32. ARGV. M.

Conualescentium, qui melius euadunt & à morbo liberantur.

Ὡς τὰ πολλὰ πάντες οἱ φαύλως ἔχοντες, κατ' ἀρχὰς μὲν δύσιστέοντες καὶ μηδὲν ὀπιθιδόντες, πρὸς τὴν τέλει πάλιν ἀσιτέουσιν. οἱ δὲ κατ' ἀρχὰς μὲν ἀσιτέοντες ἰσχυρῶς, ὑστερον δὲ δύσιστέοντες, βέλπουν ἀπαλλάσσουσιν.

Qui aduersa valetudine abunde initio comedunt nec proficiunt, ū ferè tandē omnes in cibi fastidium incidunt: Contrà, qui initio forti inedia vsi, cibum postea appetere incipiunt, inualetudine facilius liberantur.

Qui

Qui aduersa valetudine &c, omnes
ferè conualescentes è morbo, qui ma-
le se habent propter prauorum humo-
rum reliquias. *initio*, circa initia conua-
lescentiæ bene cibati appetentes nimi-
rum & cibum cupientes, non profici-
entes sed imbecilles remanentes: In fi-
ne cibum non appetūt ob prauorum
humorū reliquias, quæ ea quæ assumū-
tur corrumpunt. vnde progressu tem-
poris tanta prauorum humorum co-
pia generatur, vt actiones ventriculi,
& imprimis appetentia ipsa, pereant.
contra &c, qui verò conualescentes à
morbo circa initia conualescentiæ à
cibo abhorrent, postea bene come-
dentes melius euadunt & liberantur à
morbo, quòd principio parum appe-
tentes, non plus quàm vires conficere
queant, assumāt: hinc fit vt vires quoti-
die auctæ, morbi reliquias prorsus dis-
sipent, illque dissipatis iterum probe
appetant & comedant conualescen-
tes.

APHOR. 33 ARGVM.

In omni morbo rationem firmam &c

*constantem esse nec appetentiam deiici,
bonum.*

ΕΝ πάση νόσῳ τὸ ἐρρῶσαι πλεονέχει,
καὶ ὅτι ἔχειν πρὸς τὰς θεωπορίας ἀγα-
θόν. τὸ δὲ ἐναντίον, κακόν.

*In quouis morbo valere rationem, re-
tēque se ad ea quæ sumuntur habere,
bonum: Contrà verò habere se malum.*

*In quouis morbo, similari, instrumen-
tali, & communi. Valere rationem, ne-
que lædi, bonum. quippe hoc ipsum
probè esse affectum cerebrum omnes-
que neruosas partes significat. sumun-
tur, benèque appetere cibos, appeten-
tia minimè læsa. bonum, ea enim quæ
in ventre sunt, nempe cor, hepar, ven-
triculum, sana & robusta esse signifi-
cat. contrà, vt si ratio ipsa & appetentia
abolita turbataque fuerint. malū, hæc
enim cerebri, & ventris inferioris sum-
mam præ se ferunt imbecillitatem.*

APHOR. 34 ARGV M.

*Qui morbi minus habeant periculi &
qui plus.*

ΕΥΤΗ

ΕΝ Τῇσι νοῦσι σιτηνῆσσι καὶ δυνάουσι οἷ-
σιν αὖ οἰκεῖν τῆς φύσεως, καὶ τῆς ἡλικίας
καὶ τῆς ἐξιοῦς, καὶ τῆς ὥρης ἢ νοῦσος ἢ μάλας,
ἢ οἷσιν αὖ μὴ οἰκεῖν κατὰ π. τούτων.

*Minus periculosè agrotant ii, quorum
vel naturæ, vel ætati, vel consuetudini,
vel tempori familiaris morbus est, quàm
quibus horum nullo affinis cognatusque
existit.*

*Minus agrotāt, in morbis omnibus ca-
lidis humidis frigidis, siccis, cū mate-
ria & sine materia. minus periclitantur,
minusque moriūtur ii. naturæ, tēpera-
turæ totius vel partis, aut ætati annis
distinctæ, aut habitui, corporisque con-
sistentiæ. aut tempori aeri nimirum. fa-
miliaris, siquidem in eiusmodi brevis
est in id quod præter naturā est lapsus,
& rursus, in id quod secundū naturā
redditus. Quam quibus secundū nihil
istorum Habitus, ætatis, naturæ. &c. con-
ruit, periculo enim eiusmodi non va-
cant, quod non nisi à maxima & vehe-
mentissima causa excitentur. adde quòd
longior in eiusmodi est in id quòd*

præter naturam est lapsus : & ob id etiam longior in id quod secundum naturam est redditus

APHOR. 35 ARGVMENTVM.

Partes ad vmbilicum & infimum ventrem sitas in morbis præstare esse crassiores, quàm vehementer extenuatas.

ΕΝ πάσῃσι τῇσι νούσῃσι τὸ πρὸς τὸν ὀμφαλὸν καὶ τὸ ἥττω πάχος ἔχει βέλπον ὅτι τὸ δὲ σφόδρα λεπτὸν καὶ ὀκτετικὸς, μὲν ὀν. Επισφαλές δὲ τὸ τοιοῦτον καὶ πρὸς τὰς κατωκάτωσας.

In quouis morbo partes ad vmbilicum & infimum ventrem attinentes crassiores esse præstat. harum siquidem extenuatio & tabes mala: Sed ad inferiores quoque purgationes parum tuta.

In quouis morbo, similariū & instrumentalium partium. Partes, vt sunt ventriculus, hepar, lien, renes, vterus, vesica, vterus, octo Epygastrii musculi, mesenterium. crassiores, carnosamque substantiam habere præstat. Nam & calor natiuus validior, cōcoctio melior, & excretiones validio-

res. *harum extenuatio, eiusmodi partiū ad vmbilicum & imum ventrem attinentium. mala, nam & calor natiuus imbecillus est, neque fit proba concoctio, neque bonus generatur sanguis. sed quoque, eiusmodi partium extenuatio, ad inferiores purgationes, quæque per inferna fiunt. parum tuta, purgationes enim minus recte procedūt, cum sint abdominis ipsius musculi excretionis instrumenta, fæcum potissimum & vrinæ.*

APHOR. 36 ARGVM.

Hominum duo genera non temere medicamentis purgantibus vacuanda.

OΙ υγιεινῶς ἔχοντες τὰ σίματα, ἐν τῇσ φαρμακείῃσι καὶ ταυρόμοιοι ἐκλύονται ταχέως, καὶ οἱ πονηρῇ τροφῇ χερόμοιοι.

Qui corporum salubritate sunt præditi, y purgante hausto medicamine statim deficiunt, vt & qui prauo alimento vtuntur.

Salubritate, functiones corporis perfectissimè obeuntes, atque adeò absoluta & integra sanitate præditi. hausto,

fortia nimirum & ab effectu cathartica quæque corpus multum exagitare possunt. *statim deficiunt*, & syncopeprehenduntur. nō inueniens enim medicamentum sibi cognatum vitiosum & redundantem humorem quem educat, spiritus primū dissipat, deinde humida discutit, & tandem solida tabefacit. quibus omnibus corpus humanum constituitur. *prauo alimento*, per medicamenta euacuati celeriter exoluuntur, nam medicamentum corruptos humores à prauis cibis natos attrahens, per sensibiles corporis partes agit, qui cum acres sint, & mordaces, transitu suo prædictis partibus molestiam inferunt, animique defectum plurimum pungentes, inducunt.

APHOR. 37 ARGV M.

Periculosum esse purgare eos qui corpore sunt commodato.

ΟΙ δὲ τὰ σώματα ἔχοντες, φαρμακείας ἐργάζεσθαι.

Qui integra sunt corporis valetudine, medicationes agrè molestèque ferunt.

Corporis Valetudine, quique integra sanitate fruuntur. medicationes, non inueniens enim medicamentum, humorem quem educat vitiosum in corpore cōmoderato & symmetro, symptomata magna parit, syncopas, vertigines, intensa tormina, & id genus alias partesque corporis tandem colliquat & absumit. agrè, difficulter & perniciosè.

APHOR. 38 ARGVM.

Ægroto nonnunquam permittendus deterior cibus & potus.

Το μικρῷ χεῖρον καὶ πόμα καὶ σίτον, ἢ διον δὲ, τῷ βελπόνων μὲν, αἰδεσέων δὲ, μᾶλλον αἰρετέον..

Paulo peior, sed suauior cibus & potus, meliori quidem sed ingrato præferendus.

Peior, causæque omnes salubres ad-mouenda nimirum, educenda, facienda sumenda. suauior, eligendus & præferendus, partim vt ægrotanti, qui hoc cibo & potu delectatur, gratificemur partim etiam quòd illi vti iis ipsis vti

c.i.

le sit. ventriculus enim quæ cum voluptate assumuntur, auidius amplectitur faciliusq; concoquit. adde quòd quicquid in eo cibo & potu prauum est emendatur, separaturque ab eo quod bonum est, & subinde per aluum excernitur, *meliori*, cibo & potu. *sed ingrato*, modo sit ille paulò deterior. nã si valde sit prauus cibus & potus, nulla ratione ægrotantibus concedi debet. His enim solum in his gratificandum, ad quæ nulla magna sequitur noxa.

APHOR. 39 ARGVM.

Rarius senes quàm iuuenes in morbos incidere.

ΟΙ πρεσβύτεροι τῶν νέων τὰ μὲν πολλὰ νοσήουσιν ἥσονται. ὅσα δ' αὖ αὐτέροις χρόνια νοσήματα γίνονται, τὰ πολλὰ ζῶντα ποδῶσκει.

Magnam partem senes iuuenibus minus ægrotant: Semel autem diuturnis morbis correpti ferè vnà moriuntur.

Minus ægrotant, quòd continentissimè viuāt: nec perinde, vt iuuenes, inuictus ratione peccent, à qua intemperntiore superuacua cōplura in corpore

pore & cruditates tandēque morbi generantur. *morbis correpti*, per incontinentiā, aut alia de causa. *moriuntur*, aut insanabiles tota vita durant, idq; propter viriū imbecillitatē, quæ frigidus morbos, quibus vt similibus prehēduntur senes, concoquere non possunt.

APHOR. 40 ARGV M.

Postremam precedentis aphorismi partem exemplo confirmat.

Βεῖλαι καὶ κόρυζαι τοῖς σφόδρα πρεβ-
τησίῳ οὐ πεπαιγνύται.

Destillationes & grauedines coctionem in valde senibus non admittunt.

Destillationes, siue, humorum à capite ad fauces fluctiones grauedines, humorum ad nares decubitus. coctionem, neque concoquuntur propter caloris inopiam & virium imbecillitatem.

APHOR. 41 ARGV M.

Quando in animi defectione aegrotantes mori contingit

c.ii.

ΟΙ ἐκλυόμενοι πολλάκις καὶ ἰσχυρῶς ἀν-
δρὶ φανερῆς θεωράσιος, ἐξαπίνης τελευ-
τῶσι.

*Qui sæpè & vehementer sine causa
manifesta animo linguuntur, & de repente
moriuntur.*

*Qui sæpè, multisq; vicibus sine causa,
extrinsecus eueniente. linguuntur, animi
que defectionē patiuntur. moriuntur,
quòd vitale robur in iis admodum im-
becille sit.*

APHOR. 42. ARGVM.

*Quenam Apoplexia curari, quæ minus
possit.*

ΛΕΙ ἡ ἀποπληξὶς ἦν ἰσχυρὰ μὲν ἀδυνάτων,
ἀδυνάτων δ' ἔστι πρότερον.

*Apoplexiam fortem nullo prorsus mo-
do, debilem agrè curaueris.*

*Apoplexiam fortè, & vehementem,
nullo modo, propter ablationē respira-
tionis, sine qua nemo viuere potest. de-
bilem verò, apoplexiam curare in qua
ordinem aliquem seruat respiratio ipsa
agrè, omnibus & magna diligētia ad-
hibitis præfidiis.*

APHOR. 43 ARGV M.

Quando ij qui strangulantur ad vitā redeunt, & quando minus.

ΤΩν ἀπαγχονῶν καὶ κατὰ λυομῶν-
μηδέ πω δὲ τεθνηκότων, οὐκ ἀναφερ-
σιν οἷσι ἀνὰ φρὸς ἢ πρὸς τὸ σῶμα.

*Strangulati aut suffocati, nondum ta-
men mortui, ad se non redeunt, quibus cir-
ca os collecta spuma apparuerit.*

*Strangulati, laqueo aut manuum
iniectione, quæ instar laquei sunt suffo-
cati, dissoluti qui tamen mori debent
ob strangulationem. redeunt non reui-
uiscunt, nec ad vitam redeunt. spuma, in
his enim vehementissimè cor incendi-
tur, & pulmones magna cum vehe-
mentia succussantur.*

APHOR. 44. ARGV M.

*Natura obessos celerius mori quàm
graciles.*

ΟΙ παχέες σφοδρὰ καὶ φύσιν, πικρὰνά-
τοι γίνονται μάλλον τῶν ισχνῶν.

*Qui naturà sunt valde crassi, brevio-
re vita fruuntur quàm qui graciles.*

Qui natura statimque ab ortu & in-

e. iii.

cunte ætate. *crassi, obesi. breuiore vita,*
citius intereunt, & moriuntur. graciles,
graciliori vt enim plus caloris innati
quàm obesis inest.

APH. 45. ARGV. M.

Pueros comitiali morbo laborantes
triplici potissimum ratione liberari.

ΤΩν ἐπιληπτικῶν τοῖσι νέοισιν ἀπαλλα-
 γὴν αἱ μεταβολαὶ μάλιστα τῆς ἡλικίης,
 καὶ τοῦ τόπου, καὶ τοῦ βίου ποιέουσι.

Epilepsia laborantes pueros quum lo-
ci victusque, tum maximè ætatis muta-
tio liberat.

Epilepsia, quicumque pueri morbo
 comitiali, quem epilepsiam medici
 vocant. *laborantes*, eaque afflicti.
ætatis, puerilis in iuventutem, quæ ca-
 lida est & sicca, morbo comitiali frigi-
 do humido aduersa. *loci*, cum nimi-
 rum in calidiorē & siccio-rem regio-
 nem transferuntur. *victusque*, quo ni-
 mirum calidiorē & siccio-rem habi-
 tum corporis efficiunt. *liberat*, & maxi-
 mē quicumque à pituita prouenit.

APHOR. 46 ARGV. M.

Vrgentiori dolori primò succurren-
dum

dum duorum dolorum exemplo.

Δ Το πόνων ἅμα γινόμενων μὴ ἔστι τὸν αὐτὸν τόπον, ὁ σφοδρότερος ἀμαυροῖ τὸν ἕτερον.

Ex duobus simul doloribus non eundem locum occupantibus, qui vehementior est, alterius sensum obscurat.

Doloribus, nō corporis partem eādē, occupantibus, infestantibus cum sensu tristi & molesto. vehementior, vis enim sensifica tota ad vehementiorem distrahitur. ob id minor minus sentitur.

APHOR. 47 ARGV M.

In tumoribus præter naturam dolores & febres excitari cum pus conficitur.

Π Εὐὲ τὰς γενέσας τῶ πύς οἱ πόνοι καὶ οἱ πυρετοὶ συμβαίνουσι μᾶλλον, ἢ γινόμενου.

Dum pus fit, dolores ac febres accidunt magis, quàm confecto.

Pus, substantia crassum, fit, conficitur & elaboratur. dolores, fiunt, ratione qua materia circumstantes partes incendit ob ipsius fusionem & spirituum dissolutionem. ac febres, corde cōcalefacto.

c. iiii.

confecto, quippe materia tum attenuata est, & multum spirituum exhalauit, putrida denique concocta sunt.

APHOR. 48 ARGV M.

Contraria contrariorum esse remedia, motus & quietis exemplo.

ΕΝ πάσῃ κινήσει τὸ σῶμα πόνος, ὁπόταν ἀρχηται πονεῖν, τὸ διαναπαύειν δὲ θύς, ἀκοπον.

Quoquo modo corpus moueatur, simul ac laborare coepit, quies statim lassitudinem leuat.

Corpus, in omni corporis motu vehementiore. Vbi laborare, fatigari quoque & dolere. quies lassitudinem, quòd in ea vires reficiantur ac reparentur.

APHOR. 49 ARGV M.

In obeundis exercitijs consuetudinem multum posse.

ΟΙ εἰθισμένοι τῷ σωήθεας πόνους φέρειν, καὶ ὥσιν ἀσθενέες ἢ γέροντες, τῷ ἀσωήθων ἰσχυρῶν τε καὶ νέων, ῥᾶον φέρουσι.

Quotidianis laboribus assueti, etiam si a inualidi sint aut nes, insuetis quamuis robustis & iuuenibus, facilius consueta ferunt

ferunt exercitia.

Laboribus assueti, qui consueti sunt solitos labores atque adeo omne exercitii genus ferre, multis actibus frequenter iteratis. Inuvalidi, imbecilles, minusque virium habeant. aut senes, quibus paucum calidum innatū inest. insuetis, labores eiusmodi ferre. iuuenibus facilius ferunt, partes enim corporis ita exercitatae, robustiores & duriores euadūt, mutuo ipsarum attritu, genuini caloris augmento, & spiritus citatiore motu.

APHOR. 50 ARGV M.

Longo tempore consueta insuetis minus molestare, de consuetudine tandem immutanda cogitandum.

TΑ ἐκ πολλοῦ χρόνου συνήθεια, καὶ ἡ χείρω, πῶς ἀσυνήθων ἥσσον ἐνοχλεῖν εἶωθε. δεῖ οὖν καὶ ἐς τὰ ἀσυνήθεια μεταβάλλειν.

Consueta longo tempore, etiam si deteriora sint, insuetis minus molesta solent esse. Quare ad insolita quoque facienda mutatio.

Consueta penè in naturam transie-

runt. *deteriora*, haudquaquam natura bona. *insuetis*, natura innocuis. *quare insolita*, nō repenti, sed paulatim. *facienda mutatio*, idque non in omni ætate, sed iuuentute maximè fieri debet.

APHOR. 51 ARGV. M.

Naturam subitas mutationes non ferre, atque adeo illi nimium omne aduersum & inimicum.

ΤΟ ΚΑΙ ΠΟΛΥ ΚΑΙ ΕΞΑΠΙΝΗΣ ΚΕΝΟΥΝ, Η ΠΛΗΡΘΥΝ, Η ΘΕΡΜΑΙΝΕΙΝ, Η ΨΥΧΕΙΝ, Η ΑΛΛΩΣ ΟΚΩΣΟΥΝ ΤΟ ΣΩΜΑ ΚΙΝΕΙΝ, ΣΦΑΛΕΡΟΝ. ΚΑΙ ΧΘ ΠΑΝ ΤΟ ΠΟΛΥ ΤΗ ΦΥΣΙ ΠΟΛΕΜΙΟΝ. ΤΟ ΔΕ ΚΑΤ' ΟΛΙΓΟΝ, ΑΣΦΑΛΕΣ, ΚΑΙ ΑΛΛΩΣ ΗΝ ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΞ ΕΤΕΡΟΥ ΕΦ' ΕΤΕΡΟΝ ΜΕΤΑΒΑΙΝΗ.

Semel multum & repenti vel vacuare, vel replere, vel calfacere, vel refrigerare, aut alio quouis modo corpus mouere periculosum: omne siquidem nimium nature inimicum. Paulatim vero quod fit tutum, cum aliàs tum maximè ubi ab uno ad aliud facienda est mutatio.

Multum, & plus quàm vires tolerare possint. repenti vacuare, omnes ex æquo humores educendo, vel replere, plurimum ac repenti, non vacat peri-

culo, quòd id vel suffocatio vel vasorum aliquorum ruptio subsequatur. *vel calefacere, vel refrigerare, plurimū ac repentē periculosum.* hoc enim stuporem inducit, natiuumque calorem extinguit, illud verò humores exurit & febres incendit. *corpus mouere, vt exercitiis, balneis. periculosum, plurimum ac repentē illa facere. omne siquidem nimium natura inimicum,* commoderationem enim elementorum euer tit. *tutum, periculoque vacat.*

APHOR. 52 ARGVM.

Non temere medico mutationi medicamentorum studendum.

Π Ἄντα καὶ λόγον ποιέοντι, καὶ μὴ γινώσκοντες τὸ κατὰ λόγον, μὴ μεταβαίνειν ἐφ' ἑτέρον, μόνοντες τῷ δόξαντος ἐξ ἀρχῆς.

Non, si recta ratione gerenti omnia secundum eam minus succedat, protinus est ad aliud transeundum, modo illud constet quod ab initio visum fuit.

Recta ratione, inuenienti quid morbus, quid ægri temperatura, ætas, vires, anni tempora, locus, consuetudo,

& cætera id genus, exigant. *secundum*,
adhibitis sedulo præfidiis omnibus.
Non est transeundum ad aliud, faculta-
te diuersum medicamentum. *ab ini-*
tio visum, vt si is sit morbus quem
esse ab initio putauit, nec aliud inter-
ueniat symptoma, quod illum à prio-
re instituto recedere cogat.

APHOR. 53 ARGV M.

*Eadem magna ex parte fieri quæ
Apho. 20. sectionis huius secunda docuit.*

Ο Κόσοι τὰς κοιλίας ὑγρὰς ἔχουσιν νέοι μὲν
ὄντες, βέλτιον ἀπαλλάσσουσιν τὰς ξη-
ρὰς ἐχόντων. ἐς δὲ τὸ γῆρας, χεῖρον ἀπαλ-
λάσσει. Ξηραίνονται γὰρ ὥς ὅτι τὸ πολὺ τοῖ-
σιν ἀποξηράσκουσιν.

*Quibus aluus est humida, inuentam
quidem agunt facilius quàm qui ean-
dem siccam habent, sed senectute diffici-
lius defunguntur. Ipsis siquidem sene-
scentibus ferè resiccatur.*

*Aluus, Quicunque aluos humidus
habent, vel ob cibi largiorem copiam,
aut festinam deiectionem, vel intem-
periem frigidam hepatis.*

APHOR.

APHOR. §4 ARGVM.

*Longam staturam quæ in iuuentute
pulchra est, matura senectute confici.*

Mεγάθει δ' ἐ σώματος ἐννεάσαι μὲν, ἐλθὼ
θέειον, καὶ οὐκ αἰδέες. ἐγίγνεσθαι δ' ἐ
δύσχρηστον καὶ χεῖρον τῷ ἑλασσόνων.

*Vt traducenda iuuentute liberalis &
speciosa corporis magnitudo, ita senectu
ti inutilis & paruitate deterior.*

*Magnitudo liberalis, proceritas, ne-
que indecens magnitudo, sed pulchra
& decora propter rectitudinem. dete-
rior, nam ista mole grauati senes incur
uantur ac gibbosi redduntur.*

APHORISMO- RVM HIPPOCR.

LIBER. III.

ARGUMENTVM.

Tertius hic liber reducitur ad Actiologiam ferè, locos duos communes indicans, vires ætatum, & morbos varios per ætates.

APHORIS. PRI. ARGVM.

Anni temporum mutationes, præsertim magnas & repentinas in ipsis particularibus anni temporibus accidentes, procreare morbos.

Αἱ μεταβολαὶ τῶν ὥρέων μάλιστα τίτθουσιν νοσήματα, καὶ ἐν τῇσιν ὥρησιν αἱ μεγάλαι μεταλλαγαὶ ἢ ψύξις, ἢ θάλψις, καὶ τ' ἄλλα κατὰ λόγον οὕτως.

Mutationes temporum potissimum pariunt morbos, & in ipsis temporibus magnæ mutationes frigoris aut caloris, ceterorumque

rorumque ad proportionem his respondentium.

Mutationes temporum. anni, sese mutuo consequentium & succedentium inuicem, ipsæque adeò temperamentorum alterationes. *potissimum pariunt morbos*, ut causæ effectrices, & externæ morborum gignendorum: quippe horum mutationes aërem etiam, quem assiduò inspiramus, corpora quoque nostra alterant, humoresque varios generant, & potissimum in his corporibus quæ sunt ad patiendum apta & idonea. *magnæ, repentinæ. mutationes aut frigoris, aut caloris*, verbi gratia hyeme, vel æstate, vel autumno pariunt morbos. *Ceterorumque*, aliæque mutationes pro ratione eodem modo parere solent morbos. ut est mutatio humiditatis, vel siccitatis, ventorum copia aut defectus.

APHOR. 2 ARGV M.

Aliquas hominum temperaturas esse quæ ad æstatem bene se habeant, aliquas quæ ad hyemem.

TΩ φυσίῳ αἱ μὲν πρὸς θερος, αἱ δὲ πρὸς χειμῶνα ὅτῃ κακῶς πεφύκει.

*Naturarum quædam ad æstatem, alia
ad hyemem benè aut malè se habent.*

Naturarum hominum, quæ tempe-
ratura est ex quatuor elementis con-
stans. *quædam*, frigida, humida. *ad æsta-
tem*, bene se habent, quòd harum ex-
cessus & immoderatio æstatis calidita-
te & siccitate corrigatur ac tempere-
tur. *alia*, calida & sicca naturæ. *ad hye-
mem* bene malè se habent, bene qui-
dem quòd per vtramque oppositio-
nem hyemis emendetur excessus, & ad
symmetriam fiat reditus: malè verò
frigida humida, quòd à simili hyemis
temperatura earundem excessus au-
geatur.

APHOR. 3 ARGV. M.

*Morbos & ætates magis aut minus es-
se proclives & habiles ad ipsa loca &
mixtus rationes.*

ΤΩΝ νούσων ἄλλαι πρὸς ἄλλας θίῃ κα-
κῶς πύκται, καὶ ἡλικίαι πνέες πρὸς
ἄρας, καὶ χῶρας, καὶ διαίτας.

*Morbi aly ad alia tempora benè vel
malè se habent. Et quædam ætates ad
tempor*

tēpora alia & loca & aliud victus gen⁹.

Bene vel malè se habent, suntque magis aut minus proclives & habiles ad ipsam generationem & curationem. & quædam ætates, bene vel malè se habent. ad alia, vt æstatem, hyemem, non ad generationem quidem, sed ad curationē. & loca & victus gen⁹, bene vel malè se habent ætates quædam & naturæ.

APHORISMI. 4 ARGVM.

Autumnales morbi quando expectandi.

ΕΝ τῇσιν ὥρῃσιν ὅταν τῆς αὐτῆς ἡμέρης ὅτε ὕδρ θάλλῃ, ὅτε δὲ ψυχρὸς γίγνεται, φθινοπωρινὰ τὰ νοσήματα προσδέχεται.

In temporibus cum eodem die modo calor modo frigus, autumnales morbi expectandi.

In temporibus, anni quibusuis. calor, vt meridiæ. frigus, vt in ipsa aurora & vesperi rursus. fit, idque plurimis consequenter diebus. autumnales morbi, qui inæquales sunt & inconstantes malique iudicii.

APHOR. 5 ARGVM.

Ε Ε

B.I.U.M.

Ventos ipsos magnum habere momentum in procreandis morbis alijsque corporis malis, Austri & Aquilonis exemplo.

ΝΟτοι βαρήκοι, ἀχλυώδεις, καρηθάρηκοι, ναθροί, δαλυτρηκοί. ὁκόταν ὕπνος διωασδύη, ποιαῦτα ἐν τῇσιν ἀρρώσῃσι πάσχουσιν. ἢν δὲ βόρρον ἢ βῆχες, φάρυγγες, κοιλία σκληραὶ, δυσουρία, φρικώδεις, οὐδυναι πύρεων, σηθῶν. ὁκόταν οὗτος διωασδύη, ποιαῦτα ἐν τῇσιν ἀρρώσῃσι προσδέχεσθαι χεῖ.

Auster auditum hebetat, caliginem vi sui obducit, caput grauat, membris tarditatem & languorem conciliat. Quum itaque is increbrescit, talia in ualidis accidunt. Contra Aquilo tusses mouet, fauces exasperat, aluum indurat, urinam suppressit, horrores excitat, lateris & pectoris dolores facit. Hoc itaque dominante, talia infirmos expectare oportet.

Auster, natura calidus, humidus, à meridie spirans. auditum hebetat, ut qui sua humiditate sensuum instrumenta impleat & obtundat. caliginem, ratione oculorum, quos obtenebrat, & ratione sui, dum turbulentum, crassum, & cali

& caliginosum aërem efficit. *caput gra-*
uat, quòd hoc ipsum nimia humidita-
te compleat. *tarditatem*, pigritiam in-
ferens, principio neruorum plus æquo
humectato, & languidas reddens cor-
poris partes omnes, & neruos potissi-
mum relaxās. *increbrescit*, quando eiuf-
modi tempestas & constitutio austrina
præualuerit longoque tempore dura-
uerit. *talìa*, symptomata *inualidis* in
morbis patiuntur qui ægrotant. *con-*
tra Aquilonia si fuerit constitutio, &
tempestas austrinæ contraria. *tusses*,
quòd tum frigidus inspiretur aër, qui
asperam arteriam, aliàque instrumen-
ta inspirationi seruiencia, lædit. *fauces*,
faucium asperitates fiunt, quòd aër in-
spiratus faucibus primùm occurrens
eas inæqualiter desiccat, & exasperat.
aluū, totum enim corpus flante Bo-
rea exiccatur, & feces longiori tempo-
re detinentur, nec excernuntur. *urinā*,
quòd vesica pars neruosa ab Aquilo-
nis frigore offenditur. *horrores*, quòd
aër frigidus sit, & consequio totum
corpus frigescat. *lateris*, ob frigidita-

f. ii.

tem, quæ has partes mala qualitate afficit, & ad respirationis motum ineptiores reddit, *dominante* quādo hæc tempestas præualuerit, & Aquilo vehementior & crebrior cæteris ventis fuerit. *talia*, symptomata. *infirmos*, in morbis iam factis expectare oportet.

APHOR. 6 ARGV M

Qua ratione febres in ea ætate que Veri similis est, finiantur.

Ὅταν γέρος γένηται ἢ πρὶ ὁμοίον, ἰδρῶτας ἐν τοῖσι πυρετοῖσι πολλὰς δευδένχεται χεῖ.

Quum æstas fit similis Veri, sudores in febribus multos expectare oportet.

Æstas, natura calida sicca Veri, & temperaturā commodatam habētē in febribus, & morborū aliorū, qui sudoribus finiuntur iudicationibus, expectare oportet, nam tunc æstas moderato suo calore humiditates corporis ad cutim trahit, nō autē per modū vaporis discutit, vnde vniuersa humiditas in febrium iudiciis excreta sudores efficit.

APHOR.

APHOR. 7 ARGVM.

Temporis ac totius anni constitutionibus respondere morbos magna ex parte,

ΕΝ τοῖσιν αὐτοῖσι πυρετοὶ ὀξείες γίνονται.
καὶ ἢν μὲν ἐπὶ πλέον ἢ πᾶσι τοῖς ἐόν,
οἷον τὸ κατὰ σάσιν ἐποίησεν, ὥς ἐπιτο πολὺ
καὶ τὰ νοσήματα πικρὰ δὲ ὡς δεχόμενα.

*Magnis siccitatibus febres fiunt acutæ.
Quod si annus talis esse pergat, qualem
temporis statum effecerit, tales ferè mor-
bos expectare oportet.*

In siccitatibus, & temporibus plus iusto siccioribus, febres acutæ, quæ citò definunt, & grauias habent symptomata. fiunt, sicci as enim humores efficit biliosos, qui subinde febres pariunt acutas. annus, vniuersus magna ex parte talis fuerit, ut siccitas humiditati præualeat. statum, qualem fecerit constitutionem siccam, humidam, calidam. morbos, siccos ac biliosos, atque adeò acutos, si anni constitutio sicca, humidus, pituitosus, & longos morbos si humida fuerit.

APHOR. 8 ARGVM.

f.iii.

Quibus

Quibus anni temporibus synceri morbi, & boni iudicii fiant, & quibus instabiles malique iudicii.

ΕΝ τοῖσι καθεσῶσιν καὶροῖσιν τὴν ὥρᾳως τὰ ὥρᾳα ἀποδιδῶσιν, βύσταδες καὶ βύκενέες αἱ τοῦσσι γίνονται. ἐν δὲ τοῖσιν ἀκατάστοις ἀκατάστατοι καὶ δύσκριτοι.

Certis temporibus & suam tempestiuitatem seruantibus certi & tempestiui, ac iudicatu faciles morbi fiunt. Incertis autem & alienis, incerta quoque agrotationes fiunt & ad iudicandum difficiles.

Certis, & moderatis quæque ordine quodam suam seruant temperaturam.

Tempestiuitatem seruantibus, cū opportunè ac suo tēpore tēpestiua omnia reddūtur, vt cum syderum ortus & occasus, pluuia, serenitas, & v̄ti ordine naturali fiunt. certi & tempestiui, morbi constantes stabiles, faciles, & asceri. iudicatu faciles, quippe tum yntura & facultas robustæ sunt, facileque morbi stabilis causas demoliuntur. incertis inconstantibus autem, & immoderatis temporibus, in quibus nihil moderatum

ratum existit, sed omnia turbata. incerta, inconstantes, instabiles, inquieti, & turbarum pleni morbi fiunt. difficiles, quòd statim perniciosi, cum periculis & grauibus symptomatibus iudicentur, vel omnino faciant recidiuam.

APHOR. 9 ARGV M.

Autumnus magna ex parte insaluberrimus esse, Ver autem saluberrimum.

ΕΝ ΦΘΙΝΟΠΩΡΩ ΙΞΥΤΑΤΑΙ ΑΙ ΝΟΥΣΟΙ, ΚΑΙ ΘΑΝΑΤΩ ΔΕΣΑΤΑΙ ΤΟ ΕΠΙΠΑΝ. ΗΡ ΔΕ ΥΓΙΕΝΟΤΑΤΟΥ, ΚΑΙ ΗΚΙΣΤΑ ΘΑΝΑΤΩΔΕΣ.

Autumno in vniversum morbi acutissimi & perniciosissimi: Ver autem saluberrimum & minimè exitiosum.

Acutissimi, vehementissimi & ad suum vigorem celerrimè properantes in vniversum, magna ex parte, propter eius inæqualitatem quæ multorum prauorum humorum causa existit: deinde quòd æstiuum tempus, quod præcessit, humores veluti assauit. Præterea per æstum vires redditæ sunt imbecilles, atque adeò vitiosi humores,

f. iiii.

iterum petere (ob ambientis frigiditatem, quæ matutino tempore ac vespere viget) profundū corporis incipiunt. Adde quòd hoc tempore propter fructuum ferè omnium copiam pravi humores procreantur. *Ver saluberrimum, Propterea quòd sit temperatum. minime exitiosum, minusque exitiosis morbis obnoxium. Vt cunque autem in vere morbi contingant, tamen omnes eiusmodi erunt, vt periculo vacent.*

APHOR. IO. ARGVM.

Autumnus tabidis & extrema consumptis macie perniciosum.

Τὸ φθινόπωρον τοῖς φθίνουσι κακόν.
Autumnus tabidis nocuus.

Autumnus tabidis nocuus, & quibus pulmo exulceratur malus: carnibus enim & omni pinguedine destituti, nullum omnino propugnaculum habent, quo ab iniuria causarum externarum vindicentur: quippe autumnī frigus in profundum subiens, pulmonem potissimum aliasque principes partes, infestat & lædit.

APHOR.

APHOR. II ARGVM.

*Anni tempora à sua commoderatione
recedentia, multa mala hominibus ad
ferre.*

ΠΕρὶ δὲ τὸν ὥρέων, μὴ ἢν ὁ χειμὼν αὐ-
χμηρὸς καὶ βόρειος γένηται, τὸ δὲ ἔαρ
ἵπομβρον καὶ νότον, ἀνὰ Ἰκκ τοῦ θέρεος πυ-
ρετοῖς ὀξέας καὶ ὀφθαλμίας, καὶ δυσεντε-
ρίας γίνεσθαι, μάλιστα δὲ τῆς γυναιξὶ, καὶ
ἀνδράσι τοῖσιν ὑγροῖσι τὰς φύσας.

*Inter anni partes, si hyems sicca &
aquilonia, ver pluviosum & australe
fuerit, æstate necesse est febres acutæ fieri
& ophthalmias, & dysenterias, mulieri-
bus præsertim & viris naturâ humi-
dioribus.*

*De temporibus anni. anni partes, hy-
ems: quæ cum moderata est, nec valde
sicca est, nec suprâ id quod opportu-
num est frigida. sicca & Aquilonia,
pauloque quàm suæ naturæ conue-
niat, & siccior, & frigidior. Ver, alio-
qui temperatum. pluviosum, assiduè.
& australe, calidumque. necesse est æsta-
te, modo suam hæc ipsa seruet natu-*

ram. *febres acutas*, humiditates enim in nostrum corpus receptæ, tum ebulliunt, & corrumpuntur, vnde per arterias ad cor perueniente corruptione, febres acutæ necessariò fiunt. *ophthalmias*, & lippitudines, caput enim humiditatibus plenum cum sit, quæ superueniente æstate efferuescunt, & ebulliunt, & per venas neruósque suos ad oculos decumbunt. *disenterias*, intestinorum difficultates eadem materia ebulliente, & à capite ad intestina transmissa, quæ tandem sua mordacitate intestina corrodit, & exulcerat. *mulieribus*, humidis & ociosis. & *humidioribus*, ob id paratioribus ad supradictos affectus.

APHOR. 12 ARGVM.

Variè affici homines ob duas alias temperaturas temporum supradictorum non naturales.

ΗΝ δὲ νόσος ὁ χιμῶν καὶ ἐπομβρὸς καὶ διυνός, αἰδ' ὅς γένηται, τὸ δὲ ἕαρ αὐχμηρὸν καὶ βόρρον, αἱ μὲν γυναῖκες ἦσιν οἱ τοκοὶ πρὸς τὸ ἦρ, ἐκ πάσης θερμοτάτος ἐκπτύσκειν.

αἱ δ'

αἱ δ' ἂν τέκωσιν, ἀκεχτέα καὶ νοσώδεα τὰ
 παιδία πικρῶσιν, ὥς ἢ παρὰ πύκα ἀπολλύ-
 σθαι, ἢ λεπιά καὶ νοσώδεα ζῆν ἔόντα. πῖσι δὲ
 ἄλλοισι δυσεντερίαι, καὶ ὀφθαλμίαι ξηραὶ
 γίνονται, πῖσι δὲ πρεσβυτέροισι κατὰ ῥοίσσω
 πόμῳς ἀπολλυῖταις.

Contrà verò si australis hyems &
 pluuiosa & tepens fuerit, ver siccum &
 aquilonium, mulieres quibus partus in
 ver incidit quauis occasione abortiunt,
 aut si pariant, tam infirmos & morbosos
 partus edunt, vt vel statim ipsi inte-
 reant, vel tenues & valetudinary vi-
 uant. Ceteris dysenteria & ophthalmia
 sicca fiunt, & senibus catarrhi perniciem
 breui allaturi.

Australis, Hyems calida nimirum.
 & pluuiosa, supramodum. Aquilo-
 nium, frigidum nimirum, vt præscri-
 ptæ hyemi sibi que ipsi opponatur,
 partus incidit, imminet verno ipso tem-
 pore. abortiunt, quando quidem coty-
 ledones ob humiditatem relaxantru,
 & vis frigoris vterum penetrat, fœ-
 tumque lædit, qui subinde calcitrans,
 & sine ordine se mouens, ligamenta &

cotyledones difrumpit, & tandem egreditur, potentia excreice fuscitata, & foetum propellente. *si pariunt*, ubi ad legitimum usque tempus in utero gestauerint. *morbosos*, imbecilles, & inuvalidos, legitimo tempore expectato. *statim intereunt*, ob subitam in contrarium mutationem. *viuunt*, emendata noxa quam in utero contraxerunt, recta victus ratione, aliisque commodis praesidiis. *Ceterum*, iunioribus nimirum hominibus, ceu pituitosis. *dysenteria*, ob pituitam, quae à capite ad ventrem defluit, in quo moram diutius trahens mordet, atque abradit intestina. *ophthalmia* biliosis maximè, frigus enim superueniens, veluti manus quaedam extrinseca, capit quandam ut spongiam cerebrum, atque adeò exprimit illam quae in ipso continetur humiditatem. *Senibus catarrhi*, destillationes & fluxiones. *perniciem*, quae cito interimant: quòd per venas à capite, ad partes inferiores tendentes plenitudinem faciant, & neruorum dissolutionem, unde & velociter terminantur.

APHO.

APHOR. 13 ARGV M,

*Aestatem & autumnum à sua com-
moderatione declinàtia hominibus mor-
bos inferre.*

HN δὲ τὸ θέρος αὐχμηρὸν καὶ βόρειον γέ-
νηται, τὸ δὲ φθινόπωρον ἐπομβρὸν καὶ
ρόπον, κεφαλαλγίαι ἐς τὸν χειμῶνα γίνον-
ται, καὶ βῆχες, καὶ βρογχίται, καὶ κόροται, αἰ-
οιοι δὲ καὶ φθίσεις.

*Aestate vero sicca & aquilonia, Au-
tūno pluuioso & australi, vehementes
capitis dolores in hyemem, & tusses, rau-
citates, & grauedines, nonnullis etiam
tales expectanda.*

*Aquilonia, frigida nimirum, atque
adeò à sua naturali temperatura, quæ
calida est, declinante. Dolores capitis ad
hyemem fiunt, siquidem humidus si-
pramodum autumnus caput multis
humiditatibus explet, quas frigida hy-
ems quæ subsequitur, in vnum cogit
& compingit. Et tusses, humoribus rā-
mirum à capite expressis, & in thora-
cem defluentibus. raucitates, siue rau-
cedines, prædictis humorib⁹ ad fauces*

deriuatis. *grauedines*, ubi ad nares humor delabatur. *tabes*, pulmonumque exulceratio, & maxime his, qui ad eam apti sunt.

APHOR. 14. ARGV M.

Autumnus perinde atque æstas Aquilonius & siccus, quos morbos inferat.

ΗΝ δὲ βόρειον ἢ καὶ ἀνυδρον, τοῖσι μὲν ὑ
 χροῖσι ἐοῦσι τὰς φύσεις, καὶ τῇσι γυν
 αῖξιν ζύμφορον, τοῖσι δὲ λοιποῖσιν ὀφθαλμῖαι
 ἕσονται ξηραὶ, καὶ πυρετοὶ ὀξέες, καὶ μακροί,
 ἐνίοισι δὲ καὶ μελαγχολίαι.

Aquilonio verò & sicco autumno, hominibus natura humidis & mulieribus commoditas parabitur. Alios ophthalmia sicca, & febres partim acutæ partim longæ, quosdam etiam melancholia male habebunt.

Autumno, perinde atque æstate. commoditas parabitur, conferet: exiccantur enim ob hanc constitutionem, & ad hyemem exiccati perueniunt. alios &c. qui non sunt natura præditi ophthalmiæ sicca, siccatur enim supramodum. eueniunt & febres acutæ, quòd

quòd nimirum tenuissima parte bilis resoluta maneat acerrima. *longa*, vt quartanæ sunt, bilis siquidem atra, ex qua hæ proueniunt, bifariam generatur, & quòd flaua bilis superassetur absumaturque & quòd sanguis crassescat *quosdam*, non omnibus enim accidunt. *melancholia*, atræ biles & potissimum hos qui atra bile naturâ abundant.

APHOR. IS ARGVM.

Simplicem totius anni temperaturam siccam, imbris assiduis præferendam.

ΤΩΝ ΔΕ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ Τῆ ὀνιαιουτῆ πρὸς ὅλον οἱ αἰσχυμοὶ τὸν ἐπομβριῶν χεῖρον ὑσιγόντροι, καὶ ἥσον θανατώδεες.

Ex tempestatibus anni in vniuersum siccitates assiduis imbris salubriores, & minus mortifera.

Ex anni tempestantibus constitutionibus & dispositionibus, in vniuersum quod in totum dixerim, vt simul omnia comprehendam. siccitate imbris sunt salubriores, humiditates enim superflue temporibus siccis exiccantur,

neque tot generantur, & quæ iam genitæ sunt corriguntur. Adde ficcitatem à putredine liberare, quam humiditas inducit. *¶ minus mortifera*, plures enim ab humiditate, putredinum causa, quàm à ficcitate, conseruatiua, mori constat.

APHOR. 16 ARGV M.

Predictas duas constitutiones varia morborum genera adferre.

NΟσήματα δὲ ἐν ἡδὺ τῇ σὶν ἐπομβρίῃσιν ὡς τὰ πολλὰ γίνεσθαι, πυρετοὶ τε μακροὶ, καὶ κοιλίης ῥίσιες καὶ σιπεδόνες, καὶ ἐπίληπτοι, καὶ ἀπόπληκτοι, καὶ κινῶναι. ἐν δὲ τοῖσιν αὐχμοῖσι, φθινώδεις, ὀφθαλμῖαι, ἀρθρίπδες, τραύματι, καὶ δυσεντερίαι.

Assiduis imbris morbi ferè fiunt, febres longa, fluxiones alui, putredines, epilepsia, apoplexia, angina. Siccitatibus autem morbi tabifici, ophthalmia, articulorum dolores, Urinae & intestinorum difficultates.

Imbris, morbi pluviarum multitudine. ferè, magna ex parte, in humida enim constitutione alii etiã morbi

bi

bi ab Hippocrate non commemorati nasci possunt. *febres longæ*, nam corpora multa humiditate implentur facile putrescente, quæ non nisi in lōgo tēpore concoqui potest, quòd ut plurimum crassa, glutinosa, & densa sit. *fluxiones*, homines enim in humida constitutione crebrò per aluum egerunt illam humorum superabundantiam. *putredines*, simpliciter & absolutè. *epileptia*, morbi comitales. *apoplexia*, nam hæc duo mala ex pituita, quæ per imbres generatur, nasci cōsueverunt. *Angina*, nonnunquam superfluitatum multitudine ad fauces collecta, vel magna ex parte fluxionibus ex capite firmatis in faucibus. *in siccitatibus*, morbi tabem adferentes, fiunt, exclusa tamen pulmonis exulceratione, quæ in sicciore tempore poti⁹ curatur, quàm irritetur. *ophthalmia*, sicca, materia nimirū biliosa, aridaque ad oculos transmissa, per siccitates, quæ & pruritus excitat, & ipsos exulcerat. *articulorum dolores*, non quidem omnes, sed ii tantum qui ex humorum acrimonia, ad

articulos decumbente procreantur,
quod accidit si accesserit etiam fici-
tati caliditas. *Vrina*, stillicidia *vrinæ*,
quoniā biliosi humores & acuti mor-
dent, & continuè excitant vesicam, &
stillatim effundunt *vrinam*. *difficulta-
tes intestinorum*, accidunt per siccitates
ingentes.

APHOR. 17 ARGV M.

*Qua commoda, quaque nocumenta
quotidiana constitutio pariat.*

Αἱ δὲ καθ' ἡμέρην καταστάσεις, αἱ μὲν
βόρειοι τὰ τε σώματα σπινθῶσι, καὶ δὴ-
πύονα, καὶ ἀκίνητα, καὶ δὴ χροα, καὶ ἀηχοώτε-
ρα ποιέουσιν, καὶ τὰς κοιλίας ξηραίνουσιν, καὶ
τὰ ὄρματα δάκνουσι, καὶ πάλιν τὸν θώρακα
ἀλγυμαίνοντες περὶ τὴν ἀρχὴν, μᾶλλον πονέου-
σιν. αἱ δὲ νότιοι δὴ λύουσιν τὰ σώματα καὶ ὑ-
γραινουσιν, καὶ βαρυκοΐας, καρψαλείας ποιεῖ-
σιν, καὶ ἱλίγους ἐν τοῖσιν ὀφθαλμοῖσι, καὶ τοῖσι
σώμασι δὴ κινεῖσιν, καὶ τὰς κοιλίας ὑγραι-
νουσιν.

*Quotidianæ tempestates, æquiloniæ co-
gunt corpora firmantque, mobilia item
expeditioraque, & coloratiora & au-
ditiora*

ditu valentiora reddunt, aluum siccāt, oculos mordet, & si pectus dolor aliquis prius habuerit, exasperant: Contrā, austruina eadem solvunt & humectant, auditum hebetant, caput grauant, vertiginem oculis, tarditatem & languorem corporibus adferunt, aluum humectant.

Tempestates, perseuerantes. aquilo-
nia, frigida & sicca. cogunt, corpora den-
sant, & sua frigiditate contendunt, ro-
bustiora que reddunt, & validiora. ex-
pectatoria, quod superuacuas corporis
humiditates exhauriant, ac dissipent,
leuiora que corpora, & ad motū prom-
ptiora efficiāt. coloratoria, quod omnes
actiones naturales, & sanguinis probā
in iecore elaborationem coadiuuent.
auditū valentiora, omnes enim actio-
nes animales firman. aluum siccant,
durās que efficiunt, vt suprā Aphorif. s.
dictum est. oculos mordent, sua frigidi-
tate, non erodendo vt calidū, sed con-
tinuum diuellēdo. & si pectus, ipsum-
que adeò thoracem. exasperent. nec mi-
rum, cū eum etiam qui prius nō ad-
fuit excitent, quippe frigidum inimi-

cum ossibus & pectori existit. *austrinae*, constitutiones calidae humidae. *soluunt corpora*, &c. languida reddunt, ob causas praecitato Aphor. adductas. & *vertiginem*, excitatur enim flatus, capite humiditate multa copulato, qui circa oculos mouetur, & vertigines parit. *tarditatem adferunt*, siquidem principio neruorum humectato circa voluntarios motus pigritiam apparere necesse est. & *alium humectant*, & per ea liquida per inferiora excernuntur.

APHOR. 18 ARGV M.

Quae quibus aetatibus sint maxime comoda tempora.

K Ατὰ δὲ τὰ ἰώεας, πρὸ μὲν ἥρος καὶ αἵκρου τῆς θέρεος, οἱ παῖδες, καὶ οἱ πνύτων ἐχόντες τῆσιν ἡλικίῃσιν ἄριστά τε δόξαν σὺν καὶ ὑγιαίνουσιν μάλιστα. τῆς δὲ θέρεος καὶ τῆς φθινοπώρου μέχει μὲν πρὸς οἱ γέροντες. τὸ δὲ λοιπὸν φθινοπώρου καὶ τῆς χειμῶτος, οἱ μέσοι τῆσιν ἡλικίῃσι.

Quod ad tempora verò pertinet, vere & prima aestate pueri & his aetate proximi optimè degunt. Valentq; maxime.

Aestate

*Aestate verò & autumnū ad aliquam
vsque partem senes. Reliquo autumnū
& hyeme qui mediam aetatem agunt.*

*Prima aestate, principio nimirū æ-
statis. pueri & proximi & c. nempe a-
dolescentes. optimè degunt, quòd co-
rundem naturæ temporum horum
temperatura maximè conueniat. ado-
lescentes enim quorum natura tempe-
rata est, in ipso vere quod itidem tem-
peratum existit, optimè degunt, pueri
autem æstatis principio, hoc enim pa-
rum à mediocritate ad calorem & sic-
citatem declinat, atque adeò puerorū
naturæ, quæ calida & humida est, ma-
gis quadrant. Aestate verò & autūno,
autumnū nimirum prima parte. senes,
optimè degunt, vtpote natura frigidi.
reliquo & hyeme, optimè degunt. qui
mediā aetatem agunt, inter adolescentiā
& senectutem, quos iuuenes & floren-
tes ætate rectè appellaueris, hi enim cū
calidi sint & sicci, hyeme quæ contra-
ria est, salubrius degunt.*

APHOR. 19 ARGV. M.

Omnia morborum genera in singulis

g. iii.

anni temporibus irruere posse nedum horum temperatura congenere.

Nοσηματα δὲ πάντα ἐν πάσῃσι τῇσιν ὥρῃσι γίνεται, μᾶλλον δ' ἐνία κατ' ἐτίας αὐτέων καὶ γίνεται καὶ ποροζυώεται.

Quilibet in quibusvis temporibus morbi fieri possunt: Nonnulli tamen in quibusdam magis tum fiunt tum irritantur.

Quilibet, generisq; omnis quibusvis nullo temporis ad rempūs habito discrimine. irritantur, quod hæc tempora morborum eiusmodi naturæ sint accommodata.

APHOR. 20 ARGVM.

Morbi recensentur magna ex parte accidere soliti verno tempore.

Tοῦ μὲν γὰρ ἡρος τὰ μανικά, καὶ τὰ μελαγχολικά, καὶ τὰ ἐπιληπτικά, καὶ αἱματος ῥύσεις, καὶ κωάγχα, καὶ κόρυζαι, καὶ βρογχίαι, καὶ βήχες, καὶ λέπραι, καὶ λειχήνες, καὶ ἀλφοί, καὶ ἰκτερίδες ἐλκώδεις πλείεσται, καὶ φύματα, καὶ δερτρίκη.

Vere enim insania, melancholia, epilepsia, fluxiones sanguinis, angina, grauedines, destillationes, tusses, lepra, impetigines,

gines, vitilignes & pustulae Vtcerosa plurima, tubercula, articulorum dolores.

Vere insania, furores melancholiae & atræ biles fiunt, non quòd hoc tempore biliosi & melancholici humores generentur, sed quòd aliis temporib⁹ procreati sint, ac hyeme in corporis profundo delitescentes nunc tandem veris caliditate diffusi ac cōmoti maniam ac melancholiam pariant. *epileptia*, morbi comitales, propter pituitā per hyemem in corpore natam, vere autem commotam & diffusam. & *fluxiones sanguinis*, omnesque sanguinis excretiones mediocres siue per nares, siue per hæmorrhoides: siue per vterum fiant, verno enim tempore sanguis crescit, ac incrementum suscipit. *angina*, quòd humores diffusi ad fauces aut guttur confluant, ibique inflammationem pariant. *grauedines, destillationes, rauedines. tusses*, propter pituitam hyeme in capite natam, vere autē diffusam ad nares, aut fauces, aut pulmonem. *lepra*, quòd ipso vere pra-

g. iiii.

ui & maligni humores à profúdo corporis, vt centro, ad cutem ipsam, vt circumferentiam deferantur. *Impetigines*, ex ferosis, tenuibus, acribusq; humoribus, vnà cum crassioribus permixtis generari solitæ. *Vitiligines*, quæ quandoque à pituitoso, quandoque à melancholico humore fiunt. *tubercula*, ad cutem nimirum malorum humorum abundantia euocata. *articulorum dolores*, ad quos vt viliores & imbecilliores, à natura alieni humores deferuntur.

APHOR. 21 ARGVM.

Aestiuu morbi exprimuntur, quorum quidam proprii, quidam alieni sunt.

ΤΟΥ δὲ θερεος ἐνιαὶ τε τοῦ τέων, καὶ πυρεπὶ ξυνεχές, καὶ καῦσοι, καὶ τεταῖοι πλείστοι, καὶ τεταρταῖοι, καὶ ἑμπετοι, καὶ διάρροισαι, καὶ ὀφθαλμίαι, καὶ ὠτῶν πόνοι, καὶ σωματῶν ἐλκώσιες, καὶ σηπεδόνες αἰδοίων, καὶ ἰδρώα.

Aestate verò nonnulli horum & febres continuæ, & ardentes, & tertianæ plurimæ, quartanæ item, & vomitiones,
alii

alui profluvia, ophthalmia, aurium dolores, oris ulcerationes, genitalium putredines, & sudationes.

Æstate, eius videlicet initio. nonnulli, morbi fiunt. horum, qui scilicet vere accidunt. febres continuæ, & ardentes, ob flauam bilem, quæ plurima æstate aceruatur, intra vasa putrescentem. tertiana, ob supradictum humore extra vasa putrescentem. quartana, atque hæc quidem in extrema æstatis parte, quæ ad autumnum vergit, eiusque naturæ proxima est, accidunt. Vomitiones, biliosa materia, quæ levis est, exuberante & vomitum proliciente. alui profluvia, bilioso humore per inferiora defluente & excretionem irritante. ophthalmia, lippitudines oculorum. aurium dolores, quum enim calida sit æstas, humores dissoluit meatusque aperit. & oris ulcerationes, propter biliosos humores ad os delatos. genitalium putredines, nam quum hæc partes humidiores sint, humiditas à calliditate promptè corrumpitur. & sudationes, quæ pustulæ sunt, à sudori-

bus biliosioribus vel mordacioribus
prouenientes.

APHOR. 22. ARGV M.

*Morbi autumnno potissimum fieri soliti
exponuntur.*

TΟῦ δὲ φθινοπώρου, καὶ τῶν χειρῶν τὰ
πολλά, καὶ πυρεπὶ πτερταῖσι καὶ πλα-
τῆσι, καὶ σπληνῶσι, καὶ ὕδρωσι, καὶ φθίσεσι,
καὶ σπασμοῖσι, καὶ λειεντερίαι, καὶ δισεντε-
ρίαι, καὶ ἰσχιάδες, καὶ κωάγχα, καὶ ἄσθμα-
τα, καὶ εἰλεοί, καὶ ὀπληψίαι, καὶ τὰ μανικὰ,
καὶ τὰ μελαγχολικά.

*Autumno astini etiā multi morbi, &
febres quartanae, & incertae, lienis tu-
mor, aqua inter cutem, tabes, urinae dif-
ficultas, intestinorū tum leuitas tūm dif-
ficultas, coxae dolores, angina, anhelatio,
intestinorum parte quapiam coarctatio,
epileptia, insania, melancholia.*

*Autumno multi, manente adhuc au-
tumni initio bilioso humore à quo fe-
bres continuæ, & tertianæ, aliq; mor-
bi fiunt. quartanae, utpote illi peculia-
res, duplicem habētes generationem,
alteram à flaua bile superaffata, alterā
à sanguine*

à sanguine crasso. *incerta*, erraticæ, ob atram bilem, quæ in quibusdam partibus mouetur, in quibusdam immota manet, in aliis putrescit aut feruere incipit. & *lienis tumores*, magni ob atræ bilis superfluitatē. *in aqua inter cutem*, ex liene accidens is enim per longos morbos contrahens duritiem, ad consensum subinde agit iecur, omnique corpori ista ratione aquam inter cutem conciliat. *tabes*, propter frigiditatem, & siccitatem, & temporis inæqualitatem, atque adeò, propter humorum prauitatem. *Urina*, humorum peruerfitate penetrante, & sua infestante acrimonia excrettricem facultatem. *intestinorum*, quæ prope finem ipsius autumni fiunt, suntque fere insanabiles. *coxa dolores*, & coxendicium dolores, ob malignitatem humorum & frigiditatem. & *angina*, bile ad faucium musculos delata. *anhelatio*, ob humorum motum ad partes interiores, & frigiditatem. *epileptia*, propter repentinā ad contraria transmutationem. *insania*, ob biliosorum humorum malignita-

tem. *melancholia*, ob melancholicum humorem.

APHOR. 23 ARGV M.

Morbi quoque hyeme suam naturam seruante, fieri soliti recensentur.

TΟῦ δὲ χειμῶνος, πleurίτιδες, περιπνευμονίαι, λήθαργοι, κόρυζαι, βράγχαι, βήχες, πόνοι στήθων καὶ πλευρῶν καὶ ὀσφύος, καὶ κεφαλalgίαι, ἱληγοί, ἐποπληξίαι.

Hyeme pleuritides, peripneumoniae, lethargi, grauedines, raucitates, tusses, pectoris, laterum & lumborum dolores, cephalalgia, vertigines, apoplexia.

Hyeme, modo seruet suam naturā. pleuritides, fiunt inflammata membrana intrinsecus costas & latera succingēte, ex decubitu pituitosi humoris & biliosi praesertim. peripneumoniae, ob intesum frigus grauedines, raucitates, tusses, quorum omnium causas superius adduximus. laterum, potissimum qui in carnosis costarum partibus oriuntur, vel qui ex plurimis cruditatibus cibisque crassis ac pituitosis, crudos humores generantibus fiunt, qui

quum

quum se repente in vacuum thoracis locum aut in ipsum pulmonem recipiunt, imaginationem factæ inflammationis exhibent. *lumborum dolores*, ob frigus & pituitosos humores. *cephalalgia*, *vertigines*, *apoplexia*, propter causas supra expositas.

APHOR. 24. ARGV.M.

In diuersis ætatibus diuersos fieri morbos.

ΕΝ δὲ τῇσιν ἡλικίαις τοιάδε συμβαίνει, ὅτι-
σι μὲν σμικροῖσι καὶ νεογνοῖσι παιδίοισιν
ἀφθαί, ἐμετοί, βῆχες, ἀγρυπνίαι, φόβοι, ὀμφα-
λὸς φλεγμοναί, ὡπῶν ὑγρότητες.

Secundum ætates autem hi morbi fiunt.
paruis & nuper natis puerulis oris vlce-
ra, vomitiones, tusses, vigilia, pauores,
umbilici inflammationes, aurium humi-
ditates.

Oris *vlcera*, quæ *Aphtæ* Græcis vo-
cantur, & fiunt ob instrumentorum
molliciem, quæ neque tactum, neque
lactis sustinent qualitatem, in quo se-
rum est, vim abstergendi naturaliter
habēs. *vomitiones*, propter lactis quod

assumunt abundantiam, ventriculum
 grauātem. *tusses*; nam pueris facillimè
 propter cerebri humiditatem ad pul-
 monem asperāque arteriā defluen-
 tem, tussis accidit. *vigilia*, propter ma-
 la, quibus infestantur, nempe oris vl-
 cera, vomitiones, vmbilici inflamma-
 tiones, quæ quidem, vtpote dolorem
 excitantia, vt minus dormiāt efficiūt:
 vel accidūt vigilia, quando lac in ven-
 triculo corrumpitur, acrésque humo-
 res sursum efferuntur ad caput, cere-
 brum exsiccentes. *panores*, propter ali-
 menta in vētriculo corrupta, quæ sub-
 inde ob vapores ab iis sursum latos ter-
 ribilia somnia excitāt. *vmbilici inflam-*
mationes, quod recenter abscissi fuerūt,
 itaque inflāmatiō si sicut in aliis par-
 tibus abscissis fieri solet. *aurium humi-*
ditates, ob nimiam totius corporis, &
 capitis humiditatem.

APHOR. 25 ARGV M.

Quibus morbis corripiantur pueruli
 ad dentienni tempus accedentes.

Π Πὸς δὲ τὸ ὁδὸν τοῦ ἄνθρωπου μεσάζουσιν, οὐ-
 λων ἰσαξισμοί, πυρετοί, αἰμορροΐαι, ὁξείαι
 ποταί,

ροια, καὶ μάλιστα ὅταν αἰσθάνῃσι πρὸς κινώ-
δοντας, καὶ τοῖσι παχυτέτοις τῶν παίδων,
ἢ τοῖσι σκληραῖς τὰς κοιλίας ἔχουσιν.

*Aduentante dentitionis tempore gin-
giuarum pruritus, febres, conuulsiones,
alui profluvia maxime quum caninos
edunt, & ijs praesertim qui crassissimi
sunt, & qui aluo sunt dura.*

*Aduentante dentitionis tempore, vt
septimo mense. gingiuarum pruritus.
habent quod dentes prodeant, & tan-
quam stimuli gingiuarum carni infi-
gantur. febres, propter dolorem, & gin-
giuarum inflammationem. conuulsio-
nes, tum propter crudum alimentum,
& quia neruosae partes nondum satis
validae sunt. alui profluvia, quoniam
alimentum non bene coquitur, neque
distribuitur. maxime cum caninos, ca-
num dentibus exercis similes: quum
enim acutiores caeteris sint dentibus,
nihil mirum si maiores quandoque fe-
bres, & inflammationes excitent. cra-
ssissimi sunt, nam iis accidunt superio-
res morbi, & potissimum conuulsio-
nes. aluo dura, quia plenitudinem &*

seruat & auget.

APHOR. 26 ARGVM.

Quibus morbisprehendatur qui mediam agunt etatem, inter dentientes, & pubertati proximos.

Πρεσβύτεροις ὁ χυρδίοις παρίσματα, σφοδύλου τῆ κτ' πόνιον εἶπω ὥστες, ἀσθματα, λιδιασες, ἐλμινθες σρογύλαι, ἀσκαρίδες, ἀκροχορδόνες, σατυριασμοί, σραγγουεῖαι, χοιραῖδες, καὶ τ' ἄλλα φύματα, μάλιστα δὲ τὰ περὶ τὴν κτ'.

Ipsis verò grandiusculis tonsillarum inflammationes, vertebrae in occipitio introrsum luxationes, anhelationes, calculi, lumbrici rotundi, ascarides, verrucae pensiles, satyriasmus, stranguaria, struma, & alia tubercula, præcipuè verò antedicta.

Grandiusculis tonsillarum, quæ sunt secundum oris gulæque interstitium. luxationes, ad intra inclinationes: ab iis enim partibus contrahuntur nervi, à quibus & ligamenta, & tandem vertebrae. anhelationes, oppletis respirationis instrumentis, ab his quæ desuper sunt.

Hunt fluxionibus. *calculi*, ob eorum
edacitatem : humores enim multos &
crudos coaceruant, quorum crassior
pars vna cum vrina in vesicā descen-
dens, lapidis materia fit, eoque magis
quo caliditas accedit, quæ satis vehe-
mens est. *lumbrici rotundi*, & *lōgi asca-
rides*, tenues quidam lumbrici, qui in
parte maximè inferiore crassi intesti-
ni, & circa anum, videntur, omnes à pu-
tredine ortum habentes. *Verrucæ pen-
siles*, quas Græci *Acrochordonas* vo-
cant, quæ mali humoris multitudine
generantur, quæ potentia robusta exi-
stente, ad superficiem reiicitur. *Strumæ*,
prominentes iuxta aures glandularum
tumores, in collo, alis & inguinibus
fieri solitæ. *Stranguriæ*, ob pituitosam
materiam, quæ generatur hac in ætate
ob ingluuiem. *alia tubercula*, tumores
alii præter naturam in hac ætate de-
gentibus accidunt. *ante dicta*, verrucæ
nimirum pensiles, satyriasmī, strumæ
& stranguriæ.

APHOR. 27 ARGV M.

Quibus morbis corripiantur ad pu-
h. i.

bertatem accedentes.

Τοῖσι δὲ ἐπ' ὀρεσβυτέροισι καὶ πρὸς πλεονάζουσα χυλίστι, πύττων τε καὶ πολλὰ, καὶ πυρετοὶ χρόνιοι μάλλον, καὶ ἐκ ρινῶν αἵματος ῥύσεις.

Grandioribus autem & ad pubertatem accedentibus superiorum etiam morborum multi, & febres diuturniores potius, & ex naribus sanguinis fluxiones.

Grandioribus ad pubertatem, annū nimirum agentibus 12. 13. aut 14. morborum multi, quales sunt lumbrici, & lapides. febres diuturniores potius, quā prioribus, tunc enim materia multo maior existit, & vires paulo quam antea robustiores. ex naribus sanguinis fluxiones, accidunt in tali ætate constitutis, nam hic humor in ea incipit superabundare, quod minus de eo absumatur quā in præcedenti ætate.

APHOR. 28 ARGV M.

Qua ratione puerorum morbi inducentur.

Τὰ δὲ πλεῖστα τοῖσι παιδίοις πάθηα κρίνεται, τὰ μὲν ὅτι πρὸς ἀεὶ κινεῖται ἡμέρησι, τὰ δὲ

τὰ δὲ ἐν ἐπὶ αὐτοῖς, τὰ δὲ ἐν ἐπὶ αὐτῶν ἐπιτεταμένα, τὰ δὲ
 πρὸς τὴν ἡλικίαν προσάγειν. ὅσα δὲ αὐτῶν
 μέντοι τοῖς παιδίοις καὶ μὴ ἀπολυθῆναι πρὸς τὴν
 ἡλικίαν, καὶ τῆς θήλειας πρὸς τὴν κατὰ μὴ
 τῶν ῥήξια, χρονίζον εἶωθεν.

*Pueris maxima ex parte, morbi indi-
 cantur, alij intra dies quadraginta, non-
 nulli intra septem menses, quidam intra
 annos septem, alij ipsis etiam ad puber-
 tatem accedentibus. Qui vero perman-
 serint, neque pueris circa pubertatem,
 neque foeminis quum menstrua erum-
 punt soluti fuerint, inueterascere consue-
 verunt.*

*Morbi, passionēs, nimirum diutur-
 næ. pueris, nēpe his qui in tribus præ-
 dictis ætatibus constituti sunt, indican-
 tur, & terminantur. intra quadraginta
 dies, quadagesimus nanque dies diu-
 turnorum primus est decretorius, &
 finis acutorum ex mutatione seu de-
 generatio ē. intra septem menses, ut
 quartana febris & crebri anhelitus. in-
 tra annos septem, ut est morbus comi-
 tialis. alij ipsis etiam ad pubertatem, ut
 est morbus prædictus comitialis, qui*

h.ii.

in multis pubertatis tempore iudicatur, & in mulieribus cum menstrua erumpunt, quo tēpore humoribus malignis repurgatis muliebres morbi finiuntur. *inueterascere consueuerūt*, longo tempore perdurare: quod enim natura facere nō potuit, neque ars faciet, etsi præsidiis vtatur.

APHOR. 29 ARGVM.

Iuuenum morbi recensentur.

TΟἷσι δὲ νεωτέροις, αἵματος πύσεις, φθίσεις, πυρετοὶ ὀξείες, ὀπληψίαι, καὶ ἄλλα νοσήματα, μάλιστα δὲ τὰ θεωρημένα.

Adolescētibus sanguinis expuitiones, tabes, febres acutæ, epilepsia, aliique morbi, sed præcipuè nunc dicti.

Adolescētibus sanguinis expuitiones, ob inordinatam victus rationem, aut propter vasorum fractionem aut erosionem flaua bilis redundātis in ipsis. tabes, propter sanguinis expuitionem. febres acutæ, ob putrefactionem bilis in ipsis redundantis. epilepsia, ex praua victus ratione, & per consensum à bile

flava os ventriculi infestante, atque adeo propter iuuenum temperaturam quæ planè biliosa est. *aliique morbi, præter iam dictos, ut sunt quicunque à flava bile nascuntur, ut phrenitis, ardens febris, cholera, & intestinorum difficultas. præcipuè nunc dicti, morbi accidunt in hac ætate.*

APHOR. 30 ARGV M.

Morbi mediæ ætatis & constantis exprimuntur.

Τοῖσι δὲ ἐν τῇ ἡλικίᾳ ταύτῃ αἱ νόσηματα, πλθυρίπδες, πνευμονίαι, λήθαργοι, φρενίπδες, καὶ σπασμοὶ, δὲ ἀρροὶαι χρόνιαι, χιλήραι, δυσεντερίαι, λευεντερίαι, αἱμορροῖδες.

Ultra hanc ætatem prouectis asthmata, pleuritides, peripneumonia, lethargi, phrenitides, ardentes febres, diuturna alui profluvia, cholera, dysenteria, lienteria, hæmorrhoides.

Ultra hanc ætatem, iuuenilem. asthmata, superueniunt, his qui inter iuuentutem & senectutem constituti sunt, idque non ætatis ratione, sed quia in

h. iii.

viſtus ratione perinde atq̃ e iuuenes
peccant. *pleuritides*, ob prædictas cau-
ſas. *lethargi*, os pituita in cerebro co-
aceruatam, cuius benefic o non dor-
miunt ſolum, ſed omnium obliuiſcun-
tur. *phrenitides*, ob bilem flauā in præ-
cedenti ætate generatam, necdum pla-
ne extinctam & expulſam. *ardenter fe-
bres*, ſiue ardore. *cholera*, ob cauſam ſu-
pra dictam. *dysenteria*, ob cauſas ſupe-
rius adductas. *hemorrhoides*, maeria
deorſum delata per venas à natura de-
ſtinatas.

APHOR. 31 ARGV M.

*Morbi in vltima ætate, quæ ſenectus
dicitur, accidentes exprimuntur.*

ΤΟῖσι δὲ πρὸς βίτησι, διςπνοίαι, κατάρ-
ροι βηχώδεις, σπασγυαίαι, δυσουρίαι,
δυσων ποιοί, νεφρίδες, ἰλιγγοί, ἀποπλη-
ξίαι, καχεξίαι. Ξυσμοὶ τῷ σώματι ὅλου, ἀ-
ρτηρίαι, κοιλίης καὶ ὀφθαλμῶν, καὶ ῥινῶν
ὕψοιτες, ἀμβλυωπία, γλαυκώσεις, βαρυ-
ηχοίαι.

*Senibus spirandi difficultates, deſtil-
lationes cum tuſſi, ſtranguria, diſuria, ar-
ticulorum*

ticulorum dolores, nephritides, vertigines, apoplexia, malus corporis habitus cachexia Græcis dictus, pruritus totius corporis, vigilia, alui, oculorum & narium humiditates, visus obtusior, glaucomata, auditus hebetior.

Senibus spirandi difficultates, propter humoris pituitosi in thoracem & pulmonis bronchia, delationem. destillationes cum tussi, tussimque afferentes, ob causam supra dictam. Stranguria, ob expultricis aut retentricis vesicæ facultatis imbecillitatem, quæ frigida eius in temperaturam consequitur, ut supra dictum est. dysuria, ob pituitæ copiam, meatum vesicæ obstruentis. articulorum dolores, aut ex superfluitatibus ad hæc loca confluentibus, vel ob difficilem motum, cuius beneficio partes nervosæ sæpius frigida fiunt. nephritides, ob humorem viscidum & glutinosum, obstructiones parientem. Vertigines, propter vaporosum spiritum, qui in partibus cerebri inordinato cieitur motu. apoplexia, his enim senes corripuntur, vltima præsertim hiemis

h. iiii.

parte, quæ ad veris naturam nonnihil accedit, quòd tum à calo e qui incipit crescere, pituita in cerebro diffundatur, adeò vt quæ hæctenus exiguum locū occupauit, nunc propter fusionem, omnes cerebri ventriculos oppleat ac obstruat. *malus habitus*, propter alimentum quod non concoquitur, ob alteratricis facultatis imbecillitatem, sed corrumpitur, crudūque in totū distribuitur corpus. *pruritus totius corporis*, ob falsæ pituitæ, ad corporis superficiem delatæ, redundantiam, pluresque superfluitates pruritus excitantes, qui difficilem habent per cutē euacuationem. *vigilia*, tum quia senectus plena curarum est, tum quia siccū corpus habent, tantòque magis vigilant, quanto magis sani sunt. *alui, oculorum & narium humiditates*, ob cerebri superfluitates, quæ quum descendunt, & ad aluum perueniunt, excrementa mollia reddunt, oculos & nares humectant. *visus obtusior*, propter sensitivæ potentiæ obtusionem. *glaucomata*, ob immodicam instrumentorum

rum

rum siccitatem, & quia speciem quamdam suffusionis habet. *auditus hebetior*, ob potentia sensitiva imbecillitatem.

APHORISMO- RVM HIPPOCR.

LIBER. IIII.

ARGVMENTVM.

Quartus hic liber varius est, fere tamen ad vacuationem & prognostica reducitur.

APHORIS. PRI. ARGV.

Quibus in morbis, quoue tempore, vtero gerentes sunt purgantibus medicamentis euacuanda.

TΑΣ κρούσας φαρμακύνειν ἐν ὀρχαῖς, τετραμήνια καὶ ἄχρι ἐπὶ ἀμηνῶν, ἥσπον δὲ ταύτας. τὰ δὲ γήπια, καὶ πρεσβύτερα ἔλαβε εἶναι χρή.

Pregnantes purgabis, si materia vrgeat, quadrimestres, & usque ad septimum mensem sed has parcius. Minore vero aut grandiore conceptu, abstinebis.

Pregnantes, mulieres sunt medicanda medicamento aliquo vere purgante, ut per vomitum, aut ventris deiectionem. si materia vrgeat, & ab una parte in aliam moveatur, ne in hoc motu plane inordinato in aliquam principem partem, aut uterum ipsum decumbat, foetuique noxam inferat. quadrimestres, nimis enim quæ quartum impregnationis mensem attigerunt. & usque ad septimum, ut quinto & sexto mensibus, quo tempore ligamenta, quibus utero foetus connectitur, robustiora sunt, nec adeo facile medicamenti purgantis commotione rumpuntur. sed has, mulieres grauidas, quæ ad septimum usque mensem peruenierunt, aut sexti finem attigerunt. parcius, purgare conuenit, quam illas quæ quartum, quintum, sextum menses attigerunt: septimus enim mensis partui & proximus & destinatus est. Minore, iuniores

niiores grauidas, quæ nimirum quartum mensem nondum attingerunt, cauere oportet, quòd primis tribus mensibus retinacula & ligamenta foetus parum robusta sint, & foetus ipse in utero nondum satis firmatus. *grandiore*, seniores grauidas, quæ ultra sextum mensem, aut septimi initia, progressæ sunt. *abstinebis*, nam ultimis mensibus qui partui sunt proximi, aut partui destinati, foetus grauior ac ponderosior existit, quàm ut citra ligamentorum ruptionem tutò grauidis exhibeamus purgationem.

APHOR. 2 ARGVM.

Qualis humor per purgantia medicamenta vacuandus.

ΕΝ τῇσι φαρμακείῃσι ποῖα ἅπαντα ἄγειν ἐν τοῖς σώμασι δυνάμει καὶ αὐτόματα ἰόντα χεῖρσι. τὰ δὲ ἐναντίως ἰόντα παύειν.

Purgantium medicamentorum usu talia è corpore educendâ, qualia spontè etiam prodeuntia, iuuant: Contrario verò modo exeuntia, sistendâ.

Medicamentorum usu, medicamen-

to exhibito. talia educenda qualia sponte, citraque medici operam, vacua entur vtiliter ab ipsa natura, iuuant. contrario vero modo exeuntia, in medicamentorum purgantium usu, ubi talia vacuantur, qualia natura ipsa non vtiliter educeret. sistenda, cohibere oportet si prodeunt, si non prodeunt, haud prouocare sed sinere.

APH. 3. ARGVM.

Spontanea & artificio facta euacuationis signum datur.

HΝ μὲν οἷα δὲ καθαίρεσθαι καθαίρωνται, συμφέρει τε καὶ ἀφόρως φέρει, τὰ δὲ ἐναντία, δυσχερῶς.

Si qualia oportet purgentur, confert, & facile ferunt: Contra vero si fiat, grauitur.

Si qualia, Hic aphorismus semel atque iterum repetitus primo Aphorismorum libro, hic rursus ob eius perfectiorem intellectionem exprimitur.

APH. 4. ARGVM.

Purgandum estate per superiora hye-

me

me per inferiora.

Φαρμακεύειν θέρεος μᾶλλον τὰς ἀνω
χειμῶος δὲ, τὰς κατω.

Superior
Ventre.

Aestate superiorem potius, hyeme inferioriorem purgare conuenit.

Aestate, temperaturam suam obseruante. superiorem, ventrem ipsumque ventriculū. potius, vbi vniuersum purgare quis voluerit. hyeme, temperaturam suam similiter retinente. inferiori, cauitatem, vt intestina. purgare conuenit: nam in hac pituita, quæ ob sui grauitatem facile deorsum deturbatur: in illa bilis, quæ ob sui tenuitatem & leuitatem sursum fertur, abundat.

APH. § ARGVM.

Observanda diligenter medico anni tempora, quæ ortu & occasu siderum distinguuntur, Canicula exemplo.

Υπο κύναι καὶ πρὸ κυνός, ἀεργαῖες αἱ φαρμακεῖαι.

Sub Canicula & ante Caniculā difficiles sunt purgationes.

Canicula, quin ea ipsa iam orta. 6. Calend. August. & ante, illa exoriente 17. calend. August. *difficiles sunt purgationes*, earumq; usus molestus, quod cum æstus sit maximus, & facultas ipsa corporis imbecilla, quæ promptè admodum à purgante medicamento, natura calido, dissolvitur: adde medicamenti purgantis & aeris ambientis actiones, sibi inuicem pugnare, quippe illud ab externis ad interiora, hic vero ab internis ad exteriora trahit, periculum ob id ne ambobus inter se repugnātib; natura distrahatur & prorsus dissipetur.

APH. 6. ARGV M.

Qua ratione graciles & macilenti ad vomendum faciles sint repurgandi.

T Ois igitur nōi & nūpēas aīa capnā-
nūen, itōi sī mōiōis xīpōiā.

*foss. r. for-
mantes
hien en.*

Graciles & ad vomendum faciles per superna purgare, nisi hyems adsit.

Graciles, natura non vi morbi, calidi ficci, atque adeo biliosi. per superna purgare, per vomitum: graciles enim

natura

natura biliosos ad superiores purgationes magis aptos esse constat. *nisi hyems*, ne ea namque per inferiora potius purgandum erit, propter rationes superius adductas.

APH. 7 ARGVM.

Difficiles ad vomendum & modice carnosos per inferiora repurgandi.

TΟὐ δὲ δύσνηκας, καὶ μέσως ἀσθενέας καὶ τὸ, ὑποσεμονδύους ἔτερος.

Aegre vomentes & modice carnosos, quos *eusarcos* appellant Græci, infernè purgato, deuitans æstatem.

Aegre & modice carnosos, non valde crassos & pingues, infernè purgato, hos enim, quum piritosi sint, ad inferiores purgationes esse magis idoneos certum est. deuitans æstatem, quòd hoc tempus per superiora purgationē magis requirat.

APH. 8 ARGVM.

Tabidi per superiora non purgandi.

TΟὐ δὲ φθινώδεις, ὑποσεμονδύους τὰς αἰῶ.

Obnoxios phthisi supra ne purgato.

Obnoxios phthisi, eosq; maxime qui ob pulmonis exulcerationem, macie corporis & phthisim contrahunt, aut ad eam proni sunt. ne purgato, quod pulmonis vlcera propter commotionem illam quam vomitus excitat, mirifice augeantur & irritentur, quodque instrumenta respirationi inferuentia, in tabidis sint imbecilla.

APH. 9 ARGV M.

Qua ratione melancholici repurgandi.

TΟῖς δὲ μελαγχολικοῖς ἀδροτέρως τὰς καίτω, τῷ αὐτῷ λογισμῷ τ' αἰσιν πείθεσθαι.

Melancholicos infra vehementius purgabis, eadem ratione contrariam iniens vacuandi viam.

Melancholicos, natura, aut ex longa consuetudine tales factos. infra vehementius purgabis, melancholicus enim humor suapte natura piger, terreus & crassus quum sit, vehementiora ceteris requirit purgatoria medicamenta.

eadem

eadem ratione cōtrariam. materia enim levis sursumq; vergēs per superiores, grauis verò & deorsum vergens, per inferiores partes educi debet.

APH. IO ARGVM.

In peracutis, vbi turgēt materia, eadē die purgandum.

Φαρμακείην ἐν τοῖσι λίαν ὀξέσιν, καὶ ὀργᾷ, αὐτὴν μὲν χρόνιζεν γὰρ ἐν τοῖσι τοιούτοις κακόν.

Purgandum in valde acutis, si ad sui excretionem inuitet materia, eodem ipso die. differre enim in talibus malum.

Purgandum, vehementi medicamēto vtendum in valde acutis, & peracutis morbis, qui in quarto aut septimo iudicantur die. inuitet materia, & huc atque illuc concitetur & moueatur errans. eadem die, & statim in principio, non expectantes secundum aut tertiū diem. differre enim, timendum enim est ne robur corporis dissoluatur, aut caliditas febris augeatur, aut qui per corpus agitantur humores, ad aliquod principale membrum decumbant, &

repentinam mortem inducant.

APH. II ARGVM.

Certis signis edocetur quando futura sit tympanites.

Ο Κόσσισι σρόφοι κ' αει τον ομφαλον πό-
ροι, καὶ ὀσφύος ἀλγημα μὴ λυόμενον
μήτε ὑπὸ φαρμακείης μήτ' ἄλλως, εἰς ὕ-
δρωπα ξηρόν ἰδρύεται.

*Quibus tormina adsunt & circa um-
bicum cruciatus, & lumborum dolor,
qui neque medicamento, neque aliter sol-
uatur, in siccum hydropa firmatur.*

*Quibus tormina, & intestinorum do-
lores. & circa umbilicum, qui accidunt
ob flatuū copiam prædictas partes di-
stendentium, atque adeo unitatē sol-
uentium. neque medicamento, frigidos
humores ac flatulentos spiritus edu-
cente. solvatur, ut per clysteres, fomen-
ta, inunctiones discutientes. in siccum
hydropa firmatur, quam tympanitem
vocant: quum enim non soluitur do-
lor, signum est in illis partibus esse in-
temperiem, à flatibus potissimum ge-
nitam,*

nitam, quæ nullis præfidiis potest amoueri.

APH. 12 ARGVM.

Qui lienteria laborant hyeme non sunt purgandi per vomitum.

Ο Κόσσοι κοιλίας λεντερώδες, χειμῶνος φαρμακδύειν αἶω, κακόν.

Quibus propter lauitatem ventres cibi sunt incontinentes, hyeme supra purgare malum.

Quibus ventres, infestantur, siue à pituita arida, siue ab humore aeri tenuique & bilioso, leuitas ea fiat intestinorum. hyeme supra, per vomitū purgare purgatione vniuersali. malum, tū enim humores in corpore vniuerso abundantes, sunt pituitosi, ideóque ad inferiora magis repunt, quàm ad superiora.

APH. 13 ARGVM.

Difficulter vomentes non vacuandi per veratrum, nisi eorum corpora prius cibo pleniore & quiete præparentur.

Πρὸς τοὺς ἐμβόροισι τοῖσι μὴ ῥηιδίως αἶνω καθαρομένοις, πρὸ τοῦ πόσιος ἀρῶ-

ῥαίνειν τὰ σώματα πλείονι τροφῇ, καὶ ἀπαύσει.

Qui ad veratrum non facile supra purgantur, eorum corpora ante potionem copiosiore alimento & quiete præhumeftanda.

Qui ad veratrum, elleboriq; sumptionem supra, per vomitum purgantur, vt sunt hi quibus thorax est angustus & depressus. ante potionem, ellebori. copiosiore alimento, non in quantitate quidem, sed qualitate, quiete, corporis humiditatem seruante. præhumeftanda, nisi enim cibo vberiore & quiete præhumeftentur nerui, ligamenta, aliæque partes corporis ficciores, conuulsionem veratrum calidum, siccum, & maxima trahēdi facultate præditum, excitabit, partibus eiusmodi innanitis & exsiccatis.

APH. 14. ARGV M.

Quid ab ellebori sumptione agendum.

Επὶ πῶς τις ἐλέβορον πρὸς μὲν ταῖς κινήσεις τῶ σώματος μάλλον ἀγειν, πρὸς δὲ τοῖς ὕπνοις καὶ μὴ κινήσεις ἥσσειν. δηλοῖ δὲ καὶ

καὶ ἡ νευπλὴν ὅτι κίνησις τὰ σώματα τρεῖς.

Poto elleboro, corpus mouendum potius, quàm somno tradendum aut quieti. Nam vel nauigatio indicat motione turbari corpora.

Poto elleboro, aut quouis alio medicamento vehementer purgante. mouendum potius, nam per motum humores agitantur, attrahuntur, funduntur, medicamenti actio iuuatur, ac facultas expultrix suscitatur. quàm somno, quòd hac ratione actio medicamenti frangatur & impediatur: per somnum enim & quietem naturales facultates magis agunt, ac purgans medicamentum plerunque concoquunt. nauigatio indicat, quæ motus quidem est. motione turbari corpora, adeo vt vomitum excitet motio ipsa.

APH. 15 ARGVM.

Idem quod antea, & simul qua ratione immodicam purgationem sistere oporteat, docet.

Εἰς βούλην μάλλον ἄγειν τὸν ἐλέβορον, κίνη τὸ σῶμα. ἐπὶ δὲ παύσαι, ὅπνιον πρὸς

i. iii.

καὶ μὴ κίνει.

Quum elleborum citare voles, moue corpus: quum verò sistere, somnum concilia, nec moue.

Elleborum citare, efficaciusq; vacuare, aut per elleborum aut per aliud quoduis medicamentū purgans. moue corpus, vt humores agitentur, ac facultas expultrix quasi suscitetur. quum verò sistere, & sedare immodicam purgationem volueris. somnum concilia, somnus siquidem animalium & vitalium facultatum quietem adfert, easdem roborat, quæ subinde robustiores factæ, assumptum medicamentū, attractosque ab eo humores, concoquunt.

APH. 16 ARGVM.

Veratrum ijs periculosum qui corpore sunt commoderato & sano.

Ελέβορος ὁπικνωδίνος ποῖσι τὰ σέρκας ὑγίαιας ἔχουσι, σπασμὸν γ' ἐμποιεῖ.

Elleborus periculosus sanas carnes habentibus. Cōuulsionem enim ingenerat. Elleborus periculosus, ac difficilis. car-

nes

nes sanas habentibus, & integra sanitate præditis. *convulsionem* ingenerat, ex inanitione, nam nihil excrementorū in corpore inuenies, partes solidas sanas, nervos potissimū, depascitur, humiditates absumit & exsiccat.

APH. 17 ARGVM.

Quibus notis ad superiora motio dignoscatur natura.

Α Πυρέτω εόντι εἴποσ' ἴη, καὶ καρδίῳ-
γμός, καὶ σπλοτέδινος, καὶ τόμα ἐκπι-
κρούμενον, αἶψα φαρμακείης δεῖξαι σημαίνει.

Non febricitanti cibi fastidium, cordis dolor, vertigo tenebricosa, & oris amaritudo purgatione per superna opus esse significant.

Non febricitanti cibi fastidium, ob appetentiam deiectam. cordis dolor, oris ventriculi, à flava bile eius os infestante. vertigo tenebricosa, facta per cōsensum, sursum delatis vaporibus à ventriculo affecto. oris amaritudo, præferens bilis in toto corpore redundantiam. opus esse significant, indigere purgatione eos quibus hæc symptomata

i. iiii.

eueniunt, à flaua bile in ventriculo supernatante, & suapte natura superiora petente.

APH. 18 ARGVM.

Dolores supra septum transversum, per superiora, infra verò per inferiora, purgatione egere.

Τὰ ὑπὲρ τῆς φρενῶν ὀδυμήματα, ὅκιστα καθάρσεως δεόντα, αἷω φαρμακείης δεῖσθαι σημαίνει. ὅκιστα δὲ κατω, κατω.

Supra septū transversum dolores, quicunque eget purgatione, per superna purgandum esse significant: Qui verò infra sunt, per inferna.

Supra septū transversum dolores, purgatione indigentes. purgandum esse significant, nam quò natura maximè repit, eò ducere per loca conferentia, noxios humores oportet.

APH. 19 ARGVM.

Ipsam sitim signum esse peractæ purgationis.

Οκείον ἐν τῇσι φαρμακοποιήσι μὴ διψῶσι, καθαρόμενοι οὐ παύοντα πρὶν

ἢ δι' ἡρώων.

Qui potione medica dum purgantur non sitiunt, ipsorum purgandi finis non fit donec sitiuerint.

Non sitiunt, neque os ventriculi exciccari sentiunt vacuatis excrementis. purgandi finis non fit, excernere aut vacuari non desinunt. donec sitiuerint, nondum enim medicamentum vniuersam actionem suam tum exeruit: sed reliqui sunt adhuc aliqui humores, quos vacuare oportet donec ex vacuatione siccitas oriatur, quæ sitim, indigentiam humiditatis nuntiâtem, excitare potest.

APH. 20 ARGV M.

Nota infrà purgandum denotantes.

Α Πυρέτισιν ἐοῦσιν ὡς ἤκται σφόδρος, καὶ
 γυναικῶν βάρος, καὶ ὀσφύος ἄλγημα,
 καὶ τὸ φαρμακείης δεῖσθαι σημαίνει.

Si citra febrem tormina adsint, & genuum grauitas, & dolor lumborum, inferna purgatione opus esse significant.

Si citra febrem tormina, & cruciatus iuxta vmbilicum, torquentes intesti-

na, qui ut plurimum à materia crassa, pituitosa & flatulenta generantur. & *genuum grauitas*, ab humorum noxiarum decubitu facta. & *dolor lumborum, dorsi partem circa renes infestans*. in *ferna purgatione*, hæc enim symptomata omnia humoris noxii motum, ratione cuius euacuationes moliri oportet, ad inferiora fieri denotant.

APH. 21 ARGVM.

Egestionis nigrae sponte provenientes, semper esse pessimas.

Υ Ποχωρήματα μέλαινα, ὁκοῖον αἷμα μέλαν, ἀπ' αὐτομάτου ἴοντα καὶ ζυῶ πυρετῶ καὶ αἵδου πυρετῶ, καί τιςα. καὶ ὁκόσω αἵ τὰ χρώματα ὑποχωρημάτων πλείω πανήροτερα ἢ, μάλλον καί τιςον. ζυῶ φαρμάκῳ δὲ, ἀμεινον. καὶ ὁκόσω αἵ πλείω χρώματα, ὅτι πινηα.

Excrementa alui nigra sanguini atro similia, sponte euntia siue cum febre siue citra febrem, pessima: & quanto ipsorum colores peiores fuerint plures, eo deteriora. A medicamento autem talia exigenda melius est, idque quanto ipsorum plures fuerint

fuerint colores.

Sanguini atro similia, nempe qui diu extra vasa moratus est, & per intestina defertur. sponte euntia, per vniuersum corpus, sine medicamento quod purgandi potestatem habeat. pessima, quod semper à causa mala, vel frigida, vel calida proficiscantur: calor enim in iecore sanguinem adurit, frigus calorem natium extinguit, quo fit vt sanguis subinde nigrescat. & quanto ipsorum colores, excrementorum & deiectionum eo deteriora, quippe multorum prauorum in corpore affectuum sunt signa. A medicamento autem, si tales egeruntur humores. plures fuerint colores, excrementorum à medicamento euacuatorum. melius est, quod naturam ipsam humores vitiosos debellasse ac superasse significant.

- APH. 22 ARGVM.

Atra bilis excretionem in morborum quorumlibet initis, semper malam esse.

NΟσημάτων ὁκόστων ἀρχομένων ἐν χολῇ μέλαινῃ ἢ αἷω ἢ κίτῳ ἐπέλθῃ, τα-

νάουον.

Morbis quibus suis incipientibus si atra bilis suprâ infrâue exierit, perniciosum.

Morbis quibus suis incipientibus, & à qualibet materiâ factis, idque in principio vniuersali, in quo nulla adhuc apparet coctio. si atra bilis, ex melancholico humore putrefacto, aut flaua bile immodicè exusta, progenita. suprâ, vt per vomitum, nares, sputum. infrâ, vt per secessum & urinam. perniciosum: significat enim naturam malè affectâ esse, vtpote quam constat nūquam euacuare superflua, nisi concocta fuerint: si ergo sursum feratur, radit & exulcerat ventriculum ac gulâ, & in consensum cerebrum aliâsq; corporis partes rapit: si deorsum impetū fecerit, abradit intestina, & exedit dysenteriasque lætales efficit.

APH. 23 ARGVM.

Morti proximos quibus post morbos acutos, aut diuturnos, atra bilis & melancholicus humor excernitur.

Οὐκ ὀλίγον

Ο Κόσσιον ἐκ νοσημάτων ὀξέων, ἢ ἐκ πολυχρονίων, ἢ ἐκ τραυμάτων ἢ ἄλλως πως λεπνωμένοις χολή μελαίνα, ἢ ὁ κοῖον αἷμα μέλαν ὑπέλθῃ, τῇ ὑστέρα ἡ ἀποσνήσκουσι.

Quibus per morbos acutos, aut diuturnos, aut vulnera, aut alium modum extenuatis atra bilis, aut velut sanguis niger subierit, postridie moriuntur.

Vulnera, quæ ad eò ingentem sanguinis copiam effuderint, ut vires debiles effectæ sint. *extenuatis*, & debilitatis. *atra bilis*, utpote non naturalis. *sanguis niger*, hoc est naturalis atra bilis subierit, vel per superiora vel per inferiora. *postridie moriuntur*, propter nimirum morbi magnitudinem & imbecillam facultatem.

APH. 24 ARGVM.

Dysenteriam ab atra bile factam, letalem.

Δυσεντερία ὡς ἀπὸ χολῆς μελαίνης ἀρξήται, θάνατον.

Dysenteria si ab atra bile incipiat, exitiosa.

*Dysenteria, exulceratio intestinorū, in qua paulatim & breuibus interual-
lis deiectio fieri solet. si atra bile, ex bi-
lis adustione facta. exitiosa, quod à can-
cro vlcerato nihil differat. Accedit q̃
medicamenta ipsa intestinis, vt exter-
nis partibus, imponi non queant, ne-
que illis tantisper donec facultatem
suam exerant, adhærere: Adde intesti-
na ipsa malè affecta, ab alimēti excre-
mentis semper irritari.*

APH. 25 ARGVN.

*Quibus sanguis per os emittitur malū,
quibus per inferiora bonum.*

A Ἰμα αἷον ῥῶ, ὁ κοῖτον αὐτῆς κακόν. καί τω
δε, ἀγαθόν, μέλαν ὑποχρῆον.

*Sanguinem supernè quidem efferri,
qualiscunque sit, malum: Infernè vero
niger si deiciatur, bonum.*

*Sanguinem supernè, vtpote per os e-
missum. qualiscunque sit, siue spumo-
sus, siue rubicundus, siue flauus, siue
niger. malum, malum aliquod porten-
dit: quippe aut apertionem, aut exe-
sionem, aut rupturam alicuius vasis,*

in

in superioribus partibus cōsistentis, significat, idque in viris maximé. *inferne* verò, sanguis emissus: nimirum per hæmorrhoides. *bonum*, quia per hæmorrhoidum profluvium, melancholicus humor, quē hominis natura coaceruavit, vacuatur.

APHOR. 26 ARGV M.

Carunculas in dysenteria excretas tale esse signum.

HN ὑπὸ δυσεντερίης ἐχρόμα ὀκνοῖται αὐτὸς ὁ ἄρρως ὑποχωρήσας, πάντας μὲν.

Si dysenteria laboranti veluti caruncula deiciantur, mortiferum.

Si dysenteria laboranti, cuiuscunque generis illa sit. caruncula, & ramenta intestinorum adeò magna vt carnis effigiem præ se ferant. deiciantur, & excernantur. mortiferum, tanta enim tum visitur exulceratio, vt neque caro coalescere, neque cicatrix obduci possit.

APH. 27 ARGV M.

Interdū aluos humectari, post sanguinis copiosi per febres aliosque morbos eruptionem.

Ο Κόσσιον ἐν τοῖσι πυρετοῖσι αἱμορραγίαι
πλήθος ὁκοθενούω, ἐν τῇσιν ἀναλήψεις
πυρετοῖσιν αἱ κοιλίαι καὶ θυγαίνονται.

*Quibus per febres sanguinis undecū-
que eruperit copia, conualescentibus ven-
tres humectantur.*

*Quibus per febres, aliōsque morbos.
undecunque, siue id è naribus, siue per
uterum, siue hemorrhoides fiat. cōua-
lescentibus, quum post morbum iam
reficiuntur. ventres humectantur, pro-
pter alimenta quæ minus benè cocta
in ventre morantur, neque in corpus
distribuuntur.*

APH. 28 ARGV M.

*Surditatem fieri ob retentas biliosas
deiectiones, & vicissim solui ubi illæ su-
peruenerint.*

Ο Κόσσισι χολώδεα τὰ δὲ χωρήματα, καὶ
φώσιος γινόμενης παύεται, καὶ ὁκόσσισι
πύφωσις, χολωδέων γινόμενων παύεται.

*Quibus deiectiones sunt biliosæ, su-
peruiente surditate cessant: & contrà
quibus surditas adest, biliosorum deie-
ctione.*

Etione finitur.

Deiectiones biliosæ, facilè mobiles. superueniente surditate, nō stabili ex recursu bilis ad cerebrum factō: cessant, & desinunt. & contrā, materia è superioris ad inferiora translata. finitur, scilicet surditas: uti aliàs, profluvium sanguinis è naribus, difficultate intestinorum, coxendicum vel genum dolore.

APHOR. 29 ARGVM.

Rigorem sexto die in febris ortum, damnat.

Ὅτι οἱ ὅσοι ἐν ἑξῆς περὶ τῆς ἐκταύσεως
ἐξ ὧν πρῶτα γίνεται, ὁ ἵσχυρος.

Febricitantibus si sexto die rigores fiat, indicationem habent difficilem.

Febricitantibus, & in his quidē continuè. si sexto die, qui iudicatorius non est. rigores fiant, & totius corporis inæqualis concussio & quassatio, materia nimirum extra venas expulsa. difficile. malè iudicatur de ægrotis, nā vel moriuntur, vel ægritudo longa efficitur, vel recidunt, aut simile aliquid patiuntur.

12. i.

APH. 30 ARGVM.

Quæ febres futura sint longa aut breues, ex quo accessio ipsa inuadit.

Ο Κόσμοι παροξυσμοὶ γίνονται, ὡς αὐτὸς ὥρῳ ἀφ' ἧς ὁ πυρετὸς ἐς τὴν αὐτοῦ πῦρ αὐτὴν ὥρῳ ὡρῶν ἡ λάβη, δ' ἔκλειτα.

Quibus accessiones fiunt, quacunque hora febris dimiserit, eadem si postero die repetat, iudicatu difficilis esse solet.

Quibus accessiones, febrium interpolentium. hora, obseruata scilicet. iudicatu difficilis, ob causam quæ accessiōnem facit fixam, firmatam & stabilem: nam quæ firmata sunt ægrè soluuntur, & validiore commotione iis opus est.

APHOR. 31 ARGVM.

Quibus in febribus abscessus fieri soleant.

Τοῖς κοπώδεσιν ἐν τοῖς πυρετοῖσιν, ἐς ἄρθρα καὶ ὠρεὰ καὶ γάγγραις μάλιστα ἀποστάσεις γίνονται.

Qui per febres lassitudinem sentiunt, eis ad articulos, & iuxta maxillas potissimum

simium abscessus fiunt.

Lassitudinem sentiunt, siue ea ab externo aliquo atq; adeò manifesto motu, quem quis sustinuit febris initio, siue sponte & citra laborem acciderit. ad articulos, & totius corporis iuncturas. abscessus fiunt, in spontanea quidē lassitudine, latiora articulorum spatia promptè in se vitiosorum humorum redundantiam suscipiunt: in non spontanea, motu excalescenti articuli, corporis excrementa attrahunt. abscessus fiunt, propter nimium calorem febrilem, qui multitudinem humorum secum sursum defert: deinde propter materiam, quæ magna ex parte tenuis est adeò, vt & vi caloris, suaque sponte promptè superiora petat: adde quod buccæ & maxillæ sint admodum imbecilles, nequeantque ad alias corporis partes excrementa ipsa propellere.

APHOR. 3² ARGV M.

Quid futurum sit è morbo conualescentibus, ubi aliqua parte laborauerint.

12. II.

Ο Κόσσις δὲ αἰσιν ὁρίσιν ἐν τῇ νόσῳ
πὺνείει, ἐν ταῦτα αἱ ἀποστάσεις γίνονται.

*Quibus ex morbo conualescentibus
pars aliqua laborat, eò abscessus fiunt.*

*Conualescentibus, resurgentibus ex
morbis, potissimum febribus, laborat,
dolorem sentit. eò, in hac parte, in qua
labor est & dolor, abscessus fiunt, dolor
enim destillationes excitat.*

APHOR. 33 ARGV.M.

*Dolorem & lassitudinem morbum
antecedentia, in causa esse cur in partem
aliquam superuacua decumbant.*

Α Ταῦτ' ὡς καὶ περὶ πονηκός πῃ ἢ περὶ νό-
σος, ἐν ταῦτα σηρίζει ἡ νόσος.

*Sed si qua ante morbum pars labora-
uerit, ibi morbi sedes.*

*Ante morbum, antequam aliquis fe-
bre, aut alio morbo affligi cœperit.
pars laborauerit, aut labore lassata fue-
rit. ibi morbi sedes, eamque in partem
morbus decumbit, & futurus est ab-
scessus in ea, per quem morbus ipse iu-
dicabitur: nisi per aliquam excretio-
nem,*

nem, quæ fit per vrinam, aut sanguinis e naribus profluvium, vacuati fuerint eiusmodi humores craffi, facientes abscessum.

APHOR. 34 ARGV M.

Anginam ex gutturis inflammatione ortam, confestim strangulare.

HN ὑπὸ πυρετῷ ἐχρόνῳ, οἱ δὲ μακροὶ μὴ ἐόντες ἐν τῇ φάρυγγι πνίξις· ζαίφνης ὁππότε γίγνεται, θανάσιμον.

Si febre detento suffocatio derepente supervenerit, nullo in faucibus apparente tumore, est mortiferum.

Si febre detento, & febricitanti homini febre intensa aut remissa, suffocatio, si strangulatio. in faucibus, ore ipso aperto, mortiferum, quod obstruantur ea quæ respirationi serviunt instrumenta.

APH. 35 ARGV M.

Quid accidat his qui alia angina specie corripuntur.

HN ὑπὸ τοῦ πυρετοῦ ἐχρόνῳ ὁ πρῶτος λόγος ζαίφνης ὁππότερα φησὶ καὶ μόγις κα
lz.iii.

Ἐπίπτεν δ' αὖντα, οἱ δὲ ματος μὴ ἔοντος, φανέσιμον.

Si febre detento repente collum intorqueatur, ac vix deglutire queat, nullo existente tumore, mortiferum.

Si febre, vehemēti collum intorqueatur, repente. nullo existente tumore, in faucibus. mortiferum, signum est: quòd inflammationē aliquam in gulæ præiacentibus musculis, aut ipsa gula, esse portendat.

APHOR. 36 ARGV M.

In febribus, aliisque morbis acutis, qui sudores indicatorij, qui minus sint exprimuntur.

Ἰδρωτες πυρεταί νοιοιεν ὡς ἄρ' ἔωνται, ἀγαθοὶ τεταῖοι, καὶ πεμπταῖοι, καὶ ἑβδομαῖοι, ἑκταταῖοι, καὶ ὀκταταῖοι, καὶ πρὸς αρεσκὰ δεκαταῖοι, καὶ ἑπτακαδεκαταῖοι, καὶ μὴ ἢ εἰκοστῇ, καὶ ἑβδόμῃ καὶ εἰκοστῇ, καὶ τετρακοστῇ περὶ ὅτῃ, καὶ τετρακοστῇ τετάρτῃ. οὗτοι γὰρ οἱ ἰδρωτες νόσοις κρίνοισιν. οἱ δὲ μὴ οὕτως γινόμενοι, πόνον σημαίνουσι, καὶ μὴ νόσους, καὶ ὑποβασμοῖς.

Sudores

Sudores febricitantibus boni, qui man-
nare cœperint die tertio, quinto, septimo,
nono, vndecimo, decimoquarto, decimo-
septimo, vicesimoprimo, vicesimosepti-
mo, tricesimoprimo, & tricesimoquarto.
ij enim sudores morbos iudicant. Qui se-
cus euenerint, laborem, & morbi longi-
tudinem, aut eiusdem redditum signifi-
cant.

Sudores febricitantibus, febre acuta, ut ardente, & tertiana interpolata. *manare coeperint*, & euenerint his diebus in textu enumeratis. *iudicant morbos*, & bene finiunt. *qui secus euenerint*, scilicet aliis diebus intermediis, mala in contextu recitata significant.

APH. 37 ARGVM.

*Frigidum sudorem in acuta febre ortū
mortem portendere.*

Ο Ψυχροὶ ἰσθῆτες ζῶν μὲν ὅζῃ πυρετὰ
 γιγνώσκουσιν, θάνατον ζῶν ἀρνητέραν δὲ
 μήκος τοῦτον σημαίνουσι.

Frigidi sudores cum febre quidem acuta mortem, cum mitiore vero morbi longitudinem significant.

12. iii.

Frigidi sudores, tales nimirum ad medici tactum & assistentium, quique e corpore eiusmodi emanant. quum acuta, & vehementi febre facti. mortem, significant enim tantam in corpore ipso frigidiorum humorum copiam, ut neque a nativo calore, neque febrili queant calefieri. cum mitiore, febre frigidi sudores facti. longitudinem morbi significant, quod humores crassi & multi sint, nec brevi tempore concoqui & discuti queant.

APHOR. 38 ARGV M.

Ex sudore cognosci posse in qua corporis parte hæreat morbus.

K αὐτοῦ ἐν τῷ σώματι ἴσως, ἐνταῦθα φερίζει πρὸ νοσήσων.

Qua corporis parte sudor, ibi morbus.

Qua corporis parte sudor, sponte, & à natura ipsa propellente factus, non à causa externa. ibi morbus, qui iam actu infestat, aut paulo post futurus est.

APH. 39 ARGV M.

Ex calore & frigore posse deprehendi,
in

in qua parte corporis morbus sit.

Κ Αἰ ὅκου ἐν τῷ σώματι θερμὸν ἢ ψυχρὸν, ἐν ταῦτα ἡ νόσος.

Et qua parte corporis inest calor aut frigus, ibi morbus.

Calor, insignis, neque à causa externa excitatus. aut frigus, cōsimiliter insignis. ibi morbus, quippe necesse est tū eam corporis partem quæ nimium calet aut friget, naturalem suam temperiem amisisse.

APH. 40 ARGV M.

Quid erebra caliditatis aut frigiditatis in vniuerso corpore mutationes portendant.

Κ Αἰ ὅκου ἐν ὅλῳ τῷ σώματι μεταβολαί, καὶ ὡς τὸ σῶμα κατὰ ψύχεται ἢ αὖθις θερμαίνεται, ἢ χροῖμα ἕτερον ἢ ἑτέρου γίγνεται, μῆκος νόσου σημαίνει.

Et quando toto corpore mutationes accidunt, ut si corpus refrigeretur & vicissim calefiat, vel color alius ex alio oriatur, longitudinem morbi significant.

Refrigeretur & vicissim calefiat, va-

riis vicibus, & perseveranter. significat, modo vires robustæ sint: nam hæ qualitatum atque colorum mutationes, humores (quos maximè colores ostendunt) efficientes morbum, esse varios & diuersos præ se ferunt, ad quos conquendos natura longo indiget tēpore.

APH. 41 ARGV M.

Quid liceat medico prædicere ex sudore copioso à somno facto.

Ἰδρὼς πολὺς ὅξυπνου αὐτοῦ φανερῆς αἰτίας γινόμενος τῷ σώματι, σημαίνει ὅτι πλείονι τροφῇ χρέεται. ὡς δὲ ἐφ' ᾧ μὴ λαμβάνοντι τὸ το γίγνηται, σημαίνει ὅτι κενώσις δέεται.

Sudor multus per somnum factus, copiosiore cibo corpus uti significat: Quòd si parcius epulanti hoc accidat, vacuatione indigere sciendum est.

Sudor multus, nō exiguus. per somnū factus, cū scilicet sanguis & spiritus ad exteriora corporis reuertūtur, absque causa manifesta, ut stragulis, & id genus aliis sudorem proliciētibus. copiosiore cibo, è cibi enim copia multa excrementa, quæ cum calore & spiritu
ad

ad exteriora feruntur, generari necesse est. *parcius epulanti*, hoc accidat, ut sine manifesta causa post somnum sudet. *vacuatione indigere*, quæ fit per venæ sectionem, vel per medicamentum purgans, pro ratione redundantia excrementorum, quæ sudoris causa sunt.

APH. 42 ARGV M.

Quid quantitas & qualitas eius sudoris, qui per vniuersum morbi tempus accidit, portendat.

Ἰδρὼς πολὺς ψυχρὸς ἢ θερμὸς αἰεὶ ῥέων, ὁ ψυχρὸς μείζων, ὁ δὲ θερμὸς ἐλάσσων νοσήσων σημαίνει.

Sudor multus, frigidus calidusue semper fluens, frigidus grauiorem, calidus minorem morbum significat.

Sudor multus, exiguo enim nihil mali portendit. semper, per vniuersum morbi tempus. frigidus grauiorem, longiorem morbum significat: sudor enim frigidus crassitie materiae, quæ non facile discuti aut à calore vinci queat, præ se fert, ideoq; longitudinem etiā morbi. calidus minorem, materiā enim tenuem,

& quam promptè concoquere ac discutere natura possit, calidus sudor portendit, ideóque breuiorem etiam morbum.

APHOR. 43 ARGVM.

Continuas febres, quæ per tertium diē validiores fiunt, periculosas, intermittentes periculo vacantes.

ΟΙ πυρεπὶ ὁκώσοι μὴ διαλείποντες διαλείποντες ἰσχυρότεροι γίνονται, μᾶλλον ἐπικίνδωοι. ὅτῳ δ' αὖ ἐπὶ διαλείψει, σημαίνει ὅτι ἀκίνδωοι.

Febres quæ tertio quoque die vehementius affligentes non intermittunt, periculosiores: quoquo modo autem intermiserint, periculum abesse significant.

Febres, continuæ nimirum, quæ ad integritatem & infebrecitationem nō desinunt. tertio die vehementius affligentes, ut semitertianæ, quæ quidem continuæ sunt, acutæ, & tertio die grauius affligentes. periculosiores, quàm quæ intermittunt: nam naturam quiescere non permittunt, nec solum stomachum & neruofam eius partem attingunt,

tingunt, sed etiam lethargicas animi delationes, attonitasque vigilias inuehant, interim ad syncopem usque corpus discutiunt, linguam valde siccant, animi defectionem efficiunt, vehementer ea quæ in alto sunt commouentes. *quoquo modo autem, & quocumque tempore, vel per maius spatium, vel per minus. periculum abesse significant, eo enim tempore, quo vacant febre, virtus se recolligere potest.*

APH. 44 ARGV M.

Diuturnas febres, ut plurimum per tubercula, & dolores in articulos decumbentes finiri.

Ὅσοις πυρετοὶ μακροὶ, τοῦτέοις φύματα ἐς τὰ ἄρθρα ἢ πόνοι ἐγγίνονται.

Quos febres longa exercent us tubercula ad articulos vel labores fiunt.

Quibus febres longa, à multa materia, crassa, glutinosa & frigida. us tubercula, & tumores ex quacunque corporis parte erumpentes. ad articulos, nam materia illa frigida & crassa, quum per cutis meatus exire non possit facile ad

artículos decumbit. *vel labores, & apocemmata, siue decubitus noxiorum humorum ad quos dolor sequitur.*

APH. 45 ARGV M.

A febris conualescentes, largiore cibo uti, si quando tubercula, & articulorum labores incidunt.

Ο Κόσσισι φύματα ἐς τὰ ἄρθρα ἢ πόνοι ἐν πυρετῶν γίνονται, οὗτοι σπίοισι πλείοσι χρέονται.

Quibus tubercula ad articulos vel labores post febres fiunt, ij cibarijs pluribus utuntur.

Post febres, longas & diuturnas. hi cibarijs pluribus utuntur, nam quum supra mediocritatem, aut viriū proportionem cibos ingerunt, fieri non potest ut rectè cōcoquant, igitur multa excrementa coaceruent necesse est: quæ si ad cutem protruduntur, tubercula, si ad articulos, dolores excitant.

APHOR. 46 ARGV M.

Rigor perniciosus in febris quando fiat.

Hr

HN ῥίγος ἐμπίπῃ πυρετῷ μὴ διαλεί-
ποντι, ἥδη ἀδενεῖ εἶναι θανάσιμον.

*Si rigor febre non intermittente agrum
iam debilem inuadat, mortiferum est.*

*Si rigor, & vniuersi corporis concus-
sio. febre non intermittente, nec defi-
nente. agrum iam debilem, in hoc vlti-
mo naturæ conatu. inuadat, natura i-
psa insurgente contra res noxias, vt
easde expellat. mortiferū est, naturæ in-
dicans summā imbecillitatē, quæ so-
lita in rigoribus noxios humores eua-
cuare, nunc id efficere nō possit, quòd
victa ceciderit & extincta sit.*

APHOR. 47 ARGV.M.

*Quid ex prauis excreationibus & ex
puitionibus prædicendum.*

AI ἀποχρέμψεις αἱ ἐν τοῖσι πυρετοῖσι
μὴ διαλείπουσιν πελιδναί, καὶ αἷμα-
τώδεις, καὶ δυσώδεις, καὶ χολιώδεις, πᾶσαι
κακαί. ἀποχωροῦσαι δὲ καλῶς, ἀγαθαί. καὶ
κτ' τὰς διαχωρήσεις, καὶ κτ' τὰ οὖρα. ὡς δὲ
μὴ π τῇ συμφερόντων ἐκκρίνη) δὲ τῷ τό-
πων πύτων, κακόν.

Excreationes in febribus nō intermit-

tentibus liuida, cruenta, foetida, biliosa, omnes malae: comode tamen si prodeant, bonae. Sed eadem quoque est eorum quae per aluum, & Urinas excernuntur ratio. Si quid vero quod non iuuat per haec loca excernatur, malum.

Excreationes, & quae per fauces & asperam arteriam sunt purgationes. non intermittentibus, continuis, in quibus plusquam in ceteris morbis mali portendunt. liuida, quae colorem cineritium cum quadam nigredine referunt, malae sunt, quod partium unde excernuntur mortificationem significant. cruenta, quoque malae sunt, quod vasorum apertionem portendant, aut vasis imbecillitatem, aut erosionem à biliosis humoribus factam. foetida, grauius olentes excreationes, malae quoque sunt, quod putrefactionem significant. biliosa, quod puram & immodicam bilem praeseferant in ipsis febribus continuis. si prodeant, excreationes per se praeuae. quae per aluum, per deiectionem & secessum. siue per Urinas, nam partem male affectam expurgat: quod

quod accidere solet in his omnibus v-
bi iam facta coctione exeunt & æger
facile tolerat. *per hæc loca, per os, ven-*
trem inferiorem & vesicam. malū est,
nam quū non conferant si excernan-
tur, præstaret ea retineri in corpore,
magis quam expelli.

APH. 48 ARGVM.

*Latale signum, vbi in ardente febre
& lipyria, exteriora frigescent, & inte-*
riora vruntur.

EΝ ποῖσι μὴ διαλείπουσιν πυρετοῖσιν, ὡς τὰ
μὲν ὕψω ψυχρὰ ᾗ, τὰ δὲ ἐνδον καίηται
καὶ δὶ ψυχρὰ ἔχῃ, τὰν ἀσθίμον.

In febribus nō intermittentibus si par-
tes externæ algent, internæ vruntur &
sitiunt, latale est.

Non intermittentibus, vt ardēte per-
niciosa, & lipyria. si partes externæ, vt
sunt nares, aures, pedes & summæ ma-
nus. algent, propter sanguinis sese ad
viscera recipientis defectum. internæ,
quæ intra thoracem & ventrem con-
tinentur. vruntur & sitiunt, vehe-
menter. latale est, signum: significat

l. i.

enim in visceribus magnam inesse inflammationem, vel erysipelas, sanguine, per modum cucurbitulæ, in eiusmodi partibus inflammatione affectis, conclusio.

APH. 49 ARGVM.

Signa quædam letalia, ab animali facultate desumpta, in continuis febribus apparentia enumerantur.

EN μὴ δὲ λείποντι πυρετῷ, ἢ χεῖλος, ἢ ὄφρυς, ἢ ὀφθαλμὸς, ἢ εἰς δὲ σφραγὴν, ἢ μὴ βλέπη, ἢ μὴ ἀκοὴ, ἢ δὴ ἀδενέος εἶντος τοῦ σώματος, ὅπῃ αὐτῶν χρηταί, ἐγγὺς ὁ θάνατος.

In febre non intermittente si labrum, aut supercilium, aut oculus, aut nasus peruertitur, si non videt, si non audit, imbecillo iam corpore quicquid horum acciderit, in propinquo mors.

In febre non intermittente, in qua vires debiles sunt. si labrum, peruertatur & distorqueatur, ob neruorum contractionem ad sua principia factam. peruertitur, & ex rectis flexuosa omnia illa fiant. si non videt, si non audit, facultate

cultate animali motrice & sensifica, imbecilla facta. imbecillo corpore, propter noxas quæ motrici facultati accidunt. quicquid horum, symptomatum euenerit. in propinquo mors, & quanto plura eorum adsunt, tanto citius mors superuenit.

APH. 50 ARGVM.

Spirandi difficultatem, & delirium in continua febre euenientia, signa esse letalia.

Ο Κου αὖ ἐν τῇ πυρετῇ μὴ δελεῖται διέπνοια. ῥῖνται καὶ ἀσφοδιώη, θανάσιμον.

Vbi in febre non intermittente difficultas spirandi & delirium acciderit, letale.

Difficultas spirandi, magna & rara, atq; adeo spiritus magnus & ex longis interuallis. letale, est signum: quod nimirum & cerebrum, & instrumenta spiritus, læsa esse significant, quibus symptomatibus febris accedit continua, quæ & ipsa sola per se satis est efficax ut vires corporis prosternat.

l. ii

APHOR. 51 ARGVM.

Abscessus à morbo non liberantes, in primis diebus indicatorijs longitudinem morbi significare.

ΕΝ τοῖσι πυρετοῖσιν ἀποσήματα μὴ λύοντα πρὸς τὰς πρῶτας κρίσεις, μῆκος νόσου σημαίνει.

In febribus abscessus qui primis indicationibus non solvuntur, longitudinem morbi significant.

In febribus, longioribus quæ abscessus iudicari solent, non solvuntur, nec à morbo liberantur, quòd noxii humores morbum efficientes, ad locum abscessus vniuersi non decubuerint, sed nonnulli intus relictii fuerint. significant, nam humorum noxiorum multitudinem præ se ferunt, quos vna indicatione natura expellere non potuit.

APHOR. 52 ARGVM.

Quid oculi illachrymantes in morbis portendant.

Οκόσσιον ἐν τοῖσι πυρετοῖσιν ἢ ἐν τῇσιν ἄλλῃσιν ἀρρώστῃσι κατὰ θεράπειαν ὀφθαλμοί

θαλμοὶ δακρύουσιν, οὐδὲν ἄτοπον. ὁ κόσμος
δὲ μὴ κτ' ἀεὶ αἰρεσιν, ἀτοπώτερον.

*Quibus in febribus aut aliis morbis
voluntariè illacrymant oculi, absurdum
non est. Quibus verò præter voluntatem,
absurdus.*

*Absurdum non est, minimè pericu-
losum est, quòd hoc ipsū accidat pro-
pter externam causam aliquam, vt a-
mici interitum, aut rerum quæ nobis
charæ fuerunt amissionem. præter vo-
luntatem, non spòte & minimè de in-
dustria. absurdus, est id, & periculum,
mortem nimirum significat, nam in
ipso cerebro læsio significatur, & ma-
gna imbecillitas facultatis retentricis,
si reliqua etiam signa perniciofa acces-
serint. quippe vbi cætera se rectè ha-
bent, lacrymæ illæ sine voluntate e-
rumpentes, sanguinis è naribus pro-
fluium potius quam mortem por-
tendunt.*

APHOR. 53 ARGVMENTVM.

*Quid lentores iuxta dentes nati, in
febribus portendant.*

l. iii.

Οκόσοις δὲ ἐπὶ τῶν ὀδόντων ἐν τοῖσι πυρετοῖσι δειγλίῃς γίνεται, ἰχυρότεροι γίνονται οἱ πυρετοί.

Quibus per febres circa dentes lentor quidā obnascitur, ijs vehementiores sunt febres.

Lentor, humores glutinosi dentibus affixi ab immenso calore, qui hos exsiccauit, oriūtur, quare vehemētiore esse febres manifestum est signum.

APH. 54 ARGV M.

Nōnunquam in ardentibus febribus, agros non admodum siti affici.

Οκόσοισιν ἐπὶ πολὺ βῆχες ξηραὶ βραχέα ἐρεδίζουσιν ἐν πυρετοῖσι καυσώδεσιν, οὐ πάνυ τοι διψώδεις εἰσιν.

Quibus sicca tusses paulū irritantes in febribus ardentibus perseverant, non admodum siticulosi esse solent.

Quibus, hominibus plurimum diūque & lōgiore tempore. sicca tusses, in quibus nihil expuitur. in febribus ardentibus, sitim vehemētem afferentibus. perseverant, atque adeò durant.

non

non admodum, nec pro ratione & proportionem febris. siticulosi, propter motum qui in eiusmodi tussi excitatur, atque semper aliquem ex vicinis locis humorem trahit, quo loca ad asperam arteriam sita madescunt.

APHOR. 55 ARGV M.

Omnes febres ex tumoribus adenum ortas, præter diarias, malas esse.

ΟΙ ἐπὶ βουβῶσι πυρετοὶ, πάντες κακοὶ πλὴν τῶ ἐφ' ἡμέρων.

Ex bubone febres omnes malæ, præter ephemeræ.

Ex bubone, omniumque adenū aut glandularum tumoribus & inflammationibus febres omnes malæ, nam viscera ipsa, atque adeo partes principes malè esse affectas significant, utpote quæ iam superuacua à se repellant in adenas, ut qui propriè hæc eadem suscipiant. præter ephemeræ, quarū proprium est & præcipuum, ut à causa aliqua externa incipiant, & una die solvantur.

l. iiii.

APHOR. 56 ARGVM.

Sudorem crebro a eedentem febricitanti, febre non quiescente, duplici nomine malum, quod febre non soluat, sed in longius tempus protrahat, deinde quod multam significet humiditatem, quam natura brevi tempore concoquere non possit.

ΠΥρέσωντι ιδρώς ὅπιχρόδρος, μὴ ἐκλείπωντος τῆ πυρετοῦ, κακόν. μῆκωσι γὰρ ἡ νόσος, καὶ ὕδασι πλείω σημαίνει.

Febricitanti sudor superueniens febre egrotum non deficiente, malum. prorogatur enim morbus, & plus humiditatis inesse significat.

Febricitanti sudor, creber & assiduus. superueniens malum, portendit, quod sequentia ostendunt. prorogatur enim morbus, adeo in longius tempus protrahitur. & plus humiditatis, quā constat aliud nihil esse quam excrementa humida in singulis partibus nasci solita, quæ crebri huius sudoris causa sunt.

Aph.

APH. 57 ARGV M.

Correptos conuulsione aut distentione, liberari febre succedente.

Υ Πὸ σπασμοῦ ἢ τεταίνου ἐνοχλουμένου πυρετὸς ὀπιγμοῦδος, λύει τὸ νόσημα.

Spasmo aut tetano febris si accesserit, morbum soluit.

Spasmo, siue distentioni neruorum, quæ ut plurimum à materia frigida & pituitosa fit. aut tetano, siue rigori, in quo vniuersum corpus recta extenditur, & veluti rigit. febre superueniente morbum soluit, febris enim concoquit & dissoluit materiã eiusmodi affectus procreantem.

APHOR. 58 ARGV M.

Ardente febre correptos liberari, si rigor superueniat.

Υ Πὸ καύσου ἐχομένου ὀπιγμοῦδος ῥίγος, λύσις γίνεται.

Si febre ardente laboranti rigor superueniat, solutio fit.

Febre ardente laboranti, ob bilem in

venis putrefactam. *superueniat rigor, inæqualis totius corporis conquassatio, post signa coctionis, & die iudicatorio cum virium robore. solutio fit, & à morbo liberatur, quòd bilis quæ interim in venis continebatur, à natura per carnes ad cutem iudicatoriè excutitur, & per sudorem vacuetur: qua ratione rigor signum solutionis febris ardentis erit, non causa sanans.*

APHOR. 59 ARGVM.

Longissimus exquisita tertiana terminus describitur.

Τριταῖος ἀκριβὴς κρίνεται ἐν ἡμέρᾳ ὡσεύδοσι, τὸ μακρότατον.

Tertiana exquisita septenis ad summum circuitibus iudicatur.

Tertiana exquisita, quæ ex flaua bile, per sensiles corporis partes delata, oriri solet. septenis circuitibus ad summum iudicatur, sex temporibus circumscripris, quod longissimum est, terminatur: quando nec humor ex quo consistit, crassus est aut lentus tenaxve, vt in quotidianis & quartanis, imò nec admo-

admodum copiosus, proinde facile & citò discutitur.

APH. 60 ARGVM.

Instabilem surditatem per profluvium sanguinis è naribus, vel alui perturbationem solui.

Ὅτι οἱ σποιοῦν αὐτὴν ἐν τοῖσι πυρετοῖσι τὰ ὠτα κροθῆναι, αἷμα ἐκ ρινῶν ρυέν, ἢ κοιλίῃ ἐκταραχθεῖσαι καὶ τὸ νόσημα.

Quibus per febres aures obsurduerint, is sanguis è naribus profluens, aut perturbata aluus soluit morbum.

Quibus per febres, aliòsque morbos sine febre. aures obsurduerint, quod ut plurimum à biliosa materia fit. aluus turbata, quæ nimirum humorum à capite ad se demissorum defluxum patitur. soluit morbum, & surditatem ipsam: nam humorem, & febrem & surditatem efficientem, contingit expelli.

APHOR. 61 ARGVM.

Bonas eas tantum indicationes quæ in diebus imparibus eneniunt.

ΠΥρέσσοντι ὡς μὴ ἐν ὁρισμένῃ ἡμέρῃ-
σιν ἀφ' ἧς πυρετός, ὑποβιβάζειν ἐ-
δεών.

*Febricitatem nisi diebus imparibus fe-
bris reliquerit, solet reuerti.*

*Febricitantem, febre acuta. nisi die-
bus imparibus, in quibus quòd accidat
accessio, iudicatio fieri solet. febris, ea
acuta reliquerit. solet reuerti, nam non
naturæ lege, sed vi symptomatis, iudi-
cium factum est.*

APH. 62. ARGVM.

*Excretiones quæ in diebus decretorijs
non fiunt malas esse, regij morbi exem-
plo.*

ΟΚόποισιν ἐν τοῖσι πυρετοῖσιν ἵκτεροι ὀπι-
γίνονται, καὶ τῷ ἐπὶ αἱματὶ ἡμερῶν, κακόν.

*Quibus superfebres morbus regius su-
peruenerit ante diem septimum, ma-
lum.*

*Quibus superfebres, acutas atque a-
deò continuas. regius morbus, ex ieco-
ris inflammatione ortus, non è duri-
tie aut obstructione. malum, nam vi-
sceris*

sceris phlegmonem præ se fert: deinde bilis ante septimum diem iudicatoriè ad corpus efferri & effundi nō potest.

APH. 63 ARGVM.

Causam adfert cur febres intermittētes ad integritatem veniant.

Ὅσοις ἐν τοῖσι πυρετοῖσι καθ' ἡμέραν ῥίχαι γίνονται, καὶ ἡμέραν εἰ πυρετοὶ λύονται.

Quibus in febribus certo die rigores repetunt, eodem febres solvuntur.

Quibus in febribus, intermittētib. rigores, atque adeò refrigerationes & horrores. solvuntur, veniuntque ad integritatem, & sine febre sunt. Nam singulis accessionibus humores febres efficientes expurgantur & vacuantur, quicquid enim humoris efferbuit, in ipsa accessione totum expurgatur, & febres necessario ad integritatem veniunt.

APH. 64 ARGVM.

Quid morbus regius in febribus post septimum diem superueniens portendat.

Ὅ Κοίτοι στ' ἐν τοῖσι πορευτοῖσι τῇ ἐξόδῳ, ἢ τῇ ἐνιάτῃ, ἢ τῇ ἐνδεκάτῃ, ἢ τεσσαρεσκαδεκάτῃ ἔκτεροι βῆπ' γίνονται, ἀγαθόν, ὡς μὴ τὸ δεξιὸν ὑποχόνδριον σκληρὸν ᾖ. ὡς δὲ μὴ, οὐκ ἀγαθόν.

Quibus per febres morbus regius die septimo, aut nono, aut undecimo, aut quartodecimo superuenerit, bonum, nisi dextrum hypochondrium durum sit: alioqui, minimè bonum.

Quibus per febres, acutas, morbus regius die septimo &c. diebus omnib⁹ iudicatoriis superuenerit. bonū, nā naturā bilē ipsā flauā, vnde procreata fuit febris, ad curē iudicatoriē irrepsisse significat. nisi dextrū hypochondriū, quæ pars est supra umbilicū, vtrinq; ad latera, spuris costis subiecta. durū sit, aut aliquis malus affectus, ex his quos paulo antè cōmemorauimus, hepatis acciderit, nēpe inflāmatio, quæ febrē cōcomitatur. alioqui, si nō in diebus prædictis iudicatoriis accidat morb⁹ regi⁹. minimè bonū, quippe tū nō legenaturæ prodiit morbus regius, sed morbi magis malitia. APH. 65 ARG.

Quid in acutis febribus morsus, vehe-

mēnsque ventriculi æstus, portendat.

ΕΝ τῷσι πυρετῷσι ὡς πῶ κοιλίην καὶ
μα ἰχυρὸν καὶ καρδιακὸς, κακόν.

In febribus circa vētriculum vehemens æstus & cordis morsus, malum.

In febribus, acutis & vehementibus, circa ventriculū, in se cibū assumptum recipientē, vehemens æstus, de quo æger mirificè cōqueritur, ita vt hæc pars sibi quasi ardere videatur, præ nimio æstu. & cordis, seu oris ventriculi, quē cor antiqui appellauere, morsus. malū, quippe flauā bilē in ventriculi tunicis ebullientem præ se fert.

APHOR. 66 ARGVM.

Conuulsiones, & vehementes viscerum dolores, non leue malum in acutis febribus significare.

ΕΝ τῷσι πυρετῷσι τῷσιν ὅξείσιν οἱ ἀσασμοὶ καὶ
οἱ περὶ τὰ ἀνάχνα πόνοι ἰχυροὶ, κακόν.

In acutis febribus conuulsiones, & circa viscera vehementes dolores, malū.

In acutis febribus, & in cæteris calidiorib⁹ & magis exsiccātibus morbis, cōuulsiones, ex siccitate potissimū & inanitione ortæ. & circa v. nēpe cor, iecur, pulmonē, & lienē. malū, portē-

dunt, dolorem enim sentiunt propter viscerū inflammationem, aut obstructionem, aut abscessum.

APHOR. 67 ARGV M.

Pauores cōuulsionēsq̃ue post somnum factas, malum portendere.

ΕΝ τοῖσι πυρετοῖσιν οἱ ἐκ τῆς ὑπνῶν φόβοι
ἢ σπασμοὶ, κακόν.

In febris per somnum pauores, aut conuulsiones malum portendunt.

In febris, vehementibus & acutis, atque adeò in aliis morbis exitiabilibus. per somnum, qui potissimum in febris declinatione fit, in qua prodesse deberet. pauores, ingentem melancholicorum humorum copiam, caput per somnum replentium & aggrauantium, significantes. conuulsiones, post somnū in morbis acutis prouenientes. malū portendunt, quòd pituitosorum humorum multitudinem præ se ferant.

APH. 68 ARGV M.

Subsistentem spirationem in febris, malum portendere.

Ε

ΕΝ τοῖσι πυρετοῖσι τὸ πνέον αἰσχρο-
πνοῦν, κακόν. ἀσασμὸν γὰρ σημαίνει.

*In febribus spiritus offendens, malo est.
convulsionem enim significat.*

*In febribus, acutis & vehementibus,
spiritus offendens, subsistens nimirum,
& interrupta spiratio. convulsionem e-
nim significat, eamque ex siccitate or-
tam, quam quidem febris acuta mus-
culos & nervos thoracem mouentes
plus iusto exsiccans, procreavit.*

APH. 69 ARGVM.

*Crassam urinam per initia morbi, aut
non multo post apparentem, commode
subinde in tenuem eamque multam, cō-
mutari.*

Ούσιν ἔρχεται παχέα, θρομβώδεια, ὁ λί-
γος οὐκ ἀπυρέτοις, πλῆθος ἐπελθὼν ἐκ
πυρέτων λεπτὸν, ὠφελεῖ. μάλιστα δὲ τὰ πιαῦ-
τα ἔρχεται οἷσιν ἢ ἀρχῇς ἢ ἀπὸ τῶν χέων ὑπό-
στασιν ἴσθ.

*Quibus nō sine febre urinae sunt cras-
se, grumose, & paucae, si ab his tenues
& copiosae meiantur, prosunt. Maxime*

m. i.

Verò tales redduntur, in quibus statim ab initio, vel non ita multo post sedimentum apparuerit.

Quibus *urina*, consistentia ipsa, & aquositate. *crassa grumosa*, multā crassam subsidentiam, aut in grumos conformatam, habentes. si ab his *tenuis & copiosa*, post crassas, grumosas, & paucas prouenientes. *profunt*, nam alteratricem facultatem robustiorem faciunt, & ita humores illos crassos attenuasse significant, ut maior eorū pars sit vacuata. *maximè* verò tales redduntur, exeuntque iis quibus ab initio febris, vel paulo post. *sedimentum* apparuerit, ratione grauitatis materiæ, non lege naturæ: neque enim coctionem significat hæc subsidentia, utpote quæ initio morbi fieri non possit.

A.P.H. 70. ARGV.M.

Quid *urina* perturbata in febribus significant.

Ὅ Κοσμοί δ' ἐν πυρετοῖσι τὰ οὐρα αἰσπλάραζμένα οἷον ὑποζυγίου, τυτέοισι κεφαλαλγία, ἢ πᾶρσις, ἢ παρέσονται.

Quibus

Quibus per febres *urina turbata*, *quales iumentorum*, *us dolor capitis vel ad-*
est vel aderit.

Quibus per febres *urina turbata*, & tales semper permanent durate febre, quod accidit cum materia crassa, densa & flatuosa, calore conficitur, concoquitur aut agitur. *quales iumentorum*, equorum, bouum & eiusmodi animantium, quæ iugum ferunt, atque homines in laboribus suis coadiuvant, horum enim *urinae* emissæ turbantur, permanentque turbidæ, propterea quod victu utuntur tali unde crassi humores procreantur. *his dolor capitis*, propter conturbationem & evaporationem humorum: promptè siquidem spiritus flatuosus una cum calore fertur ad caput.

APH. 171 ARGV M.

Quartum diem septenorum esse indicem, *nubecula rubra* exemplo.

Ὅσοισι ἐβδομαία κρίνεται, οὗτοι οἱ σὺν ὀπινέφελον ἔχουσιν τὸ οὖρον τῇ τετάρτῃ ἐρυθρὸν, καὶ τ' ἄλλα καὶ λόγον.

m. ii.

*Quibus die septimo futura crisis est, is
urina rubram die quarto nubecula ha-
bet, ceteraque pro ratione.*

*Quibus die septimo futura crisis, ad sa-
lutē. is urina rubram nubecula, quæ a-
liud nihil quàm humores noxios pro-
pemodū coctos esse significat, ut ea ap-
parente in quarto, qui septimi index
est, necesse sit in septimo bonam iudi-
cationem fieri. Significat idem alba
nubecula, atqui rubræ nubis tanquam
signi perrari meminit Hippocr. cæte-
raque, signa quæ iudicationem mon-
strant, in diebus decretoriis fieri soli-
tam, futuram, vel in urinis, vel alui de-
iectionibus, vel sputis. pro ratione, &
proportionē in ipso quarto die appa-
rere debent, si iudicium firmum septi-
mo die futurum sit.*

APHOR. 72 ARGV M.

*Aquosam urinam malam, si præsertim
in phreniticis appareat.*

Ο Κοσμοισιν οὐρα διαφανεία, λευκά, ποινή
εἶ. μάλιστα δὲ ἐν τοῖς φρενιτικοῖς
ὁπφαινεταί.

Quibus

Quibus pellucida & alba sunt vrina, mala, praesertim si in phreneticis appareant.

Quibus pellucida, perspicua sunt siue aquosa, & longo tempore tales prodeunt à causa interna, non externa aliqua. mala, nam extremam cruditatem significant, & bilem flauam non in vasis permanere, sed ad cerebrum ob leuitatem rapi. praesertim si in phreneticis appareant, vitiosa sunt maxime: nam quum phrenitis à bilioso sanguine oriatur, par est vt vrina flaua sit, quod quum non accidat, signum est vniuersam bilem ad caput rapi, quod perniciosum est.

APH. 73 ARGVM.

Quid ex hypochondrijs inflatis ac murmurantibus praedici possit.

Ο Κίσσοι σιν ὑποχόνδρια μετέωρα δε βορβορίζοντα, ὁσπύος αἰγίματος ἐπιγαστρίδος αἰκοιλίας τοντέοισι καὶ θυξαινοντα, ὡς μὴ φέσαι καὶ τάρρα γέωσι ἢ οὔρου πλήθος ἐπέλθῃ. ἐν πυρετοῖσι δὲ ταῦτα.

Quibus elata hypochondria murmu-

m. iii.

rant, lumborum superueniente dolore aluus humectatur, nisi infernè flatus erumpant, aut urina multitudo prodeat. Atque hæc in febribus.

Elata hypochondria, suspensa, inflata, & tumentia. murmurant, quòd in his spiritus seu flatus insint. superueniente lumborū dolore, quod fit vbi murmur ad lumborum loca delabitur, sede hypochondriorum derelicta. aluus humectatur, nam quum mediocris humiditas spiritu mixta est, quam spiritus, suapte natura mobilis, ad aluum deducit secum, eamque humectat, hoc autē certò euenire solet. nisi flatus erumpāt, si enim soli flatus erumpant, humorem in corpus distributum esse significant, ideo tum alui humectari non possunt. aut urina multitudo prodeat, nā tum humor, quo debuit aluus humectari, in corpus distributus, per urinam euacuatur, adeò vt vna hīc vacuatio aliam impediat. atque hæc in febribus, accidunt in febribus dico quæ per se morbi sunt, & nequaquam aliorum morborum symptomata.

Aphor.

APH. 74 ARGVM.

Interdum contingere ut diuturnæ febres aliter quam per abscessus & decubitus finiantur.

Ο Κόσσοισιν ἐλπίς ἐς τὰ ἄρθρα ἀφίσαδρῶν ῥύεται τῆς ἀποστάσεως οὖρον πολὺ καὶ παχὺ, καὶ λευκὸν γινόμενον, οἷον ἐν τοῖς κοπώδεσι πυρετοῖσι τεταρταίοισιν ἄρχεται ἐνίοις γίνεσθαι. ὡς δὲ καὶ ἐκ τῶν πρώτων αἰμορρογίῃ, καὶ πάλιν ταχὺ λύεται.

Vlisspes est ad articulos abscessum iri, abscessu liberat urina multa crassa & alba reddita: qualis in febribus laboriosis quarto die quibusdam exire incipit. Quòd si ex naribus etiam sanguis profluxerit, breui admodum solutio fit.

Vbi spes est, quum in diuturnis febribus, quæ magna ex parte à crassis & viscosis humorib⁹ nascuntur, speratur. ad articulos abscessum iri, per quem scilicet diuturnæ febres ut plurimum iudicantur. urina multa crassa & alba reddita, quæ crassos illos humores, qui abscessus causa futuri erant, expurgat.

m. iiii.

qualis in febris laboriosis, in quibus lassitudinis sensus aliquis existit, in his enim potissimum abscessus fieri solent. Quod si ex naribus etiā, cum vrina prædicta sanguinis fluxus per nares superuenerit. solutio fit, valde celeriter liberantur ab abscessu: in partes enim diuisa materia, supra scilicet & infra, velocissima fit morbi solutio.

APH. 75 ARGVM.

Quid sanguinis aut puris mictio portendant.

HΝ αἷμα ἢ πῦον οὐρέη, ἢ νεφρῶν, ἢ τῆς κύστεως ἐλκυσσιν σημαίνει.

Si quis sanguinem aut pus meiat, renum aut vesicæ exulceratio significatur.

Si quis sanguinem aut pus, quod ex abscessu rupto prouenit. meiat, multis consequenter diebus ac mensibus. renum aut vesicæ, vel vreterum. exulceratio significatur, qua verò ratione diiudicare oporteat vtra trium commemoratarum partium magis afficiatur, dolor qui in illis partibus fit, & exiuntia ostendunt.

Aphor.

APH. 76 ARGVM.

Quid exigua caruncula aut veluti capillamenta in urinis, præ se ferunt.

Ο Κόσσιον ἐν τῇ οὐρῇ παχὺ ἐὼν πικρὸν καὶ μικρὸν, ἢ ὡς περ τεύχεος ζυμωζέοντα, τοῦ τέτοιον ἀπὸ τῶν νεφρῶν ἐκκρίνεται.

Quibus cum urina crassa exigua caruncula, ac veluti pili exeunt, hinc à renibus excernitur.

Vrina crassa, mediocriter nimirum, & secundum naturam se habente. caruncula, quas, utpote renum essentia partes, ob vehementem ulceris erosionem auulsas esse constat. aut veluti pili exeunt, cum crassa urina. à renibus excernitur, hisque ulceratis carunculæ parvæ: non ulceratis velut capillamenta exeunt.

APH. 77 ARGVM.

Quid in mediocri urina & secundum naturam se habente, fursurea significet subsidentia.

Ο Κόσσιον ἐν τῇ οὐρῇ παχὺ ἐὼν πικρὸν καὶ σιμωζομένον, τοῦ τέτοιον ἢ κύστις ἢ νεφρὸς ἐκκρίνεται.

Quibus cum vrina crassa furfurosa quadam vnà exeunt, his vesica scabie laborat.

Quibus cum vrina crassa, quæ mediocris est substantiæ, utpote nec tenuis nec crassa. furfurosa quadam, furfuris bene moliti similia exeunt, minguntur. his vesica, quæ difficulter curatur. scabie laborat, alioqui si furfurea cum tenui & cruda vrina prodeunt, non vesicæ scabiem, sed potius consumptionem totius corporis ostendunt.

APH. 78 ARGV M.

Quid copiosa & repentina synceri sanguinis mictio præ se ferat.

○ Κόσσι ἀπὸ ταυτομάτου αἷμα οὐρέοισι, πουτέοισιν ἀπὸ τῶν νεφρῶν φλεβίου ῥῆξις σημαίνει.

Qui inopinanter sanguinem meiunt, ut à renibus venulam ruptam esse significatur.

Qui inopinanter, & copiosè. sanguinem, purum & syncerum, meiunt. Venulam ruptam esse, nam ob multitudinem

nem

nem sanguinis, renum venulæ intenduntur & rumpuntur.

APH. 79 ARGVM.

Subsidentias arenosas in Urinis, calculi esse notas.

Ο Κόποιον ἐν τῇ οὐρῇ λαμβάνει ὑφίσταται, τοῦ τέλειον ἢ κύστις διδιδῶ.

Quibus in Urina subsident sabulosa, ijs Vesica calculo laborat.

Subsident sabulosa, hypostases arena rum plenæ visuntur. ijs Vesica, aut renes. calculo laborat, vesica potissimū, quòd effatu dignam habeat cavitatē.

APH. 80 ARGVM.

Quid sanguinis aut grumorum mictio, cum Urinæ suppressione, & dolore ad i-mum ventrem, pectinem & interfæmineum, portendant.

ΗΝ αἷμα οὐρέν, καὶ θρόμβους, καὶ σφαλ-
γοειλεῖ ἔχῃ, καὶ ὁδὸν ἐμπίπῃ ἐς
τὸ ὑπογάστριον, καὶ ἐς τὸ πείναλον, τὰ πεί-
κῶσιν ποτεῖ.

Si quis sanguinem aut grumos meiat, aut Urinam guttatim emittat, dolore ad

*hypogastrium & pectinem & perinae
pertinente, ad vesicam loca laborant.*

*Si quis sanguinem, liquidum, aut grummos, sanguineos, qui fiunt ubi sanguis extra vasa promanans, à frigore con-
crescit. aut urinam gutatim, stillicidiū
urinæ habeat, propter grumos vesicæ
meatum obstruentes, quos adesse ex
eo constat, quòd sic laborantes, antea
plurimum sanguinem liquidum cum
urina reddiderunt. dolore ad hypoga-
strium, ad imum ventrem. & pectine,
imo ventri subiacentem, quo in loco
pili inhorrescunt. & perinaum, fœmē
& interfœmineum, quod est spatium
inter penem & anum. ad vesicam loca
laborant, instrumenta urinæ inseruien-
tia malè affecta esse certum est.*

APHOR. 81 ARGV M.

Exulcerata vesica signa recensentur.

ΗΝ αἷμα καὶ πῦρον οὐρέη, καὶ λεπίδας καὶ
ὅσμη βαρεῖν ἢ τῆς κύστεος ἑλκώσιν ση-
μαίνει.

*Si quis sanguinem, aut pus, aut squa-
mulas*

mulas meiat, & grauis odor adsit, vesicæ exulceratio significatur.

Si quis sanguinem, tenuem vel crassū. aut pus, verum meiat, quæ duo vesicæ sunt non propria, sed aliis partibus signa communia. & scammulas, quæ scabiei vesicæ certa sunt signa. & grauis odor adsit, ob magnam urinæ copiam ad vesicam profluentem, in qua admodum imbecilli, promptè putrescit & grauem foetorē subinde acquirit. Vesicæ exulceratio significatur, modò grauis odor & scammulæ adesse videantur.

APHOR. 82 ARGV M.

Qua ratione urinæ suppressio, ex tuberculo in foramine penis nata, solvatur.

Ὅσοις ἐν τῇ οὐρήθρῃ φύμα φύεται, τοῖσι δὲ πύσαιτος καὶ ἐκράχμπος, λύσις.

Quibus in meatu urinario nascitur tuberculum, suppurato eo & rupto, solutio.

Quibus in meatu urinario, in urinaria fistula, & penis eo foramine per

quod vrina excernitur. nascitur tuberculum, tumor præter naturā, suppressionem vrinæ efficiens, esse cœpit. suppurato eo, vt quum hic tumor ad supurationem peruenerit, adeo vt pus effectum sit. & erupto, eruptione puris facta quod in tuberculi folliculo contentū, vrinam ne exiret impediabat. solutio fit, doloris, & suppressionis vrinæ: nam propter tuberculum dolores excitabantur, sequebatur & obstructio, vnde vrinæ suppressio erat.

APH. 83 ARGV M.

Vnam vacationem aliam impedire, mictionis & deiectionis exemplo.

Οἱ ἄνθρωποι νύκτωρ πλεονάζοντες οὐκ ὀφείλουσι
πλεονάζοντες οὐκ ὀφείλουσι.

Mictus noctu plurimus, parvam deiectionem significat.

Mictus noctu, quo tempore potissimum vrina & alui excrementa excernuntur, ratione somni, & coctionis probè factæ. plurimus, nempe in sanitate. parua deiectionem significat, quod corporis

corporis nostri humiditates ad vrinæ
vias transmittantur, & excrementa in
intestinis coaceruata sicca remaneant
neque excerni possint.

A P H O R I S M O - R V M H I P P O C R .

LIBER. V.

ARGVMENTVM.

Varia est hæc quinta sectio, prope-
modum tamen in mulierum morbis,
vterique affectibus bonis vel malis,
tota est.

A P H O R I S M I P R I M I

ARGVMENTVM.

*Conuulsionem ex ellebori, omnisque
medicamenti vehementis assumptione
prouenientem, periculosam, mortemque
sepius inferre.*

Σ Πασμός ἐκ ἐλλεβορίου, θανάσιμον.
Σ *Convulsio ab elleboro, letalis.*

Convulsio ab elleboro, albo scilicet letalis est, propter inanitionem ab immodica vacuatione, quā sequitur siccitas incurabilis.

APHOR. 2 ARGVM.

Convulsionem ex vulnere factā magnā ex parte letalem esse.

Ε Πὶ τραύματι πασμός ἐπιγνώμενος, θανάσιμος.

Convulsio à vulnere perniciofa.

Convulsio à vulnere, quod magna ex parte sequitur inflammatio, idque potissimum quod nervosas attingit partes, perniciofa, certē periculosa, & ad mortem vī plurimum tendens.

APHOR. 3 ARGVM.

Singultum aut convulsionem à copiosa sanguinis eruptione factam, periculosa.

Α Ἰμας πολλὸν ῥυέντος πασμός ἢ λυμός ἐπιγνώμενος, κακός.

A copioso sanguinis fluxu singultus,

aut

aut conuulsio mala.

A copioso sanguinis fluxu, è quouis loco, siue è naribus, siue ab ore, thorace, ventriculo, vtero, hæmorrhoidibus, vulnere. *singultus*, qui ventriculi motus est deprauatus. *malum*, quippe quò sanguinis profluvium omnes corporis venas exhauriat, vt eas quoq; quæ sunt in ore ventriculi vacuet oportet, quibus vacuatis fit vt vehementius ex ipso ventriculo trahant: qui tandem ex ea tractione inanitus & exsiccat, singultus non abs re incidit.

APH. 4 ARGVM.

Singultum aut conuulsionem immodicis purgationibus succedentem, malum portendere.

Επὶ ὑπερκαθάρσει πρᾶσμός ἢ λυγμός ἐπιγνώριμος, κακόν.

A purgatione immodica (quam hypercatharsim vocant) conuulsio aut singultus malus.

A purgatione, superflua, & arte facta. conuulsio aut singultus malus, & im-

n. i.

modicam inanitionem (quam partium
ficcitas insanabilis consequitur) signi-
ficent.

APHOR. 5 ARGV M.

Ebrios interdum conuulsos mori.

ΗΝ μεθύων, ἑξαίφνης ἀφωτός τις γί-
νεται, ἀπαθείς ἀποθνήσκει, ὡς μὴ πορε-
πὸς ὀπιλάβῃ, ἢ ἐς πλεῖον ὥρῳ ἐλθάνῃ καὶ ὡς
αἱ κρατὰ λαλῶνται, φθίγγεται.

*Si ebrius quispiam derepentè obmute-
scat, conuulsus moritur, nisi febre corri-
piatur, aut qua hora crapula soluitur vo-
cem recuperet.*

*Si ebrius quispiam derepentè obmute-
tescat, ob vinum immodicè sumptū,
quod neruos, & cerebrum eorundem
principium, opprimit. conuulsus mori-
tur, nam pleno cerebro frigida mate-
ria, nerui implentur & conuelluntur.
nisi febre corripiatur, quæ sua caliditate
& ficcitate humores frigidos discutiat
& exsiccet. aut qua hora crapula solui-
tur, pro multitudine vini epoti & eius
vi, ac eius qui potauit natura. Vocē re-
cuperet, hoc enim vbi acciderit, mani-
festum est naturam vniuersam mate-
riam*

riam frigidam iam euicisse.

APH. 6 ARGV M.

Quis morbi peracuti finis ac terminus, distentionis exemplo.

Ο Κόσται ὑπὸ τεταίνου ἀλίσκονται, ἐν τῷ σφύρσιν ἡμέρησιν ἀπόλλυνται. ὡς δὲ ταύτας διαφύγῃσιν, ὑγιέες γίνονται.

Qui tetano corripiuntur, intra quatuor dies intereunt: si vero hos superauerint, incolumes euadunt.

Qui tetano corripiuntur, qui morbus est peracutus, à distentione ortus. intra quatuor diēs intereunt, quod is sit illorum morborum terminus, & facultas ipsa admodum etiam robusta, dolorem & laborem, quem distentio ipsa adfert, diutius ferre non possit. superauerint, & ultra diem quartum progrediatur, incolumes euadunt, quippe tum naturam superasse morbum spes certissima est.

APHOR. 7 ARGV M.

Aetatis commutatione sanari morbi comitiales, praesertim quem quis ante pubertatem incurrit.

n. ii.

Τὰ βπληθικά ὀκόσοισι πρὸ τῆς ἡβῆς
γίνεται, μετὰ δὲ σὺν ἰσθ. ὀκόσοισι ὅ πέν-
τε καὶ εἴκοσιν ἐτέων γίεται, τοῦτέοισι τὰ πολ-
λὰ ζῶα ποθνήσκει.

*Epileptia ante pubertatem a motionem
recipit, post vicesimum verò quintum
annum ferè comitatur ad mortem vs-
que.*

*Epileptia ante pubertatem, morbi co-
mitiales qui ante pubertatem accidūt,
vt ab anno decimo quarto ad vigesi-
mum quintum. a motionem recipit, tem-
poris & ætatis mutatione curari potest
& sanari. post vicesimum verò quintū,
si accidunt morbi comitiales, vt in iu-
uentute. ad mortem vsque, magna ex
parte ad finem vsque vitæ durant: se-
quens enim ætas frigida & humida
quum sit, ab ea non profligantur, sed
potius tanquam à suo simili conser-
uantur.*

APH. 8 ARGVM.

*Pleuritide correptos oportere purgari
per sputa, intra quatuordecim dies, alio-
qui malū ipsum in suppurationē abire.*

ὀκόσοισι

Ο Κόσσι πλευρηκοὶ ῥυόμηναι, οὐκ ἀ-
 λακαθαίρωται ἐν τεσσαρεσκαίδεκα ἡ-
 μέρησι, τοῦτέστιν ἐς ἐμπύημα μεδίσεται.

*Qui pleuritide laborāt, nisi intra dies
 quatuordecim supernè repurgentur, ὥς
 in empyema fit mali translatio.*

*Qui pleuritide laborant, morbo late-
 rali, ex inflammatione membranæ co-
 stas succingente orto, qui morbus est
 acutus. dies quatuordecim, in quibus a-
 cuti morbi magna ex parte iudican-
 tur. repurgentur, per superiora & spu-
 ta, supputando videlicet ab eo quo ex-
 puere cœpit die. ὥς in empyema, ad sup-
 purationem vertuntur: nisi enim hu-
 mores, qui inflammationem excita-
 runt, in thoracis spatium, & concaui-
 tatem resudent & effundantur, atque
 adeò intra quatuordecim dies per spu-
 ta expurgentur, fit inflammationis ad
 pus transmutatio, & puris inter thora-
 cem & pulmonem effusio, & tandem
 morbi in alium morbum conuersio.*

A.P.H. 9 ARGVN.

*Tabem, quæ pulmonis exulcerationē
 n. iii.*

consequitur, adolescentia & iuuentuti
potissimum accidere.

Φίσις γίνεται μάλιστα ἡλικίῃσι τῇσιν ἀ-
πὸ ὀκτωκίδεκα ἐτέων, μέχρι πέντε καὶ
τεράκοντα.

*Tabes ijs maximè etatibus fit quæ à
decimooctauo sunt ad tricesimumquin-
tum.*

*Tabes, quæ exulcerati pulmonis co-
mes est. à decimooctauo ad tricesimum-
quintū, nēpe in adolescentia & iuuen-
tute maximè fit, nō ætatis quidem ra-
tione, sed propter errores quos ea in
ætate constituti, in victus ratione cō-
mittunt, beligerant enim, saltant, cur-
runt huius ætatis homines, venationē
aliudve genus laboris vel exercitii im-
moderati exercent, ob quæ venas rū-
pi accidit, vel quòd sanguis in his co-
piosus sit, & biliosus magna ex parte,
qui sua acrimonia vasa erodens, san-
guinis expuitionem & subinde tabem
excitet.*

APH. IO ARGVM.

*Tumores anginam efficientes nonnun-
quam*

quam in pulmones decumbere, & intra septem dies mortem adferre.

Ο Κόσσιον κυνάγχην διαφύσσον ἐς τὸν πνεύμονα τρέπεται, ἐν ἑπτά ἡμέρῃσι θνήσκουσιν. ὡς δὲ ταύτας διαφύσσουσιν, ἐμπύοι γίνονται.

Quibus ex angina in pulmonem mali fit conuersio, & intra dies septem moriuntur: si vero hos effugerint, purulenti euadunt.

Quibus ex angina, quæ Cynanche Græcis dicitur, fit cōuersio, ob eius transmutationem, quippe materia quæ anginam creabat, ad pulmonem delabatur. intra septem dies moriuntur, pereunt, quia ab humoribus eò delatis suffocantur. si vero hos effugerint, dies septem. purulenti euadunt, nec moriuntur: humores enim qui in pulmones decubuerunt in pus mutantur & expuuntur, quod si subinde non repurgentur ut decet, tabidos fieri cōtingit.

APH. II ARGVM.

Duabus notis tabe correptos breui morituros.

n. iiii.

ΤΟῖσιν ὑπὸ τῇ φθισίῳ ἐνοχλοῦσιν, ὡς τὸ πύσμα ἕσπερ αἱ ἀποθήσασιν βαρὺ ὅζῃ ὅτι τοῖς αἰσθητικαῖς ὀπρὶ χόμενον, καὶ αἱ τεῖχες ἀπὸ τῆς κεφαλῆς ῥέωσι, ταναάσκων.

*Qui tabe vexantur, si sputum quod extussiunt, carbonibus iniectum olet gra-
uiter & capilli defluunt, perniciosum
signum.*

*Qui tabe vexantur, macie, quæ pul-
monis vlcera comitatur. extussiunt,
tussiendo excreant & reiiciunt. carbo-
nibus iniectum olet grauiter, quod ex-
cremam humorū, qui sunt in pulmo-
nibus putrefactionem, significat. &
capilli defluunt, ex alimenti inopia. per-
niciosum signum, nam & humorū cor-
ruptio, & maximus alimenti defectus
ostenditur.*

APH. 12 ARGVM.

*Tabæ quoque correptis alui profluuiū
superueniens, letale signum.*

ΟΚόσσοισιν αὖ φθισίῳ αἱ τεῖχες ἀπὸ τῆς κεφαλῆς ῥέωσιν, οὗτοι δὲ ἀρρώστους ὀπρὶ γενομένης ἀποθνήσκουσιν.

Quibus

Quibus per tabem capilli defluunt, ijs fluxione alui superueniente in propinquo mors.

Quibus per tabem, ob pulmonis vlcera. capilli defluunt, è capite. ijs fluxione alui superueniente in propinquo mors, hoc enim facultatem nedum in ægrotis, sed & in sanis dissoluit atque deiecit: summam præterea naturalium facultatum imbecillitatem significat.

APH. 13 ARGVM.

Spumantem sanguinem tuſſiendo reiectum, è pulmone prouenire.

Ὅσοι αἷμα ἀφρῶδες ἀναπύοιτο, τοῦτο οἷον ἐκ τοῦ πνέμονος ἢ τοιαύτη ἀναρροή γίνεται.

Qui spumantem sanguinē extuſſiunt, ijs ex pulmone educitur.

Qui spumantem sanguinem, innumeras ampulas obtinentē, ita vt eius pars nulla fit, saltem notatu digna, intus & in superficie, quæ sine spuma reperitur. extuſſiunt, & tuſſiendo excreant, quod fit pulmone ulcerato. ex pulmone educitur, utpote qui illius substan-

tiam referat, quæ levis, rara, aerea, spirituosâ, & veluti ex spuma quadâ sanguinis concreta conflataque sit.

APH. 14 ARGVM.

Profluuium alui in tabe, etiam si solū sit, letale esse.

ΥΠὸ φθίσιος ἐχιδνῶν δ' ἄρροια ἐπιγνομένη, θανάτῳ δίδει.

Si tabe detento profluuium alui superueniat, perniciosum.

Si tabe detento profluuium alui, nimirum diarrhoea. superueniat, perniciosum, magna enim virium imbecillitas significatur: non tamen è proximo neque tam cito mors superueniet, sicuti cum capillorum defluuium adiungitur.

APHOR. 15 ARGVM.

Quid suppuratione facta agrotantibus accidat.

ΟΚόσοι ἐν πλερίπδοις ἐμπυοι γίνονται, ὡς ἀνακαταρτῶσιν ἐν πτωχεύοντι ἡμέρησιν ἂν ἢ αὖ ἡ ῥῆξις γίνηται, πάνον-
ται

ταῖς ὡς δὲ μὴ, εἰς φθίον μεδίσανται.

Qui ex pleuritide empyi fiunt, si à ruptione empyematis intra dies quadraginta repurgentur, liberantur: alioqui trāseunt in tabem.

Qui ex pleuritide, ex morbo laterali. empyi fiunt, & intra thoracem & pulmonē pus continent. si intra dies quadraginta, quippe est terminus iudicationis acutorum morborum ex degeneratione, qualis est pleuritis in supurationem abiens. repurgentur, per sputa, supputando à die quo fit ruptio. liberantur, à morbo: toto enim eo tēpore, nempe à die quo fit ruptio, vsq; ad quadragesimum, pulmonis substantia, illæsa & incorrupta remanere potest. alioqui, si non per sputa intra dies quadraginta repurgentur. transeunt in tabem, quòd pulmo diutius ab erosione tutus esse nequeat, quippe quum rarus sit, promptè in se recipit pus, à quo tandem eius substantia exulceratur, & fit tabes.

APH. 16 ARGV M.

Rerum omnium, earum etiam quæ temperata sunt, usum immodicum noxiū esse, calidi ipsius exemplo.

Τὸ θερμὸν βλάπτει τὰ ταῦτα τοῖσι πλεονάκεις
 χρεομάχοις, σδρκῶν ἐκδήλωσιν, ὁρῶν
 ἀκρετέιαν, γλώμης νάρκωσιν, αἱμορραγίας,
 λειποθυμίας τὰ ταῦτα οἷσι θάνατος.

Calidum frequentiore usu hæc inuehit incommoda, carnis effæminationem, nervorum incontinentiam, animi torporem, profusiones sanguinis, animi deliquia: ad quæ quidem mors.

Calidum, corpus temperatum, aqua nimirum calida. frequentiore usu, & immodico. hæc inuehit incōmoda, hæc mala & symptomata. carnis effæminationem, meliores nimirum viros atque adeò effæminatos reddit. nervorum incontinentiam, & imbecillitatem: suo enim calore nervorum substantiam dissolvit, humiditate verò, laxat moliorēque reddit, vnde minus robusti ac continentes redduntur. animi torporem, mentis seu rationis hebetudinem:

nem : nam immodicus calidi humidi temperati vsus cerebri substantiā dissoluit. *profusiones sanguinis*, quòd suo calore venas laxet atque dilater. *animi deliquia*, vt videre est in his qui in solio calido longius desident, dissoluuntur enim spiritus : hæc sunt symptomata quæ ab immodico calidi temperati vsu oriuntur. *ad quæ quidem mors*, sequitur, ad nonnulla quidem breui, ad alia vero longiori tempore.

APH. 17 ARGVM.

Detrimenta vsus immodici aquæ frigida recensentur.

Τὸ δὲ ψυχρὸν ἀσασμοῖς, τετανοῖς, μολασμοῖς, καὶ ῥίχα πυρετῶδες.

Frigidum verò conuulsiones, tetanos, nigrores, & rigores febriles adfert.

Frigidum verò, aqua nempe frigida, si quis ea immodicè vtatur, hæc mala adfert. cōuulsiones, quòd neruofas corporis partes contrahat & distendat. tetanos, distentiones & ex plenitudine & ex siccitate: ex plenitudine quidem, quando meatuū densitatem facit qua

superflua excluduntur; unde expirationem non inuenientia ad neruofas partes vertuntur, & tum distentiones à plenitudine fiunt. Ex ficcitate verò, vbi ficcū & sine superfluitatibus corpus esse contigerit: frigidum enim penitus subiens corpus, etiam exficcat, & per poros transiens exprimit in morem spongiæ. *nigrores*, frigidum efficit denigrationes, quia natium calorem extinguit. *rigores febriles*, qui febres excitant, non per se quidem sed ex accidente, nam occlusis corporis meatibus, putredinem, & subinde febrem excitari necesse est.

APHOR. 18 ARGV M.

Immodicus frigida aqua vsus quibus partibus corporis maximè obfit.

Τὸ ψυχρὸν πολέμιον ὀστέοισιν ὀδοῶσι,
νύκτοις, ἐγκεφάλῳ, νωπείῳ μυελῷ τὸ
δὲ θερμὸν ὠφέλιμον.

Frigidum inimicum ossibus, dentibus, nervis, cerebro, dorsali medulla: Calidū verò amicum.

Frigidum inimicum ossibus, vtpote
quæ

quæ sint ex semine procreata, atque
adeò exanguia & frigida, vt mirū non
sit exiguum eorum calorem ab im-
modico frigida vſu extingui. *dentibus*,
quibus euidentis sentiēdi vis inest, cum
reliqua omnia ossa sensu destituta nō
doleant, etiamsi pati quodammodo
dicantur, vt ligna ab igne dum peni-
tus in cinerem aguntur, & lapides dū
à malleis contunduntur, pati dicuntur.
nervis, cerebro, & adiacentibus ei parti-
bus. dorsali medulla, & aliis eiusmodi
partibus per excessum frigidis, & exi-
guum calorem natium obtinenti-
bus, frigida aduersatur. *Calidum* vero,
quod mediocritatem retinet. *amicum*,
vtile, quòd exiguum prædictarū par-
tium calorem à corruptione conser-
uet & tueatur.

APHOR. 19 ARGV. M.

*Qua ratione sananda detrimenta
quæ ab immodico frigida vſu procrean-
tur.*

Ὅσα κατέψυχται, ἐκθερμαίνεν δεῖ,
πάλιν ὅσα καὶ κορραίνει, ἢ μέλει.

Quæ perfrigerata sunt excalfacere oportet, præter ea quæ sanguinem profundunt, aut breui sunt profusura.

Quæ perfrigerata sunt, ab immodico frigida usu. excalfacere oportet, ut per contrarium ad suum ac natium temperamentum reducatur. præter ea quæ sanguinem profundunt, copiosè scilicet. aut breui sunt profusura, nam tum intemperie frigida neglecta, sanguinis eruptioni succurrendum, eamque primò curare oportet, utpote à qua maius ægrotanti periculum quam à frigida intemperie immineat: postpositis itaque calefacientibus, frigidis & astringentibus utendum ad copiosum sanguinis profluvium reprimendum.

APH. 20 ARGV M.

Mala quædam ab immodico frigida usu, recenset.

Ελκεσι τὸ μὲν ψυχρὸν δακτυλῶδες, δέρμα
 ὀδυσσοληρωδές, ὃ δ' αὖν αἰεὶ κτύπον ποιεῖ,
 μελασμοὶς, ῥήγαι πυρετώδεα, πρᾶσμοις, καὶ
 πεταίοις.

Frigi-

Frigidum vlceribus mordax, cutem obdurat, dolorem insuppurabilem facit, nigrorem inducit, rigores febriles, cōuulsiones, & tetanos creat.

Frigidum vlceribus, frigidāque aqua. mordax, non erodendo quidē id quod est continuum, sed potius diuellendo. cutem obdurat, substantiam eius densans & constringens. dolorem insuppurabilem, facit, eo quod natium calorem qui suppuracionis causa est, extinguat. nigrorem inducit, & denigrat. rigores febriles, cōuulsiones, & tetanos creat, vt dictum est Aphoris. 17. huius sectionis.

APH. 21 ARGVM.

Quæ commoda interdum sequantur immodicum frigida aqua vsum.

ΕΣΠΙ ΤΟΥΤΟΥ ΕΠΙ ΤΕΤΑΝΟ ΑΝΘΡΩΠΟΥ ΕΛΚΕΟΣ ΝΕΩ
 ΔΟΡΚΩ ΘΕΡΕΟΣ ΜΕΣΟΥ, ΨΥΧΡΟΔ ΠΟΛΛΟΔ
 ΚΑΤΑΧΥΣΙΣ ΕΠΑΝΑΚΛΗΣΙΝ ΔΕΡΜΗΣ ΠΟΙΕΕΤΑΙ.
 ΔΕΡΜΗ ΔΕ ΤΑΥΤΑ ΡΥΕΤΑΙ.

Est tamen vbi in tetano sine vlcere, iuuene eusarco, æstate media frigida larga profusio calorem reuocat. Calor

o. i.

verò soluit.

Est tamen vbi in tetano sine vlcere, quandoquidem quæ cum vlcere sunt conuulsiones, nunquam ab aqua frigida curari possunt. iuvene eusarco, bene carnoso & mediocri corporis habitu prædito. æstate media, & in meridie, alioqui nudum corpus ab ambientis frigiditate læditur alio tēpore. frigida larga, multa & copiosa. profusio calorem reuocat, idque non per se, neque primo statim eius occurſu, sed ex accidente, & mediante reuocatione caloris. Nam frigida aquæ affusio primū cutem perfrigerat, refrigerationē verò cutis densitas & reditus caloris ad profundum consequitur: rursus cutis densitatem diffusus prohibitio, reditum verò caloris ad interiora collectio, consumatioque eorum qui isthic sunt humorum sequitur: diffusus autem prohibitionem caloris collectio: tandem collectus vnitus, nutritusque calor ad summā corporis violentius ruit, & fit eiusdē reuocatio. calor verò, primò & per se. soluit, sanat.

Aphor.

APH. 22 ARGV M.

Calida aqua facultates enumeratur, primum quae raro, deinde quae frequenter accidunt.

Τὸ θερμὸν ἐκ πυητικόν, οὐκ ὅτι ταυτὶ ἐλ-
κει, μέγιστον σημεῖον ἐς ασφαλείην, δέρ-
μα μαλασσει, ἰσχυαίνει, ἀνώδυνον, ῥιγῶν,
σασμοῶν, τεταῶν παρηγορικόν. πλεονῶν δὲ ἐν τῇ
κεφαλῇ καρυβαρίην λύει. πλείστον δὲ διαφέρει
ὁσέων κατὰ γαστρίαν, μάλιστα δὲ τοῖσιν ἐψιλω-
μένοις. πυτίων δὲ μάλιστα τοῖσιν ἐν κεφαλῇ
ἐλκεα ἔχουσιν, καὶ ὅσα ὑπὸ ψύξιος θνήσκε-
ν ἢ ἐλκοῦται, καὶ ἐρπησιν ἐσθιομένοις, ἐδρη, αἰ-
δοῖω, ὑσέρη, κύσει, πυτίοις τὸ θερμὸν φίλιον καὶ
κρίνον. τὸ δὲ ψυχρὸν πολέμιον καὶ κτεῖνον.

*Calidū in quo vlcere pus mouet, ma-
ximū securitatis praestat indicium, cutem
emollit, extenuat, dolorē lenit, rigorēs, cō-
uulsiones, tetanos mitigat: capitis gravi-
tate soluit: ossil⁹ fractis plurimū prodest,
maximè si nudata sint, multo ὅ magis si
in capite. His etiā prodest quae moriuntur
aut vlcerātur à frigore. Herpetibus de-
niq³ exedētibus, sedi, pudēdo, vtero, vesti-
ca, his omnibus calidū amicū & decre-
torium, frigidum inimicū & interimēs.*

O. ii.

Calidum, calidæque aquæ fomentū
suppuratorium, pus videlicet alterans,
& concoquens. *in quo Ulcere*, nō enim
in omni, vt in pūtridis vlceribus, & iis
quæ fluxiones habent, calida aqua sup-
purationem mouet, sed illis plurimū
incommodat. *maximam securitatis*,
sedat enim vlcera & sanitatem indu-
cit. *cutem emollit*, partēque duras &
tensas, non alia ratione nisi quod ca-
lida & humida sit. *extenuat*, cutem cras-
sam & densam. *dolorem lenit*, perinde
atque alia omnia quæ primo ordine
calefaciunt aut temperata sunt. *rigores*
& *mitigat*, quippe sua calliditate di-
scutit, extenuat, concoquit & alterat:
Et ex his malis quæ ad caput attinent,
quæque in capite sunt. *eius grauitatem*
soluit, concoquens atque dissoluens
quæcunque à crassa & vaporosa ma-
teria in caput tracta molestant. *maxi-*
mè si nudata sint, & carne exuta, quæ
vehementius à frigida læduntur: caue-
bunt ob id sibi plurimum à frigore,
quibus capitis ossa denudata sunt. *mul-*
tòque magis si in capite, nam non ossi-
bus

bus tantum, sed ipsi etiam cerebro frigidum inimicum est, calidum contrà amicum. *his etiam prodest, scilicet partibus. quæ moriuntur à frigore, quæ nimia perfrigeratione mortificantur, ut hyberno tempore calcanea, perniones, digiti & extrema omnia, quæ à calido sanantur. herpetibus exedentibus, repentibus totamque cutem exulcerantibus confert calida, quippe frigida ulceribus inimica, quia mordax. sedi, pudendo, utero, vesicæ, quoniam hæ partes nervosæ sunt & frigida, & ob id calidum illis amicum & utile. decretorium, viuificans. frigidum inimicum, ut enim calidum suo calore temperato prædictarum partium calorem fouet, conseruat & tuetur, adeoque viuificat, sic contra frigidum calorem earundem partium extinguens, eas perimit & mortificat.*

APHOR. 23 ARGVM.

Commoda & incommoda quæ aquæ frigida vsum sequuntur exprimuntur.

O. iii.

φορ. οκοδιν
αιμορραγι-
ων μελλει.
Sanguis fluit,
aut paulo post
fluxum est.

Si vero est. f. 2.
Si quae inflama-
tiones, aut in-
cendiosa quaedam
ad rubrum et
subvenientia ex
recenti sa-
guine vergit,
ad ea admoto.

ΕΝ τούτοις δὲ δεῖ τὰ ψυχρὰ χρεῖσθαι,
ὁκόθεν αἰμορραγίη μέλλει, μὴ ἐπ' αὐ-
τὰ, ἀλλὰ πρὶ αὐτὰ ὁκόθεν ὅτι ῥρεῖ. καὶ ὁκόσῃ
φλεγμοναί ἢ ὅτι φλογίσματα εἰς τὸ ἐρυθρὸν
καὶ ὑφαίμον ῥέποντα νεαρῷ αἵματι, ὅτι ταῦ-
τα ἐπεὶ τὰ γὰρ παλαιὰ μελαίνει. καὶ ἐρυσιπέ-
λας τὸ μὴ ἐλκούδρον ὠφελεῖ. ἐπεὶ τὸ γὰρ ἐλ-
κούδρον βλάπτει.

Frigido verò in his utendum, unde
fluit aut fluxurus sanguis est, non quidē
eodem loci, sed ad ea loca unde influit
admoto: Si quae partium inflamma-
tiones aut deflagrationes ad rubrum san-
guineumve colorem tendunt recenti ef-
florescente sanguine, iisdem ipsis adhibi-
to. Nam inueteratas nigrefacit. Erysipe-
las etiam non ulceratum iuvat. siquidē
exulceratum ledit.

Frigido verò, frigidaque aqua uten-
dum. unde fluit sanguis, copiosè. aut
fluxurus est, paulo post: frigida enim
constringit, sanguinemque crassiorē,
adeoque ad profluendum minus ido-
neum reddit. non quidem eodem loci, su-
pra ipsas partes per quas fluit sanguis,
frigida admota confert, quippe frigida
ulceri-

ulceribus mordax. *sed ad ea loca vnde fluit, vnde aliquid ulceribus influit. & si quæ partium inflammationes, modò suo tempore adhibeatur frigida, nimirum vbi corpus prius euacuatũ fuerit: adde frigidam non debere adhiberi vbi metus est ne ad principes corporis partes noxios humores propellat. aut de flagrationes ad rubrũ &c.* his frigidum ad mouere conuenit, & quidem recentibus, vtpote quæ rubrum & floridum colorem præ se ferunt. *nam inueteratas nigre facit, si ad moueatur frigida, quòd à crassiore fiât sanguine, quem subinde crassiorem frigida efficit, & in grumos conuertit, quos nigredo comitatur. erysipelas etiam, ignem sacrum nominatum. non ulceratum iuuat, frigida, quia sanguinis feruorem, & bilis acrimoniam, è quibus erysipelas procreatur, extinguit. exulceratum lædit, erysipelas scilicet, quòd illi mordax appareat.*

APHOR. 24 ARGVM.

Admodum frigida incommoda multa

O. iiii.

adferre, niuis & glaciei exemplo.

Τὰ ψυχρὰ οἶον χῶν, κρύσταλλος τὰ στή-
θει πολέμια, βηχέων κινήτικα, αἱμορ-
ροῖκα, καὶ ῥροῖκα.

*Frigida veluti nix & glacies pectori
inimica, tusses mouet, venarum ruptio-
nes & destillationes efficiunt.*

*Frigida, supramodum. veluti nix &
glacies, aliæque eius generis valde fri-
gida. pectori inimica, nam totū pectus
osseum est, qua ratione frigida aduer-
sa esse constat. tusses mouent, per se pri-
mū, quòd simplici qualitate sua in-
strumenta respirationi deseruientia
refrigerent: deinde ex accidenti, quia
destillationes mouent, quas subinde
tussis insequitur, frigus enim instar
manus apprehendens ac premens vt
spongiam, cerebrum, eam humidita-
tem quæ in ipso est exprimit. Vena-
rum ruptiones, sanguinem pro manare
copiose faciunt frigida, nam venarum
corpora constringunt & contrahunt,
frigiditateque sua duras & extendi cō-
tumaces reddūt, ob id tunicas earun-
dem*

dem rumpunt. & destillationes, excitant admodum frigida, & fluxiones ex compressione generant.

APH. 25 ARGV M.

Frigidam tumoribus & doloribus articulorum calidis, multum prodesse.

Τὰ δὲ ἐν ἄρθροισιν οἰδήματα καὶ ἀλγήματα ἄτερ ἑλκὸς, καὶ ποδαγρικά, καὶ σπασμάτα, πυτίων τε πλείστα τὸ ψυχρὸν πολλὸν κατὰ χρέον ῥηίζει τε καὶ ἰσχυαίνει, καὶ ὀδυῶν λύει. Νάρκη γὰρ μετεῖν ὀδυῶνς λυπκή.

Articulorum tumores & dolores absque ulcere atque etiam podagricos, & convulsiones magna ex parte frigida largè effusa leuat & extenuat, soluitque dolorem. Nam modicus torpor doloris soluendi vim habet.

Articulorum tumores & dolores, à flava bile & sanguine bilioso factos. atque ulcere, cui frigidum inimicum & mordax est. atque etiam podagricos, à flava quoque bile afflictos. & convulsiones, sine ulcere. frigida largè effusa, alias minimè. leuat, dolorem supra-

dictorum affectuum: quippe humorum feruorem extinguit, & morsum obtundit. *extenuat*, influentes humores reprimendo ac eosdem euacuando. *solvitque dolorem*, quia causas eorundem tollit, humores qui sua copia tensionem excitarunt reprimendo. *nam modicus, & mediocris torpor, stuporve dolorem solvit*: quòd mediocre (qui sensum difficilem adfert) stuporem inducat.

APH. 26 ARGVM.

Optima aqua indicia exprimuntur.

Υ Δωρ τὸ ταχέως θερμαινόμενον, καὶ ταχέως ψύχόμενον, κοινότερον.

Aqua quæ citò calefit & citò refrigeratur, leuissima.

Aqua quæ citò calefit, igni admota, aut aeri calido exposita. & citò refrigeratur, ab igne remota, aut aeri frigido exposita. leuissima, non pondere quidem, sed quòd pellucida, pura, atque adeò exquisitè colata, frustullorumq; innatantium expers sit: ob id intus assumpta concoctu & distributu facilis, celer-

celeriter ventriculum & hypochondria permeat.

APH. 27 ARGVM.

Quo remedio siti noctu euenienti succurrendum.

Ο Κόσσιον δὲ πλεῖν ὀρέξεις νύκτωρ, τοῖσι πάνυ διψῶσι καὶ ἐπικοιμηθῶσι, ἀγαθόν.

Quibus noctu bibendi est auiditas, us admodum sitientibus obdormiscere bono est,

Quibus noctu, interdium enim vigilantibus sitim immodicam potu extinguere licet. bibendi auiditas, ob humoris defectum, & partiū quæ iuxta ventriculum sunt siccitatem: atque adeò propter falsos aut biliosos humores in ore ventriculi contentos: denique qui à nimio meracioris vini potu bibere appetunt. obdormiscere bono est, nam ingesti in ventriculū cibi & potus, atque adeò humores sitim excitantes per somnum concoquuntur, cibis concoctis sanguis generatur, qui partes corporis nutrit & humectat, & sitim excitatam restinguit.

APHOR. 28 ARGV M.

*Qua ratione mulieribus euocanda
menstrua.*

Γυναικείων ἀγχορὸν ἢ ἐν δρῶμασι πνεῖν.
πολλαχόθεν δὲ καὶ εἰς ἄλλα χρησίμη αὐ
τῷ, εἰ μὴ καρδιαίας ἐνεποίει.

*Suffitus aromatum muliebria educit.
Ad alia verò multa utilis esset, nisi ca-
pitis ingeneraret gravitatem.*

*Suffitus aromatum, & ex odoramen-
tis. muliebria ducit, purgationes men-
struas, quæ ex utero statis mensibus &
à partu fiunt : nec tamen omnes sup-
pressiones menstruæ odoramentorū
suffitu amolliuntur, sed quæ duntaxat
vel propter sanguinis crassitudinem,
vel propter obstructionem vasorum,
quæ ad uterum pertinent, vel propter
horum obseruationem, vel propter
densationem totius substantiæ, fiunt:
sua enim vi aromatum suffitus extre-
ma vasorum obserata aperit, humorū
crassitudinem extenuat, & obstructio-
nes incidendo recludit. ad alia verò
multa utilis, suffitus per odoramenta
factus, utpote ad omnia frigida & hu-
mida*

mida corporis, vteri præsertim, mala. nisi capitis ingeneraret gravitatē, quippe suffitus vapores, vt tenuiores, ad caput feruntur, idque complentes, gravitatem eiusdem efficiunt.

APHOR. 29

Τὰς κούσας φαρμακδύεν ἐν τῷ ὀργᾷ τετραμήνῃ, καὶ ἄχρει ἐπὶ ἀμηνῶν ἥσσαν. τὰ δὲ νήπια ἔσθωρεσβύτερα ἀλαβείεσθω.

Pregnantes purgabis, si materia ad sui excretionem inuitet, quadrimestres, & usque ad septimum mensem, sed has minus. Minore verò aut grandiore foetu, abstinebis.

Pregnantes purgabis &c. Hic aphorismus copiosissimè expositus est initio libri quarti, quare noua explanatione non eget.

APHOR. 30 ARGV M.

Grauidis mulieribus sanguis haud mittendus.

Τὴν δὲ ὅτι γαστρί ἔχουσα φλεβοπηκθεῖσα ὁκπρώτκει, καὶ μᾶλλον εἰ μείζον εἴη τὸ ἔμβρυον.

Mulier in vtero ferens secta vena ab-

ortit, eoque magis si sit foetus grandior.

Mulier in utero ferens, foetum, non autem carnis molem, aut aliud quippiam. secta vena abortit, quippe mirum non est post integram & effatu dignam, & temporibus Hippocratis celebrari solitam venae sectionem, foetui alimentum subtrahi, adeoque ex illius subinde defectu perire. eoque magis, id accidit, si foetus sit grandior, quanto enim is maior est, tanto plus alimenti indiget. Cæterum si ad consuetas nostri temporis venae sectiones (quæ antiquis collatae ne scarificationis quidem nomen merentur) respexerimus, non est dubium quin citra periculum iis in gravidis uti liceat: modo virtus, ætas, corporis habitus, victus ratio quæ præcessit, tempus, cælique status hoc ipsum permittant.

APH. 31 ARGV M.

Mulierem gravidam acuto morbo facile consumi.

Γυναὶκὶ ἐν γαστρὶ ἐχούσῃ ὑπὸ πνός ὁξέων νεσημάτων ληθλιῶσαι, θανάσιμον.

Mulierem

Mulierem gravidam morbo quopiam acuto corripitur, perniciosum.

Morbo acuto, citam terminationem, & sæuissima symptomata habēte. perniciosum, certè periculosum, vbi præfertim vires in gravidis inualidæ sunt: quippe tum necesse est, vel foetam alimento, vel foetum inedia confici. quapropter ei indicationi quæ à morbo sumitur acuto potius inseruiendum, quam ei quæ à foetu: præstat enim tenuiore victu seruare foetam, vtcunque inde foetui periculum immineat, quā plenior & matrem & foetum interimere.

APH. 32 ARGV M.

Qua ratione sanguinis vomitus ex suppressis menstruis proveniens, sit sanandus.

Γυναῖκί αἷμα ἐμεύσῃ, ὅτε καὶ τῶν μῆνῶν ῥαγύτων λύσις γίνεται.

Mulier sanguinem euoranti, menstruis erumpentibus solutio fit.

Mulier sanguinē euoranti, ob mensium suppressionē. menstruis erumpentibus, quæ prius sistebāt. solutio fit, mali

scilicet: sanguis enim qui ad superiora tendebat, ad inferna retrahitur, & per vterum vacuatur, fitque solutio vomitus illius, quòd si naturæ lege id fieri non possit, medico procurandum per sectionem venæ quæ in cruribus est, poplitis dicta aut malleolorum.

APHOR. 33 ARGV.M.

Suppressionem mensium factam ob affectum aliquem præter naturam sanari profluvio sanguinis è naribus.

Γυναικὶ τῷ κατὰ μνήσιν ἐκλιπόντων, αἷμα ἐκ τῶν ῥινῶν ῥυλῶαι, ἀγαθόν.

Mulieri mēstruis præter naturam deficientibus, sanguis è naribus profluens bono est.

Mulieri mēstruis præter naturam deficientibus, ob affectum aliquem præter naturam, sanguis è naribus, ut loco conuenienti & commodo. bono est, ista enim ratione retractio ad superiora, simul etiā vacuatio sanguinis præter naturam retenti, fit, quod naturæ opus per omnia medico imitandum.

Aphor.

APH. 34 ARGVM.

Siue modo fusam alium mulierigravida, partum elidere.

Γυναῖκί ἐν γαστρὶ ἐχούσῃ ἢ ἡ κοιλίῃ πολλὰ ῥυή, κίνδυνος ἐκτρώσται.

Mulieri uterum gerenti si alius multum fluat, periculum est ne abortiat.

Mulieri uterum gerenti, gravida. si alius multum fluat, exiguum enim profluuiū parum aut nihil nocet. periculum est ne abortiat, quippe tum cibus ad iecur aliasque corporis partes non distribuitur, vnde necesse est ut vires labefactentur, corpusque extenuetur, & foetui alimentum, perinde atque per venæ sectionem, subtrahatur.

APHOR. 35 ARGVM.

Sternutationem sponte provenientem mulieribus uteri strangulatione laborantibus, aut agre parientibus, bonam esse.

Γυναῖκί ὑπὸ ὑστερικῶν ἀνοχλουμένη ἢ διὰ τοκοδόνη πιαρμὸς ἐπιγυρόμενος, ἀγαθόν.

p. i.

Mulieri hysterica, aut difficulter parienti sternutamentū superueniens bonū.

Mulieri hysterica, vteri stragulationibus & suffocationibus obnoxia. aut difficulter parienti, ob expultricis facultatis impotentiam. Sternutamentū bonum, tanquam signum & causa: signum quidem bonum, quod natura prius emortua, propriarum emotionū meminisse videatur, excitari quoque ac reuiuiscere quando superflua deturbat: causa verò bona est, quia vehementi cōcussu & iactatione partim naturam excitat, partim superflua corporis multum inhærentia excernit.

APHOR. 36 ARGVM.

Qua ratione medendum mulieribus quibus decolores menses, nec eodem semper tempore profluunt.

Γυνα, καὶ τὰ κατὰ μὲν αἴμα αἴμα καὶ μὴ καὶ τὰ αὐτὰ αἴμα γινώσκοντα, καὶ τὰ τοιαῦτα δεῖν σημαίνει.

Mulieri menses decolores, nec eodem semper modo & tempore prodeuntes, purgationem indicant esse necessariam.

Mulier

Mulieri menses decolores, nimirum colori sanguinis, qui ruber ac floridus est, non respondentes: id quod accidit ubi naturalem colorem non præ se ferunt, sed potius varium & diuersum. nec eodem tēpore prodeuntes, per quod antea consueuerant fluere, verum nūc tardius nunc citius. purgationem indicant necessariā, humorum scilicet decolores menses facientium, vt vitioforum & superabundantium.

APH. 37. ARGVN.

Grauidarum mammas tenues repente factas, abortum portendere.

Γυναικὶ ἐν γαστρὶ ἐχούσῃ, ὡς οἱ μαῖοι ἐξείφνται ἰσχυρῶς, ὁ ἀπορῶσκει.

Si mulieri uterum ferenti mammae subito extenuentur, abortus sequitur.

Si mulieri & extenuentur, tenues & graciles fiāt repente, absque vlla causa manifesta, nullóque præcedente symptomate. abortus sequitur, foetū siquidē tunc validum esse existimare oportet, alimentū verò nō habere copiosum,

p.ii.

propterea calcitrat, mouetur, & loco stare nescit, tandemq; ligamenta, quibus ligatur, perfringit omnifariam ei deficiente alimento.

APH. 38 ARGV M.

Ex mammarum attenuatione, gravidam gemellos ferentem, alterum per abortum amissuram, indicari.

Γυναὶκὶ ἐν γαστρὶ ἐχούσῃ ἢ ὁ ἕτερος μαστοῦς ἰσχυρὸς ᾗσθῃται δίδυμα ἐχούσῃ, γὰρ πρὸν ἐκπεσώσκει. καὶ ἢ μὴ ὁ δεξιὸς ἰσχυρὸς ᾗσθῃται, τὸ ἀρσεν, ἢ δὲ ὁ ἀριστερὸς, τὸ θῆλυ.

Mulier geminos ferenti si altera mamma extenuetur, alterum abortu edit: Et si quidem dextra mamma extenuata est, marem: si verò sinistra, foeminam abortione excludit.

Mulieri geminos & alterum abortu edit, eum scilicet qui in vteri parte continetur, quæ mamma extenuata est directo respondet, idque propter alimentii inopiam fit. & si quidem dextra & marem, quippe foetus qui mares sunt dextra vteri parte continentur. si verò sinistra, mamma extenuetur, foeminā, propter

propter inopiam alimenti, quippe, ut dictum est, foetus fame excruciatu calcitrant, appendices & ligamenta dilacerant, atque hac ratione mulier abortit.

APH. 39 ARGVM.

Fieri posse ut mulier quæ neque grævida neque puerpera sit lac habeat ob suppressa menstrua.

ΗΝ γυνή μὴ κύουσα, μηδὲ τετοκῖσα γάλα ἔχη, ταύτη τὰ κατὰ μιλώια ἐκλείπει.

Si quæ nec prægnans nec puerpera est lac habet, ei menstrua defecerunt.

Si quæ nec prægnans & menstrua defecerunt, retentis enim mensibus venæ quæ inter mammas & uterum sunt implentur, sanguisque qui per uterum singulis mensibus vacuari deberet ad mammas transmittitur, ac subinde per adenas qui illic sunt in lac transmutatur.

APH. 40 ARGVM.

Copiosum sanguinem in mammis coad-

p. iii.

cervatum furorem significare.

Γυναῖξιν ὁκόσησιν ἐς τοὺς πτῆσις αἷμα συ-
σρέφεται, μανίῳ σημαίνει.

*Quibus in mammis sanguis colligi-
tur, furorem significat.*

*Quibus in mammis sanguis, prauus
qui in lac conuerti, propter suam pra-
uitatem, non potest. colligitur, & coa-
cervatur propter suppressos menses.
furorem significat, quum enim biliosis-
simus & feruentissimus sit, in lac trās-
mutari non potest, delabitur itaque
per corpus vniuersum, caputque po-
tissimum petit, vt minimè mirum sit
eas mulieres quibus hoc accidit, in fu-
rorem agi, sanguine enim bilioso in
caput delato fit furor & mania.*

APH. 41 ARGVM.!

*Experimentum quo explorare licet
num mulier grauida sit nēcne.*

Γιὰ καὶ τὸ θέλει εἰδέναι εἰ κύει, ἐπὶν κα-
τέυδειν μέλη μελίκρητον δίδοναι πιεῖν,
κὶ τὸ ὡς ῥόφον ἔχη πρὶν τὸ γαστέρα, κύει,
τὸ δὲ μὴ οὐ κύει.

Si scire

Si scire velis an mulier conceperit, dormitura aquam mulsam potui dato: & si ventris tormina patiatur, concepit: sin minus, non concepit.

Si scire velis an mulier conceperit, ne temere medicamentū exhibeas, quod abortum efficere posset, sed tutò illud exhibeas. dormitura aquam, vt nimirū à potiones sumptione quiescere possit: quippe per quietem flatus non resoluntur, sed per exercitia, vt quæ calorem natiuū, flatus discutere potentem, augeant. mulsam, in cuius vfu minus est periculi quàm aliorum quæ flatulenta sunt. potui dato, idque à cœna, quòd scilicet ab illa magis quiescere liceat, quòdque calor natiuus cibi alteratione & concoctione occupatus, flatus minus discutere & attenuare queat. & si tormina patiatur, mulier post mulsæ crudæ potionem, hæc enim ventrem & intestina flatibus implet. concepit, flatus enim excitati liberum exitum non habent, propter intestinorum quæ fit ab vtero compressionem, vterus enim
p. iiii.

inter vesicam & rectum intestinum
situs est, adeò ut recto intestino toti
ferè incumbat. *sin minus*, sentiat gra-
uida dolores à potione mulsæ. *non cõ-*
cepit, propter contrarias rationes.

APHOR. 42 ARGVM.

*Grauida colorem probum vel malum,
indicare masculum aut fœmellam ge-
stari.*

Γυνή ἐγκυος εἰ μὲν ἄρρεν κῶει, δὺς χροὺς ἐ-
στίν, ὡς δὲ θήλυ, δὲ χροὺς.

*Mulier grauida si marem gerit, colora-
tior est, si fœminam decolor.*

*Mulier grauida & coloratior est, pro-
pter fœtus caliditatem, est enim ma-
gna ex parte mascul⁹ fœmina calidior:
oportet autem hic mulierem ad sei-
psam & non ad alteram conferre. si
fœminam decolor, quòd hæc, ipsa natu-
ra sit frigidior.*

APH. 43 ARGVM.

*Erysipelas progenitum in vtero gra-
uida, periculosum esse.*

H

ΗΝ μωαὶνὴ κρούση ἐρυσίπelas ἐν τῇ ὕ-
στει γίνηται, θανάτῳ δέσ.

*Si pręgnanti fiat in vtero erysipelas,
perniciosum est.*

*Si pręgnanti & erysipelas, tumor ni-
mirum ex bilis & sanguinis calidi mi-
xtura ortus, aut sanguine solo quidem
sed feruido, & substantia tenuissimo.
perniciosum est, quippe hoc ipsum ery-
sipelas non febris tantum acuta, sed &
dolores & mordicationes vteri sequū-
tur, quę singula non tantum foetui,
ob loci malè affecti vicinitatem, verū
etiam matri molesta sunt, nedum fe-
bris sola acuta, quę foetum magna ex
parte interimit.*

APH. 44 ARGVM.

*Grauidas supramodum tennes, bime-
stres elidere foetus.*

Οκόσαι ὡρᾷ φύσιν λεπταὶ ἐοῦσαι ἐν γασ-
τρὶ ἔχουσιν, ἐκ πτρώσκεισι πρὶν ἢ πα-
χυθῶναι.

*Quę pręter naturam tennes vterum
gerunt, abortiunt donec habitiores eua-*

serint.

Quæ præter naturam, & supramodū. tenues, à morbo, inedia, aut fame. abortiunt, secundo mense. donec habitiores euaserint, priusquam cracescant, & donec pinguiore reddantur, quod vniuersum alimentum foetui destinatum matri valde extenuatæ sit impartiendū: vnde fit vt interim foetus alimentum conuenienti priuatus corrumpatur & pereat.

APHOR. 45 ARGV. M.

Grauidas mediocri corporis habitu præditas, etiam interdum abortire.

Ὅκείας δὲ μετρίως τὸ σῶμα ἔχουσαι ἐκ πρῶτοισι δίμηνα ἢ τείμηνα ἄτερ θεωρήσεως φανερῆς, ταύτησιν αἱ κοτυληδόνες μύξης μεσῇ εἰσὶ, καὶ οὐ δύναται κρατεῖν ὑπὸ τοῦ βάρους τὸ ἔμβρυον, ἀλλ' ἀπορήγνυται.

Quæ verò mediocriter corpulenta abortum faciunt secundo mense aut tertio sine occasione manifesta, ijs cotyledones lentoris sunt plenæ, nec præ pondere factum continere possunt, sed abruptis decidit.

cidit.

Quæ verò mediocriter corpulenta, ut sunt hæ quæ neque admodum tenues, neque plus iusto crassiores sunt. abortum faciunt, foetum excutient. secundo aut tertio, atque adeò quarto. mense. à conceptione. sine occasione manifesta, ut ob vehementem febrem, aut alui profluvium aut sanguinis defluxum, iugentem clamorem, rabidam iram, vehementem saltum, erysipelas in vtero mentis tristitiam, victum parcum, aut alium quemuis affectum extrinsecus euenientem.

ijs cotyledones, vteri acetabula, & venarum capita quæ ad vterum perveniunt. lentoris sunt plenæ, lenti & pituitosi humoris. nec præpondere & decedit, nam à pituitoso humore illo, acetabula laxa molliæque & imbecilla fiunt, ita ut mirum non sit si foetus iam gradusculum, & gravitatem nactum continere nequeant, sed planè rumpan-

APH. 46 ARGVM.

Immodicè crassas non concipere, nisi

ad mediocrem corporis habitum redeat.

Οκόσαι ὡς φύσιν παχίαι ἐοδσαι μὴ
 ξυλλαμβάνουσιν ἐν τῇ γαστρὶ, ταύτησι
 τὸ ὀπίπλοον τὸ σῶμα τῶν ὑπερέων ἀποπιέζει,
 καὶ ὥσιν ἢ λεπύω θλώαι, οὐ κύνουσιν.

Quæ præter naturam crassæ non concipiunt, ijs uterios ab omento comprimitur. Itaque gravidari donec extenuentur nequeunt.

Quæ præter naturam, & immodicè crassæ non concipiunt, ijs uterios, infra umbilicum & ad pubis ossa situm. ab omento comprimitur, sua mole, vnde fit ut semen viri in uterum muliebrem iniici non possit. itaque gravidari, donec extenuentur nequeunt, donec ad mediocritatem reducantur: sic enim tollitur cōpressio & angustia illa quæ ab omento & epiplooo causabatur, & tunc concipere possunt.

APHOR. 47 ARGVM.

Suppurationem uteri quæ in lateribus & iuxta coxas fit, utpote extrinsecus, curationem per emmota requirere.

Hi

HΝ ὅσπερ ἐν τῷ ἰσχίῳ ἐγκαιμὴν διαπυή-
σῃ, αἰσάγκη ἐμμοπὴν χηρέσαι.

*Si qua parte Uterus coxa adiacet sup-
purauerit, emmotis medicamentis curē-
tur necesse est.*

*Si qua parte Uterus coxa adiacet, in
coxam vergit, idque ad exteriora. sup-
purauerit, in pus transmutata fuerit e-
ius inflammatio. emmotis medicamen-
tis curetur necesse est, rupto obscessu,
qui extra iuxta cutem attollitur, vel
arte vel natura, ne videlicet medica-
mētum iniectum effluat: quum enim
linamentis conceptis (quæ emmota
voce Græca vocat) vlceris os claudi-
tur, fieri non potest vt medicamenta
effluant.*

APHOR. 48 ARGVM.

*Fœtus mares dextra uteri parte, fœ-
minas sinistra magis contineri.*

EΜβρυα, τὰ μὲν ἄρσενα ἐν τοῖσι δεξιόισι,
τὰ δὲ θήλεα ἐν τοῖσιν ἀριστεροῖσι μάλλον.

*Mares dextra uteri parte, fœmina si-
nistra magis gestantur.*

Mares, utpote robustiores, biliosiores, & sanguine magis præditi. *dextra* uteri parte, ut calidiore & nutrimentum calidius habente, ob hepatis viciniam. *fœminæ*, frigidiores. *in sinistra*, ut frigidiore & nutrimentum frigidius habente.

APH. 49 ARGVM.

Sternutatorio medicamento naribus appposito secundam exenti.

ΕΣ ὑπερέων ἐκπύσεως παρμικὸν ὀπιπ-
θεὶς ὀπιλαμβαίνειν τοῖς μυκτῆρας καὶ τὸ
σώμα.

Ad secundas deturbandas sternutatorio immisso nares & os manu obtura.

Ad secundas deturbandas, quas contingit interdum firmiter utero adhærescere, foetu excusso, quæ si diutius in utero manserint putrescunt, & odoris grauitate caput complent, stomachū euertunt, & alia graua procreāt symptomata. Sternutatorio, medicamento. immisso, naribus. nares & os manu obtura, ut spiritus ad inferiora descendens, sternutamenti violentia & concussione,

cussione, secundam, cuius interuentu
fœtus vtero necēbatur, deorsum ferri
faciat.

APH. 50. ARGVM.

*Qua ratione menstrua immoderatē
promanantia, sistenda.*

Γυναῖκί τὰ κατὰ μήνια ὡς βούλη ὄπτι-
γῆν, σπύλω ὡς μέγιστην πρὸς τὰς πτ-
τοῖς θέσκαμε.

*Mulieri si placet menstrua sistere, cu-
curbitulam quā maximam ad mam-
mas appone.*

*Mulieri si placet mēstrua sistere, pro-
pter immodicum eorum defluxum.
cucurbitam quā maximam, vt vehe-
menter per communes venas sursum
reuellat, tum quia magnam ignis co-
piam hæc suscipit, tum quia amplam
loci latitudinem occupat. ad mam-
mas, & sub ipsis mammis. appone, ea
videlicet parte, qua venæ ad ipsas in-
fernè ascendunt: ad mammas nequa-
quam affigendæ, quòd appositione læ-
derentur, aut nimium trahendo in-
flammationem in his excitarent.*

Oris uteri coarctationem, maximum conceptionis indicium.

Ο Κόσται ἐν γαστρὶ ἔχουσι, τουτέων τὸ σῶμα τῶν ὑστερέων συμμέμυκεν.

Quæ ventrem ferunt, hys uterios cōniunt.

Quæ ventrem & cōniunt, ob internum comprimitur atque ita coarctatur, ut ne specilli mucronem admittat, nisi ad superfœtationem recludi contingat, ut in se recipiat semen: atqui rarò admodum hoc, ut & superfœtatio ipsa accidit.

APHOR. 52 ARGV M.

Fœtus in utero imbecillitatem aut robur, conycti è mammarum consistentia.

Η Ν γυναικὶ ἐν γαστρὶ ἐχούσῃ γάλα πολὺ ἐν τῶν μαζῶν ῥυῇ, ἀδυνές τὸ ἔμβρυον σημαίνει· ὡς δὲ στεροὶ οἱ μάδοι ἔωσιν, ὑγιεινότερον τὸ ἔμβρυον σημαίνει.

Mulieri partum gerenti si lac è mammis copiose fluat, fœtum imbecillum significat: Si verò firma solidaq; mamma fuerint, valentiorē conceptu indicant.

Mulierī

*Mulieri partum gerenti & fluat, adeoque laxæ flacidæve fuerint mam-
mæ. foetum imbecillum significat, nam
præ imbecillitate lac attrahere & alte-
rare pro sui alimento nō potest: quare
per communes venas sursum ad mam-
mas fertur, & illic in lac conuersum
plurimum effluit. si verò firmæ, utpote
neque admodum duræ ac impletæ,
neque molles & laxæ. valentiorē, quip-
pe tum satisimenti foetui accedit:
reliquum verò sanguinis quo non e-
get foetus, ad mammas defertur, ut il-
lic in lac mutatum, statim à partu foe-
tui, ut inde alatur, præstò sit.*

APH. 53 ARGVM.

*Mulieribus abortientibus accidere ut
mammæ extenuentur.*

Οκόσαι δὲ φθείρειν μέλλουσιν τὰ ἔμβρυα,
ζώτησιν οἱ πτῆτοὶ ἰσχυροὶ γίνονται. ὡς δὲ
πάλιν σκληροὶ γίνονται, ὁ δὲ ὤν ἔσται ἢ ὅτι
στὶ πτῆτοισιν, ἢ ὅτι τοῖσιν ἰσχυροῖσιν, ἢ ὅτι τοῖσιν ὀ-
φθαλμοῖσιν, ἢ ὅτι τοῖσι γυνώσιν, καὶ οὐ δὲ φ-
φείρουσιν.

Quæ foetum sunt perditura, ijs mam-

q. i.

*mæ extenuantur. Contrà verò dura si
fiant, dolor aut mammas, aut coxas, aut
oculos, aut genua fatigabit, nec abor-
tiunt.*

*Quæ fœtum sunt perditura, & abor-
tum facturæ, septimo vel octavo mē-
se. ijs mamma extenuantur, ratione de-
fectus alimenti: nam ex quacunque
causa grauida obortiat, in vtero prius
excitari dolorem necesse est: neque e-
nim vteri os ad fœtus eiectionem ci-
tra dolorem aperitur, dolore itaque
orto sanguis & spiritus ad vterum de-
feruntur, reliquis partibus (præsertim
mammas quib⁹ cum vtero magna est
communitas) relictis, ut per hæc duo
veluti instrumenta quædam, expella-
tur quod infestat, quamobrem accidit
ut mammas, utpote sanguine & spiri-
tu destitutæ, subinde extenuentur.*

APHOR. §4 ARGV M.

*Os vteri coarctatum, durum appa-
rere, phlegmonem præseferre.*

Ὁ Κόσμος τὸ σῶμα τῶν ὑπερέων σκληρόν ἐ-
στὶ, ταύτησιν αἰσάνκη τὸ σῶμα τῶν ὑπερέων
ξυμ-

Συμμεύειν.

Quibus os uteri durum est, is arctetur est necesse.

Quibus, mulieribus. os uteri, internum. durum est, & phlegmone laborat ad obstetricis tactum. is arctetur est necesse, ob phlegmonem aut durum aliquem tumorem, ut quibus molle est, conceptum præ se ferre necesse est.

APH. 55 ARGVM.

Grauidas febricitantes, & vehementer extenuatas, difficulter parere & cum periculo, aut abortire.

Ὅσας ἐν γαστρὶ ἔχουσιν ὑπὸ πυρετῶν λαμβάνονται, καὶ ἰσχυρῶς ῥαγάζονται αὐτὰ πρὸς φάσπος φανερῆς, πικρῶσι χαλεπῶς καὶ ὀδυνῶσι δυνάως, ἢ ἐκ πτρώσκουσιν καὶ δύνοισιν.

Quæ gestantes uterum febribus corripuntur, aut vehementer sine evidente causa extenuantur, ea difficulter & cum periculo pariunt, aut abortientes periclitantur.

q. ii.

*Quæ gestantes vterum febribus cor-
ripiuntur, vehementibus, mediocribus,
utpote natis à vitiosis & putridis hu-
moribus. aut & extenuantur, fortiter
calefiunt & plus quam ratio postulat,
sine occasione manifesta. difficulter
& cum periculo pariunt, propter ma-
tris & infantis imbecillitatem. aut ab-
ortientes periclitantur, eo quòd febris
vehementiam, & victus rationem te-
nuem foetus ferre non potest: adde quod
medico non licet vitiosos humores,
qui febrem excitarunt, per purgantia
medicamenta euacuare, & ea grauidæ
exhibere.*

APH. §6 ARGVM.

*Conuulsionem & animi defectum
fluori muliebri succidentia, malum por-
tendere.*

Ε Πὶ ῥόῳ γυναικείῳ σπασμὸς καὶ λειπ-
ρὸ μὴν ὡς ὅτι γίνεται, κακόν.

*Si muliebri profluvio conuulsio aut a-
nimi defectus superueniat, malo est.*

*Si muliebri profluvio, & vteri fluore,
per quem vniuersum expurgatur cor-
pus.*

pus. *conuulsio aut & malo est*, tum ob immodicā & extremam corporis siccitatem, maximè neruofarum partiū, tum propter summam virium imbecillitatem, quæ immodicam hanc euacuationē magna ex parte aquosam & serosam, interdum etiam candidam aut pallidam, sequitur.

APH. 57 ARGVM.

Ex multitudine aut defectu menstruum morbos fieri.

K Αἰμηνίων γινομένων πλεόνων νοδοῖ
 Συμβάλλουσι, καὶ μὴ γινομένων ἀπὸ τῆς
 ὑτέρας Συμβάλλουσι νοδοῖ.

Menstruis abundantibus morbi eueniunt, & subsidentibus accidunt ab utero morbi.

Menstruis abundantibus, si menstrua plura fiant quàm naturæ mulieris cōueniat, nimirum si vltra consuetum tempus purgationis copiosè effluant. *morbi eueniunt*, quòd ex immodica eorum vacuatione vniuersum corpus refrigeretur, virēsque debilitentur, ex quo fit sæpissimè hydrops. *& subsi-*

q. iii.

dentibus, si non fluant menstrua. ab
 utero morbi, quod nimirum progressu
 temporis excrementa in utero acer-
 ventur.

APHOR. 58 ARGV M.

Stillicidij urinae tres causas esse, &
 singultum sequi iecoris inflammationem.

Επὶ ἀρχῇ φλεγμαίνοντι καὶ ὅτι ὑσέρῃ
 φλεγμαίνουσι, καὶ ὅτι νεφροῖσιν ἐμπύοι-
 σι στραγγουεῖν ὅτι γίνεται. ὅτι ἡ πὰ π φλε-
 γμαίνοντι λυγρὸν ὅτι γίνεται.

Ad recti intestini & uteri inflamma-
 tionem, purulentosq; renes accedit stran-
 guria: iecore vero inflammatione labo-
 rante interuenit singultus.

Ad recti intestini, quod ordine ab in-
 fernis ascendendo primum est, prio-
 res inter intestina partes occupans, ac
 eorum velut origo. & uteri, eius cer-
 uice vel anteriore parte. inflammatio-
 nem & accedit stranguria, & iis dua-
 bus partibus maximus sit cum vesica
 connexus & consensus, ut una earum
 malè affecta necesse sit etiam vesicam
 vexari: quare in earundem inflamma-
 tionibus, vesica malè habet, eius enim
 facultas

facultas retentrix dissoluitur, ceruix cōprimitur, vt necessario subinde paulatim & guttatim exeat: renibus purulentis idem accidit, nam purè per vesicam euacuato, & ad eam delato, sua acrimonia vesicā mordicat, atque hac ratione excretricem vesicæ facultatē assiduè irritans, vt guttatim vrinam excernat efficit. *iecore verò & singultus*, ob ventriculi consensum & nervorum cōmunicationem, quippe connexum est iecur ventriculo venarum commercio, & tunicæ extrinsecus ambientis, in quam nervus minimus à sexta cerebri coniugatione inferitur, per quem illi cum ventriculo est communitas: qui enim ad ventriculum perueniunt nerui ex sexta illa nervorum coniugatione nascuntur.

APHOR. 59 ARGVM.

Rationem adfert qua depræhendere licet, num mulier quæ non concipit, sua aut viri culpa, sterilis sit.

Γυνή ὡς μὴ λαμβάνῃ ὅτι γαστρί, ἢ ὅτι ὄντι
 δέναι εἰ λήψῃ, περικαλύψας ἱμαπτοῖα
 9. iiii

θυμία καίτω. κινῶ μὲν πορβύδαί σοι δοκέη ἢ
 εἰ μὴ δὲ τὸ σῶμα τὸς εἰς τὰς ῥίνας καὶ εἰς τὸ
 σῶμα, γίνωσκε ἐπ' αὐτὴν οὐδὲ ἐαυτὴν ἀγ-
 ρός ὅτιν.

*Si mulier non concipit, & scire placet
 an sit conceptura, veste præligatam &
 undique obvolutam subter suffito: ac si
 odor corpus pervadere videatur ad na-
 res & os usque, non sua culpa sterilem
 esse scito.*

*Si mulier non concipit, iustis nimirū
 conceptionis causis præsentibus, ut
 sint mariti commercium atq; le-
 gitima. & scire placet an sit conceptu-
 ra, & nunquid ipsa, an vir tam longæ
 sterilitatis causa fuerit. veste præliga-
 tam & pannis circumtectam & undi-
 quaque inuolutam. subter suffito, thu-
 re, myrrha, storace, & similibus, hoc
 aut cōsimili modo, ut infundibulum
 carbonibus quibus odoramaenta inie-
 cta sunt imponas, ita ut eius pars infe-
 rior carbonibus incumbat, superior
 autem, utpote arctior, pudendo mu-
 lieris indatur. ac si odor & non sua cul-
 pa sterile esse scito, sed viri potius culpa:
 nam*

nam tum corpus videtur omni vitio humorum vacare, & vterus probè temperatus: quippe qui siccior aut frigidior, aut vitiosis humoribus infarctus esset, propter densitatem ac frigiditatem, vitiosique humoris redundantiam, odor ad os & nares conscendere non posset.

APH. 60 ARGV M.

Menstrua immodicè promanantia fœtum imbecillum significare.

HΗ γυναικὶ ἐν γαστρὶ ἐχούσῃ αἱ κατάρ-
σεις πορδύονται, ἀδυνάτον τὸ ἔμβρυον
ὑγιάνειν.

*Si prœgnanti purgationes menstrua
cursum suum teneant, bene valere fœ-
tum est impossibile.*

*Si prœgnanti & teneant, crebrò &
copiosè. bene valere fœtum impossi-
bile est, quippe hac ratione illi suum de-
trahitur alimentum, siquidem ex ne-
cessario sanguine alitur fœtus.*

APH. 61 ARGV M.

Quomodo ex suppressis mensibus præ-

gnantes deprehendere liceat.

ΗΝ γυναικὶ καὶ τάρσις μὴ πορδύωνται,
μήτε φέικης, μήτε πυρετὸς ἐπιγνομέ-
νου, αἶσα δ' αὐτῇ θεωσπίπῳσιν, λογίζεσθαι
τὴν ὡς γαστρίαν.

*Si mulieri purgationes non prodeant
neque horrore neque febre superuenien-
te, cibi que fastidium accidat, pregnan-
tem esse putato.*

*Si mulieri purgationes, menstrua. nō
prodeant, fluere desinant citra mani-
festam causam. neque horrore neque fe-
bre superueniente, quæ alioqui superue-
niunt si menses supprimantur, propter
causam aliquam præter naturam ma-
nifestam vteri, aut corporis totius. ci-
bi que fastidium accidat, propter praua
excrementa, quibus ventriculi tunicæ
sunt imbutæ. pregnantem esse putato,
iudica ipsam in vtero habere.*

APH. 62 ARGVM.

*Sterilitatis & fecunditatis mulieris
causæ exprimuntur.*

Ὅρασαι

Οκόσαι ψυχρὰς καὶ πικρὰς τὰς μήτρας ἔχουσι, οὐ κωλύουσι καὶ ὀκόσαι καὶ δύ-
 ρους ἔχουσι τὰς μήτρας, οὐ κωλύουσιν· ἀπο-
 φέγγεται γὰρ αὐταῖς ὁ γόνος· καὶ ὀκόσαι ξη-
 ρὰς μᾶλλον καὶ περικαεῖς· ἀνδρὶν γὰρ τῆς
 τροφῆς φθείρεται τὸ σπέρμα. ὀκόσαι δὲ ἔξ
 ἀμφοτέρων πλεονεκτήσιν ἔχουσι σύμμετρον, αἱ
 τοιαῦται ὀπίτεκνοι γίνονται.

*Quæ frigidos & densos locos habent,
 utero non concipiunt. Et quæ præhumi-
 dos habent, gravidari nequeunt: extin-
 guitur enim in ipsis genitura. Et quæ sic-
 ciores & æstiosos: nam alimentum defectu
 semen corrumpitur. Quæ verò ex utra-
 que oppositione moderatâ nactæ sunt lo-
 corum temperationem, & fecunditate valent.*

*Quæ frigidos & non concipiunt, quòd
 calorem seminis frigiditas uteri ex-
 tinguit, aut certè adeò imminuit,
 ut ad conceptionem ineptum sit. &
 quæ præhumidos, atque ita lubricos
 ob immodicam humiditatem, ut se-
 men continere possint. extinguatur e-
 nim in ipsis genitura, semen ipsum
 genitale obruitur & inundatur, perin-
 de ac in cœnosa terra cerealìa semina.*

Et quæ sicciores Et æstuosiores, adurentes calidioresque vteros habent non concipiunt. nam alimenti defectu semen corrumpitur, perinde ac in sabulo proiectum semen germinare non potest: adde immodicum calorem vniuersum corporis sanguinem ita depasce, ut nulla aut certe paucissima menstrua habeant hæ mulieres. quæ vero ex vtraque oppositione, calidi nimirum, frigidi, humidi & sicci. temperaturam, modo & æqualitate inuicem respondentem. et fecunditate valent, concipere possunt.

APH. 63 ARGV M.

In viris quoque infœcunditatis Et sterilitatis causa exprimuntur.

Παραπλησίως δὲ καὶ ἐπὶ τῶν ἀρρένων. ἢ γὰρ δι' ἀραιότητα τὸ σῶμα τὸ πνέυμα ἥλω φέρεται, ὥς τὸ μὴ ἀρραπίμπειν τὸ σπέρμα, ἢ δὲ πλεονεκτία τὸ ὑγρὸν οὐ διαχωρεῖ ἥλω, ἢ δὲ τὸ ψυχρότητα οὐκ ἐκπυρρῶται, ὥς τε ἀθροίζεσθαι ὥς τὸν τόπον τῶτον, ἢ δὲ πλεονεκτία θερμότητα τὸ αὐτὸ τὸ γίνεσθαι.

Par est de maribus ratio. Aut enim propter

propter corporis raritatem spiritus foras dissipatur, ita ut genitura eiaculari nequeat: aut propter densitatem humor foras non profilit: aut propter frigiditatem non inceditur, ut eò loci coaceruari possit: aut propter caliditatem hoc idem ipsum usu venit.

Par est de maribus ratio, sterilitatis causæ in masculis sunt quatuor, ut in mulieribus, nempe siccitas, humiditas, caliditas, frigiditas. aut enim raritatem, atque adeo siccitatem, quæ ipsam raritatem sequitur. spiritus foras dissipatur, diffiatur exalâtque. ita ut genituram, semen quo paucò abundant, raro corpore præditi, utpote frigidiores & sicciores temperatura. eiaculari nequeant, non transmutatur ad testes: si enim multum transpiret, necesse est corpus sanguine, ex quo semen procreatur, minus abundare. aut propter densitatem, crassitudinem & leniorem humor, humiditasque à viris quorum corpora humida & pituitosa sunt. foras non profilit, quòd horum semen, perinde atq; sanguis ex quo procrea-

tum est, sit crassum ac lentum, ideoq;
ad excernendum minus aptum. *aut*
propter frigiditatem non incenditur, nō
concalescit sanguis, nec concoquitur.
ut eò loci coaceruari possit, in vasis se-
minariis colligi: quippe si propter ie-
coris ac totius corporis frigiditatem
sanguis non procreatur nec conco-
quitur, & ex eo subinde semen nasci
non potest. *aut propter caliditatem* &,
immodica enim caliditas sanguinem
in corpore absumit & depascitur, quæ
sterilitatis virorum causa esse potest.

APHOR. 64 ARGV M.

*Commoda & incommoda ex potu la-
ctis ad egros prouenientia exprimitur.*

Γ' Ἄλλα δίδοναι κεφαλαλγίοισι, κακόν. Κα-
κόν δὲ καὶ πυρεταίνοσι, καὶ οἷσιν ὑπο-
χονδρια μετέωρα δὲ βερβοεῖζοντα, καὶ τοῖσι
διψώδεσι. Κακόν δὲ ἔσθ' οἷσι χολαῖδες αἱ δὲ α-
χωρήσεις καὶ ἐν τοῖσιν ὅξεσι πυρετοῖσιν ἐοῦσι,
καὶ οἷσιν αἵματος πολλοῦ δὲ αχωρήσεις γέ-
γεν. Ἀρμόζει δὲ τοῖσι φθινώδεσι μὴ λίαν πολ-
λῶ πυρετοῖσι δίδοναι γάλα, καὶ ἐν πυρετοῖσι
μακροῖσι

μακροῖσι καὶ βληχροῖσι, μηδενὸς τῆς περὶ
ρημόρων σημείων παρόντος, ὅθεν λόγον δὲ
ἐκ τε τηκίσι.

Lac præbere capite dolentibus, febriculis, & quibus hypochondria elata aut murmurantia, & siticulosis, malum. Malum item quibus biliosæ deiectiones, febres acutæ, & copiosa sanguinis vacuatio facta est. Conuenit verò tabidis non admodum valde febricitantibus, & febribus longis & languidis dum nullum ex supra dictis signis adsit, & præter rationem extenuatis.

Lac præbere capite dolentibus, nam quum lac sit nidorosum, & facillè euaporet, caput petit & eius dolorem auget. febriculis, nam plurimo calori adhibitum statim in nidorem abit: adde quòd in febricitantium ventriculo non concoquitur, sed potius corrumpitur, vnde febris augetur. & quibus hypochondria elata aut murmurantia, è quibus sonus alicuius flatus & spiritus exauditur, in his enim accessit lac. & siticulosis, nam sicim auget lac, & siticulosi vt plurimū bile abundēt,

in quam magna ex parte lac conuertitur, vnde fitis causa augetur. *malum item quibus biliosæ deiectiones*, exhaustum enim lac euaporat, & à causis calidis facile in euaporationem deducitur. *Et copiosa sanguinis vacuatio*, quæ copioso sanguine euacuato, facultates naturales imbecillæ factæ sunt: exhibitum igitur lac propter suam crassitiem hanc cōcoquitur, sed in ipso corpore planè accessit. *conuenit verò tabidis*, quòd pus in pulmonibus existēs abstergat, & vlcera eius conglutinet, ægròsque nutriat, quòd si valde febriçant, lac illis non propinandum ob causas supradictas. *Et febribus longis Et languidis*, prodest lac, quippe si diuturnæ febres vehementes simul essent iis non conueniret. *dum nullum ex suprà dictis signis adsit*, vt si neque capitis dolor, neque elata hypochondria, &c. *Et præter rationem extenuatis*, cōuenit lac, iis nimirum qui alia ex causa quàm pulmonis vlcere, sunt graciles & macilenti, illis enim lac bonum succum generans, abundè alimentum

suppe-

suppeditat, ut hectica febre laborantibus, qui diuturnis, fixis, firmis, & difficulter solubilibus febribus laborant: parvis etiam, nam remissæ esse apparerent febres hecticae, adeo ut qui iis corripiuntur se febrere negent.

APHOR. 65 ARGV M.

Quid boni ulcera in quibus tumores apparent, quid contra mali ea quæ tumore vacant sequatur.

Ο Κόσμοισιν οἰδήματα ἐφ' ἑλκυσ φαίνεσθαι, οὐ μάλ' αὖ σπῶνται, οὐδὲ μάλιστα γίνονται. πούτεων δὲ ἀφανισθέντων ἰζαίφνης, τοῖσι μὲν ὀπιθεῖν σπασμοὶ, τέτανοι, τοῖσι δὲ ἐμπεθεῖν μανίαι, ὀδύσαι πλυροὶ ὀξείαι, ἢ ἐμπύησις, ἢ δυσεντερία ἢ ἐρυθρὰ ἢ τὰ οἰδήματα.

Quibus sunt cum ulceribus tumores conspicui, ἢ non admodum conuelluntur, aut insaniunt: Quibus verò repente evanuerint, siquidem postica parte factū sit, convulsiones & tetani accidunt: si verò à fronte, insania, lateris dolor acutus, empyema & dysenteria si rubicundi fuerint tumores.

Quibus sunt cum ulceribus tumores,

r. i.

in vlceribus apparent tumores. *non conuelluntur*, raro incurrunt conuulsionem. *aut insaniunt*, quod noxii humores circa vlcera ipsa hæreant, nec ad neruofas partes aut cerebrum trāmittantur. *quibus verò repentè euanuerint*, nimirum noxiis humoribus aliò translatis, sine aliquo medicamento quod discutiēdi facultatem obtineat, aut sine sanguinis excretionē. *siquidē postica parte*, vlcera habentibus. *conuulsiones & tetani accidūt*, vtpote materia trāslata ad internum genus neruofum, aut ad dorsales musculos, quos implens conuulsiones & distentiones adfert. *si verò à fronte*, & in anterioribus partibus fiunt vlcera, tum accidūt. *insania*, nam quum anteriores partes venis & arteriis magis abūdent, promptè per has ad caput noxia transmittūtur, ita vt tum insaniam & furorem sequi minimè mirum sit. *lateris dolor*, accidit, si noxii humores ad thoracem transferuntur, fit enim promptè succingentis membranæ costas inflammatio. *empyema*, si humores illi noxii

non

non discutiantur, sed in vacuum spatium thoracis, & pulmonis intermedium effundantur. *Et dysenteria*, non ea quæ intestinorum est exulceratio, & quæ fit ex biliosis & acris humoribus, sed quæ sanguinis colorem præ se fert. *si rubicundi fuerint*, & sanguinis aut pomi rubri referant colorem.

APH. -66 ARGVM.

Vulnera in quibus nullus apparet tumor damnantur.

HΝ τραυμάτων ἰχυρῶν ἔόντων καὶ πορρωῶν οἰδήματα μὴ φαίνηται, μέγα κακόν.

Si magnis vulneribus Et pravis tumor non appareat, ingens malum.

Si magnis vulneribus, effatu dignā magnitudinem habētibus. Et pravis, nimirum in capitibus aut finibus musculorum & maximè neruosorum existentibus. tumor non appareat ingens malum, quippe iudicium est humores noxios ad principes partes trāsmitti, qui tamen, propter dolorem quem prava & magna vulnera sequi par est, ad vulnera ipsa potius confluere de-

r. ii.

beret, dolor enim attrahit, & fluxiones concitat.

APH. 67 ARGV M.

Quales tumores in vlceribus boni sint, quales item mali.

T Ἀ χαῶνα χρῆσα, τὰ ἔνωμα κακὰ.
Incontenta bona, contenta verò & cruda mala.

Incontenta, cedentia, & tumores renitentibus & duris contrarii. bona, boni censentur tales tumores, eò quòd concoctionem significant. contenta, dura & renitētia vulnera, & tactui resistantia, aut cum talibus tumoribus cōiuncta. mala, quia cruditatem iudicant & præ se ferunt.

APHOR. 68 ARGV M.

Qua via dolor in posteriore capitis parte natus, sit sanandus.

T Ἀ ὀπίθεν τῆς κεφαλῆς ὁδῶν μὲν, ἢ ἐν μετώπῳ ὀρθῇ φλέβῃ τμηθεῖσα, ὠφελεῖ.

E parte capitis posteriore laboranti, in frontem rectà excurrrens vena incisa pro-

prodest.

E parte capitis posteriore laboranti,
primaria ratione, citra plethoram.
in fronte recta excurrentis vena, quæ ni-
mirum rectitudinem fibrarum ac fi-
lamentorum ei venæ quæ partem ma-
lè affectam nutrit respondet. incisa
prodest, quòd auertendo simul vacuet
materias.

APH. 69 ARGVM.

Refrigerationes quæ corporis parte tã
viris quàm mulieribus incipiant.

PΙγα δ'ρχι θηλυαίξι μὴ δ'ξ ὀσφύος μαλ-
λον, καὶ δ'ξ ἐνώτου ἐς κεφαλὴν. αἰδράσι
δὲ μᾶλλον ὀπίθεν ἢ ἐμπροσθεν τὸ σώματος,
οἷον ἀπὸ τε πυχίων καὶ μηρῶν. ἅταρ καὶ τὸ
δέρμα δ'ραϊόν. δηλοῖ δὲ τὸτο ἡ θρίξ.

Rigores incipiunt mulieribus ex lum-
bis magis & per dorsum perveniunt in
caput: Sed & viris parte corporis po-
steriore magis quàm anteriore, veluti
ex femoribus & cubitis. Indicio est cu-
tis raritas, quam ipsam pilus ostendit.

Rigores, refrigerationes, quales sunt
quæ vehementi gelu frigescentibus

accidunt. incipiunt mulieribus, temperatura corporis frigidiore præditis. ex lumbis magis, quòd is corporis locus sit admodum nervosus & frigidus. & per dorsum, partesque posteriores, utpote nervosiores, atque ad suscipiendum & sentiendum frigus promptiores. perueniunt in caput, ascendunt caput. sed & viris &c. refrigerationes inchoantur à parte posteriore magis quàm anteriore, quia venis & arteriis abundant anteriores, & ob id calidiores sunt. veluti femoribus & cubitis, partibus posterioribus & exteriorib⁹. indicio est cutis raritas, quæ indicat anteriores partes esse posterioribus calidiores earum enim raritatem sequitur caliditas. quam ipsam pilus ostendit, pilus demonstrat anteriorum partium cutem esse raram, quanto enim densior est cutis, tanto minus in ea pili nascuntur: adde calidam temperiem hirsutam esse, contrà frigidā pilis nudā.

APHOR. 70 ARGV.M.

Quartana prehensum nō posse à morbo co-

bo comitiali capi, & ab hoc malo correptum quartana superueniente liberari.

ΟΙ ὑπὸ τεταρταίων ἀλίσκομενοι ὑπὸ σπασμοῦ οὐ πάντες ἀλίσκονται. ὡς δὲ ἀλίσκονται ἄλλοτερον, εἴτε ὅτι χύεται τεταρταῖος, παύονται.

Qui quartano corripiuntur, non admodum conuulsionibus tentantur: Si vero prius tentati fuerint, superueniente quartana, liberantur.

Qui quartana, febris. non admodum, neque omnino. conuulsionibus tentantur, præsertim iis quæ ex plenitudine partium neruofarum oriuntur, quas morbos comitiales appellamus. Si vero prius tentati fuerint, magno morbo & comitiali, proueniente ab humoribus lentis ac puitosis neruosis partibus insertis. liberantur, tum per excretionem rigoris beneficio, hæc enim sola agitatio crassum excutit humorem: tum etiam per coctionem, caloris febrilis ratione, qui rigorem consequitur.

APH. 71 ARGVM.

Qui cum sudore, & contra qui citra
r. iiii.

Sudorem moriuntur.

Ο Κόσσοι δέρματα περιτρίβεται καρφαλέα καὶ σκληρὰ, αὐτὸ ἰδρώτων τελευτῶσιν. ὁ κόσσοι δὲ χαλαρὰ καὶ ῥαγὰ, σὺν ἰδρῶτι τελευτῶσιν.

Quibus arida & dura cutis optenditur, sine sudore moriuntur: quibus verò laxa & rara, cum sudore vita defunguntur.

Quibus, morti proximis. arida & dura cutis obtenditur & moriuntur, quod scilicet ob febris vehementiam humiditas omnis exhausta sit. quibus verò laxa & rara, obtenditur cutis. cum sudore vita defunguntur, quod cuti illi adhuc infit aliqua humiditas, quæ iam propter extremam retentricis facultatis imbecillitatem exit.

APH. 72 ARGVM.

Flava bile abundantes non admodum abundare flatibus.

Ο ἰκτερώδεες οὐ πᾶντι πνθυματώδεες εἰσιν.

Auriginosi, non admodum ventosi.

Auriginosi, qui morbo regio laborant, & flaua bile abundant, quorum videlicet cutis pallidum biliosumque colorem refert, & quorum partes ad ventriculum spectantes validæ admodum sunt, ita vt difficilia concoctu concoquant, propter acrem & mordacem, quo præditæ sunt calorem. *nō admodum ventosi*, & flatuosi, vehemēs enim calor partium prædictarum, eos quos cōplectitur cibos vincit ac conficit, ideoque flatus nullos procreat.

APHORISMO- RVM HIPPOCR.

LIBER. VI.

ARGUMENTVM.

Sexta hæc sectio propemodum ad eam artis partem pertinet, quæ futura bona aut mala in morbis prædicit.

APHORISMI - PRIMI

ARGUMENTVM.

Quid acidus ructus diuturnis lieterijs succedens præseferat.

ΕΝ τῇσι χρονίῃσι λευτερίῃσιν ὁ ζυρεγμὴν ὅτι γλωσθὴ μὴ γλωσθὴ δεύτερον, σημεῖον ἀγαθόν.

In diuturna leuitate intestinorum si ructus acidus superueniat qui prius non extiterit, bonum est signum.

*In diuturna leuitate intestinorum, &
in*

in lienteria. quæ ex ventriculi & intestinorum imbecillitate nascitur. si ructus &c. non extiterit, quique simul cū intestinorum læuitate nō incœperat, sed eam sequutus est. *bonum est signū.* indicat enim calorem natiuū qui antea prorsus languebat, nunc validiorem fieri, atque adeò cibum assumptū in ventriculo aliquandiu contineri, tanto nimirū tempore donec coctionis initium assumat, qui alioqui secundum omnes suas qualitates talis permanebat, qualis fuerat assumptus, ob alteratricem ventriculi facultatem omnino abolitam.

APH. 2 ARGVM.

Humidiores natura, morbis magis obnoxios, quàm sicciore.

Οἱσι πῖνες ὑγρότεροι φύσει, καὶ ἡ γονὴ ὑγρότερη, ὑγαινῶσι νοσηρότερον. οἷσι δὲ τ' ἀναντία, ὑγιεινότερον.

Quibus nares humidiores natura, & genitura humidior, ἢ minus prospera valetudine fruuntur: Quibus vero hisce contraria adsunt, salubrius degunt.

Quibus nares natura humidiores, atque adeò cerebrum ipsum humidius, quod deprehendere licet vbi plurimū muci & humiditatis è naribus defluerit, idque natura, non ob externam aliquam causam. & genitura humidior, quin etiā vniuersum corpus quibus humidius est, & totus sanguis, à quo semen genitale procreatur, humidior & copiosior. & minus prospera valetudine fruuntur, sed valetudinarii sunt, & ex leui admodum occasione qui natura sunt humidiores, destillationibus corripuntur, capitis grauitatem ferè semper sentiunt, quæ subinde comitalem morbum inuehit: vniuersi quoque corporis humiditas, febribus putridis & aliis morbis à putredine natis, obnoxia est. quibus verò hisce contraria adsunt, nimirum qui cerebro totiūque corporis temperatura sicciore sunt præditi. salubrius degunt, quòd cerebrum & corpus excrementis & superfluis humiditatibus vacuum obtineant.

Aphor.

APH. 3 ARGVM.

Inapetentiam una cum febre, in diuturnis dysenterijs, malum portendere.

ΕΝ Τῇσι μακρῇσι δυσεντερείησιν αἱ ἀποσι-
πῆαι κακόν, καὶ σὺν πυρετῷ κακίον.

In longis intestinorum difficultatibus cibi fastidium malum, & cum febre peius.

In longis intestinorum difficultatibus, nimirum dysenteriis ab acris humoribus factis. cibi fastidium malum, portendit: nam mortificationem nutritoriæ facultatis, propter ventriculi consensum significat. & cum febre, appetentia deiecta. peius, portendit: significat enim putredinē & corruptionem circa exulcerationes esse, vel effatu dignam inflammationem, quæ etiam ventriculum ipsum perturbat.

APH. 4 ARGVM.

Vulnera in ambitu suo pilos non habentia mala esse.

Τὰ δεινὰ δὲ καὶ ἔλκτα, κακοήθητα.

Circunglabra ulcera, maligna.

Circunglabra ulcera, vndique pilis denudata, maligna, contumacia, rebellia sunt, & ad cicatricem difficulter perducuntur: prauus enim humor in profundo delitescens, pilorum radices depascitur, perinde atque salsa terra herbas, nec locum exulceratum cicatrice obduci permittit.

APH. § ARGVM.

Dolore affectus locus, atque doloris magnitudo, diligenter consideranda.

Τὸν ὀδυῶν καὶ ἐν πληρῇσι, καὶ ἐν σήτεσι. καὶ ἐν τοῖσιν ἄλλοισιν, ὡς μέγα διαφέρωσι, καὶ μαθητέον.

Doloribus lateris, & pectoris, ceterarumque partium an agri multum differant, discendum est.

Doloribus lateris & pectoris, quæ sūt partes vehemētissimos & periculosissimos dolores habentes. ceterarumque partium, totius corporis, si multū differant, & præualeāt vehementesq; sint, discendum est, quippe ex loco statim

num

num dolor ipse sit periculum allaturus, aut periculo vacet, dignoscere est.

APH. 6 ARGVM.

Diuturnos morbos non posse absq^{ue} multo negotio sanari in senibus, renum & vesicæ exemplo.

Τὰ νεφελὰ καὶ ὀκῶσα καὶ πρὸ κώσιν ἀλγύματα, ἐργασθῶς ὑγιάζεται τοῖσι πρεσβύτησι.

Renum & vesicæ vitia in senibus difficulter curantur.

Renum vitia, vt sunt lapis, vlceratio, & eiusmodi. & vesicæ, dolores siue vlcera & inflammationes. in senibus, vtpote annos quinquaginta natis. difficulter curantur, ob virium imbecillitatem: adde hæc vitia quietem postulare, renum autem vt vesicæ munus irrequietum & incessabile plurimum officit: præterea superfluitas, per eas partes vacuanda, acris est, dolores harum partium irritare apta.

APH. 7 ARGVM.

Dolores in profunda corporis excitatos,

periculosiores his qui in superficie.

Τὰ ἀλγήματα τὰ καὶ πρὸ κοιλίῳ γι-
νόμενα, τὰ μὲν μετέωρα, κουφότερα.
τὰ δὲ μὴ μετέωρα, ἰσχυρότερα.

*Dolores ventris sublimes, leuiiores: nō
sublimes fortiores.*

*Dolores, & tumores. sublimes, in su-
perficie existentes, vt supra peritoneū,
membranam tenuissimam omnibus
intestinis & visceribus, quæ intra ven-
trem sunt, obductam & inuolutam.
leuiiores, sunt, quòd in partibus minus
principalioribus fiant. non sublimes,
dolores & tumores non externis exci-
tati & supra peritoneū, sed infra & in
profundo, vt in ventriculo, iecore, lie-
ne, & similibus, principatum aliquem
obtinentibus partibus. fortiores, vehe-
mentiores, periculosioresq; sunt. Ne-
que enim tam facilè vt illis qui in su-
perficie corporis sunt, remedia adhi-
beri possunt.*

APHOR. 8 ARGV M.

*Anasarca laborantibus vlcera multe
negotio*

negotio sanari.

ΤΟῖσιν ὑδρωπικοῖσι τὰ γινόμενα ἔλκεια
ἐν τῇ σόματι, οὐ ῥηιδίως ὑγιάζεται.

*Aqua inter cutem laborantibus ex-
orta in corpore vlcera non facile sanan-
tur.*

*Aqua inter cutē laborantibus, & ana-
sarca, in qua totius corporis moles, ac
vniuersa caro spongiæ instar humida
& laxa existit. vlcera non facile sanan-
tur, propter immoderatam vniuersi
habitus corporis humiditatem, omne
enim vlcus, qua vlcus est, siccarī po-
stulat.*

APH. 9 ARGVM.

*Lata exanthemata pruritus nō val-
de excitare.*

ΤΑ ΠΛΑΤΙΑ ΞΑΝΘΗΜΑΤΑ Οὐ ΠΑΝΥΠΗΧΗ-
ΣΜΩΔΕΑ.

*Lata pustula non admodum pruri-
ginosa.*

*Lata pustula, ex frigidiore humore
coacta. non admodū pruriginosa, quod
in latitudinem extensa diffilentur, hu-*

f. i.

mórque has procreans acris non sit.

APH. IO ARGVM.

Quibus rationibus capitis vehemens dolor solvatur.

KΕφαλω πόνεον καὶ πειωδωέον π,
πύον ἢ ὕδωρ ἢ αἷμα ρυέν καὶ ταὶ ρῖνας,
ἢ καὶ τὸ σῶμα, ἢ καὶ τὰ ὦτα, λύει τὸ νόσημα.

Capite dolenti & vehementer laboranti, pus vel aqua, vel sanguis per nares, aut os, aut aures effluens morbum soluit.

Capite &c. pus, iam nimirum facta suppuratione effluens. vel aqua, quæ plerunque à capite defluit. vel sanguis per &c. morbum soluit, per nares quidē sanguis profluens eum soluit dolorē, qui ex sanguinis multitudine excitatus fuerit: per os aqua effluens, dolores ex crudis natos humorib⁹: per nares pus effluens, dolorem capitis à inflammatione ortum sanat.

APH. II ARGVM.

Melancholicos & nephriticos iuuari ab hæmorrhoidibus succedentibus.

Toiς

ΤΟῖσι μελαγχολικοῖσι καὶ πῖσι νεφρικοῖσι αἱμorrhoides ἐπιγινόμεναι, ἀγαθόν.

Melancholicis & nephriticis hæmorrhoides superuenientes, bono sunt.

Melancholicis, atra bile vexatis, & in quibus humor melancholicus superabundat. nephriticis, renum passionibus, ut lapide, qui ab humore terreo & crasso procreatur. hæmorrhoides superuenientes bono sunt, quia prædicta mala sanant, nempe melancholiam & renum lapidem, nec tātum sanant, quia euacuant, verūm etiam quia humorem educunt, à quo hæc mala procreantur.

APHOR. 12 ARGV M.

Qua ratione hæmorrhoides sanari cōueniat, ut nihil mali ad eum qui sanatus est perueniat.

Αιμorrhoidας ἰνθέντι χρονίᾳς, ὡς μὴ μία φυλαχθῇ, κίνδυνος ὑδρωπα ἐπιγινέσθαι, ἢ φθίσιν.

Diuturnas curanti hæmorrhoidas nisi vna quæpiam seruetur, periculū aquæ intercutis, vel tabis impendet.

f. ii.

Diuturnas sananti hæmorrhoidas, per artem. nisi una, ex hæmorrhoidibus venis. seruetur, aperta, ut eā fœculentus & melancholicus humor, atque adeò corporis superuacua alia expurgentur. periculum aquæ inter cutem, ob duritiem in iecore factā, post occlusam sanguini melancholico viam: is enim retentus, multitudine & crassitudine hepar ipsum grauans, calorem in ipso natuum extinguit, quo extincto sanguinis frustratur generatio, & tunc fit aqua intercutem. vel tabis, copia nimium humorum malignorum à iecore ad pulmonem propulsa.

APHOR. 13 ARGV M.

Singultum ex plenitudine natum sternutatione sanari.

ΥΠὸ λυγμοῦ ἐχονδύω παρμοὶ ὅτι γυό-
μφοι λύουσι τὸν λυγμόν.

Singultu fatigante, sternutatio superueniens liberat.

Singultu fatigante, ex plenitudine orto. Sternutatio liberat, tollit singultum, sternutādo enim non solūm cerebrum,

cerebrum, sed & ventriculus, ob nervos ad eū deriuatos, vehementer concutitur ac quassatur, humoresque singultum excitantes vacuantur.

APH. 14 ARGVM.

Hydropis speciem quæ anasarca dicitur, plerunque per spontaneam vacationem sanari.

ΥΠὸ ὕδρωπος ἐχομδρῶ ποδὶ καὶ ταῖς φλέβας ἐς τὴν κοιλίαν ὕδατος ρυέντες λύσις.

Hydrope detento, si aqua è venis in ventrem confluerit, soluitur morbus.

Hydrope detento, aqua intercutem, in qua nimirum venæ totius corporis aqua refertæ sunt, quam subinde in vniuersum corpus effundunt. si aqua è venis in ventrem, & intestina. confluerit, per iecoris portas, eamque subinde per aluum natura, aut medicus naturæ minister, per purgantia medicamenta vacuauerit. soluitur morbus, in quo totius corporis moles, & vniuersa caro, instar spongiæ madida & laxa apparebat, atque adeo totū cor-

f. iii.

pus intumescebat.

APH. 15 ARGVM.

Diuturnum alui profluvium vomitu à natura facto sanari.

Υ Πὸ διάρροίας ἐχορῶ μακρῆς, ἀπὸ τοπομάτου ἔμετος ἐπιχρόματος λύει τὴν διάρροίαν.

Longo alui profluvio laboranti spontè vomitus superueniens, morbum soluit.

Longo alui &c. spontè, à natura. vomitus superueniens morbum soluit, ratione reuulsionis & retractionis humorum qui deorsum vergebant.

APH. 16 ARGVM.

Profluvium alui in pleuritide vehementi & peripneumonia superueniens, periculosum.

Υ Πὸ πleurίπδος ἢ ἐπὶ περιπνευμονίης ἐχορῶ, διάρροία ἐπιχρόμας κακόν.

Pleuritide aut peripneumonia detento diarrhœa interueniens, malum.

Pleuritide aut peripneumonia, vehementer affecto & vexato. diarrhœa, al-

ui

ui profluuium. *malum*, quippe significat, tum iecur per consensum earum partium, quæ respirationi deseruiunt, ita affici, vt propter imbecillitatem ad se trahere alimentum & in sanguinem conuertere non possit.

APH. 17 ARGVM.

Qua ratione lippitudo commode curari possit, naturæ exemplo.

ΟΦθαλμίωντα ὑπὸ διαρροίας λιποθῆναι, ἀγαθόν. foes. οφθαλμίων.

Ophthalmia laborantem alui profluuiio corripit, bonum.

Ophthalmia laborātem, & c. bonum, nam humores ophthalmiam aut lippitudinem efficientes, ad inferiora transferuntur, & subinde per aluum vacuantur.

APHOR. 18 ARGVM.

Partium quarundam vulnera magna & profunda, letalia esse.

ΚΥΣΤΙΝ ΔΙΑΚΟΠΕΝ Π, ἢ ΕΓΚΕΦΑΛΟΝ, ἢ ΚΑΡΔΙΛΩ, ἢ ΦΡΕΝΑΣ, ἢ Τῆς ἐν τέρων Π Τῆς λεπιδίων, ἢ ΚΟΙΛΙΩ, ἢ ἩΠΑΡ, ΘΑΝΑΤΩΔΕΣ.

f. iiii.

Pertusa perfectæque vesica, cerebro, corde, septo transverso, tenui quopiam intestino, ventriculo, iecore lætale est.

Perfusa perfectæque vesica, & profundius vulnerata, lætale est signum. Nam vulnus quod ad eius interiora progreditur, coalescere nō potest, est enim vesica nervosa, tenuis, & exanguis. *cerebro*, profundè & ad ventriculos vsque vulnerato: lætale est, saltem omnes in eo sensus ita læduntur, vt si superuixerit, stupidus ferè reddatur vulneratus. *corde*, cordis enim vulnera insanabilia sunt propter assiduum motum, & quòd sit spirituum & vitalis caloris fons & origo. *septo transverso*, quod diaphragma dicitur, nam si vulneretur coalescere nequit, propter assiduum motum, adeoque mortem accersit. *tenui quopiam intestino*, hic enim exanguis est, vnde si vulneratur coalescere non potest. *ventriculo*, cibus enim & potio per vulnus exeunt, præcordia indurescunt, & bilis ferè semper per os reicitur. *iecore*, nam huius vulnera plurimo sanguine manant,

manāt, itaque prius ita vulnerati moriuntur, quàm vulnera agglutinari possint: & potissimum quæ in porta eius fiunt vulnera, ea enim parte venarum est multitudo.

APHOR. 19 ARGV M.

*Quæ corporis partes præcisa neque au-
gescant, neque coalescant.*

ΕΠὶ τὸ δάκρυ ἢ ὀστέον, ἢ χόνδρος, ἢ νῦρον, ἢ
γάστρῳ τὸ λεπτόν, ἢ ἀκροποδίη, οὔτε αὖ-
ξεταί, οὔτε συμφύεται.

*Perfectum os, aut cartilago, aut ner-
vus, aut genæ tenuis particula, aut præ-
putium neque augetur, neque coalescit.*

*Perfectum os, neque augetur neque
coalescit, quòd frigidū, siccum, & du-
rum sit: puerorum quidem ossa coa-
lescere possunt, quòd mollia adhuc
sint. aut cartilago, præcisa coalescit, ob
rationem supradictam. vel nervus &
vel præputium, omnes particulae ex fe-
mine natae. neque augetur neque coa-
lescit, ob largæ enim materiæ penu-
riam supradictæ partes non renascun-
tur, tantum enim nullibi acervatim*

contentum semen reperias, quanto vnumquodque eorum quæ deperdita sunt, ad instaurationem indiget.

APH. 20 ARGV M.

Sanguinem à propria cavitate in aliã transfusum, corrumpi.

ΕΝ ΕΣ ΤΩ ΚΟΙΛΙΩ ΑΙΜΑ ΧΥΘΗ ΕΞΑΦ΄ ΟΥ
ΣΙΝ, ΑΔ΄ ΑΓΚΗ ΕΚ ΠΥΗΘΙΩΑΙ.

Si in ventrem sanguis præter naturã effusus fuerit, is suppuretur est necesse.

Si in ventrem, aut aliam quanvis cavitationem. sanguis præter naturam fusus fuerit, à propria cavitate, venis scilicet & arteriis. is suppuretur est necesse, & corrumpi, vel nigrescere, vel liuescere, vel in grumos verti.

APHOR. 21 ARGV M.

Insaniam ab atra bile factam successu varicum vel hæmorrhoidum solui.

Η ΟΪΣ ΜΑΓΝΟΜΕΡΟΙΣ ΚΙΡΣΩΝ Ή ΑΙΜΟΡΡΟΪ-
ΔΩΝ ΕΠΙΓΗΜΟΜΕΝΩΝ, ΤΗΣ ΜΑΝΙΑΣ ΛΥ-
ΣΙΣ.

Insanis si varices, vel hæmorrhoides supervenerint, insania solutio.

Insania

Insanis, ab atra bile. si varices, venæ latiores quæ in cruribus maximè visuntur. vel hæmorrhoides, & sanguinis profluvia ex hæmorrhoidibus. insaniam solutio, pellente & deturbante natura in partes ignobiliores, humores melancholicos & crassos, qui insaniam efficiunt.

APHOR. 22 ARGV M.

Dolores à dorso in cubitū delapsos obruptiones aliquas, secta basilica sedari.

Ο ὅσα ῥήματα ἐκ τοῦ νώτου εἰς τοὺς ἀγκῶνας καταβαίνει, φλεβοτομήν λυεῖ.

Ruptiones, quæ ex dorso ad cubitum descendunt, venæ sectio soluit.

Ruptiones, & ab his dolores quicunque prouenientes. quæ ex dorso ad cubitum descendunt, ruptione ipsa facta, venæ sectio soluit, nā materia illa, quæ dolorem faciebat, euacuatur.

f. ad cubitū articularos.

APH. 23 ARGV M.

Metum & mæstitiam symptomata diu perseuerantia, melancholiam præseferre.

ΗΝ φόβος καὶ θυμὸς πολὺν χρόνον
 διαπλήν, μελαγχολικὸν τὸ ποιοῦσιν.

Si metus atque mæstitia longo tempore perseverent, melancholicum est signum.

Si metus, alicuius mali futuri. atque mæstitia longo tempore perseverent, nec à causa externa & manifesta fiant, ut propter hostium incursum, vel parentum & amicorum mortem inopinatam, aut propter recens patratum flagitium. melancholicum est signum, hinc ars prædicit, quòd affecto cerebro melancholicus fiet, nam melancholicus humor in ipsum fertur, ex quo spiritus turbantur, & variis motibus commouentur.

APH. 24 ARGV M.

Intestina tenuia profundè vulnerata non coalescere.

ΕΝ τέρων ὡς διακοπῇ τῶν λεπτῶν π, οὐ
 συμφύεται.

Si quoddam gracile intestinum perfectum sit, non coalescit.

Si

Si quod gracile intestinum &c. Hic Aphorismus supra expositus est, nimirum Aphorism. 18. huius libri sexti.

APHOR. 25 ARGV M.

*Bonum esse ut corporis omne malum à nobilioribus partibus, & ab interioribus, ad ignobiliores atque exteriores ver-
tatur, erysipelatis exemplo.*

EΡΥΣΙΠΕΛΑΣ ἔξωθεν μὲν εἶσω τρέπεται,
οὐκ ἀγαθόν. ἔσωθεν δὲ ἔξω, ἀγαθόν.

*Erysipelas foris intro conuerti, malū:
intus verò foras existere, bonum.*

*Erysipelas, & aliud quodcunque cor-
poris malum. foris, ab exterioribus &
ignobilioribus partibus. intro conuer-
ti, ad interiora, ut ad partes principes
& nobiliores. malum, quin vitæ peri-
culum adfert: nam quicquid est illo-
rum humorum à quibus erysipelas na-
scitur, ad partes principes, ut cor, ie-
cur, cerebrum, propellitur & protru-
ditur. intus verò foras, conuerti erysi-
pelas & aliud quoduis malum interius
effusum. bonum, euocatur enim ad su-
perficiem cutis superfluus & malignus*

humor.

APH. 26 ARGVM.

Delirium succedere ardentibus febribus, in quibus tremores fiunt.

Ο Κόσσιον αὖ ἐν πῖσι καύσοις ἔμμοι γίνονται, ὡς ἀκοπὴ λύει.

Quibus in febribus ardentibus tremores fiunt, delirio solvuntur.

Quibus in febribus ardentibus, quarum causa est intra vasa tremores fiunt, translatis nimirum humoribus noxiis à venis ad nervos. delirio solvuntur, laeso per consensum cerebro: hoc autem delirium non tantum prius malum non solvit, & hominem non liberat, sed eo etiam peius & periculosius existit: nam quæ succedunt morbis, eorumque constitutionem non solvunt, hominem non prorsus liberant.

APH. 27 ARGVM.

Confertas evacuationes letales esse, exemplo suppuratorum & aqua intercutem laborantium.

Ο κόσσι

Ο Κόσσι ἐμπτῶι ἢ ὑδρωπικοὶ καίονται ἢ τέμνονται, ἐκρύντες τὸ πύον καὶ τὸ ὕδατος ἀπὸ τοῦ, πάντως ἀπόλλυνται.

*Quicumque empyi aut hydropici vrun-
tuntur, aut secantur, si pus aut aqua v-
niuersim effluxerit, omnino moriuntur.*

*Quicumque empyi, suppurati, nimirum pus inter pulmonem & thoracē contentum habentes. aut hydropici, aquam intercutem patientes. vrun-
tuntur aut secantur, ut Hippocratis tempore solenne erat. si pus, quod in thoracem proruperat. aut aqua, in ascite contenta. vniuersim, & confestim semelque tota. effluxerit omnino moriuntur, quippe vnā cū humore spiritus vitalis vacuatur, atque adeò vires deficiunt & moriuntur.*

APHOR. 28 ARGV. M.

Hippocratis tempore eunuchos non fuisse caluos, non item podagricos.

Εὐνοῦχοι οὐ ποδαγχεῖσιν, οὐδὲ φαλακροὶ γίνονται.

Eunuchi podagra non laborant, nec calui fiunt.

Eunuchi, castrati, quib⁹ ante pubertatem membra virilia execta sunt, aut qui natura sine testibus geniti sunt. podagra non laborant, quòd otio prorsus non utuntur, nec coitu immoderato, nervosas partes, præsertim articulos ac pedes, plurimū debilitantē: & quod moderata victus ratione utantur. nec calui sunt, quādoquidem mulieribus similes sunt, & multam humiditatem redundantem obtinent, ad capillos assiduē fluentem, ex qua capilli nutriuntur & augentur.

APHOR. 29 ARGV M.

Mulieres Hippocratis ætate podagra non corripiebantur, nisi suppressis menst^{ruis}.

Γυνή οὐ ποναχία, ἢ μὴ τὰ κατὰ μῆνα αὐτῆς ἐκλίπῃ.

Mulier podagra nō laborat, nisi ipsam menst^{rua} defecerint.

Mulier, quæ moderata victus ratione utitur, & sobriè viuit. podagra non laborat, neque affligitur. nisi menst^{rua} defecerint, præter naturam, nam tum super-

superuacua per vterum nō expurgantur, sed ad partes imbecilliores & ignobiliores à natura detruduntur, & hinc fit podagra.

APHOR. 30 ARGVM.

Vsum Venereorum plurimum momenti habere ad podagra generationem, puerorum exemplo.

Π Αἷς οὐ ποδαγρία πρὶν τοῦ ἀποδιδνασθαι.

Puer podagra non laborat ante veneris vsum.

Puer podagra non laborat, nec articuli morbo tentatur. ante vsum veneris, neque enim pedes ac articulos imbecillos obtinent priusquam coeant, neque in ipsis cōcussio fit propter veneorum abstinētiam: post verò veneris vsum podagra laborant, nam tum materiæ funduntur ratione concussionis, pedesque læduntur, præsertim si ad patiendum sint habiles.

APHOR. 31 ARGVM.

Quinque genera remediorum quibus

t. i.

oculorum dolores curantur, exprimuntur.

Ο Διψας ὀφθαλμῶν ἀκρητοποσίη, ἢ λου-
 Τρον, ἢ πείνη, ἢ φαρμακείη λύει.

*Oculorum dolores meri potio, aut bal-
 neum, aut fomentum, aut phlebotomia,
 aut purgatio soluit.*

*Oculorum dolores, aliquos. meri potio
 soluit, nimirum eos qui ex copia san-
 guinis crassioris, in venulis oculorum
 contenti, citra plenitudinē totius cor-
 poris, procreantur: In quibus enim
 sanguis crassius oculorum venulas in-
 tendit, citra plethoricum totius cor-
 poris affectum, vino fuluo, substantia
 tenui & ætate antiquo utēdum, quod
 calefaciat, vacuet, & obstructions tol-
 lat. aut balneum, alios oculorum do-
 lores sanat, eos nimirum qui ab acri-
 bus humoribus ad oculos fluentibus
 fiūt, citra corporis plenitudinem: hoc
 enim aquæ dulcis balneum, dolores
 mitigat, acres humores euocat atque
 contemperat. aut fomentum, ubi vi-
 delicet nihil confluit in oculos: tum
 enim quod in ipsis est superuacuum
 discutiens, sanitatem adfert. aut phle-
 boto-*

botomia, aliis oculorum doloribus prodest: ea verò initio vtendum, vbi plenitudine corpus vniuersum laborauerit, atque adeo secunda humoralis vocata vena, & ea quæ secundum rectum oculi malè affecti existit. *aut purgatio soluit*, alios oculorū dolores, vbi præsertim malis succis refertum corpus fuerit, hoc autem pro redundantis humoris qualitate seu specie variare cōuenit.

APH. 32 ARGVM.

Si balbi alui profluuio corripuntur, longo potissimum capiuntur.

Τραυλοὶ ὑπὸ δ'αῤ'ροῖνς μάλιστα αἰλίσκονται μακρῆς.

Balbi lōgo alui profluuio maximè corripuntur.

Balbi, parum exquisitè loquentes, iusto humidius cerebrū habentes naturā. *alui profluuio*, si quando corripuntur: vbi videlicet à cerebro humida illa excrementa defluunt in ventriculū. *maximè capiuntur*, longo & diuturno profluuio.

t. ii.

APH. 33 ARGV M.

*Acidum ructantes raro pleuritide cor-
ripi.*

Ο ὅξυρεγμιώδεις οὐ πάντῃ πλὴν εἰρηκοὶ
γίνονται.

*Qui acidum ructant, non admodum
pleuritici fiunt.*

*Qui acidum ructant, & acido ructu
laborant, qui fit quando cibi à frigo-
re aut à pituitosis humoribus in ven-
triculo, vētriculique amplitudine re-
dundantibus, corrumpuntur. non ad-
modum pleuritici fiunt, non valde mor-
bo laterali corripuntur, quòd naturā
sint pituitosi, lateralis autē dolor bi-
liosus maximè inuadit.*

APH. 34 ARGV M.

*Capillorum defluxio laborantibus ma-
gnas varices non fieri, aut si succedat iis
capillos denuò nasci.*

Ο κόσοι φαλακροὶ, τούτοις κερσοὶ με-
γάλοι οὐ γίνονται. ὁ κόσοις δὲ αὖ φαλα-
κροῖσιν ἐοῶσι κερσοὶ ὅππῃ γίνονται, πάλιν οὗτοι
γίνονται δασεῖς.

Qui

Qui calui sunt, iis varices magni non fiunt: quibus verò caluis existētibus varices superueniūt, ij rursus capillati fiūt.

Qui calui sunt, & capillorum defluuio laborant ob malū aliquod, veluti propter alopeciā aut ophiafim. ijs varices magni non fiunt, quòd tum vitiosi humores ad caput & non ad crura, ferantur. quibus verò caluis, & capillorum defluuio laborantibus, varices superueniūt, ij rursus capillati fiunt, nam vitiosi humores, qui antea radices capillorum corruperant, tunc ad crura transferuntur.

APHOR. 35 ARGVM.

Tussim ratione aquæ inter cutē prouenientem, malam esse.

TΟἷον ὑδρωπικοῖσι βῆξ ἐπὶ ῥωοδῆν, κακόν.

Hydropicis tussis si superueniat, malum.

Hydropicis, aqua intercutem laborantibus. tussis si superueniat, ratione quidem ipsius aquæ intercutem, non ratione distillationis cuiusdā à capite,

t. iii.

aut fumi aut pulueris. *malum*, quippe humorem aquosum ita adauctum significat, ut iam asperam arteriam occupet, atque adeò suffocationis periculum immineat.

APH. 36 ARGVM.

Difficultatem urinae ob inflammationem aut plenitudinem factam, venae sectionem solui.

Δ Ὑσουλὴν φλεβοτομήν λύει. τέμνειν δὲ ταὶ εἴσω.

Difficultatem urinae phlebotomia soluit: secare verò interiores.

Difficultatem urinae, ab inflammatione aut plenitudine factam, sanguinis missio soluit. secare verò interiores, oportet, eam potissimum quæ in cruribus est poplitis nimirum vena, aut malleolorum, ea enim magis è directo est.

APH. 37 ARGVM.

Mala ad exteriora corporis conuerti bonum esse, exemplo anginae.

Υ Πὸ καὶ ἀγχίης ἐχούδιω οἰδύμα χυεῖται
ἐν τῇ βαχίλῳ, ἀγαθόν. Ἰζω γὰρ τρε-
πιταί

πεται τὸ νόσημα.

Angina correpto si tumor appareat in collo, bonum: foras enim morbus existit.

Angina correpto, vehementiore. si tumor appareat in collo, & extra in ceruice, bonum est, ab internis enim ad externa humores noxii transferuntur.

APHOR. 38 ARGVM.

Occultos & in profundo corporis existentes cancos, non esse curandos.

Ὅ Κοσσοισι κρυπτοὶ καρκῖνοι γίνονται, μὴ θεραπεύειν βέλπον. θεραπεύοντες γὰρ ἀπολλύονται ταχέως, μὴ θεραπεύοντες δὲ πλείω χρόνον διατελοῦσι.

Quibus occulti cancri adsunt, non curare melius. Curati enim citius intereunt, non curati vero longius vitam trahunt.

Quibus occulti cancri sunt, in profundo corporis existentes, nec in superficie apparentes. non curare melius, siue medicamentis, siue sectione venæ, siue vitione, quòd ita magis irritentur, & vlcera ad cicatricem

t. iiii.

perduci nō possint. *curati enim citius
intereunt, ob sequentia symptomata
admodum periculosa. non curati verò
longius vitam trahunt, placandi igitur
potius ac mitigādi, medicamētis do-
lorem sedantibus, saniēmq̃ eluen-
tibus.*

APH. 39 ARGVM.

*Expletionem & vacuationem cau-
sas conuulsionis esse precipuas.*

Σ Πασμὸς γίνετ' ἢ ὑπὸ πληρώσεως, ἢ κε-
νώσεως. οὕτω δὲ καὶ λυγμός.

*Cōuulsio à repletionē fit, vel vacua-
tione, ita verò & singultus.*

*Conuulsio, quæ videlicet primoge-
nium est malum, non quæ per cōsen-
sum partis alicuius accidit. à repletionē
fit, quando nimirum nerui implentur
crassa & glutinosa materia, & oppleti
intenduntur, atque demū ad sua prin-
cipia contrahuntur. vel vacuationē,
ob nimiam videlicet siccitatem, quæ
& ipsa neruos exsiccās, eos ad sua prin-
cipia contrahit, ob id conuelluntur.
ita verò & singultus, ex repletionē si-*

ue

ue inanitione fit.

APH. 40 - ARGVM.

Qui hypochondriorum dolores à febre succedente sanari possint.

Ο Κόσσισι πάλι τὸ ὑποχόνδριον πόνοι γίνονται ἄτερ φλεγμονῆς, τουτέοισι πυρεπὲς ὅπι γρόμδος λύει τὸν πόνον.

Quibus ad hypochondrium dolor est sine inflammatione, us febris superueniens dolorem soluit.

Quibus ad &c. sine inflammatione, sed vel ab obstructione, vel à spiritu flatulento, vel ab inæquali intemperie frigida. us febris superueniens dolorem soluit, quippe febris crassos humores obstructionem facientes, dissoluit & extenuat, flatus discutit, atque intemperiem frigidam corrigit, & ad æqualitatem perducit.

APH. 41 - ARGVM.

Pus in aliqua corporis parte natum, occultari posse duabus de causis.

Ο Κόσσισι δὲ πῶς π ἐὼν ἐν τῇ σώματι μὴ δὲ σημαίνει, τουτέοισι δὲ πα γύηται τὸ

πύου, ἢ τὸ τόπου οὐκ ἀποσημαίνει.

Quibus in corpore pus nullam sui dat significationem, ob crassitudinem sui aut loci non se prodit.

Quibus in corpore, corporisque aliqua parte. pus nullam &c. nō se prodit, si enim pus crassum sit in profundo manens, nunquam ad circumferētiā mouetur, nec tumorem excitat, qui nos puris latentis illic commonefacere queat: sic quoque cutis ipsa, sub qua coaceruatur pus, si crassior & densior fuerit, ut est ea quæ in calcaneo existit, in tumorem attoli non potest, ideoque nos latet, quanquam dolore & febre, id ipsum deprehendere liceat, iuxta Aphorismum 47. lib. secundi.

APH. 42 ARGVM.

Hepatis duritiem regio morbo succedentem, malum præ se ferre.

EN τοῖσιν ἰκτερίκοις πῆπαρ σκληρὸν γινέσθαι, πνηρόν.

Regio morbo laborantibus iecur durum fieri, malum.

Regio

Regio morbo laborantibus, de quo Aphorismo 62. & 64. lib. quarti. iecur durum fieri, malum, nam durities hæc vel inflammationem, vel durum tumorem in iecore esse significat, quorum utrunque malum & lætale est.

APH. 43 ARGVM.

Lienosos à breui intestinorum difficultate correptos liberari, à longa ut plurimum mori.

Ο Κόσσι απλωώδεες ἐπὶ δυσεντερίῃς αἰσίνονται, πυτίοισιν ὀπιζχομένης μακρῆς τῆς δυσεντερίῃς, ὕδρω δὲ ὀπιζίνε, ἢ λευεντερίῃ, καὶ ἀπόλλυνται.

Qui lienosi difficultate intestinorum corripuntur, his superuenientem longam dysenteriam aqua intercutem aut intestinorum leuitas excipit, & moriuntur.

Qui lienosi, in liene tumorem habentes, ex melancholico humore natum. difficultate intestinorum corripuntur, breui, à morbo liberari possunt, quòd per eam vacuètur humores crassi & melancholici, lienem obfi-

dentes. *ys* *superuenientem longā &c.*
aqua intercutem, nam iecur larga &
 multa euacuatione debilitatur & re-
 frigeratur. *aut intestinorum lauitas*, nā
 intestina læduntur à transitu vitioso-
 rum humorum, & vis eorum laborat,
 & temperies natiui caloris aboletur,
 vnde & ventriculus conficitur. *& mo-
 riuntur*, prostrato ventriculi robore.

APH. 44 ARGVM.

*Post vrinae stillicidium ileo correptos
 mori, febre verò prehensos non item, sed
 euadere, si satis vrinae tum effluxerit.*

Οκόσοισιν ἐκ στραγγουρίας εἰλεὸς ὅτι γί-
 νεται, ἐν ἐπὶ αἱμέρησιν ἀπόλλυνται, ὡς
 μὴ πυρετὸς ὅτι γινώσκου αἷλις τὸ οὖρον ῥυῖ.

*Quibus à stranguria ileus superuene-
 rit, intra septem dies moriuntur, nisi fe-
 bre superueniente copiosa vrina fluxerit.*

*Quibus à stranguria, quæ ex frigi-
 dis & crudis humoribus nata est, ileus,
 siue voluulus. superuenerit, intra septē
 dies moriuntur, propter immēsos quos
 ileos excitat dolores, & quòd vrina re-
 tinetur : nequeunt enim ægri duobus
 maximis*

maximis malis obfistere, quare prostrata virtute malorum ipsorum violentia moriuntur. nisi febris superueniente copiosa vrina fluxerit, nam febris sua caliditate humores crassos concoquit & extenuat, vt subinde per vrinae meatus commodius vacuari possint.

APHOR. 45 ARGVM.

Vlcerum diuturnorum cauas cicatrices fieri.

ΕΛκεα ὁκόσα ἐνιαύσια γίνεται, ἢ μακρότερον χρόνον ἴχουσιν, ἀνάγκη ὅστέον ἀφίστασθαι, καὶ ταὶ οὐλὰς κοίλας γίνεσθαι.

Si vlcera annua aut etiam diuturniora fiant, os abscedere est necesse, & cicatrices cauas fieri.

Si vlcera annua, per annum integrū durantia. aut etiam diuturniora fiant, os abscedere est necesse, nam quum hæc ipsa sint maligna, necesse est vt nō tantum caro ipsa, verumetiam os quod carni subiectū est corrumpatur & abscedat. & cicatrices cauas fieri, propter os deperditū, eo enim corrupto aliud regigni non potest.

*Ante pubertatem gibbos ex asthmate,
aut tussi factos, cito mori.*

Ο Κόσσι υἱοὶ δὲ ἀδματος ἢ βηχὸς γίνον-
ται πρὸ τῆς ἡβης, ἀπόλλυνται.

*Qui gibbi ex asthmate aut tussi ante
pubertatem fiunt, statim moriuntur.*

*Qui gibbi ex asthmate, spirandique
difficultate. aut tussi &c. statim moriū-
tur, citò intereū t, quippe thorax in iis
malè affectus, non potest cum corde
& pulmone augeri: cum igitur pul-
mo vnà cum corde in gibbis istis au-
geatur, locus verò continens minor
efficiatur, necesse est breui tēpore tan-
tam fieri spiritus difficultatem, vt ho-
mo citò intereat.*

*Verè vacuantibus praesidijs uten-
dum.*

Ο Κόσσι φλεβοτομήν, ἢ φαρμακείην συμ-
φέρει, τυτέοις προσήκον τῷ ἡρώ φλεβο-
πτεῖν, ἢ φαρμακεύειν.

Quibus

Quibus venæ sectio aut purgatio prodest, his vere secunda vena, aut purgatio imperanda.

Quibus, adhuc sanis, ægrotaturis tamen nisi vacuentur. venæ sectio, sanguinisque detractio, ob vasorum plenitudinem. aut purgatio prodest, quòd humores habeant corruptos, & mala qualitate affectos. ijs verè, verno tempore. secunda vena, aut purgatio imperanda, vernum enim tempus cum temperatum sit, ad sanguinis missionem aut purgationem aptissimum existit: non enim tum calor est, qui corporis faciat dissolutionem: neque frigus humorum concretionem afferens: non inæqualitas vires perturbans.

APH. 48 ARGVM.

Dysenteriam lienosis succedentem, bonum præ se ferre.

ΤΟῖσι σπληνώδεσι δυσεντερίῃ ἐπιχρῶ-
μεν, ἀγαθόν.

Lienosis difficultas intestinorum superueniens, bono est.

Lienosis, lienémque prædurum habentibus. *difficultas intestinorum superueniens, non tamen diu perseveras. bono est*, nam melancholicus humor lieni infusus effunditur, & ad exitum per intestina de liene transmutatur.

APH. 49 ARGVM.

Perfectæ solutionis inflammationum podagricarum terminus exprimitur.

Ὅσα ποναχικὰ νοσήματα γίνονται, ταῦτα ἀποφλεγμίζονται ἐν τεσσαράκοντα ἡμέρῃσιν, ἀποκαθίσταται.

Qui podagrici morbi fiunt, sedata inflammatione intra dies quadraginta cōquiescunt.

Qui podagrici morbi fiunt, materia ad articulos pedum decumbente. sedata inflammatione intra dies quadraginta, fluxione ad articulos decumbente facta. conquiescunt, modò medicus omnia probè administraverit & æger illi obedierit: nullo enim prædictorum aberrante, fieri non potest quin intra diem quadagesimum finiatur podagrica inflammatio.

Aphor.

APH. 50 ARGVM.

Febrem bilisq̃ue vomitum superuenire vulnerato cerebro.

Ὅ Κοσμοισιν αὐτὸ ἐγκέφαλος διακοπῇ, πο-
τέοισιν αὐτὰ γὰρ πυρετὸν καὶ χολῆς ἔ-
μμετον ὅτι γίνεσθαι.

*Quibus diuisum est cerebrum, his fe-
brem & biliosum vomitum superueni-
re est necesse.*

*Quibus diuisum est, & profundè vul-
neratum cerebrum, cerebrique substā-
tia. ipsis febrem, propterea quòd cerebrū
pars princeps existens, inflammatio-
ne afficiatur, magnam cum corde per
arterias, colligantiam habens. & bi-
liosum vomitum superuenire necesse est,
propter consensum ventriculi cum
cerebro.*

APH. 51 ARGVM.

*Apoplexia correptos intra septimum
diem mori, nisi febris eos corripiat.*

Ὅ Κοσμοισιν ὑγιαίνουσιν ὁ δὲ αὖθις γίνονται
ἐκείνης ἐν τῇ κεφαλῇ καὶ παραχρῆ-
μα ἀφωνοί γίνονται καὶ ῥέγχεισι, ἀπόπληξιν

ἐν ἐπὶ αὐτὰς ἡμέρησιν, ὡς μὴ πυρετὸς ἐπιλάβῃ.

Qui valentes, capitis repente doloribus corripuntur, & protinus muti fiunt & stertunt, intra septem dies intereunt, nisi febris interuenerit.

Qui valentes, illæsas adhuc actiones omnes habentes, capitis repente &c. muti fiunt, actionibusque voluntariis destituuntur. & stertunt, ut ob id anhelitus impediatur, neq; liberè exeat. intra septem dies intereunt, quippe apoplectici efficiuntur. nisi febris, satis valida. interuenerit, quæ spiritus flatuosos & pituitosos humores, dissoluat & extenuet.

APH. 52 ARGVM.

Oculorum candidum commissis palpebris apparens, exitium præ se ferre.

Σκοπεῖν δὲ χρὴ καὶ ταῖς ὑποφάσας τῶν ὀφθαλμῶν ἐν τοῖσιν ὕπνοισιν. ὡς γὰρ πῶς φαίνεται ἐκ τῶν συμβαλλομένων τῶν βλέφαρων τοῦ λευκοῦ, μὴ ἐκ δακρυοῖς εἶναι πῆ ἢ ἐκ φαρμακοποιήσεως, φλαῦρον τὸ σημεῖον καὶ ταυτῶδες σφόδρα.

Sed in somnis etiam an de oculis aliquid

quid subappareat spectare oportet. Nam si quid non exactè commissis palpebris de albo appareat, modo non ex alui profluio aut medicamenti potione accidat, malum signum est & valde perniciosum.

Sed in somnis & c. spectare oportet, medicum qui prædicere perfectè velit quid futurum sit ægrotis, considerare debet quomodo oculi dormientium maneant. nam si quid & c. de albo appareat, per somnum ipsum. modo non ex alui profluio, à natura facto. aut medicamenti potione, aut alia immodica euacuatione. malum signum est & valde perniciosum, hoc enim symptoma extremam imbecillitatem palpebras mouentis facultatis portendit.

APHOR. 53 ARGV M.

Deliria secura, & contra periculosa exprimuntur.

Αἱ ὀφθαλμοὶ σιῶσι, αἱ μὲν μετὰ γέλωτος γινόμεναι ἀσφαλέστεραι, αἱ δὲ μετὰ πένθους, ὀφθαλμοὶ ἀσφαλέστεραι.

V. II.

*Deliratio quæ cum risu fit, tutior: quæ
verò studio adhibito, periculosior.*

*Deliratio quæ & tutior, minúsque
periculosa, quòd nimirum à sanguine
parum adusto, aut sola caliditate sine
vitioso humore procreetur & conci-
tetur. quæ verò studio adhibito, quæ fe-
riò accidit. periculosior, quòd à prauo
humore genita sit, nimirum ab atra bi-
le, quæ ex bile flava superaffata pro-
filit.*

APHOR. 54 ARGV M.

*Spirationes luctuosas in acutis morbis
qui cum febre affligunt malas esse.*

ΕΝ τοῖσιν ὀξέσι πάθεσι τοῖσι μετὰ πυρετοῦ
αἱ κλαυθμώδεις ἀναπνοαὶ, κακαί.

*In morbis acutis cum febre quasi ge-
mentium suspiria, mala.*

*In morbis acutis, sæuissima sympto-
mata habentibus, & citò finientibus.
cum febre, cōiunctis, quasi gementium
suspiria, quæ in medio sui interrumpuntur, & luctui similes existūt. mala,
quippe musculorum & nervorū præ-
se ferunt duritiem, vel virium imbecillita-*

cillitatem, vel dolorificum aut convulsorium aliquem affectum.

APHOR. 55 ARGV M.

Podagricos morbos vere & autumnno magna ex parte excitari.

Τὰ ποδαγρικά τῶ ἥρος καὶ τοῦ φθινοπώρου κινεῖται ὥς ἐπὶ τὸ πολὺ.

Dolores podagrici vere & autumnno ferè mouentur.

Dolores podagrici, atque adeò articulares. vere mouentur, quippe vere mediocriter calido existēte, materiæ per hyemem antea congestæ fit effusio, & à validioribus partibus ad imbecillas detruditur materia. & autumnno ferè, ob vitiosos humores in æstate propter fructuum esum, coaceruatos, ac tum ad partes imbecilliores decumbentes: deinde ob autumnni inæqualitatem, quæ horum aliorumque multorum morborum causa esse solet,

APH. 56 ARGV M.

Mutationis melancholicorum morborum quatuor modos esse periculosos.

V. iii.

ΤΟῖσι μελαγχολικοῖσι νοσήμασιν ἐς
τάδε ὁππικίνδυνοι αἱ ἀποσκήψεις, ἢ
ἀποπληξίῳ τοῦ σώματος, ἢ σπασμὸν, ἢ μα-
νίῳ, ἢ τύφλωσιν σημαίνει.

*Morbis melancholicis per hæc tempo-
ra suspecti humorum decubitus, vel apo-
plexiam corporis, vel convulsionem, vel
maniam, vel cecitatem denuntiant.*

*Morbis melancholicis per hæc tempo-
ra, & ad has sequentes partes decum-
bentes. apoplexiam, si ad cerebri ven-
triculos deferuntur. vel convulsionem,
si ad nervosum genus. vel maniam, si
ad substantiam cerebri aut membra-
nas, supramodum adusti aut putrefa-
cti humores melancholici translati fue-
rint. vel cecitatem, si ad oculos prædi-
cti humores decumbant.*

APHOR. 57 ARGV M.

*Apoplexiam à melancholia ortam à
quadragesimo vsque ad sexagesimum
annum fieri.*

ΑΠόπληκτοι δὲ μάλιστα γίνονται ἡλι-
κίη τῇ ἀπὸ ποσάροντα ἐτέων ἄχρις
ῥήκοντα.

Apo-

Apoplexia autem sunt maximè à quadragesimo anno ad sexagesimum.

Apoplexia autem, ex melancholia ortæ. sunt maximè à quadragesimo anno, qua ætate melancholia plurimū in corporibus nostris abundat. ad sexagesimum, fit autem ob atram bilem ventriculos cerebri sua crassitie obstruentem.

APHOR. 58 ARGV M.

Omentum extra corpus exiens putrescere.

HN ἐπίπλοον ἐκπέσῃ, ἀνάγκη ἀποσπῆναι.

Si omentum exciderit, necessario computrescit.

Si omentum, quod est membrana quædam multis venis arteriis & nervis intertexta, ventriculo infidens & veluti supernatans, innatūmque eius calorem fouens, ἐπίπλοον Græcis dicta. exciderit, extra corpus vulneratum exeat. necessario computrescit, nam aëri ambienti expositum facile

V. iiii.

putrescit, adeoque putrefactioni obnoxium est, cum reductum & repositum fuerit, ideo pars eius quæ nudata est, nigra potissimum & liuens, rescanda amputandaque venit.

APH. 59 ARGVM.

Causam exponit cur in diuturna coxendice, coxa è sua cavitate exeat & rursus ingrediatur.

Ο Κόσσοισιν ὑπὸ ἰσχάδος ἐνοχλοῦντο χρόνιος ἔξισται, πὲρ ἰσχρόν, καὶ πάλιν ἐμπίπτει, πούτεοισι μῦξαι ὅππῃ γίνονται.

Quibus longo coxendicū dolore conflatis femoris summū coxa excidit, rursusque recidit, ὧς mucosa ibidem pituita colligitur.

Quibus longo, & grauiſſimo. coxēdicū dolore &c. coxa excidit, ita vt facilè os exeat, & in idem relabatur. ὧς mucosa ibidem pituita colligitur, humores nimirum pituitosi, qui ligamenta articulationis humectant, & laxiora efficiunt.

APH. 60 ARGVM.

Quid sequatur crebrum articuli coxa propter

*propter mucoris multitudinem exitum
& ingressum.*

Οκόποισιν ὑπὸ ισχιάδος ἀνοχλουμένοι-
σι χρόνιης, τὸ ισχίον ἐξίσταται, πυτίοισι
τήκεται τὸ σκέλος, καὶ χολοῦνται, ἢ μὴ καὶ
θῶσιν.

*Quibus diuturno dolore ischiadico ve-
xatis femoris caput coxa excidit, us fe-
mur contabescit & claudicant, nisi v-
rantur.*

*Quibus diuturno dolore ischiadico,
qui diu coxendico dolore molestati
sunt, atq; grauissimo. coxa excidit, co-
xæque articulus, ratione humorum
humorum, qui illuc decurrerunt, us fe-
mur contabescit, & atrophia laborat:
mucoris enim copia, frigiditate sua
obstructionem parit, atque adeò im-
pedit ne nutrimentum illuc deferatur.
& claudicant, à diuturna coxendice
vexati. nisi vrantur, candentibus fer-
ramentis: nā vstio mucorem illapsum
absumit & exiccat, ac ligamenta soli-
diora efficit, & in habitum naturalem
reducit.*

APHORISMO- RV M HIPPOCR.

LIBER. VII.

ARGVMENTVM.

Septimus hic liber omnino prognosticus est, in quo de præsagiis sanitatis aut mortis agit.

APHORISMI PRIMI

ARGVMENTVM.

Quid frigiditas partium corporis extremarum in acutis morbis significet.

EN τοῖσιν ὀξείαι νοσήμασι ψύξις ἀκρω-
τηρίων, κακόν.

In morbis acutis frigus partium extremarum malum.

In morbis acutis, ut febribus continuis, iis præsertim quæ ardentes perniciosæ vocantur. frigus partium extremarum, absque causa manifesta. malum,

lum, significat enim vehementissimā visceris cuiusdam (vti ecoris aut ventriculi) inflammationem, cuius calor instar cucurbitulæ sanguinem ad se trahit, vnde extremæ partes frigesçūt, sanguine destitutæ.

APH. 2 ARGVM.

Liuidam carnem propter os quod ægrotat, malum portendere.

ΕΠὶ ὅσῳ νοσέοντι σφὶς πελιδνὴ, κακόν.
Propter os ægrotans caro liuida, malum.

Propter os ægrotans, ob fracturam, vel putredinem, vel aliud quidpiam. caro liuida, & velut plumbea cineritiæque. malum, quippe immensam ossis putredinem, atque adeò natiui caloris extinctionem præ se fert.

APH. 3 ARGVM.

Singultum à vomitu excitatum, & rubros oculos, malum præ se ferre.

ΕΠὶ ἐμέτῳ λυγξ καὶ ὀφθαλμοὶ ἐρυθροὶ, κακόν.

A vomitu singultus & oculorum rubor, malum.

A vomitu singultus, qui veluti ventricule conuulsio est, ab expultrice facultati noxia volentis detrudere, excitatus. *Et oculorū rubor*, ita vt vtrūque malum coniungatur. *malum*, ille quidem non mediocrem cerebri vel ventriculi inflammationē significat, accedunt oculi rubri materiam excipientes, & similiter affecti: id autē accidit inflammatione potissimum in cerebro existente.

APHOR. 4 ARGVM.

Horrorem à sudore malum esse.

Ε Πι ἰδρῶσι φοβήσῃ, οὐ χρεῖον.
E A sudore horror, non bonum.

A sudore, iudicatorio, & die critico factio. *horror*, superueniens. *non bonum*, quippe sudor ægrotantem à morbo non leuans, aut imbecillitatem facultatis excretriciis, aut materiæ noxiæ copiam significat, ideóque hunc statim consequitur horror, vtpote vniuersis noxiis per sudorem non expulsi, sed iuxta sensiles partes hærentibus.

Aphor.

APHOR. 5 ARGV M.

A furore difficultatem intestinorum, vel hydropem, vel vehementem mentis alienationem, bonum præ se ferre.

Επὶ μανίῃ δυσεντερία, ἢ ὕδρωψ, ἢ ἐκστασις, ἀγαθόν.

Ab insania, quam maniam Græci uocant, difficultas intestinorū aut hydrops, aut ecstasis, bonum.

Ab insania &c. difficultas intestinorum, si aduenerit. bonum, nam signum est noxios humores à capite ad inferiora, ut ventrem & intestina, transferri. aut hydrops, quòd materia quæ maniam efficiebat ad iecur decurrat. aut ecstasis, significat enim naturā in hoc esse, ut noxios humores iam concoctos paulò pòst per iudicationem euacuet.

APHOR. 6 ARGV M.

In morbis longis fastidium cibi, malū.

Επὶ νόσῳ πολυχρονίῃ ἀποσιππὴ καὶ ἀκρητοὶ ὑποχωρήσεις, κακόν.

In morbo diuturno cibi fastidium &c

Syncera deiectiones, malum.

In morbo diuturno, cuiuscunque generis hic sit. cibi fastidium, appetitusq; prostratio. & *syncera deiectiones, malum*, nam illud facultatis concoctricis imbecillitatem præ se fert, qua imbecilla existente, nutriri corpus haud potest, sed quotidie imbecillius fit, ideoque virtus imbecilla ad finem morbi diuturni perdurare non potest: hæc nullos humores aquosos sibi permixtos habentes, omnem nativam humiditatem à febrili calore esse exustā significant.

APHOR. 7 ARGV M.

Rigorem & desipientiam à larga vini potatione, malum portendere.

ΕΚ πολυποσίας ρίγος καὶ παραφροσύνης κακόν.

A multa potatione rigor & delirium, malum.

A multa potatione, vini non aquæ. rigor & delirium, malum, ille nativi caloris à multa vini portione extinctionem significat; hoc per se quidem

non

non admodum magni momenti malum præ se fert, verum rigori adiuncta omnimodam perniciem minatur.

APH. 8 ARGVM.

Quæ symptomata sequantur suppurationem in ventriculum factam.

ΕΠὶ φύματος εἰσωρήξεως ἐκλυσίς, ἔμετος, καὶ λειποψυχὴ γίνεται.

A tuberculi introrsum eruptione exolutio, vomitio, & animi defectio fit.

A tuberculi introrsum, in ipso ventriculo. eruptione, facta. exolutio, commune symptoma omnium ruptionum evenit, quòd cum purè affatim exeunte, vitalis spiritus excernitur. Vomitio, quæ solam hic in ventriculum factam ruptionem consequitur. aut animi defectio fit, quòd vitalis spiritus simul cū purè excernitur: adde puris qualitatem ad cor delatam animi defectum excitare.

APH. 9 ARGVM.

Delirium aut convulsionem à larga sanguinis profusione accidentem, malū.

ΕΠὶ αἵματος ῥύσει παρὰ φροσύνη ἢ καὶ σπασμὸς, κακόν.

A sanguinis profluvio desipientia, aut etiam convulsio, malum.

A sanguinis profluvio, à quacunque parte corporis illud fit. desipientia ac convulsio, quippe defectū & siccitatē corporis magnam, viriūmq; cerebri imbecillitatem significant.

APH. IO ARGV M.

Vomitum, aut singultū, aut convulsionem, aut delirium ab ileo, malū portendere.

ΕΠὶ εἰλεῶ ἔμετος, ἢ λυγξ, ἢ σπασμὸς, ἢ παρὰ φροσύνη, κακόν.

Ab ileo vomitus, & singultus, & desipientia, & convulsio, malum.

Ab ileo, gravissimo morbo, & sæuissima symptomata habente. vomitus, exitiale signum est: fit autem ab intestino phlegmone laborare, quod nec pondus, nec acrimoniam tolerat excrementorum, eoque expellere ea quàm longissimè à se nititur, tandemque excretriciis facultatis impetu, usque ad os
excre-

excrementa illa ascendunt vomunt-
que ægri. *singultus*, quoque exitialis
est, fit autem tum maximè, vbi ster-
cus ad ventriculum vsque conscen-
derit, morsum enim excitans singul-
tum parit. *desipiētia* & *convulsio*, hæc
autē duo exitialia signa accidunt pro-
pter consensum cerebri cum ventri-
culo.

APHOR. II ARGV M.

*Peripneumoniam pleuritidi succeden-
tem, malum portendere.*

Ε ΠΙ ΠΛΕΥΡΙΠΔΙ ΠΕΡΙΠΝΕΥΜΟΝΙΑ, ΚΑΚΟΝ.
A pleuritide peripneumonia, malū.

A pleuritide peripneumonia, malum,
fatis enim periculi à sola pleuritide e-
rat, succedente ergo pulmonis inflam-
matione, maius esse malū necesse est,
quòd tum pars noxiorum humorum
à parte ignobiliore, costis nimirum,
ad magis principem partem, pulmo-
nem scilicet transferatur.

APH. 12 ARGV M.

*Peripneumonia phrenitis superueni-
ens, malum significat.*

X. i.

ΕΠὶ περιπνευμονίῃ φρενίτις, κακόν.

A peripneumonia phrenitis, malū.

A peripneumonia &c. quòd nimirū altero manente nouus succedat morbus, vaporibus à pulmone ad cerebrū delatis.

APHOR. 13 ARGVM.

Conuulsionem aut distensionem febribus intensis superuenientem malum significare.

ΕΠὶ καύμασιν ἰσχυροῖσι πᾶσμος, ἢ τετανός, κακόν.

Propter ardores vehementes conuulsio aut tetanus, malum.

Propter ardores, & febres intensas. conuulsio aut tetanus, malum, sunt enim ex inanitione, quæ lethalia esse supra abundè dictum est.

APH. 14 ARGVM.

Si stupor aut delirium accidit capite vulnerato, malum signum.

ΕΠὶ πληγῇ ἐς τὸ κεφάλιν ἐκπληξίς, ἢ παραφροσύνη, κακόν.

Propter plagam in capite acceptā stupor, aut desipientia, malum.

Pre-

Propter plagam in *ſc.* & vulnus. *ſtu-*
por, qui fit vbi apertis oculis manent
vulnerati, nihilque loquuntur. aut de-
ſipientia, malum, quia vulnus ad cere-
brum penetraſſe ſignificant.

APH. 15 ARGVM.

Puris ſputum à ſanguinis ſputo factū,
malum eſſe.

ΕΠὶ αἵματος πύσει πού πύσις, κακόν.

A ſanguinis ſputu puris exſpuitio, ma-
lum.

A ſanguinis ſputu, aliquandiu perſe-
uerante. puris ſputum, malum, quippe
pulmonis aut thoracis partis alicuius
exulcerationem ſignificat.

APH. 16 ARGVM.

Tabem aluique profluvium ſputo pu-
ris ſuccedentia, malum portendere.

ΕΠὶ πού πύσει φθίσις καὶ ρύσις. ἐπὶ δὲ
τὸ πύελον ἴσχηται, ἀποθνήσκουσιν.

A puris ſputu pthiſis & fluxio: quum
vero ſputum retentum fuerit, moriuntur.

A puris ſputu, quod potiffimū à pul-
mone prodit. phthiſis, & tabes. & flu-
xio, alui nimirum, aut capillorum

profluuiū , malum est signum. *quum*
verò sputum retentum, ob facultatem
 expultricem adeò imbecillam, vt pul-
 monem à pure expurgare non possit.
moriuntur, quòd statim à puris copia
 in pulmonibus coaceruata , respira-
 tionis itinere obstructo, strangulētur.

APHOR. 17 ARGVM.

Singultum à magna hepatis inflam-
matione ortum, malum significare.

ΕΠΙ ΦΛΕΓΜΟΝῇ Τῆ ἥπατος ΛΥΓΞ, ΚΑΚΟΝ.
Propter iecoris inflammationem sin-
gultus, malum.

Propter iecoris inflammationem, ma-
gnam quæque effatu digna sit, singul-
tus, superueniens. malum, quippe ob
inflammationis magnitudinē in he-
pate factam, ventriculus in consen-
sus rapitur.

APHOR. 18 ARGVM.

Ab immoderata vigilia conuulsionē,
aut delirium, malum portendere.

ΕΠΙ ΑΓΧΥΠΝΙῃ ΠΑΘΟΜΟΣ ἢ ΠΑΡΑΦΡΟΣΙΩῃ,
 ΚΑΚΟΝ.

Propter

Propter vigiliam conuulsio, aut desipientia, malum.

Propter vigiliam, immoderatā, quæ corpus alioqui exiccat & vacuat. conuulsio, quæ ex ficcitate est. aut desipientia, immodicæ quoque ficcitatis ratione proueniens. malum, atque adeò lethale.

APH. 19 ARGVM.

Osse denudato circumstantem carnem erysipelate deprehendi, malum.

Επὶ ὀστέου ψιλώσῃ ἐρυσίπελας.

Ab ossis nudatione erysipelas.

Ab ossis nudatione, vel carniū & pelis priuatione, si superueniat. erysipelas, à sanguine & flaua bile calidioribus quàm oportet, proueniens. malum, est signum : significat enim sanguinem calidiorem flauāque bilem confluere, quæ adiacentes partes sua acrimonia exedit & absumit.

APH. 20 ARGVM.

Erysipelati putredo aut suppuratio superueniens malum portendit.

X. iii.

ΕΠὶ ἐρισπίδαπ σηπεδῶν , ἢ ἐμπύκτισ, κακόν.

Ab erysipelate putredo, aut suppuratione, malum.

Ab erysipelate &c. malum, quippe malignum cum erysipelas, quòd non tantum in superficie existentes corporis partes exulcerat, sed & profundiores depascitur, atque adeò vlcus putridum efficit, quod vndique ad partes pascendo serpit.

APHOR. 21 ARGVM.

Copiosam sanguinis eruptionem, cum periculo, vehementem in vlceribus pulsam, sequi.

ΕΠὶ ἰχυρῷ σφυγμῷ ὃν τοῖσιν ἔλκεσιν αἱμορραγία, κακόν.

A forti in vlceribus pulsu hæmorrhagia, malum.

A forti, & vehementi. in vlceribus pulsu, qui fit ab arteria in vlcerosâ parte existente, cui phlegmone accedit. hæmorrhagia, malum, duplici ratione, quòd vlceri coniunctâ esse maximam inflammationem ostendat: deinde

deinde quòd hæc sanguinis eruptio non fiat nisi aperto arteriæ ore, à qua semel promanātem sanguinem compescere est difficile.

APH. 22 ARGVM.

Diuturnum ventris dolorem, suppurationem sequi.

Ε Πι ὁδὴ πλεονεχίη τῷ πρὸς τὴν κοιλίαν ἐκπόησις.

A diuturno partium ad ventrem atinentium dolore, suppuratio.

A diuturno &c. dolore, ob inflammationem, vel abscessum ex crassa & glutinosa materia, facto. suppuratio, fieri solet, quæ perniciem minatur.

APH. 23 ARGVM.

Dysenteriam biliosas deiectiones synceras sequi.

Ε Πι ἀκρήτω ὑποχωρήσει δυσεντερία, κακόν.

A syncera deiectione dysenteria, malū.

A deiectione, biliosa, per inferna. syncera, nulli aquosæ humiditati permixta. dysenteria, sequitur, propter hum.

x. iiii.

morem qui suo transitu morfus, erosiones, & exulcerationes in intestinis efficit.

APH. 24 ARGVM.

Ossis capitis præcisionem delirium sequi.

ΕΠΙ ΟΣΤΕΟΥ ΔΙΑΚΟΠῆ ΠΑΡΑΦΡΟΣΙΩΝ, ΛΩΓΕ-
ΥΕΟΝ ΛΑΒῆ.

Ab ossis vulnere desipientia, si in vacuum usque penetrauerit.

Ab ossis, capitis videlicet. vulnere, facto per rem incidentem. desipientia, si peruenit. si in vacuum usque penetrauerit, & usque ad cauitatem illā peruenit, in qua cerebrum continetur.

APH. 25 ARGVM.

Conuulsionem ab immodica purgatione, lethalem esse.

ΕΚ ΦΑΡΜΑΚΟΠΟΣΙΝΣ ΑΠΑΣΜΟΣ, ΘΑΝΑΤΩ-
ΔΕΣ.

A medicamento poco conuulsio, mortifera.

A medicamento, immodicè purgante, conuulsio, membrorum per neruos
retra-

retractio. mortifera, significat enim in-
anitionem & siccitatem insanabilem.

APHOR. 26 ARGVM.

*Partium extremarum frigiditatem
vehementi ventris dolori superuenien-
tem, malum portendere.*

ΕΠὶ ὁδῷ ἰσχυρὴ τῷ πρὸς τὴν κοιλίαν ἀ-
κρωτηρίων ψύξις, κακόν.

*Propter vehementem dolorem partium
ad ventrem attinentium, extremarum
perfrigeratio malum.*

*Propter vehementem &c. perfrige-
ratio malum, quippe cum dolor vehe-
mens non fiat nisi propter inflamma-
tionem insignem, quæ instar cucurbi-
tulæ ad se sanguinē trahit, necesse est
ut illum frigiditas extremarum par-
tium sequatur, quæ malum non leue
portendit.*

APHOR. 27 ARGVM.

*Tenesmum gravida mulieri acciden-
tem, abortum facere.*

Γυναὶκὶ ἐν γαστρὶ ἐχούσῃ τεινασμὸς ὅπ-
πότε γινώσκουσι, ἐκ τρώσας ποιεῖται.

Si pręgnanti tenasmus superuenerit, abortus est causa.

Si pręgnanti tenasmus, ad frequentes exurrectiones impellens. abortus causa est, foetumque excutit, ob consensum uteri cum recto intestino.

APH. 28 ARGVM.

Quę corporis partes abscissa augetur, coalescantque minus.

ΟΤΙ αὐτὸ ὅσέον ἢ χόνδρος, ἢ δῦρον ἀποκοπῇ ἐν τῇ σάματι, οὔτε αὖξεται οὔτε συμφύεται.

Sine os sine cartilago sine nervus sectus fuerit in corpore, neque augetur neque coalescit.

Sine os, sine cartilago, &c. abunde id expositum est supra Aphor. 19. sexti libri.

APHOR. 29 ARGVM.

Profluuium alui leucophlegmatia superueniens, bonum.

ΗΝ ὑπὸ λευκοῦ φλέγματος ἐχορδαῖω διαρροία ἐπιχρήσῃ ἰσχυρῇ, λύει τὸ νῆσπον.

Si leucophlegmatia detento fortis diarrhæa

rhœa supervenerit, morbum solvit.

Si leucophlegmatia detento, eaque aquæ inter cutem specie quæ Anasarca dicitur. fortis diarrhœa supervenerit, diuque durauerit. morbum solvit, eo quod causam morbum efficientē vacuat: idque verum erit, si excretrix virtus valida fuerit: si enim propter retenticis facultatis imbecillitatem alui profluvium accideret, mortem potius adferret.

APH. 30 ARGVM.

Pituitam defluere à capite ijs, qui profluvio alui vexati spumosa habent excrementa.

Ο Κόποισιν ἀφρώδεια τὰ διαχωρήματα ἐν τῇσι διάρροϊσι, πυτέοισιν ἀπὸ τῆς κεφαλῆς ταῦτα κατάρρει.

Quibus per diarrhœas spumosa sunt alui excrementa, ijs à capite fit defluxio.

Quibus per diarrhœas, &c. alui excrementa, multas ampullas habent, ex commixtione humiditatis & flatus, ut in mari fit quando commouetur. ijs à capite fit defluxio, hæc verò cum

sic humor flatuosus, minimè mirum
si in eius à capite in ventriculum mo-
tu spumosa fiat.

APHOR. 31 ARGV M.

*Vrinam crassioris farinae speciem refe-
rentem, diuturnitatē morbi significare.*

Ο Κόσσοις πυρέσσουσιν ἢ τοῖσι οὖροισι κρι-
μνώδεις αἱ ὑποστάσεις γίνονται, μακρὴν
τὴν ἀρρώστειαν σημαίνουν.

*Quibus per febres in vrinis sedimen-
ta crassiorem farinam referunt, longam
invaletudinem fore significant.*

*Quibus per febres, &c. longam inva-
letudinē, viribus robustis & validis e-
xistentibus. fore significant, quippe ma-
teriam ostendūt crassam, quæ exiguo
tempore discuti non potest.*

APH. 32 ARGV M.

*Hypostases ab initio tenues, & subin-
de biliosas, acutum morbum significare.*

Ο Κόσσοις ἢ χολώδεις αἱ ὑποστάσεις, ἀ-
νωθεν δὲ λεπτὰί, ὅξείαν ἀρρώστειαν ση-
μαίνει.

*Quibus in vrinis biliosa sedimenta,
sed*

sed suprà tenuia apparuerint, acutum morbum significant.

Quibus & c. biliosa sedimenta, flaua bile collorata. sed suprà, ab initio morbi. tenuia, & aquosa quum fuerint. acutum morbum significant, & breuem, nempe qui citò terminari debet.

APH. 33 ARGVM.

Inæquales vrinas vehementem corporis turbationem significare.

Ο Κόσμοι δὲ διεσπύκτα τὰ οὐρα γίνεται, πύττοις τεταχὴν ἰσχυρὴν ἐν τῷ σώματι ὄσιν.

Quibus diuersæ sunt vrinae, ijs vehemens fit in corpore turbatio.

Quibus diuersæ sunt vrinae, inæquales quoque & disiectæ. ijs vehemens fit in corpore turbatio, quòd nimirum alicubi naturæ, alicubi causarum morbosarum præ se ferant victoriam.

APH. 34 ARGVM.

Bullas in vrinis superstantes, flatuosum spiritum, adeoque renum morbum frigidum & longum, significare.

Ο Κόσσοισιν ὧ πῖσιν οὖροισιν ἐφίσταν) πρε-
φύλυγες, νεφελικὰ σημαίνουσι καὶ μα-
κρῶ πλὴν ἀρρωστίῳ ἔσεσθαι.

*Quibus in urinis bulla innatant, ne-
phritim, & longam fore inualetudinem
significant.*

*Quibus in urinis bulla, & ampullæ.
innatant, in urinae superficie confi-
stunt. nephritim, & frigidum renum
morbum. & longam fore &c. quippe
frigidum omne solutu ac concoctu
difficile existit.*

APH. 35 ARGVM.

*Pinguedinem in urinae superficie in-
natatam, vniuersi corporis tabem signi-
ficare.*

Ο Κόσσοισι δὲ λιπαρὴ ἢ ὀπίσσεσις καὶ ἀ-
φρόν, πούτέοισι νεφελικὰ, καὶ ὀξεία ση-
μαίνει.

*Quibus in urina adipalis superficies
est & conferta, is nephriticum & acu-
tum morbum adesse significat.*

*Quibus in urina adipalis superficies
est, insidens & supernatans aliquid pin-
gue, & telis aranearum simile. & con-
ferta,*

ferta, quæ confertim & affatim exiuit.
 is nephriticum, nam renum pingue-
 do, nimio calore colliquatur. & acu-
 tum morbum significat, vehementem
 calliditatem, quæ in renibus pingue-
 dinem colliquefacit, prænuntiantem,
 & morbum breuem generantem.

APH. 36 ARGVM.

*Nephriticis dolores circa spinæ dorsuæ
 musculos obtinētibus, abscessus accidere.*

Ὅ Κοίσις ἡ νεφελικοῖσιν ἐοῖσι τὰ πε-
 ριηδρά συμβαίνει σημεῖα, πόνοι τε πε-
 ρὶ τοὺς μύας τοὺς ῥαχαιοὺς γίνονται, ὡς μὲν πε-
 ρὶ τοὺς Ἰζω τόποις γίνονται, ἀπόστημα πρὸς
 δεῖχον ἐσόμενον Ἰζω. ὡς δὲ μᾶλλον οἱ πόνοι
 πρὸς τοὺς εἴσω τόποις γίνονται, καὶ τὸ ἀπόστη-
 μα πρὸς δεῖχον ἐσόμενον μᾶλλον εἴσω.

*Si quibus vero è renibus laborantibus
 præter suprà dicta signa dolores etiā cir-
 ca spinæ musculos fiant, si quidem ad lo-
 ca exteriora sentiantur, extrinsecus ab-
 scessum quoq; fore expecta: si vero ad in-
 teriora magis vergeat, abscessum etiā in-
 trinsecus futurum potius sperandū est.*

Si quibus vero &c. dicta signa, ut si

fit crassum & multum sedimen. dolores etiam &c. fiant, & diu perseuerent. si quidem &c. extrinsecus, in musculis externis. si vero ad &c. abscessum etiam intrinsecus, internis musculis, vel in ipsis renibus.

APHOR. 37 ARGV.M.

Quis ex sanguinolentis vomitibus saluber sit, aut malus.

Ο Κόποι αίμα έμέουσιν, ώ μὲν αἷδι πυρετώσων τέλειον. εἰ δέ ξυν πυρετώ, κακόν· θεράπείαν δέ ποτε ψυχτικοῖσι, καὶ ποτε εὐπλητικοῖσι.

Qui sanguinem vomunt, si sine febre accidunt, salutare est: si cum febre, malum. Curatio vero refrigerandi & adstringendi vim habentibus perficitur.

Qui sanguinem vomunt, sine magna violentia, sed sponte profluentem. si sine febre, salutare est, quod nullum esse phlegmonem in eo loco unde sanguis fertur, significat. si cum febre malum, quippe cum inflamatio est, quæ non tam facile curatur. curatio vero, vomitus qui fit sine phlegmone. refrigerandi

gerandi &c. perficitur, quippe his impetus sanguinis erumpentis cohibetur ac reprimitur, eorumque siccitate ulcera sanantur.

APHOR. 38 ARGVM.

Eorum quæ ex capite in thoracem defluunt suppurationis terminus exprimitur.

K Ατά ῥροι ἐς πλεῖστον αἷμα κοιλίην ἐκπυοῦνται ἐν ἡμέρησιν εἴκοσιν.

Destillationes in ventrem superiorem ad suppurationem perveniunt intra dies viginti.

Destillationes, ex capite. in ventrem superiorem, & thoracem in quo pulmo continetur. ad suppurationem perveniunt, ob loci caliditatem. intra viginti dies, ut iudicatorios: certe terminum hunc non transcendunt, sed in eo planè suppurantur, aut alio quodam decretorio die, intra hunc dierum numerum contento, ut decimoquarto, decimoseptimo.

APHOR. 39

HΝ οὐρὲν αἷμα καὶ θρόμβους, καὶ σφαλ-
μαίω ἐχῆς, καὶ ὁδὸν ἐμπιπὴς τὸ

γ. i.

δείναιον καὶ τὸ ὑπογάστριον καὶ τὸν κτένα,
τὰ δὲ τὴν κώσιν νοσήειν σημαίνει.

*Si quis sanguinem & grumos meiat,
& stranguria laboret, dolore ad hypoga-
strium & pectinem & perinaeum perti-
nente, ad vesicam loca laborant.*

*Si quis sanguinem, superfluous est hic
Aphorismus, & ad verbum recitatus
& abundè expositus lib. 4. Aphor. 80.*

APH. 40 ARGVM.

*Linguam subito infirmam factā, aut
aliquam partem corporis resolutam, me-
lancholicum humorem significare.*

ΗΝ ἡ γλῶσσα ξαίφνης ἀκρατὴς γίνεται
ἢ ἀπόπληκτόν τι τῷ σώματι, μελαγχ-
λικὸν τὸ ποιοῦτο γίνεται.

*Si derepentè lingua incontinenens fiat,
aut aliqua corporis pars attonita stu-
peat, signum est melancholicum.*

*Si derepentè lingua incontinenens fiat,
& ita infirma, vel non possit articula-
tam efficere vocem. aut aliqua &c.
stupeat, resolutaq; sit & paralyfim pas-
sa. signum est melancholicum, quippe
melancholicus humor, sua crassitie ner-*

uos,

uos sensum & motum deferentes à cerebro, obstruit, atque adeò impedit ne vis sensifica & motrix ad linguæ aliarumq; partium musculos, queat pervenire.

APHOR. 41 ARGV M.

Singultus immoderate purgationi superueniens, malus.

HN ὑπερκαταρροαῶν τῶν πνευματικῶν
λύγξ ἐπιχρήνται, οὐκ ἀγαθόν.

Si senibus supra modum purgatis singultus accidat, non bonum.

Si senibus, quos iam imbecilliores, ætatis ratione, esse constat. supra modum &c. singultus, aut convulsio acciderit. non bonum, quòd immodicam siccitatem significet, quæ suspecta est.

APH. 42 ARGV M.

Quæ febres ex calida aqua balneo usum aliquem senserunt.

HN πυρετὸς μὴ ἀπὸ χολῆς ἔχῃ, ὕδατος πολλοῦ καὶ θερμοῦ καταχρησάμενος καὶ τῆς κεφαλῆς, λύσις τῆς πυρετῆς γίνεται.

Si febris sit nō ex bile orta, multa aqua

y. ii.

calida capiti superfusa febrem soluit.

Si febris sit non ex bile orta, nec putrida, sed ephamera ve ethica. multa aqua calida &c. per balneum. febrem soluit, nam calor præter naturam remouetur, & totus corporis habitus sæpe refrigeratur.

APH. 43 ARGVM.

Mulierem ob naturæ imbecillitatem non nasci ambidextram.

Γυνὴ ἀμφιδέξιος οὐ γίνεται.

Mulier non fit amphidexia.

Mulier non fit amphidexia, magna ex parte, nec manus ambas robustas habet, propter naturæ imbecillitatē.

APH 44 ARGVM.

Qua ratione deprehēdere liceat, num suppurati dum vruntur aut secantur, ex morbo euadere queant, an non.

Ὅσοι ἐμπυοὶ γίνονται ἢ τίμνονται, ὡς καὶ τὸ πύον καθαρόν ῥυή καὶ λευκόν, περὶ γίνονται. ὡς δὲ ὕψαιμον καὶ βορβορώδες, καὶ δυσώδες, ἀπέλλονται.

Si empyis quum vruntur aut secantur

tur purum & album pus effluat, euadunt: si vero subcruentum, feculentumque & foetidum, pereunt.

Si empyis, suppuratis inter thoracem & pulmonem pus habentibus. Vrun-
tur, ferro candente. aut secantur, inter
quartam & quintam costam. si purum,
& album pus effluat, laeueq; & æqua-
le. euadunt, significat enim naturam
validam fuisse, & affectum præter na-
turam deuicisse. si vero subcruentum &
& c. pus effluxerit. pereunt, significat
enim morbi victoriam, facultatum-
que casum, atque adeò has putredinẽ
superasse.

APH. 45 ARGVM.

Exemplo suppurationis quæ in iecore
fit, quod supra dixit confirmat.

Ὅμοιοι τὸ ἥπαρ δὲ πύον καίονται, ὡς μὲν
τὸ πύον κατὰ τὸν ῥυῆ καὶ λόκον, ὡς
γίνονται. ὅτι χιτῶνι γὰρ τὸ πύον ποικίλοις ὄσιν.
ὡς δὲ οἶον ἀμόρῃ ῥυῆ, ἀπόλλυται.

Quibus purulentum iecur aduritur,
si purum pus effluat & album, salui
sunt. in tunica enim ipsis pus contine-
y. iii.

tur: si vero qualis amurca profluat, intereunt.

Quibus purulentum iecur adurit, supra iecoris regionem. si purum pus &c. salui sunt. in tunica enim, in ea membrana quæ peritonæum dicitur, iecori tenuius obductum. pus continetur, & iecoris substantia nihil patitur. si vero qualis amurca, olei fex. profluat, intereunt, alteratricem enim facultatē imbecillam esse. & corruptionem usque ad iecoris carnem & substantiam peruenisse significat.

APH. 46 ARGV M.

Ο Διῶας ὀφθαλμῶν ἄκρη τὸν πότον ἢ λούσας πολλῷ θερμῷ, φλεβοτόμει.

Dolores oculorum post meraci vini potum & aquæ calentis balneum, venæ sectione curato.

Dolores oculorum, adulterinus omnino est hic Aphorismus & à quodam sciolo insertus, doctrinæ Hippocratis minimè cōueniēs, explodendus igitur.

APH. 47 ARGV M.

Υ Δροπιῶντα ὡς βῆζ ἔχει, ἀνέλπιστος ὅστιν.

Si

Si hydropicum tuſſis habeat, deſperatus eſt.

Si hydropicum &c. expoſitus eſt hic Aphoriſmus ſuprà Aphoriſm o trigeſimo quinto libri ſexti.

APH. 48 ARGV M.

Vrina ſtillicidiꝝ à frigidityte, & difficultatis à craſſis & glutinoſis humoribus prouenientis, curatio docetur.

ΣΤεγγυρίω καὶ δυσουρίω θόρηξις καὶ φλεβοτομία λύει. τέμνειν δὲ τὰς εἴσω φλέβας.

Stranguriam & dysuriam thorexis & venæ ſectio ſoluit. Incidenda autem ſunt interiores.

Stranguriam, à frigidityte prouenientem. & dysuriam, mingendi difficultatem à craſſis & glutinoſis humoribus, flatuoſoque ſpiritu, genitam. thorexis, vini meraci potio, diſſoluens & diſcutiens, ſanat. & venæ ſoluit, inflammationem, ſi qua ſit, mitigans, modo virtus valida ſit.

APH. 49 ARGV M.

In angina noxios humores ad exte-
y. iiii.

riora ferri, bonum.

ΥΠὸ κυναίτης ἐχιδνῶ οἶδημα καὶ ἐρύθημα ἐν τῷ στήθει ὀπιθρόμβιον, ἀγαθόν· ἔξω γὰρ πέτεται τὸ νόσημα.

Ab angina detento tumor & rubor in pectore superueniens, bonum. foras enim morbus vergit.

Ab angina detento & c. foras enim morbus vergit, & noxii humores à partib⁹ internis & nobilioribus, ad externas & ignobiliores, transferuntur.

APH. 50 ARGV M.

Cerebri corruptione incipiente, intra triduum agrotantes perire necesse est.

ΟΚίσσοισι αὖ σφακελιθῇ ὁ ἐγκέφαλος, ἐν τρισὶν ἡμέρησιν ἀπόλλυται. ὡς δὲ ταύτας διαφύγῃσιν, ὑγιέες γίνονται.

Quibus cerebrum syderatum est, intra tres dies intereunt: si verò hos superauerint, sani fiunt.

Quibus cerebrū syderatū est, sphacellatū & corrūpi incœpit. intra tres dies intereunt, propterea quòd malum sit grauissimum, parsq; male affecta maximè princeps. si verò hos superauerint,

runt, sani fiunt, quippe vires esse robustas constat, quæ corruptionem superare possunt.

APH. SI ARGVM.

Exprimuntur causa duæ sternutamenti, quod principium suæ generationis habet naturæ motū, spiritum flatuosum ex capite excernere cupientis.

ΠΤαρμός γίνεται ἐκ τῆς κεφαλῆς, ὅθεν θερμαινόμενον τὸ ἐγκεφάλου, ἢ διυγναιτομήσου τὸ ἐκ τῆς κεφαλῆς κενό. ὑπερχεῖται γὰρ ὁ αἶρ ὁ ἀνεῶν ὅξω, φορεῖ δὲ ὅπῃ ὁ ἀέρας τὸν ἐξ ὅπου αὐτὸς ἐξέρχεται.

Sternutamentum cietur ex capite cerebro excalfacto, aut perhumectato spatio in capite inani. Aer enim intus contentus foras erumpit. Strepit autem quia per angustum ipsi est exitus.

Sternutamentum, principium suæ generationis habens naturæ motum, spiritum flatuosum ex capite expellere appetentis. cietur ex capite, propter causas sequentes. cerebro excalfacto, calor enim humores rarefacit, & in flatum conuertit, quos natura subinde per

sternutamentum expellit: quippe solus humor in capite redundans sternutamentum non excitat. *aut humectato*, humectata nimirum capitis parte inani, quæ ventriculis cerebri constat, aut id vniuersum quod cerebrum ambit. *aer enim*, & spiritus flatúsque. *intus*, cerebri nimirum ventriculis contentus. *foras erumpit*, facultate expultrice excitata. *strepit autem*, flatuosus eiusmodi spiritus. *quia per angustum ipsi est exitus*, nimirum per narium meatum.

APH. §2 ARGVM.

Dolores iecoris vehementes, sine febre, succedente febre solui.

Ο Κόσσιον ἡπαρ δειοδυνάται, τουτέστι πυρετός ἐπιχρόμμος λύει τὸ δύνω.

Quibus iecur vehementer dolet, ijs febris superueniens soluit dolorem.

Quibus iecur dolet, à flatu, aut pituitosa aliqua materia in flatum conuersa, idque citra febrem. febris superueniens soluit dolorem, flatus enim dissoluit & discutit, obstructionesq. liberat.

Aphor.

APHOR. 53.

Ο Κόσσοις συμφέρει αἷμα ἀφαιρεῖσθαι ἀπὸ τῶν φλεβῶν, τοῦτέοις χρήν' ἢρος φλεβοτομεῖσθαι.

Quibus sanguinem è venis detrahere conducit, ijs vere secanda est vena.

Quibus sanguinem è venis, supra abundè expositus est hic Aphorismus, nempe lib. 6. Aphorismo 47.

APHOR. 54 ARGV M.

Naturam interdum pituitam inter septum transversum & ventrem conclusam, dolorèmq; inferentem, per latentes vias ad venas, & ab ijs à vesicam, transmittere.

Ο Κόσσοις μετὰ τὸν φρενῶν καὶ τῆς χαρὸς φλέγμα ἐπικλείεται, καὶ οὐδ' αὖν παρέχει οὐκ ἔχον διέξοδον εἰς οὐδ' ἐτέρῳ τῶν κοιλιῶν, τοῦτέοις καὶ τὰς φλέβας εἰς τὴν κύστιν βαπέντος τῆ φλέγματος, λύσις γίνεται τῆς νόσου.

*Quibus inter ventriculum & septum transversum pituita concluditur, & do-
lorem adfert in alterutrum ventrem
viam non habēs, ijs per venas in vesicā*

versa pituita morbi fit solutio.

Quibus inter ventriculum & septū, laxius nimirum spatium, quod est infra septum transuersum, & intra peritoneum, quod iuxta abdomen est. pituita concluditur & dolorem adfert, sua tensione. non habens viam, postquam illuc delata est, neque ad alterā cauitatem transmitti potest. his per venas, & occultas vias. in vesicam, expulsa per vrinas ipsa pituita. morbi fit solutio, terminatio & finis.

APHOR. 55 ARGVM.

Iecur aqua plenum habentes, vt plurimum mori, præsertim si ad omentum regionem eruperit: ys quippe aqua venter impletur.

Οκόσισι αὐτὸ ἡπαρ ὕδατος πληθεύεις τὸ ὅτι πλοῦν ῥαγῇ, τοῦτέοισιν ἡ κοιλία ὕδατος ἐμπιμπλάται, καὶ ἀποθνήσκουσιν.

Quibus iecur aqua refertum eruperit in omentum, his venter aqua expletur, atque moriuntur.

Quibus iecur aqua refertum, & membrana extrinsecus id ipsum ambiens, multas

multas Vesicas aqua plenas obtinet. in
omentum eruperit, atque adeò in locū
 peritonæi, quod iuxta abdomen est, i-
 psa illa aqua effunditur. *his Venter a-*
qua expletur, totaque cavitās quæ in-
 frà thoracem est. *atque moriuntur*, nisi
 ope naturæ, aut medicamenti admo-
 tione seruentur.

APHOR. 56 ARGV M.

Anxietudinem, oscitationem, horro-
rem, curari per Vini cum aqua portione
aqua mixtionem.

Aλύκη, χάσμα, φείκη, οἶνος ἴσος ἴσῳ πι-
 νόματος, λύει πῶν νοδόν.

Anxietudinem, oscitationem, horro-
rem, vinum pari aqua portione epotum,
solvit.

Anxietudinem, oscitationem, ab humi-
ditate flatuosa ortam. horrorem, à pra-
uis humoribus, qui per cutem dimo-
uentur, ortum. Vinum pari aqua &c.
solvit, quippe moderato suo calore in
 corpus digestū, eas quæ infestant ma-
 terias, & mala quæ efficiunt, expellit
 & vacuat, reliquūque temperat.

APH. 57.

Ο Κόσσοισιν ἐν τῇ οὐρήθρῃ φύμα γίνεται,
 πυτέοισι δὲ πυήσαντος & ἐκραχμύτος,
 λύεται ὁ πόνος.

*Quibus in meatu urinario generatur
 tuberculum, ubi suppurauerit & eru-
 perit, doloris fit solutio.*

*Quib⁹ in meatu urinario, suprà quo-
 que expositus hic Aphorismus, nem-
 pe lib. 4. Aphor. 82.*

APHOR. 58. ARGV M.

*Eos fieri mutos quorum cerebrum ob
 ob causam aliquam externam concus-
 sum est.*

Ο Κόσσοισι δ' αὖ ὁ ἐγκέφαλος σεισθῆναι ὑπὸ
 πινός τε θάλασσης, ἀνάγκη ἀφρόνοισι γι-
 νέσθαι & ἀχρήμα.

*Quibus occasione aliqua cerebrū fue-
 rit vehementer concussum, mutos proti-
 nus fieri est necesse.*

*Quibus occasione &c. concussum, ni-
 mirum ob casum ex alto loco, aut ictū
 capitis. mutos protinus fieri &c. vo-
 cémque amittere, adeóque omnes a-
 lios motus voluntarios.*

Aphor.

APHOR. 59 ARGV M.

Famem adhibendā pituitosas & molles carnes habentibus.

ΤΟῖσι σώμασι τοῖσιν ὑγρὰς καὶ σάρκαας ἔχουσι δὲ λιμὸν ἐμποιέειν. λιμὸς γὰρ ξηραίνει τὰ σώματα.

Corporib⁹ humida carne præditis perferēda fames est. Nam fames siccatur corpora.

Corporibus humida carne præditis, pituitosa nimirum & molli. perferenda fames est, non quidem omnimoda aut diuturna ciborum detractio, sed mediocris, & quæ ad carniū humiditatem corrigendam sufficiat. nam fames siccatur corpora, idque per accidēs nam calor natiuus non habens quo pascatur, carniū humiditatem depascitur & exsiccat.

APHOR. 60.

Οὔκ ἂν ἐν ὅλῳ τῷ σώματι μεταβολαί, καὶ τὸ σῶμα καταψύχεται, καὶ πάλιν θερμαίνεται, ἢ χροῖμα ἕτερον ὢς ἑτέρου μεταβάλλῃ, μῆκος γότου σημαίνει.

Vbi toto corpore mutatio, & corpus refrigeratur vicissimque calefit, aut colorem alium ex alio mutat, morbi significatur longitudo.

Vbi toto corpore mutatio &c. & Aphorismus iste fuscè suprà enarrat' est, nimirum lib.4. Aphor.40.

APH. 61 ARGVM.

ΥΔρὼς πολὺς θερμὸς ἢ ψυχρὸς ῥέων αἰεὶ, σημαίνει ἔχειν πλησμονὴν ὕδατος. ἀπάγειν οὐκ ἔστι τὰς μὲν ἰσχυρῶ, αἰῶθεν, τὰ δὲ ἀδυνεῖ, κατὰ θεῖον.

Sudor multus calidus aut frigidus semper fluens. humiditatem in robusto quidem supernè, imbecillo verò infernè vacuandam esse demonstrat.

Sudor multus calidus aut &c. est & hic Aphorismus per alium quendam adiectus, cuius initiū ab Aphorismo 41. libri quarti, nihil distat.

APHOR. 62.

Οἱ πυρετοὶ οἱ μὴ διαλείποντες, καὶ ἰσχυρότεροι διατείνουσιν ἄνθρωπον, ὅτι κίνδυνος. ὅταν δὲ αὐτοὶ ἐπὶ διαλείπωσι, σημαίνει ὅτι κίνδυνος.

Si fe-

Si febres tertio quoque die vehementiores fiunt, nec intermittunt, periculosa: Quoquo modo autem intermiserint, periculo vacare significatur.

Si febres tertio quoque die, &c.

APHOR. 63

Ο Κόσσοις πυρετοὶ μακροὶ, πρυτέοισιν ἢ φύματα, ἢ ἐς τὰ δῖθρα πόνοι ἐγγίνονται.

Quibus febres longa, his tubercula in articulis, aut labores fiunt.

Quibus febres longa &c.

APHOR. 64.

Ο Κόσσοις φύματα μακρὰ, ἢ ἐς τὰ δῖθρα πόνοι ἐκ πυρετοῦ γίνονται, οὗτοι σιτίοισι πλείοσι χρέονται.

Quibus longa tubercula, aut in articulis labores à febre fiunt, hi copiosiore cibo utuntur.

Quibus longa tubercula &c,

Constat hos tres Aphorismos perperam quoque interpositos fuisse, ni-

z. i.

hil aut parum à superioribus differen-
tes, quos quarto explanauimus libro.

APHOR. 65.

HN πς τῆ πυρέσονται προφλῶ διδῶν, τῆ
μὲν ὑγαινόντι ἰχθὺς, τῆ δὲ κáμνοντι
νόστος.

*Si quis febricitanti cibum præbeat,
quem sano exhibet, valenti robur, agro-
tanti morbus fit.*

*Si quis febricitanti &c. inter adulte-
rinos & supposititios est hic Aphori-
smus, absurda quædam continens.*

APHOR. 66. ARGVM.

*Quæ sanis similia bona esse, quæ vñdem
dissimilia, mala.*

TΑ δὲ τῆς κύστεος διαχωρέοντα ὀρεῖν δεῖ
εἰ οἷα τοῖς ὑγαινόντιν ὑποχωρέεται.
τὰ ἥμισυ οὐκ ὅμοια τοῦτέοισι, ταῦτα νοσῶν δέ-
σει. τὰ δὲ ὅμοια τοῖσιν ὑγαινόντιν, ἥμισυ νο-
σεει.

*Quæ per vesicam permeant spectare
oportet, an talia sint qualia secunda va-
letudine subeunt. Nam quæ his minimè
sunt similia, insalubriora: quæ verò va-
lenti-*

lentibus similia, minimè insalubria.

*Quæ per vesicam permeant, siue sit
vrina, siue sedimētum, eneorema aut
nebulæ. spectare oportet &c. Nam quæ
&c. omnino morbosissima, pro reces-
su à naturali similitudine magno aut
paruo.*

APH. 67 ARGVM.

*Nullum aut paucum esse morbum
pro ramentorum multitudine aut pau-
citate.*

Καὶ οἷσι τὰ ὑποχωρήματα, ὡς ἐὰς
στῆναι καὶ μὴ κινήσῃς οἷον εἰ ὑφίσταται
ζύσματα καὶ ὡς ὀλίγα ἢ ὀλίγη ἢ νοδὸς γί-
νεται. ὡς δὲ πολλὰ, πολλή, πούτεοις συμφέρει
ὑποκαθῆραι πλὴν κοιλίῳ. ὡς δὲ μὴ κατα-
ρλὼ ποιήσας δίδῳς τὰ ροφήματα, ὅκοσα αὖ
πλείω δίδῳς, μᾶλλον βλάψεις.

*Et quibus hypochoremata si residere
permiseris nec moueris, subsident veluti
strigmēta, quæ si pauca sint parvus mor-
bus est, si verò multa, magnus, his alui
infernè purgari cōducit. Alioqui si nō re-
purgata aluo sorbitiones exhibueris, quā-
to plures dederis, tanto magis offenderis.*

2. 11.

Et quibus hypochoremata si stare permiseris, in vase in quo sunt excreta. subsident ueluti strigmenta, & ramenta in fundo vasis. quæ si pauca sint, ramenta illa nimirum. paruus est morbus, & non intensus. si uero multa, sunt eiusmodi ramenta in fundo vasis. magnus, est morbus, & intensus. his aluum &c. alioqui si &c. sorbitiones, & cibos per modum potus acceptos. quanto plures &c. magis offenderis, quod hæc facile in prauum humorem vertantur.

APHOR. 68 ARGV M.

Qui cruda per inferiora deiciunt, visibilis atra adest, si plura plus, si pauciora minus.

Ὅσα αὖ κατὰ ὠμαὶ δὲ χωρὲς, ὅπ' χολῆς μελαίνης ἐνέσιν, ὡς πλείω, πλείων, ὡς ἐλάσσων, ἐλάσσων ἢ νοσός.

Quibus cruda deorsum subeunt, ab atra bile: si plura copiosiore, si pauciora, minore.

Quibus cruda, excrementa cruditatis notam manifestam habentia. subeunt, per inferiora, ab atra sunt bile,

per

per quam refrigerata coctionis instrumēta deterius coquunt, & deprauatæ coctionis speciem efficiunt. *si plura*, cruda excrementa. *copiosiore*, atra bile. *si pauciora*, minore, minorē atræ bilis quantitatem ostendunt.

APHOR. 69.

Αἱ ἀποχρέμψεις αἱ ἐν τοῖσι πυρετοῖσι τοῖσι μὴ δὲ λείποισι αἱ πελιδναὶ, καὶ αἱματώδεις, καὶ χολώδεις καὶ δυσώδεις πάνσαι κακαί. ἀποχωρεύουσαι δὲ καλῶς, ἀγαθαί. καὶ κτ' κοιλίῳ, καὶ κυστὶν, καὶ ὅκου αὐτῇ ἀποχωρεῖον εἴη μὴ κεκαταριδρόν, κακόν.

Excreationes in febribus nō intermittentibus liuidæ, cruentæ, biliosæ, foetidæ omnes malæ. Commodè tamen si prodeant, bonæ. Per aluum etiam & uesticam & quacunque corporis prodeat aliquid si non purgatum restiterit, malum.

Excreationes in febribus, &c. expositus est suprâ Aphorismo 47. lib. 4.

APHOR. 70.

Τὰ σώματα χρὴ ὅκου πῶς βούλεται καθαίρεσθαι, ὅρῳα ποιεῖν. κλῶ μὲν αὐτῷ βέ-

z. iiii.

ληται βύροα ποιεῖν, σῆσαι πλὴν κοιλῆν. ὡς δὲ
καὶ τὸ ὑπερῶν.

*Corpora quum quis repurgare volet,
fluxilia faciat oportet. Et si quidem su-
prà velit, alius sistenda: si verò infrà,
laxanda.*

*Corpora cum quis purgare &c. Est
expositus hic Aphorismus libro se-
cundo, Aphorismo nono.*

APHOR. 71

Υπνος, ἀγρυπνία, ἀμφοτέρω μᾶλλον τῷ
ματερίου γινώσκοντες.

*Somnus & vigilia modum si excef-
serint, morbus.*

*Somnus & vigilia &c. Suprà quo-
que expositus Aphorismo 3. libri 2.*

APHOR. 72.

Εν πῶσι μὴ δὲ λείποισι πυρετοῖσιν, ὡς τὰ
μὲν ἔσω ψυχρὰ ἢ, τὰ δὲ ἔσω καίηται, καὶ
δὲ ψὰν ἔχη, θανάσιμον.

*In febribus non intermittētibz, si ex-
terna frigeant, interna vrantur, & fe-
bris adsit, est mortiferum.*

*In febribus non intermittētibz &c.
abundē*

abundè hic quoque enarratus suprà li-
bro 4. Aphorismo 48.

APHOR. 73.

ΕΝ μὴ διαλείποντι πυρετῷ, ὡς χεῖλος, ἢ
ῥίς, ἢ ὀφθαλμός, ἢ ὠρὶς διασφαθῇ, ὡς
μὴ βλέπῃ, ἢ μὴ ἀκούῃ. ἤδη ἀδείης ἐὼν, ὅπ-
αν ποτέων γινώσκται, θανάσιμον.

*In febre non intermittente si labrum
aut nasus, aut oculus, aut supercilium
peruertatur si non videat, si non audiat:
quicquid horum agro debili acciderit, in
propinquo mors.*

*In febre non intermittente &c. antea
quoque expositus, libro quarto, A-
phorismo 49.*

APH. 74 ARGV M.

*Pituita alba toto corporis habitu re-
dundantes, facile in leucophlegmatiam
& hypofarcam incidere.*

ΕΠὶ λεκῷ φλέγματι, ὕδρωϊ ὅπινγι-
νετα'.

*Alba pituita aqua intercus super-
uenit.*

*Alba pituita, quæ per totum corpus
z. iiii.*

abundat. aqua intercus superuenit, non quidem omnis, sed quæ à Græcis leucophlegmatia, aut hypofarca & anasarca dicitur.

APHOR. 75 ARGV M.

Diuturno alui profluvio & in quo deiectiones syncera sunt, difficultates intestinorum succedere.

Επὶ διάρροϊῃ, δυσεντερίῃ.

A diarrhœa dysenteria.

A diarrhœa, ab alui profluvio diuturno, & in quo deiectio syncera & biliosa est. dysenteria, sequitur, biliosi enim humores paulatim abradunt intestina, donec in profundum subeunte erosione, prorsus exulcerentur.

APHOR. 76.

Επὶ δυσεντερίῃ λιεντερίῃ ἐπιγίνεται.

Dysenteria superuenit lienteria.

Dysenteria superuenit &c. pars est Aphorismi 43. lib. 6.

APH. 77 ARGV M.

Et carnis & ossis corruptionem, ossis abscessum sequi.

Επὶ

Ε Πὶ σφακελισμῷ, ἀπόσσεσις ὀστέου.
Ab sphacelismo ossis abscessus.

Ab sphacelismo, putrefactione & mortificatione alicuius partis. ossis abscessus, succedit, nam si caro corrumpitur, corruptio ipsa ad ossa usque procedit, quæ & ipsa læsa subinde abscedere solent, quod magis accidit si in ipso osse corruptio cœpit.

APHOR. 78.

Ε Πὶ αἵματος ἐμέτῳ, φθόνη, καὶ τῷ πύου
καὶ ταρσις αἵω.

A sanguinis vomitione tabes & puris supernè purgatio.

A sanguinis vomitione &c. hic Aphorismus re vera supposititius est, & multa ab Hippocratis placitis aliena continens: aut saltem ex illius multis sententiis perperam collectus & concinatus.

APH. 79 ARGV M.

Vrinas, deiectiones, sudores, & alia eiusmodi excreta, diligenter à medico consideranda.

Ο Κοῖα καὶ ἐν τοῖσι καὶ πλεονέκυσιν, καὶ τοῖσι καὶ πλεονέκοις ὑποχωρήμασι, καὶ ἐν τοῖσι καὶ ταῖς σφύραις, καὶ ὡς πῃ ἄλλη τῆς φύσεως ἐκβαίνει τὸ σῶμα, ὡς ὀλίγον, ὀλίγη ἢ νοδὸς γίνεται. ὡς δὲ πύλον, πολλή. ὡς πᾶν πολὺ, θανάσιμον τὸ τοιοῦτον.

Qualia quæ per Urinas & alium subeunt, & quæ per carnes abeunt, & si quæ alia corpus à natura recedat spectare oportet. Nam si parum, parvus morbus est, si multum, magnus, si valde multum, iam tale fuerit perniciosum.

Qualia per Urinas &c. considerare oportet, nimirum quæ habuerint qualitatem, & quantum ipsa abundauerint. & quæ per carnes, ut sunt sudores. & si quæ alia &c. ut per nares, per aures, per oculos, per vterum, per hæmorrhoidas. nam si parum, excernitur & parvus fuerit excessus. parvus est morbus: si multum, excernitur & multam habeat affectionem. magnus, est morbus. si valde multum, qualitate & quantitate excernitur. iam tale perniciosum.

IOANN. LYGÆVS

benuolo lectori.

NOVA & insolita huius octavi libri editione fortasse moueberis, cā dide lector, hunc tamen ipsum septem alijs Aphorismorum libris suum numerum non auferre facile animaduertes, ubi perlegeris. Certè verorum Hippocratis Aphorismorum septem solum sunt libri, quos Galenus integrè est interpretatus: prætermisit tamen non paucos, quos ab Hippocrate nec editos, nec in ordinem redactos putauit. Eos omnes in ordinem primum Musa cōiecit, & in Latinā linguā cōuertit. Ex his octauum librū confecimus, & expositionem nostram qualemcunque subiecimus. Caterū in vetustis Græcis codicibus ante sequentes Aphorismos scriptum videre est ἀπὸ τοῦ νοθοῦ: hoc est nothi & spurij incipiunt Aphorismi. An verò Hippocratis sint necne, tibi iudicandum relinquo.

Hæc omnia non sunt in Græcis exemplaribus cōprehensa, nec à Plantio Latinè reddita nec à Galeno commentariis illustrata.

APHORISMO- RVM LIBER

OCTAVVS.

ARGVMENTVM.

Libri huius octavi & vltimi certa intentio assignari nō potest, quòd varii sint & distincti Aphorismi: ferè tamen omnes ad eam medicinæ partē, quæ futura prædicit, reducuntur.

APHORISMI PRIMI

ARGVMENTVM.

*Quadragenarios phrenitide prehen-
sos raro sanari.*

*Qui supra quadraginta annos phre-
nitici sunt, non omnino sanantur, minus
enim periclitantur, quorum naturæ, &
ætatī morbus sit conueniens.*

*Qui supra quadraginta annos, nimi-
rum in cōstante, media, & declinante*

ætate

ætate constituti. phrenitici fiunt, ob biliosam materiam superabundantem. non omnino sanantur, raroque conualescunt. & ut alii legunt, οὐ πάντες σωζονται, id est, non adeo seruantur. minus enim &c. ut abunde expositum est sectione secunda Aphorismo 34.

APH. 2. ARGVM.

In morbis oculi illacrymantes quid significant.

Quibuscunque in morbis oculi ex causa illacrymant, bonum: quibuscunque sine causa, malum.

Quibuscunque &c. ex causa, de industria nimirum, voluntarie & consilio. bonum, vel ut alii legunt, οὐ κακόν, id est non malum. quibuscunque sine causa, non ex arbitrio, neque voluntarie. malum, ob causas Aphorismo 52. lib. 4. expositas.

APHOR. 3. ARGVM.

In febribus quartanis eruptionem sanguinis è naribus, malum portendere.

Quibuscunque in quartanis febribus

sanguis è naribus effluxerit, malum.

Quibuscunque in quartanis, à bile atra putrescente genitis. sanguis è &c. largè, copiosè & affatim. malum, quòd vires prosteruantur, ob effatu dignū effluxum sanguinis, qui bilis atræ frenum dicitur.

APHOR. 4 ARGVM.

Magnos & repentinos sudores in decretorijs diebus factos periculosos.

Sudores in diebus indicatorijs si fiant periculosi: præsertim qui ex fronte tanquam gutta & fistula salientes pelluntur, frigidique valde atque multi: necesse est enim talem sudorem multa vi & labore, & longa expressione exire.

Sudores, vehementes & celeres. periculosi, nam cum ex eorū numero sint, quæ corpus nostrum euacuant, repente & immodicè prodeunt, vires planè deiciunt: adde naturam repentinas & subitas mutationes tolerare nō posse. præsertim, sudores illi sunt periculosi, qui ex fronte &c. significant enim magnam materiæ copiam in capite

pite esse, aut in ipsum influere. *frigidi-
que valde &c.* plus etiam periculosi.
necesse est enim &c. hi certè in acuta fe-
bre mortem, in mitiore verò, vbi vi-
res adhuc constant, morbum diutur-
num fore significant.

APH. 5 ARGVM.

*Depressionem alui in diuturno morbo
malum portendere.*

*Post longum morbum ventris depres-
sio, malum.*

*Post longum morbum, ventris, infe-
rioris, vtpote partium ad imum ven-
trem attinentium. depressio, degrava-
tio & concidentia. malum, quippe ca-
lor natiuus in his imbecill⁹ est, neque
proba fit coctio, neque sanguificatio,
vnde vix vnquam ægri ad sanitatem
reuocantur.*

APH. 6 ARGVM.

*Vlcera incurabilia quæ nec ferro nec
igne sanantur.*

Quæcunque Vlcera medicamentis nō

curantur, ferrum curat: quæ verò ferro non curantur, ignis curat: quæ verò igne non curantur, ea existimare oportet immedicabilia.

Quaecunque vlcera, putrida, mali habitus, & exedētia non curantur, obseruata rationali methodo. medicamētis, externis tum admotis, tum intro assumptis. ferrum curat, & incisio. quæ verò ferro &c. perseuerāte adhuc mala qualitate putrida. ignis curat, putrentes qualitates (quæ in aliquibus nostri corporis partibus insūt) puriores reddens. quæ verò igne non curantur, putredine nec euicta, nec domita. immedicabilia, ob id à curatione medico desistendum, prædicenti futura, vt crimine vacet internecionis.

APHOR. 7.

Tabes à decimo octauo anno vsque ad trigesimum quintum potissimum gignuntur. Expositus est hic Aphorismus lib. 5. Aphor. 9.

*Sequentium Aphorismorum
velut inscriptio.*

Hæc

Hæc quidē in acutis febribus obseruentur, vti si quis moriturus vel euasurus est dignoscamus.

APH. 8 ARGVM.

Linguam minimè nigram & aridā agritudinem non multum vehementem ostendere.

Lingua nigra atque cruenta, cūm quid horum signorum abest, malum validum non est, & imbecilliolem luctum significat.

Lingua nigra &c. ob vehementem earum partiū, quæ circa os sunt siccitatem. cūm quid horum, potissimū in febribus. malum validum non est, neque periculosum. & imbecilliolem &c. atque adeò mitiorem febrem.

APH. 9 ARGVM.

Dextrum testem frigidum & conuulsum, mortem significare.

Testis dexter frigidus conuulsusque mortiferum est.

Testis dexter, sinistro calidior, ob

A j

eam quam cum hepate habet affinitatem. *frigidus*, quòd ad ipsum neque sanguis, neque spiritus trāsmittantur. *convulsusque*, ob nervum qui contrahitur & conuellitur. *mortiferum est*.

APHOR. IO ARGVM.

Nigredinem, frigiditatē, contractionem, prater febris initium, mortem significare.

Vngues nigri, digiti pedum frigidi, demissi vel proclinati, mortem proximam esse ostendunt.

Vngues nigri, ob naturalis caloris mortificationem, digiti pedum frigidi, ob eiusdem caloris extinctionē. demissi, contracti ob convulsionem ab inanitione. mortem proximam &c. ob causas superius adductas.

APHOR. II ARGVM.

Digitorum extrema frigida, mortem proximam ostendere.

Quod etiam digitorum extrema frigida

gida, mortem præ se ferunt.

Quod digitorum, manus ipsius. extrema frigida, ob natiui caloris extinctionem. mortem præ se ferunt.

APHOR. 12 ARGVM.

Labia præter naturam liuida, resoluta & frigida, mortem portendere.

Et labia liuida, resoluta, inuersa, & frigida si sint, mortiferum est.

Et labia liuida, ob virium imbecillitatem. resoluta, inuersa, contortaque, & frigida &c. ob natiui caloris suffocationem.

APHOR. 13 ARGVM.

Permulta futura mortis signa percensentur.

Si oculi caligant aut lucem aduersantur: qui somno multo & æstu detinentur extra spem est.

Si oculi caligant, obscuranturque aut lucem auersantur, propter debilitatē visoriæ facultatis. qui somno multo

A ij

ro & estu, intensaque caliditate. detinetur, extra spem est, & pro deplorato habetur.

APHOR. 14 ARGVM.

Signa alia futura mortis exprimuntur.

Si quis sensim rabie quadam effertur: si quis non cognoscit, non audit, non intelligit, mortiferum est.

Si quis sensim rabie, ob bilis accensionem. si quis non cognoscit &c. ob virtutis animalis imbecillitatem, ex qua deinde aliae vires prosternuntur & deiiciuntur, mortiferum est, ob causas superius scriptas.

APHOR. 15 ARGVM.

Ventriculi tumorem & inflationem in febris malum porciendere.

Paulo post morituris, signa haec sunt clara magis, ventriculi si tolluntur, tumescunt, & inflantur.

Paulo post &c. & inflantur, ob tantam

tantam videlicet imbecillitatem, ut
coquere non possint, nec iecur san-
guificare, nec per corpus ipsum nu-
trimentum distribui.

Reliqua non placuit adscribere,
quod multa in se absurda, & ab Hip-
pocratis placitis aliena contineant:
cæterum quibus hæc & alia permul-
ta latius explicanda videbuntur, haud
grauatè lampada tradidero.

F I N I S.

A iij

INSIGNIORES ALIQUOT

*sententiae selectae ex libris Aurelij Cornelij
Celsi medici inter Latinos
eloquentissimi.*

EX PRIMO.

1 Ut alimenta sanis corporibus Agricul-
tura sic sanitatem ægris medicina promit-
tit.

2 Desidia atque luxuria, hæc duo prius in
Græcia corpora vitiarunt, deinde apud nos
affligerunt.

3 Sanus homo, qui & bene valet, & suæ
spotis est, nullis obligare se legibus debet,
ac neque medico, neque alipta egere. Huc
oportet varium habere vitæ genus, modò
ruri esse, modò in vrbe, sæpiusque in agro
nauigare, venari, quiescere interdum, sed
frequentius se exercere. Siquidem igna-
uia corpus hebetat, labor firmat, illa ma-
turam senectutem, his longam adolescen-
tiam reddit.

4 Eum rectè curaturum esse dicunt, quæ
prima origo causæ non fecellerit.

5 Alij putant interesse non quid morbum
faciat, sed quid tollat.

6 Morbos non eloquentia, sed remediis
curari.

curari.

7 Nam ne agricolam quidem, aut gubernatorem disputatione, sed usu fieri.

8 Cuius rei non est certa cognitio, eius opinio certum remediū habere nō potest: Verum est quod ipsam curandi rationem nihil plus confert quā experientia.

9 Neque ignorare medicum oportet quæ sit ægri natura: humidum magis, an magis siccum corpus eius sit, validi nervi an infirmi, frequens valetudo an rara, eaque cū est, vehemens esse soleat an lenis, brevis an longa.

10 Interest enim an fatigatio morbum, an sitis, an frigus, an calor, an vigilia, an fames fecerit, an cibi viniq̃ue abundantia, an intemperantia libidinis.

11 Cū par scientia sit, tamen vtiliorem medicum esse scias amicum, quā extraneum.

12 Bis in die cibum capere, potiūs quā semel, potest homo, & semper quā plurimum, dum modo hunc concoquat.

13 Concubitus neque nimis concupiscendus, neque nimis pertimescendus est: rarus, corpus excitat, frequēs soluit. Cū autem frequens non numero sit, sed natura ratione ætatis & corporis, scire licet eum non inutilem esse, quem corporis neq̃. lā-

A iij

guor neque dolor sequitur.

14 Cauendum, ne in secunda valetudine aduersæ præsidia consumantur.

15 Imbecillis stomacho, quo in numero magna pars urbanorum, omnesque penè cupidi literarum sunt, obseruatio necessaria est, ut quod corpori vel loci vel studij ratio detrahit, cura restituat. Ex his igitur qui benè concoxit, manè tutò surget: qui parùm, quiescere debet: & si manè surgendi necessitas fuerit, redormire: Qui nō concoxit ex toto conquiescere, ac neque labori se, neque exercitationi, neque negotio credere.

16 Scire licet integrū corpus esse, cum quotidie manè vrina alba, dein ruffa est: illud concoquere, hoc cōcoxisse significat.

17 Si lucubrandum est, non post cibum facere, sed post concoctionem.

18 Post satietatem nihil agendum.

19 Quem interdium vel domestica vel ciuilia officia tenuerunt, huic tempus aliquod seruandum curationi corporis est. Prima autem eius curatio exercitatio est, quæ semper antecedere cibum debet: Exercitationis autem modus & finis esse debet sudor, aut certè lassitudo quæ citra fatigationem fit.

20 Nunquam utilis est nimia satietas.

Sæpe

Sæpe inutilis est nimia abstinencia. Sæpe si qua intemperantia subest, durior est in potu quam in esca.

21 Secunda mensa bono stomacho nihil nocet, in imbecillo coalescit.

22 Vbi expletus est aliquis, facilius concoquit: si quicquid assumpsit: porione aquæ frigida includit, tum paulisper inuigilat, deinde bene dormit.

23 Cum quis mutare aliquid volet, paulatim debet assuescere.

24 Neque ex salubri loco in grauem, neque ex graui in salubrem transitus satis tutus est.

25 Neq. verò ex multa fame nimia satietas, neque ex nimia satietate fames idonea est.

26 Neque ex nimio labore subitum otium, neque ex nimio ocio subitus labor sine noxa est.

27 Periclitatur & qui semel & qui bis die cibum incontinenter contra consuetudinem assumit.

28 Quod contra consuetudinem est, nocet, seu molle seu durum est.

29 Nimis ociosa vita utilis non est, quia potest incidere laboris necessitas.

30 Illud nosse oportet, quod ex labore sudanti frigida potio perniciosissima est, at-

que etiam cum sudor se remittit, itinere fatigatis inutilis.

31 Vomitus inutilis est gracilibus & imbecillum stomachum habentibus: Vtilis est plenis & biliosis omnibus, si vel nimium se replerunt, vel parum concoxerunt. Nam siue plus est quam quod concoqui possit, periclitari ne corrumpatur non oportet: Si verò corruptum est, nihil commodius est, quam id, qua via primum expelli potest eiicere.

32 Deiectio autem medicamento petenda est, ubi venter suppressus parum reddit ex eoque inflammationes, caligines, capitis dolores, aliaque superioris partis mala increseunt.

33 Sed purgationes quoque ut interdum necessariae sunt, sic ubi frequentes sunt, periculum afferunt. Assuescit enim non aliud corpus, & ob hoc infirmum erit, cum omnibus morbis obnoxia maxime infirmitas sit.

34 Vinum dilutius pueris, meracius senibus conuenit.

35 Hyeme plus esse conuenit, minus, sed meracius, bibere. At Vere paulum cibo demendum adiiciendumque potioni, sed dilutius tamen bibendum est. Aestate ut saepius utendum cibo, sic exiguo est. Per Au-

tum-

tumnum propter cœli varietatem periculum maximum est, itaque neque sine veste, neque sine calciamentis prodire oportet: Cibo verò iam pleniore uti licet, minus sed ineracius bibere.

36 Venus Hyeme non pernicioſa, Vere tutiſſima; neque Aestate verò neq. Autumno utilis eſt, tolerabilior tamen per Autūnum eſt. Aestate in totum, ſi fieri poteſt, abſtinendum.

EX SECVNDO.

1 Saluberrimum Ver eſt, proximò deinde ab hoc Hyems, periculoſior Aestas, Autumnus longè periculoſiſſimus. Ex tempeſtatibus optimæ æquales ſunt ſive frigida: ſive calidæ: Peſſimæ quæ variant maximè: Quo fit ut Autumnus plurimos opprimat.

2 Saluberrimi ſunt ſereni dies: meliores pluuij, quàm tantùm nebulofi, optimique Hyeme qui omni vento vacant: Aestate, quibus fauonii perflant. Si genus aliud vētorum eſt, ſalubriores ſeptentrionales quàm ſubſolani vel auſtrini ſunt.

3 Ventus vbique ferè à mediterraneis regionibus veniens ſalubris, à mari grauis.

4 Aetas media tutiſſima eſt, quæ neq. iuuentæ calore, neq. ſenectutis frigore infeſtatur.

5 Longis morbis, senectus acutis adolescentia magis patet.

6 Corpus autem habilissimum, quadratum est, neque gracile neque obesum: Nā longa statura, ut in iuuenta decora est, sic matura senectute conficitur: Corpus gracile, infirmum: sic obesum hebes est.

7 Facile securus est aliquis in iis qui saepe sine periculo euasit.

8 Si speciosior & plenior aliquis & coloratior factus est, suspecta habere bona sua debet: quæ quia neque in eodē habitu subsistere, neque ultra progredi possunt, ferè retro quasi ruina quadam reuoluuntur. Peius tamen signum est ubi aliquis contra consuetudinem emarcuit, & decorem coloremque amisit, quoniam in his quæ superant, est quod morbus demat: in his quæ deficiunt, non est quod ipsum morbum ferat.

9 Mali morbi testimonium est vehementer ex cerebro spirare.

10 Vomitus synceræ pituitæ vel bilis periculosus, peiorque si viridis aut niger est. At mala urina est in qua subsidunt subrubra aut liuida, deterior in qua quasi fila quædā tenuia atque alba, pessima ex his si tanquam ex furfuribus factas nubeculas repræsentat, diluta quoque atque alba vitiosa est.

sa est, sed in phreneticis maximè. Aluus autem mala est ex toto suppressa. Periculosa etiam quæ inter febres fluens, conquiescere hominem in cubili non patitur, utique si quod descendit, est perliquidum, aut albidum aut pallidum, aut spumans. Ille quod excernitur malum est, exiguum glutinosum, liuidum, biliosum, cruentum, aut peioris odoris quàm ex consuetudine, malum est & syncerum. Urina verò rubra & tenuis in magna cruditate esse cōsuevit: Pessima tamen est præcipueq; mortifera, nigra, crassa, mali odoris. Aluus quoque varia & discreta reddens, pestifera est: Sed ægrum in præcipiti iam esse denuntiat, quæ liquida, eademq. vel nigra, vel pallida, vel pinguis est, utiq. si magna foeditas odoris accessit.

11 Omne auxilium corporis aut demit aliquam materiam aut adiicit, aut euocat, aut reprimat, aut refrigerat aut calfacit, aut durat, aut mollit.

12 Sanguinem incisa vena mitti nouum non est: Sed nullum penè morbum esse in quo non mittatur, nouum est.

13 In mittendo sanguine non tam annos medicus numerare, quàm vires ægrotantis æstimare debet.

14 Tenuioribus magis sanguis, plenioribus magis caro abundat.

BIUM

15 Sarius est anceps experiri auxilium, quàm nullum.

16 Si morbi ratio patitur, sanguinis de- tractioni tempus aptissimum est dies ad- uersæ valetudinis secundus aut tertius. Sed vt aliquando etiam primo die sanguinem mittere necesse est, sic nunquam vtile post diem quartum est, cum iam spatio ipso ma- teria & exhausta est & corpus corrumpit, vt detractio imbecillum id facere possit, non possit integrum.

17 Quòd si vehemens febris vrget in ipso impetu eius sanguinem mittere, hominē iugulare est. Expectanda ergo remissio, & ista medicina ferè in biduum diuidenda: Sarius enim est primò leuare ægrum, dein de perpurgare, quàm simul omni vi effusa fortasse præcipitare.

18 Cùm sit crudo minimè mittendus san- guis, tamen ne id quidem perpetuum est, neque enim semper concoctionem res expectat: Nam si ex altiore loco decidit a- liquis, si contusus est, si ex aliquo subito casu sanguinem vomit, quamuis paulò an- tè sumpsit cibum, tamen protinus ei ma- teria demenda est: idémque etiam in aliis repentinis casibus dictum sit.

19 Mittere autem sanguinē cùm sit ex- peditissimum, vsum habenti, tum ignaro difficil-

difficillimum est, iuncta est enim vena arteriis, his nervi: Ita si nervum scalpellus attingit, sequitur nervorum distentio ea quæ crudeliter hominem consumit: At arteria incisa neque coit, neque sanescit, interdum etiam ut sanguis vehementer erumpat efficit.

20 Incidenda ad medium vena est, ex qua cum sanguis erumpit, colorem habitumque eius oportet attendere: Nam si is crassus & niger est, vitiosus est, ideoque inutiliter effunditur: Si rubet & pellucet, integer est, eaque missio sanguinis adeo non prodest, ut etiam noceat, protinusque is supprimendus est.

21 Semper ante finis faciendus est, quam anima deficiat.

22 Vehementi malo nisi æquè vehemens auxilium succurrere non potest.

23 Medicamentum non semper ægris prodest, nocet semper sanis.

24 Initia morborum primum famem stimque desiderant, ipsi deinde morbi, moderationem, ut neque alius quam expedit, neque eius ipsius nimium sumatur. Neque enim convenit iuxta inedia protinus satietatem esse. Quod si sanis corporibus etiam inutile est, ubi aliqua necessitas famem fecit, quanto inutilius est in corpore

ægro? Neque vlla res magis adiuuat laborantem, quàm tempestiua abstinencia.

25 Plus alimenti est in carne quàm in vlllo alio cibo.

26 Brassica subcruda aluum mouet, bis cocta stringit.

EX T E R T I O.

1 Natura repugnãte nihil medicina proficit. Magis tamen ignoscendum medico est parum proficienti in acutis morbis quàm in longis. hîc enim breue spatium est, intra quod, si quod, non profuit auxilium, æger extinguitur: ibi & mutationi remedium & deliberationi tempus patet, adeò vt rarò, si inter initia medicus accessit, obsequês æger sine illius vitio pereat.

2 Illud ignorari non oportet, quòd non omnibus ægris eadem auxilia conueniunt.

3 Oportet itaque vbi aliquid non respõdit, non tanti putare authorem quanti ægrum, & experiri aliud atque aliud.

4 In acutis morbis serius æger alendus est, vt primò dempta materia impetum frangat: In longis maturius, vt sustinere spatium affecturi mali possit.

5 Multùm interest ab initio quis rectè curaturus sit, an perperam quia curatio minus hisprodest in quib. assiduè frustra fuit.

6 Om-

6 Omnium optima sunt quies & abstinentia: solâque abstinentia sine vlllo periculo medetur.

7 Non dubium est quin vix quisquam, qui non dissimulauit, sed per hæc maturè morbo occurrit, ægroret.

8 Asclepiades officium esse medici dicit, vt tutò, vt celeriter, vt iucundè cures, id vorum est, sed ferè periculosa esse nimium & festinatio, & voluptas solet. Quæ verò moderatione vtendum sit vt quantũ fieri potest omnia ista contingant, quæritur qua ratione primis diebus æger continendus sit. Antiqui medicamentis quibusdam datis concoctionem moliebantur, eò quòd cruditatem maximè horrebant. Deinde eam materiam quæ lædere videbatur, ducendo sæpius aluum subtrahebant. Asclepiades medicamenta sustulit: aluum nò toties, sed ferè tamen in omni morbo subduxit. Febre verò ipsa infestante se remedio hoc vti professus est, conuellendas enim vires ægri putauit, luce, vigilia, siti ingenti, sic vt ne eos quidem primis diebus elui sineret. Quo magis falluntur qui per omnia iucundam eius disciplinam esse cõtendunt. Is enim vltioribus quidem diebus cubantis etiam luxuriæ subscripsit, primis verò tortoris, vicè exhibuit. Ego au-

B j

tem medicamentorum dari portiones & alium duci non nisi raro debere concedo. Et id non ideo tamen agendum, ut ægri vires conuellantur existimo: quoniam ex imbecillitate summum periculum est. Minui ergo tantum exuperantem materiam oportet, quæ naturaliter digeritur ubi nihil noui accedit. Itaque abstinendum à cibo primis diebus, in luce habendus æger, nisi infirmus interdiu est, isque cubare quam maximo conclauì debet. Quod ad sitim verò somnumque pertinet, moderandum id est, ut interdiu vigilet, noctu, si fieri potest, conquiescat: ac neque potet, neque nimium siti crucietur. Os etiam eius elui potest, ubi & siccum est & ipsi foetet, quamuis id tempus aptum porioni non est: Commodèque Erasistratus dixit, sæpe inferiore parte humorem non requirente, os & fauces requirere.

9 Optimum medicamentum est opportunè cibus datus, qui quando primum dari debeat ambigitur, aliis quintum diem, aliis sextum expectantibus. Asclepiades ubi ægrum triduo per omnia fatigarat, quarto die cibum indulgebat. At Themison non quando crepisset febris, sed quando desisset aut certè leuata esset, & ab illo tempore expectato die tercio cibum dabat.

dabat. Nihil autem horum utique perpetuum est: nā potest primo die dari, potest secundo, potest tertio, potest non nisi quarto aut quinto, potest post vnam accessiōnem, potest post duas, potest post plures. Refert enim qualis morbus sit, quale corpus, quale cœlum, quæ ætas, quod tempus, anni: minimèque in rebus multum inter se differentibus perpetuum esse præceptū temporis potest.

10 Illud est vnum semper & vbique seruandum, vt ægri vires subindè assidens medicus inspiciat, & quandiu supererunt, abstinentia pugnet: Si imbecillitatem vereri ceperit, cibo subueniat. Id enim eius officium est, vt ægrum neque supernacua materia oneret, neque imbecillitatem fame perdat.

11 Antiquos admodū celebres Pythagorici numeri fefellerunt, cū hīc medicus non numerare dies debeat, sed ipsas accessiones intueri, & ex his coniectare quando cibis dandus sit.

12 Ab vno medico plures sanari non possunt.

13 Scire oportet optimum cibo tempus esse febre finita.

14 Cū ægros semper securos agere cōueniat, vt corpore tantū non etiam ani-

mo laborent, tum præcipue vbi cibum
sumpserunt: itaque si qua sunt quæ exaspe-
ratura sunt eorum animos, optimum est
ea dum ægrotant eorum notitiæ subtra-
here.

15 Periti medici est non protinus, vt ve-
nit, apprehendere manu brachium, sed pri-
mum residere hilari vultu, percontarique
quemadmodum se habeat: & si quis eius
metus est, cum probabili sermone leni-
re: tum deinde eius corpori manum admo-
uere.

16 Medicus neque in tenebris neque à
capite ægri residere debet, sed illustri loco
aduersus eum, vt omnes notas ex vultu
quoque cubantis perspiciat.

17 Ponendi sunt ægro varij cibi, sicut
Aſclepiades præcepit, tum demum vbi fa-
stidio vrgetur, neque satis vires sufficiunt,
vt paulum ex singulis degustando famem
vitet. At si neque vis neque cupiditas de est,
nulla varietate sollicitandus æger est, ne
plus assumat quàm concoquat. Neque ve-
rum est quod ab eo dicitur, facilius con-
coqui varios cibos: eduntur enim fa-
cilius, ad concoctionem autem materiæ
genus & modus pertinent.

18 Neque inter magnos dolores, neque
increſcente morbo tutum est ægrum im-
pleri

pleri cibo, sed vbi inclinata iam in melius
valitudo est.

19 Id quoque videndum est quòd quidā
solum præcipiunt, an astrictum corpus sit,
an profluat. Nam si astrictum est, ducenda
alius est, mouenda vrina, eliciendus sudor:
contra si profluat, sudor coercendus, quies
adhibenda erit, tenebris somnóque quan-
docunque volet vtendum, non nisi leui ge-
statione corpus agitandum, & pro genere
mali subueniendum.

20 In febre pestilente minimè vtile est
aut fame aut medicamentis vri, aut ducere
aluum. Si vires sinunt, sanguinem mittere
optimum est, præcipuéque si cum dolore
febris est.

21 Non facile sanguinem mittere, non
facile ducere aluum, non cruciari vigilia
faméve aut nimia siti, non vino curare sa-
tis conuenit.

22 Cùm verò in summo incremento
morbus est, vtique non ante diem quartū
magna siti antecedēte, frigida aqua copio-
se præstanda est, vt bibat etiam vltra fatie-
tatem, & cùm iam venter & præcordia vl-
tra modum repleta sunt satisque refrige-
rata, vomere debet. Quidam ne vomitum
quidem exigunt, sed ipsa aqua frigida tan-
tum ad satietatem data pro medicamento

B iij

viuntur. Vbi vtrumlibet factum est, multa veste operiendus est & collocandus ut dormiat, feréque post longam sitim & vigiliam, post multam satietatem, post infractum calorem, plenus somnus venit, per quem ingens sudor effunditur: idque præsentissimum auxilium est: sed in his tamén in quibus præter ardorem nulli dolores, nullus præcordiorum tumor, nihil prohibens vel in thorace, vel in pulmone, vel in faucibus, non vlcus, non defectio, non deiectio, non profluuium alui fuit.

23 Est etiam observatio necessaria qua quis in pestilentia utatur adhuc integer, cum tamen securus esse non possit: Tum igitur oportet peregrinari, nauigare, gestari, ambulare sub dio ante æstum leniret, vitare fatigationem, cruditatem, frigus, calorem, libidinem: multoque magis se continere si qua grauitas in corpore est, tum neque mane surgendum, neque pedibus nudis ambulandum est, non vomendum, neque mouenda aluius, neque etiam si mota est per se comprimenda: abstinendâ potius, itémque vitadum balneum, sudor, meridianus somnus utique si cibus antecessit, qui tamen semel die commodius assumitur, insuper etiam modicus ne cruditatem moueat. Alternis diebus inuicem
modò

modò aqua, modò vitum bibendum est.
Quibus seruatis, ex reliqua victus consue-
tutine quàm minimum mutari debet.

24 Sed cùm eadem omnibus conuenire
non possunt, ferè quos ratio non restituit,
temeritas adiuuat.

25 Sæpe etiam pertinacia iuuantis, malū
corp oris vincit.

26 Quartana febris neminem iugulat,
vetus quartana rarò nisi Vere soluitur.

27 Si quartana quieuit diu, meminisse
eius diei conuenit, eoque vitare frigus, ca-
lorem, cruditatem, lassitudinem, facilè e-
nim reuertitur nisi à sano quoque aliquan-
diu timeretur.

28 Est qui fugiens horrorem febrilem
ante accessionem vtiliter edat allium, aut
bibat aquam calidam cum pipere, siqui-
dem ea quoque assumpta calorem mouet
qui horrorem non admittit.

29 Ex phreneticis alij hilares, alij tristes
sunt, alij facilius continentur & intra ver-
ba desipiunt, alij consurgunt & violenter
quadam manu faciunt, atque ex his ipsis
alij nihil nisi impetu peccant, alij etiam
artes adhibent, summāque speciem savi-
tatis in captandis maiorum operum occa-
sionibus præbent, sed exitu deprehendun-
tur. Ex his autem eos qui intra verba desi-

B iiij

piunt, aut leuiter etiam manu peccant, onerare asperioribus coercitionibus superuacuum est: eos verò qui violentius se gerunt, vincire conuenit, ne vel alteri vel sibi noceant. Neque credendum est si victus aliquis dum leuari vinculis cupit, sanum iam se fingat, quamuis prudenter & miserabiliter loquatur, quoniam is dolus insanientis est. Aduersus omnium sic insanientium animos gerere se pro cuiusque natura necessarium est.

30 Asclepiades perinde esse dixit his sanguinem mitti, ac si trucidentur, rationem hanc sequutus, quod neque insania esset nisi febre intenta, neque sanguis nisi in remissione eius rectè mitteretur.

31 Omnibus sic affectis somnus & difficilis & præcipuè necessarius, sub hoc enim plerique sanescunt.

Somnus illis medicamentis accersendus est quæ soporifera sunt, habita scilicet eadem moderatione quæ hic necessaria est, ne quem obdormire volumus, excitare postea non possimus.

32 Neque ignorare oportet leniorem esse morbum cum risu quàm serio insanientium.

33 Aquæ inter cutem tres species sunt: his communis est humoris nimia abundantia

dantia, ob quam ne vlcera quidem in his ægris facile sanescunt.

34 Facilius in seruis quàm in liberis tollitur hydropisis, quia cum desideret famem, sitim, mille alia tædia, longamque patientiam, promptius his succurritur qui facile coguntur, quàm quibus inutilis libertas est. Sed ne hi quidem qui sub alio sunt, si ex toto sibi temperare non possunt, ad salutem perducuntur. Ideoque non ignobilis medicus Chrisippi discipulus apud Antigonom regem amicum quendam eius notæ intemperantiæ, mediocriter eo morbo implicitum, negavit posse sanari. Cumque alter medicus Epirotes Philippus se sanaturum polliceretur, respondit illum ad morbum ægri respicere, se ad animum. Neque eum res fefellit. Ille enim cum summa diligentia non medici tantum modo sed regis custodiretur, tamen malagmata sua deuorando bibendoque suam urinam se præcipitauit.

35 Inter initia non difficillima curatio est, si imperata sunt, quies, sitis, inedia. At si malum inueterauit, non sine magna molestia discutitur.

36 Multum ambulandum, currendum aliquando est, superiores maximè partes sic perfricandæ ut spiritum ipse contineat,

euocandus est sudor non exercitatione tantummodo, sed etiam in arena calida, vel laconico, vel clibano, similibusque aliis, maximeque utiles naturales & siccae sudationes sunt, quales super Baias habemus in myrtis. Balneum atque omnis humoralienus est, *ac proinde videri utendum*

37 Potio non ultra danda est quam ut vitam sustineat, optimaque est quæ urinam mouet.

38 Non alienum erit metiri portionem hydropici & urinam, nam si plus humoris excernitur quam assumitur, ita demum secundæ valetudinis spes est.

39 Qui de phthysi dubitant an sit, hac nota vtuntur: Quod excreatum est si in igne impositum mali odoris est.

40 Lac quod in capitis doloribus & in acutis febribus pro veneno est, in phthysi tamen sicut in omnibus longis difficilibusque febriculis rectè dari potest.

EX QVARTO.

I Vno die fluere aluum sæpe pro valitudine est, atque etiam pluribus, dum febris absit, & intra septimum diem conquiescat: Purgatur enim corpus, & quod intus læsurum erat, vtiliter effunditur. Verum spacium periculosum est: interdum enim
tormina

tormina & febriculas excitat, virésque cōsumit: interdum autem euenit vt id neglectum pluribus diebus curari difficillimum sit.

2. Medicamentis vti nisi in vehementibus malis superuacuum est, *quia epus*

3. Podagricis equitare alienum est.

4. Quibus articulorum dolor certis temporibus reuertitur, hos à curioso victu cauere oportet, ne inutilis materia corpori superfit.

EX QVINTO.

1. Medicamentorum vsum magna ex parte Asclepiades non sine causa sustulit, cum omnia ferè stomachum lædāt, malique succi sint: ad ipsius victus rationem potius omnem suam curam transtulit. Verum vt illud in plerisque morbis vtilius est, sic multa admodum corporibus nostris incidere consueuerunt, quæ sine medicamentis ad sanitatem peruenire non possunt. Illud ante omnia scire conuenit, quod omnes medicinæ partes ita innexæ sunt, vt ex toto separari non possint, sed ab eo nomen trahant à quo plurimum petunt. Ergo vt illa quæ victu curat, aliquando medicamentum adhibet, sic illa quæ præcipuè medicamentis pugnat, adhibere e-

tiam rationem victus debet, quæ multum
admodum in omnibus malis corporis pro-
ficit.

2 Vti somniferis nisi nimia necessitas vr-
get alienum est: sunt enim ex vehementi-
bus medicamentis & stomacho alienis.

3 Est prudentis hominis primum eum
qui seruari non potest, non attingere, ne
videatur occidisse quem fors ipsius pere-
mit. Deinde vbi grauis metus est, sine cer-
ta tamen desperatione, indicare necessariis
periclitantis in difficili rem esse, vt si vi-
cta ars malo fuerit, vel ignorasse vel fefel-
lisse non videatur. Sed vt hæc prudenti vi-
ro conueniunt, sic rursus hystriionis est par-
uam rem attollere, quò plus præstitisse vi-
deatur.

4 Dubia spes certa desperatione est po-
rior.

F I N I S.

pour jouir d'une bonne
santé; il faut éviter l'excès
en tout genre; prendre de
l'exercice tous les jours pour
dissiper les humeurs et les
prévenir: il faut aussi
avoir le soin de conserver
un certain enjouement dans
toutes nos actions, et de se
former un tempérament gai.

Les maladies ne sont occasionnées
que par l'abondance des
humeurs ou du sang: en sorte
que l'on peut les guérir
par la diète, parce que
l'on diminue ainsi l'humour
du sang, et l'on empêche

qu'il ne s'en forme de nouveau
: demême ladiète est bonne
pouv dissiper les humeurs,
parceque les acides qui servent
à la digestion n'ayant point
de matière sur laquelle ils
puissent s'exercer, ils
dissolvent les humeurs & les
mènent au point de les vendre
propres à servir de coups
par la transpiration ou les
selles :

un homme qui se porte bien
peut sans violence manger
de toute sorte d'aliments
jugez ce qu'il ait éprouvé
si qu'il n'y a point de contraindre

Les convalescents ne doivent
pas beaucoup manger & se faire
mais peu et souvent: parce que
leur estomach étant encore faible
ne peut digérer beaucoup d'aliments
en sorte que le chyle qui en résulte
forme plutôt des humeurs
que du sang, parce que les parties
ne sont pas assez divisées. . . .
il est fort nuisible de se lever
après le repas et de se coucher
au moins immédiatement
après le souper, parce que
les esprits animaux que
l'âme emploie dans son
action, sont nécessaires
pour la digestion: ainsi
elle ne peut qu'être alors
fort imparfaite: ainsi

il se forme alors beaucoup
d'humours dans le corps
et dans le ventre dans l'esto-
mach : d'ailleurs le sommeil
étant dérangé avec toutes
nos forces ; il est bien clair
que d'où qu'on en use point
les forces s'affaiblissent
de plus en plus :

Γράμμα	Ελληνικ.	Latina.
συντ.	Class.	
εἰς τὸ περὶ ἀφθονῶν ἀγνῶν,	ε' 526.	3. 46. 223.
εἰς τὸ περὶ ἀφθονῶν,	ε' 578.	7. 251.
εἰ καὶ φύσιν αἵμα ἐν ταῖς ἀρτηρίαις,		
περιέχεται,	α' 221.	6. 60.
περὶ αἱρέσεων τοῖς εἰσαγεμένοις,	α' 10.	3. 46. 223.
περὶ αἰσθητικῆς αἱρέσεως,	α' 16.	3. 46. 223.
περὶ πνεύματος ἀναπνοῆς,	2' 159.	1. 123.
περὶ τῶν τῆς ἀναπνοῆς αἰτίων,	2' 165.	1. 226.
περὶ ἀνατομικῶν ἐκτελέσεων,	α' 109.	1. 63.
περὶ τὰ ἀνταρκτικὰ τοῖς ἱπποκράτους		
ἀπορρομαῖς τῶν ἰσθμίων,	ε' 337.	extr. ord. 66.
περὶ ἀντιβαλλομένων,	δ' 472.	6. 84.
περὶ ἀντιδότηων,	β' 423.	6. 99.
περὶ δυνάμεως τῶν ἀπλῶν φαρμάκων,	β' 2.	6. 1.
εἰ καὶ φύσιν αἵμα ἐν ταῖς ἀρτηρίαις	ε' 578.	7. 251.
περιέχεται,	α' 221.	6. 60.
ὅτι καὶ χύκον, ὅτι καὶ κηρύνην καὶ		
τὸν ἱπποκράτους ἀπορρομαῖς, ὅτι καὶ		
τὴν αὐτὴν ἀντιβαλλομένην πρὸς τὸ	ε' 329.	extr. ord. 66.
ἐκτελεῖται θερμὸν.		
εἰς τὸ ἀπορρομαῖς,	ε' 219.	extr. ord. 2.
περὶ βδελύξεως ἀντιστάσεως, καὶ σιγῆς,	δ' 27.	6. 84.
καὶ ἐκτελέσεως καὶ καταστροφῆς,	δ' 361.	3. 46. 223.
περὶ τῶν ἰσθμίων βδελύξεως,	δ' 406.	1. 32. 6.
εἰ καὶ τὸ καὶ γαστρίαν,	ε' 709.	
τῶν τῶν ἱπποκράτους γαστρίαν ἐκτελέσει,		

περὶ τρασιβελον, πόλιν ἐν ἰατρικῇ	δ' 287.	2.101.
ἢ γυμναστικῇ ἐπὶ τὸ ὑγιανθῆναι,	δ' 301.	2.48.
περὶ τῆς διὰ μικρὰς σφαίρας		
γυμναστικῆς,		
Διὰ γνώσεως τῶν ἐν νεφροῖς παθῶν,	δ' 415.	7.191.
καὶ θεραπείας,		
εἰς τὸ περὶ διαίτης ὑγιεινῆς,	ε' 29.	2.39.
εἰς τὸ περὶ διαίτης ὁξέων νοσημάτων,	ε' 37.	7.108.
περὶ ἀρίστης διδασκαλίας,	α' 6.	1.529.30.
περὶ ἀνομιῶν καὶ δυσπρασιῶν	α' 249.	1.47.
περὶ τῶν καθ' ἑκαστὸν καὶ τῶν		
να δοσκέων,	α' 253.	1.23.
περὶ φυσικῶν δυνάμεων	α' 257.	1.290.
περὶ οὐσίας τῶν φυσικῶν δυνάμεων	α' 343.	1.230.
περὶ δυνάμεως, ἢ κράτους τῶν ἀπὸ		
φαρμάκων,	β' 2.	5.1.
περὶ ἀνομιῶν καὶ δυσπρασιῶν	α' 249.	1.47.
περὶ δυσπνοίας,	γ' 166.	3.46.
περὶ ἀνατομικῶν ὑπερμερίσεων,	α' 119.	1.63.
εἰσαγωγῇ, ἢ ἰατρικῇ, πῶς δύνεται		
ἢ ἰατρικῇ,	δ' 371.	1.529.50.
τίνας δὲ ἐκκαθαίρειν, καὶ πῶς		
καταφθαρῆναι, καὶ πῶς,	β' 487.	5.28.
πῶς δὲ ἐκτρέφειν τὸν σπασμωδικόν		
νοσούν,	γ' 388.	1.529.61.
περὶ τῆς ἐξ ἐνυπνίων διαγνώσεως	γ' 463.	4.213.

ἰὼν ἢ ἱπποκράτους ἡλικία ἐξήκοντος, —	ε. 705.	
εἰς τὰ τῶν ἐπιδημίων, —	ε. 345.	3. 100.
ἢ ἐπιδημίας παρὰ ἑσθιάνην, —	δ. 28.	7. 175.
πρὸς εὐεξίαν, —	α. 248.	1. 39.
πρὸς ἀπορίων ἢ σόλωνι, —	δ. 438.	7. 161.
πρὸς εὐπορίαν ἄλλο, —	δ. 448.	7. 169.
πρὸς οὐρανίας, ἢ χαροχυσίας, —	δ. 351.	2. 33.
εἰς ὥον ἢ κ. 255ος, —	δ. 406.	1. 326.
θαλασσοῦ τινος, —	δ. 34.	7. 2.
ἰὼν πρὸς Γλαύκωνα θεριποτικῶν, —	δ. 197.	7. 94.
πρὸς γυναικὸς, ὅτι μὴδὲν ἡμερικῶς, —		
ἰὼν ἱπποκράτους ἀφορισμὸν, —		
ἀρχὴ, τὰ αὐξανόμενα πλείον		
εἶναι τὸ ἐμφύτον θερμὸν, —	ε. 329.	επιπρόσ.
πρὸς θηριακῆς πρὸς πύσωνα, —	β. 456.	4. 89.
πρὸς θηριακῆς πρὸς σαμφιδιανόν, —	β. 469.	5. 98.
πρὸς θρασυβουλον, πρὸς ἰατρικῆς		
πρὸς ἰατρικῆς τὸ ὑψηλόν, ἢ γυμναστικῆς, —	δ. 387.	2. 101.
ὅτι ἀριστοὶ ἰατροί, ἢ φιλόσοφοι, —	α. 8.	2589. 6.
εἰς τὸ κ. 117ος, —	ε. 661.	7. 197.
πρὸς τὰ ἀντικειμένα τοῖς ἱπποκράτους		
ἀφορισμοῖς, —	ε. 337.	επιπρόσ.
πρὸς ἐπιστοφῆς ἰστορίας, —	δ. 424.	Νόθ. 2.
πρὸς τὸν εἰς τοὺς νόσους καιρῶν, —	γ. 379.	3. 85.
πρὸς τὸν ὅτι ἢ νοσημάτων καιρῶν	γ. 385.	3. 86.
πρὸς τὸν καθαιρῶν φαρμάκων δυνάμει, —	β. 484.	5. 86.

ἵνα δὲ ἐκκαθαίρω, καὶ ποιοῖς καθαρίσεις,	β. 487.	5. 88.	0
καὶ ποιεῖ,			α
περὶ κατακλίσεως, προγνωστικὰ ἐκ τῶν μαθη-	Δ' 473.	Nov. 12.	4
ματικῆς ἐπιστήμης,	α' 247.	1. 37.	α
περὶ ἀρίστης καὶ ἀσκαπῆς τοῦ σώματος,	α' 247.	1. 37.	α
περὶ πρᾶσιν,	2. 389.	4. 145.	α
περὶ κρῖσιν,			α
περὶ ἀραιοῦσιν ἢ κρῖν,	2. 423.	4. 145.	α
περὶ κυομένων διακρίσεως,	α' 213.	1. 322.	α
περὶ κρῖσιν,	α' 59.	1. 10.	α
περὶ μαρμαρίσιν,	2. 373.	3. 45.	α
θεραπευτικῆς μεθόδου	δ. 34.	7. 2.	α
περὶ μεταβολῆς ἐκ τῶν γαστρίων, καὶ			α
ῥέφου, καὶ ὅπως δ. ἐστὶ τῶ 5. βιβλ. Αἰτίων.	δ. 469.	Nov. 109.	α
περὶ μετακινήσεως,	2. 357.	1. 34.	α
περὶ μέτρων, καὶ σταθμῶν,	δ. 466.	5. 275.	α
περὶ μέτρων ἀνατομῆς,	α' 210.	1. 108.	α
περὶ χρεῖας τῶν ἐν ἀνθρώπῳ σώματι μερῶν,	α' 367.	1. 113.	α
περὶ μυῶν κινήσεως,	α' 553.	1. 308.	α
περὶ νούρων ἀνατομῆς	α' 204.	1. 53.	α
ποῶς δὲ ἐκείνην τοῖς προσωπιομένοις νοσοῦν,	γ. 388.	Mag. 61.	α
περὶ διαφορὰς νοσημάτων,	2. 199.	3. 2.	α
περὶ τῶν ἐν τοῖς νοσήμασιν αἰτίων,	γ. 205.	3. 6.	α
περὶ τῶν παρὰ φύσιν ὄγκων,	γ. 353.	3. 82.	α
ὄροι ἰατρικοί,	δ. 390.	Mag. 43.	α
περὶ ὁσμῶν ὀργάνων	α' 206.	1. 210.	α
περὶ οὐρῶν,	δ. 410.	4. 122.	α
περὶ διακρίσεως καὶ θεραπείας ἐν ἰατρικῇ			α
ψυχῇ ἰδίον παθῶν,	α' 352.	2. 50.	α
περὶ πλῆθους, γ.	2. 342.	3. 76.	α
περὶ ἰσχυρῶς, καὶ παρὰ φύσιν, καὶ εἰσους	2. 364.	3. 51.	α

ὅτι αἱ ποιοῦντες σώματα, δ	δ. 493	Mag. 8.
περὶ τῶν προγινώσκων, —	γ. 451.	4. 213.
αἷς τὸ προγινώσκον, —	ε. 117.	4. 189.
εἰς τὸ προγινώσκον, —	ε. 167.	4. 160.
ὡς δὲ ἐλέγχων τοὺς προσποιημένους νοσῶν,	γ. 388.	Mag. 61.
περὶ ῥαπτικῶς τοῖς ἀπὸ τῶν ἰατρῶν, —	α. 1.	Mag. 2.
περὶ πλυσάνης, —	β. 489.	2. 46.
περὶ διαφθορᾶς πυρετῶν, —	γ. 330.	3. 30.
περὶ τρομῆς, καὶ παλμῆς, καὶ παροσμῆς, καὶ ῥίξου, —	γ. 364.	3. 51.
περὶ τῶν παρὰ τὴν ἰατρικὴν σοφισμῶν, —	δ. 32.	Mag. 7.
περὶ τρομῆς, καὶ παλμῆς, καὶ παροσμῆς, καὶ ῥίξου, —	γ. 364.	3. 51.
περὶ σπέρματος, —	ζ. 226.	1. 328.
περὶ σπέρματος, —	α. 46.	1. 2.
περὶ συνθεσῶν διαφθορᾶς, γ. 212. 3. 10.	γ. 218.	3. 14.
περὶ συνθεσῶν διαφθορᾶς, β. 312.	γ. 209.	
περὶ συνθεσῶν διαφθορᾶς, γ. 312.	β. 312.	5. 209.
περὶ συνθεσῶν διαφθορᾶς, α. 34.	α. 34.	Mag. 36.
περὶ διὰ μικρᾶς σφαίρας γυμνασίου, —	δ. 301.	2. 48.
περὶ τῶν σφυγμῶν τοῖς ἐισαγομένοις, —	γ. 1.	4. 43.
περὶ διαγνώσεως σφυγμῶν, —	δ. 252.	4. 70.
περὶ τῶν ἐν τοῖς σφυγμοῖς αἰτίων, —	γ. 84.	4. 86.
περὶ προγινώσεως σφυγμῶν, —	γ. 138.	4. 204.
περὶ ῥεῖας σφυγμῶν, —	γ. 154.	1. 227.
ὅτι τὰ τῆς ψυχῆς ἔδνη τῶν σώματος κινήσεων, —	α. 344.	1. 317.
ἰατρικὴ τέχνη, —	γ. 471.	Mag. 61.
περὶ τῶν πακυνθῶν τοῦτον, —	γ. 248.	4. 2.
περὶ τρομῆς, καὶ παλμῆς, καὶ παροσμῆς, καὶ ῥίξου, —	γ. 363.	3. 51.
περὶ τροφῶν διώξεως, —	δ. 303.	2. 7.

πρὸς τοὺς περὶ τύπων χειρῶν, ἢ περὶ		
περιόδων, γ' 464.	γ' 464.	3.91.
περὶ τύπων, γ' 470.	γ' 470.	3.90.
ὕμνα, —	220.	2.62.
περὶ δυνάμεως καὶ ἡ κρᾶσις τῶν ἀπλῶν		
φαρμάκων —	β' 2.	5.1.
περὶ τῆς τῶν παλαιῶν φαρμάκων δυνάμεως, β' 484.	β' 484.	5.86.
περὶ φιλοσοφίας ἰσορίας, —	δ' 424.	Notis. 2.
περὶ φλεβῶν καὶ ἀρτηριῶν ἀνατομίας, —	α' 197.	1.55.6.
περὶ φλεβοτομίας πρὸς ἐρασί, ἐν τῇ δ' 1.	δ' 1.	5.5.
ἐν τῇ περὶ φλεβοτομίας πρὸς ἐρασί		
ἐν τῇ τῶν ἐν τῇ —	δ' 7.	5.9.
περὶ φλεβοτομίας θεραπευτικῶν, —	δ' 17.	5.19.
εἰς τὸ περὶ φύσεως ἀνθρώπου, ε' 1.	ε' 1.	7.181.
περὶ διαγνώσεως καὶ θεραπείας ἐν αἵματι		
ψυχῇ ἰδίων παθῶν, —	α' 392.	2.50.

medicina est aut conser
uandi sanitatem iis qui
ea sunt, et eam recipere
uandi in iis qui ea prius
non, ac proinde potest
dividi in duas partes, unam
quæ dici potest præservativa,
alteram vero, quæ dici po
test curativa.